Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Fragmentarium

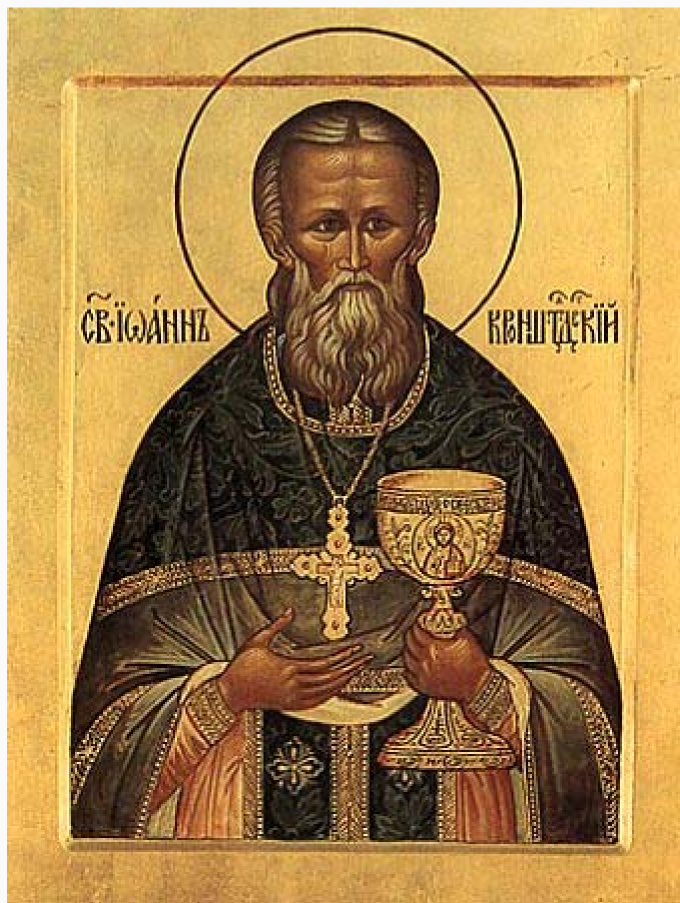
Vol. 2

Teologie pentru azi

București
2010

Pagini de teologie şi viaţă duhovnicească…căzute sub ochii mei

Sfântul Ioan de Kronstadt

În acest[1] compartiment online[2] vom edita note personale de lectură, mai vechi şi mai noi, note făcute în graba citirii dar cu atenţie maximă la conţinut.

Considerăm că un om care citeşte, trebuie să îşi ia notiţe, să ştie să îşi ia notiţe, ca să ştie unde să se întoarcă.

Cărţile se duc, cărţile vin în viaţa noastră…dar notele rămân. Ar trebui să rămână.

Dacă pentru cei experimentaţi, notele noastre de lectură nu cred că vor fi *o noutate*, speram ca pentru cei mai tineri, care acum încep să citească, grija de a-şi lua notiţe acurate, exacte şi de a ştii să facă comentarii directe în faţa textului…să le fie spre ajutor demersul nostru.

***

[1] Un articol editat la nivel online pe data de 18 octombrie 2007.
[2] *Fișe de lectură*: http://bastrix.wordpress.com/category/fise-de-lectura/.

****The Orthodox Word*[3], nr. 147, pe lunile iulie-august 1989, 2,50$.

Revista începe cu convorbirea Sfântului Ioan de Kronstadt[4] cu Sfânta Taisia[5]. A se vedea trad. românească de la Ed. Ileana.

La p. 233-240, 249-254 găsim un articol al arhimandritului George, stareţul Sfintei Mănăstiri Grigoriu din Sfântul Munte Athos[6], despre Fericitul Arhimandrit Cosma al Grigoriului, luminătorul Zairului[7].

Voi face o traducere în mare a acestui articol.

P. 233: Într-o zi de vineri, pe 27 ianuarie 1989, după apusul soarelui, a adormit Fericitul Cosma. Călătoria sa către Louboubasi şi Kolouezi s-a terminat cu un fatal accident de maşină.

P. 235: Boteza populaţia neagră din Zair[8], direct în râu. El a botezat 15.000. de africani.

P. 234: Părinţii Fericitului Cosma au fost Demetrius şi Despina Aslanidis. Aceştia l-au învăţat de mic să citească Sfintele Scripturi, pentru că ei înşişi erau oameni ai evlaviei.

Numele său de mirean era Ioan Aslanidis. A trăit în Tesalonic, a fost student în tinereţe al unei şcoli catehetice şi apoi catehet. Timp de 10 ani a stat pe lângă mitropolitul Augustin de Florina.

Şi-a continuat educaţia teologică la şcoala Rizarios. Vizitează Sfântul Munte şi pe Sfinţii Bătrâni de aici. Ajută la ridicarea unei noi Sfinte Biserici, a Sfântului Nicodim, din Sfântul Munte.

Era o persoană dinamică, inspirată de flacăra dragostei pentru Hristos şi nu dorea să trăiască o oarecare viaţă creştină şi nici nu se limita doar la obişnuita slujbă eclezială.

La 18 ani e chemat de Domnul la munca misionară iar în augustul anului 1975, la 33 de ani, a plecat în Zair, unde, cu îndrumarea Părintelui misionar Amfilohie Tsoukos, a zidit 10 Sfinte Biserici în numai 40 de luni.

Avea un temperament viu şi foarte multă cunoaştere şi abilitate în munca sa misionară. În decembrie 1977, el cheamă

---

[3] Cum arată astăzi revista ortodoxă americană fundată de Fericitul Serafim Rose: http://www.theorthodoxword.com/back%20issues/Index.html.
[4] Un blog românesc dedicat sieși: http://ioandekronstadt.wordpress.com/.
[5] Ucenica sa.
[6] A se vedea: http://www.inathos.gr/.
[7] În română avem: http://www.cartiortodoxe.com/cuviosul-cosma-athonitul-apostol-in-zair.
[8] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Zair.

mănăstirile sale la primirea sfaturilor şi a discernământului Părinţilor athoniţi evlavioşi.

P. 236: A fost tuns în schima mică primind numele de *Cosma*, de la Sfântul Cosma Etolul, patronul şi călăuzitorul vieţii sale.

Sfântul Cosma Etolul

A fost făcut diacon şi preot de episcopul Hrisostom al Rodostolului. În luna iulie a anului 1988 a făcut ultima vizită a lui la Sfântul Munte şi era foarte extenuat. În 1980 a fost făcut arhimandrit de mitropolitul Timotei al Africii Centrale.

El considera că *rugăciunea lui Iisus* este o armă de luptă împotriva demonilor, care sunt în spatele vrăjitorilor africani. I-a învăţat muzică bizantină pe noii luminaţi prin Sfântul Botez, le făcea Sfânta Liturghie, privegheri şi mergeau după tipicul athonit. El cunoştea foarte bine limba swahili[9], ce se vorbeşte în Africa şi asta l-a ajutat mult.

P. 237: A primit multe milioane de drahme, dar le-a folosit pentru cei săraci. Când a venit ultima dată în Sfântul Munte a adus o carte a sa, numită *Cugetări despre munca misionară din experienţă*, publicată în periodicul misionar al

[9] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Swahili_language.

Misiunilor străine, al frăţiei din Tesalonic: *Misiunile ortodoxe străine*.

De Boboteaza anului 1989, s-au botezat în Kolouezi 350 de africani şi au fost căsătorite 22 de cupluri. Aceste botezuri, ca şi celelalte acţiuni misionare, le-a filmat şi le-a trimis familiei lui, acestea fiind ultimele imagini cu el.

P. 238: În ultimele sale zile pe acest pământ el a vorbit frecvent despre pocăinţă şi moarte. Moartea sa a fost cinstită cu funeralii naţionale, începând de la mitropolitul Timotei, care îl făcuse arhimandrit, până la neobosiţii confraţi ai evanghelizării Africii şi autorităţile statale.

Cinstitul şi mult prea obositul trup al Fericitului Cozma se odihneşte acum în pământul Africii, urmând Fericitului Hrisostom Papasarantopoulos.

Pentru sfintele lor rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne pe noi, robii Tăi!

***

Stau şi mă uit la aceste dumnezeieşti reviste şi înţeleg, cum o parte dintre ele, au fost tipărite şi trimise chiar de Fericitul Serafim bibliotecii noastre[10], ca un dar sfânt, dat nouă, românilor.

El însuşi…Daruri de la un Sfânt Părinte al Sfintei Biserici.

Fericite Serafime, nu ne lăsa nici pe noi şi ne miluieşte!

A tradus şi pe Sfinţii Varsanufie şi Ioan (sec al VI-lea)[11].

Fericitul Cosma spunea despre africanii din Zair (în cartea sa): „Să-i lăsăm să trăiască ca ortodocşi, cu culoarea pe care o au, cu credinţa, învăţătura şi arta lor. Să nu îi transformăm într-un câmp de luptă”[12].

El era de părere că nu trebuie să le impunem africanilor convertiţi mentalitatea noastră, ci să îi lăsăm în propriile lor cadre culturale şi sociale.

Finalul acestui număr al revistei îl constituie autobiografia Sfintei Taisia şi un portret uluitor de frumos al

[10] De la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București.
[11] Fericitul Serafim Rose.
[12] Idem, p. 256. Ne referim, întotdeauna, la sursa din care cităm în pagină.

Sfântului Ioan de Kronstadt. Probabil unele dintre aceste imagini le vom xeroxa[13].

***

***The Orthodox Word*, nr. 83, noiembrie-decembrie 1978, 1, 25$.

Fericitul Serafim Rose, *Sufletul după moarte*, p. 245-263: Pe copertă e o Sfântă icoană din secolul al 16-lea, de la Novgorod, cu cele 20 de vămi ale văzduhului, unde este câte un drac, la fiecare vamă, pe un drum ca un fir sau ca un intestin şerpuit.

Mulţi neagă şi în România *vămile văzduhului*, afirmând că Fericitul Nicodim Măndiţă[14] vorbeşte despre „basme", fără substrat teologic[15]. Fericitul Serafim se bazează, cred eu, pe o carte a Sfântului Ignatie Briancianinov[16], unde sunt multe trimiteri patristice.

Se trimite la Sfântul Pavel (Efeseni 6, 12), la Viaţa Sfântului Antonie cel Mare, la Sfântul Ioan Gură de Aur, la Sfântul Macarie cel Mare, la Sfântul Isaia Zăvorâtul (sec al 6-lea, din *Filocalie*), la Sfântul Isihie din Ierusalim (sec. 5), la Sfântul Grigorie Dialogul, la Sfântul Efrem Sirul, la Sfântul Chiril al Alexandriei etc. Multe texte patristice şi aghiografice.

Sfântul Grigorie Dialogul: „Căci trebuie să ne gândim adânc, la cum va fi pentru noi înfricoşătoarea clipă a morţii, când sufletul va fi atunci înfricoşat, când îşi aduce aminte de toate relele făcute de el, când (conştientizează că am) fost plini de nerecunoştinţă pentru fericirea trecută, când frica (ne acaparează) şi (la fel), gândul la Judecată"[17].

Mărturii imnografice. Mărturii: viaţa Sfântului Vasile cel Nou şi Sfânta Teodora (26 martie), Sfântul soldat Taxiotes (28 martie), Sf. M. Mc Eustraţie (sec. 4, 13 dec.), Sfântul Nifon al Constantianei (sec. 4, 23 dec.), Sfântul Simeon cel nebun pentru Hristos din Emesa (sec. 6, 21 iulie), Sfântul Ioan Milostivul,

---

[13] Lucru pe care l-am făcut, dar pe care nu le-am editat încă la nivel online.

[14] Mai multe date despre sine: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicodim_M%C4%83ndi%C5%A3%C4%83.

[15] O sinteză downloadabilă a celor două cărţi voluminoase despre *vămile văzduhului*: http://www.scribd.com/doc/20525852/Nicodim-Mandita-Vamile-Vazduhului-Si-Marturii-Despre-Existenta-Lor.

[16] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ignatie_Briancianinov.

[17] Idem, p. 252.

patriarhul Alexandriei (sec. 7, 19 decembrie, *Proloage*[18]), Sfântul Simeon cel din Muntele Minunat (sec. 7, 13 martie în *Proloage*), Sfântul Macarie cel Mare (19 ianuarie) şi Sfinţi Părinţi apuseni: Sfântul Columba[19], Sfântul Ioan al Scoţiei (+ 597), Sfântul Adamnan (+ 704)[20], Sfântul Bonifatie (sec. 8, anglo-saxon, Apostolul germanilor) şi apoi morţi clinice contemporane: cineva a avut o moarte clinică de 36 de ore.

O carte foarte documentată, foarte bună şi pe deplin ortodoxă.

***

În ****The Orthodox Word*, nr. 97, din martie-aprilie 1981, 1, 50$, am găsit, că protoiereul Mihail Polsky vorbea, în 1976, în *Noii Mucenici ai Rusiei*, de un număr de 8000 de persoane[21]. Însă e vorba de nume verificate, căci Sfinţii sunt mult mai mulţi.

Datele fac parte din articolul *Glorificarea noilor Martiri ai Rusiei*, al arhiepiscopului Antonie al Genevei şi al Europei Occidentale. În pagina 62, acesta spune: „Respingerea Martirilor este o respingere a lui Hristos".

***

În ****The Orthodox Word*, nr. 77, noiembrie-decembrie, 1977, 1, 25$, găsim, între p. 235-260: *Viaţa contesei Anna Orlova Chesmenskaya, tunsă în secret ca maica Agnia*[22].

O viaţă rară, o viaţă de Sfântă, alături de alt Sfânt, Sfântul Fotie. Dar să dăm traducerea! Traducerea nu e totală, ci punctuală.

Tatăl Fericitei Ana se numea Alexis Grigorievici Orlov şi era faimosul erou al bătăliei de la Chesma, în care Rusia s-a bătut cu Turcia în 1770. A fost cinstit de Ecaterina a II-a, care i-a dat şi supranumele.

Fericita Ana se naşte pe 2 mai 1785 şi, în anul următor, a pierdut-o pe mama sa, contesa Evdochia[23] Nikolaevna, care a

[18] Aici (http://www.ortodoxism.ro/Proloage.shtml) sunt, la nivel online, *Proloagele* în ed. Craiova, 1991.
[19] Mai multe date aici: http://ro.orthodoxwiki.org/Columba_din_Iona.
[20] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Adomn%C3%A1n.
[21] Idem, p. 61-62.
[22] Din lisa de aici, aflăm că Fericita Maică Agnia e pomenită pe data de 5 octombrie: http://www.pomog.org/index.html?http://www.pomog.org/saintlist.shtml.
[23] Astfel am tradus americanul: *Avdotia*.

murit la Moscova, la vârsta de 25 de ani, pe când da naştere unui băiat, care va muri şi el în acelaşi an.

În această situaţie, tatăl ei îşi concentrează întreaga atenţie asupra educaţiei şi vieţii prinţesei Ana, dar va muri şi el, după o scurtă boală, pe 24 decembrie 1808, la vârsta de 72 de ani.

Şi, contesa Ana, care nu mai cunoscuse până atunci necazul sau durerea a fost overwhelmed / copleşită de moartea tatălui ei şi a leşinat. A rămas inconştientă 14 ore, fără vreun semn de viaţă.

Dar, după ce s-a trezit, a îmbrăcat haina neagră a doliului şi, în prezenţa celorlalţi, a venit spre Sfintele Icoane şi plecându-şi genunchii săi, uttered/ a rostit aceste cuvinte în sobs/hohote de plâns:

„O, Doamne! Tu ai luat-o pe mama mea, pe care eu nu o ştiu şi acum ai binevoit să îl iei (şi) pe tatăl meu. Fie ca mama şi tatăl meu să fie acolo (în cer) şi împreună cu toţi cei care au plecat din viaţa mea!”.

Această rugăciune, uttered from the depts a unei inimi curate, cu întreaga credinţă şi nădejde în Dumnezeu, primind binecuvântarea lui Dumnezeu pentru toate the remainder/cele lăsate în urmă ale vieţii sale.

Tânăra prinţesă s-a liniştit în rugăciune şi prin cinstirea Sfinţilor din Lavra Peşterilor de la Kiev şi din Rostov.

Racla cu Sfintele Moaște ale Sf. Ierarh Dimitrie al Rostovului[24]

[24] *Cf.* http://en.wikipedia.org/wiki/File:Shrine_of_Dimitry_Rostov.jpg.

La mormântul Sfântului Dimitrie al Rostovului[25] ea a întâlnit pe ieromonahul Amfilohie, care a întărit credinţa şi ascetismul vieţii ei. El i-a schimbat viaţa vorbindu-i despre umilinţă, milă, deşertăciunea lucrurilor lumeşti, despre rugăciune, răbdare şi puterea credinţei.

El i-a vorbit, ca întotdeauna, cu sincere lacrimi în ochi. Vorbind cu el, contesa felt more strongly a coldness toward wordly happiness, vanitatea şi amuzamentul pământesc şi the insolidity of everything that a man creates pentru sine şi pentru viaţa de aici.

De la el a înţeles, că viaţa de aici e o pregătire pentru viaţa veşnică, că bunurile de aici nu sunt decât *calea* prin care dobândim bunurile viitoare, că nici bogăţia, nici faima, nici măreţia nu ne pot da adevărata odihnă a duhului nostru şi că, numai credinţa vie şi dragostea de Dumnezeu, pot să ne dea pacea inimii în viaţa de aici şi o viaţă fericită în veşnicie.

În timpul vieţii şi după moartea lui, contesa Ana a fost unită cu inima de Părintele Amfilohie.

Pentru că avea o mare bogăţie nu a ţinu-o numai pentru sine, ci a dat-o lui Dumnezeu, făcând milostenii tuturor, atât în mod direct, cât şi în taină.

A devenit de o mare umilinţă. Mare şi plăcută bucurie aveai, când o vedeai cu o înfăţişare extrem de prietenoasă, simplă în vorbire, modestă în cuvinte, cu un mod de a fi creştinesc în întâlnirile pe care le avea cu oamenii, fiind atentă la fiecare şi fără să facă categorisiri după origine, nume sau ani. N-a fost văzută enervată sau disagreable.

Ajuta mult pe cei săraci şi mulţimile care îi înconjurau zilnic casa. Pe ea nu o interesa să afle nevoile lor, nu îi întreba ispititor, ci da, oricui cerea, în numele Domnului.

Accepta, deopotrivă, şi binele şi răul, şi mulţumea lui Dumnezeu pentru toate, căci vedea mâna minunată a providenţei Sale în tot ceea ce i se întâmpla.

Avea aceeaşi răbdare mereu şi se ruga cu tărie, plecându-şi genunchii şi sta ore întregi în faţa Sfintelor Icoane. A cunoscut, din experienţă, cât de dificilă e calea desăvârşirii creştine.

Episcopul Inochentie de Penza şi Saratov o trimite la ieromonahul Fotie din Petersburg.

---

[25] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Dimitry_of_Rostov.

Fericitul Fotie s-a născut la Peter Spassky, pe 7 ianuarie 1792, într-o aşezare din regiunea Novgorodului, fiind fiul unor părinţi săraci. A terminat seminarul la Novgorod, apoi a intrat la *Academia Teologică* din Sankt Petersburg în 1814.

O boală de piept (care va fi, mai târziu, cauza morţii sale) l-a oprit să termine academia teologică, dar a fost făcut totuşi preot.

Rectorul seminarului de la Sankt Petersburg, arhimandritul Inochentie (viitorul episcop de Penza) l-a primit sub ascultarea sa.

Ca mirean se numea Petru. El a devenit ucenicul credincios al arhimandritului Inochentie. El a fost şi studentul arhimandritului Filaret (mitropolitul Moscovei de mai târziu), care a fost rectorul *Academiei teologice*.

Pentru un an şi jumătate Petru a fost profesor în şcoala duhovnicească Sfântul Alexandru Nevsky.

Sfântul Alexandru Nevsky[26]

În 1817 va deveni profesor de Religie la Academia militară şi tot atunci a fost tuns monah şi a fost făcut imediat ierodiacon şi ieromonah. El nu era numai profesor ci, mai degrabă, un adevărat Părinte duhovnicesc pentru elevii săi, pe care aceştia l-au iubit foarte mult.

Fericita Ana l-a întâlnit pe el ca ieromonah, când capitala Rusiei era inundată de o „mistică" pseudo-creştină, plină de idei

---

[26] Sfânta Icoană e *cf.* http://en.wikipedia.org/wiki/File:Alexander_Newski.jpg.
Despre viața Sfântului Alexandru, mare cneaz de Novgorod și Vladimir, aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Nevsky.

occidentale, împreună cu „luminata” filosofie pe care a produs-o Revoluţia Franceză[27].

Lojile masonice şi alte societăţi secrete îşi desfăşurau activitatea din plin. Găseai cărţi cu conţinut gnostic şi fantasme milenariste ca cele ale lui Jakob Böhme[28], Jung-Stilling[29], Eckhart[30] şi alte „misticisme” occidentale aduse, în mod deliberat, în Rusia şi publicate, pentru a fi citite în majoritatea oraşelor…

Ţarul Alexandru, după victoria împotriva lui Napoleon favoriza noile curente religioase şi consulta „profeţiile” eretice şi alte religii entuziaste.

Împărăteasa Ecaterina P. Tatarinova proclama cu voce tare, că a primit darul „profeţiei”, la scurt timp după ce a fost primită în Ortodoxie din protestantism dar, în particular, ea ocupa „poziţia unui lider” harismatic la întâlnirile religioase, care includeau cântece masonice şi imne sectare (pe când se ţineau cu mâinile în cerc)[31]. După cum e descrisă aici această organizație religioasă era un fel de „penticostalism” incipient.

Fericitul Fotie a luptat, ca un glas solitar, împotriva acestui fals misticism. Contesa Ana a găsit în Fericitul Fotie nu numai un Părinte duhovnicesc, ci şi un ajutător în faptele sale de milostenie. Lucrul principal, care a ataşat-o pe Fericita Ana de Fericitul Fotie, a fost lupta lui precisă pentru Ortodoxie.

Mai târziu ea avea să scrie: „El mi-a atras atenţia prin curajul şi neînfricarea lui, cu care el, începând ca profesor de Religie la Academia Militară, ca tânăr monah, a început să acuze familia regală de erori în credinţă. Toți erau împotriva lui, începând cu Curtea.

Iar lui nu îi era frică de această situaţie…Scrisorile sale mi s-au părut, într-un mod asemănător, cu *Epistolele apostolice*. Ajungând să-l cunosc mai bine am devenit convinsă, că el nu lupta ca toţi ceilalţi, pentru sine însuşi”.

Ea va deveni, pe deplin credincioasă şi supusă Fericitului Fotie, în lupta pentru curăţia / corectitudinea credinţei, dându-şi banii ei din belşug în acest scop şi servind, prin exemplul său de

[27] Mai multe date istorice aici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Revolu%C5%A3ia_francez%C4%83.

[28] Despre viața sa: http://en.wikipedia.org/wiki/Jakob_B%C3%B6hme. Aici găsiți lucrările sale la nivel online: http://passtheword.org/Jacob-Boehme/.

[29] Johann Heinrich Jung-Stilling: http://www.gameo.org/encyclopedia/contents/J85.html.

[30] Meister Eckhart (numele sub care e cunoscut cel mai adesea), deși numele său întreg este: Eckhart von Hochheim. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Meister_Eckhart.

[31] Neoprotestanţii, la rugăciunile de la masă, se ţin de mâini în cerc. Gregorian Bivolaru şi curentele yoga fac acelaşi lucru.

umilinţă, adevăratei vieţuiri creştineşti, fiind la antipodul „harismaticei” Tatarinova şi a altor „profetese”.

Plecarea arhimandritului Inochentie la Petersburg, datorită alegerii sale ca episcop era, în realitate, un exil cauzat de căderea lui în afara favorurilor casei imperiale şi a reticenţelor sale faţă de noul curent „mistic” inoculat în spaţiul rusesc.

Când va adormi episcopul Inochentie, Fericitul Fotie va fi foarte afectat de moartea sa şi va cere permisiunea să refacă mănăstirea Konevits din Lake Ladoga, din nordul Petersburgului.

Aici, pentru prima dată, îşi dă seama care viaţă monahală strictă e cea mai bună: cea cenobitică, cu toate lucrurile în comun, cu tipicul slujbelor ţinut foarte strict şi cu monahi trezi şi tăcuţi (*sober and silent*).

Aici s-a născut în inima lui viziunea de a se stabili într-o zi, el însuşi, într-o astfel de mănăstire. În 1821 Fericitul Fotie a devenit stareţ al mănăstirii Derevyanitsky din Novgorod, pe care, în scurt timp, cu ajutorul Fericitei Ana, l-a refăcut. Fericita Ana rămăsese contesă.

În 1822 e transferat la altă mănăstire din Novgorod, Skovorodsky, pe care a refăcut-o, pentru ca la sfârşitul aceluiaşi an, să fie transferat la mănăstirea Sfântul Gheorghe din Yuriev (tot în Novgorod), unde devine arhimandrit.

Această ultimă mănăstire datează din secolul al XI-lea şi atunci era într-un declin total. Aici şi-a petrecut cealaltă parte a vieţii sale, refăcând în totalitate mănăstirea de la Yuriev. Inima lui era legată însă de viaţa deşertului şi de Sfinţi Părinţi din vechime.

În splendida mănăstire de la Yuriev, el a trăit o viaţă retrasă (de recluziune, de zăvorâre; a recluse), ce va spori tot mai mult în anii următori.

Pe parcursul Marelui Post (*Great Lent*) el nu vorbea cu nimeni. Postul său (*his fasting*[32]) era extrem şi în ultimii ani el nu a mai cunoscut altă hrană decât prosphora[33] / prescura de la Biserică şi altceva simplu de felul terciului de ovăz (*porridge*) şi nu bea decât apă. Era primul la Sfânta Biserică şi pleca ultimul.

El însuşi ţinea întotdeauna candele aprinse, înaintea Sfintelor Icoane împărăteşti (*the main icons*) a Mântuitorului şi a Prea Curatei.

---

[32] Pe când la noi „fastul” e luxul, e abundenţa, la americani „fastul” e postul, renunţarea.

[33] A se vedea articolul de aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Prosphora.

Avea o mică încăpere de rugăciune în mănăstire, unde la fiecare miez de noapte şi în fiecare zi îşi făcea Ceasurile după rânduiala lor[34]. Iar sufletul său era înălţat la cele cereşti şi inima lui ardea după viaţa veşnică.

Cu mare evlavie şi dor dumnezeiesc făcea slujbe sâmbăta şi duminica. Vorbea din inimă, iar cuvintele sale erau vii şi iubitoare, pline de tărie dumnezeiască.

Şi, cu toate acestea, el era un neobosit combatant în lupta împotriva învăţăturilor Ortodoxiei, fapt pentru care a fost, de mai multe ori, chemat la Petersburg. Istoricii occidentali l-au caricaturizat în chip şi fel, făcându-l un „fanatic violent", ce s-a unit cu „forţele întunecate ale reacţiunii" din Rusia.

Însă autobiografia sa, scrisă la rugămintea Fericitei Ana, ni-l arată a fi un zelos apărător al Ortodoxiei, cu idei corect expuse.

Ca student şi profesor în Petersburg a cercetat din naturală curiozitate ideile eretice noi, care se vehiculau pe atunci.

A citit *Calea lui Hristos* de Jakob Böhme [35] şi *Comentariul la Apocalipsă* a lui Jung-Stilling. Mai târziu el va citi multe asemenea cărţi şi îşi va lua notiţe, pe care le va comenta şi va aduce şi punctul ortodox. Aceste pagini personale le va prezenta ţarului Alexandru.

A atacat în mod public lojile masonice şi societăţile secrete, după cum şi guvernul care sponsoriza *Societatea Biblică*[36], care nu îşi făcea tipăririle numai în Rusia şi care aducea un limbaj vag scriptural în spaţiul ortodox, prin traducerile biblice pe care le făcea.

El a declarat deschis, că „credinţa masonică este a Antihristului, şi tot ce scriu ei e de la diavolul".

Activitatea sa publică a atras în mod natural atenţia ţarului Alexandru, care în ultimii săi ani de domnie a început să se întoarcă la faza „liberală" a tinereţii sale, fapt pentru care a vrut să îl întâlnească în mod particular.

Fericitul Fotie a avut două întâlniri cu ţarul şi a vorbit îndelung cu el, pe baza a numeroase documente. Influenţa Fericitului Fotie a fost decisivă în viaţa ţarului.

După prima întâlnire, el l-a avertizat pe ţar asupra societăţilor secrete, care vor să submineze Biserica şi statul şi l-

[34] Despre Ceasurile liturgice ale zilei: http://ro.orthodoxwiki.org/Ceasurile_zilei.

[35] O găsiţi aici la nivel online: http://passtheword.org/DIALOGS-FROM-THE-PAST/waychrst.htm.

[36] Astăzi există şi *Societatea Biblică Română*: http://www.sbro.ro/.

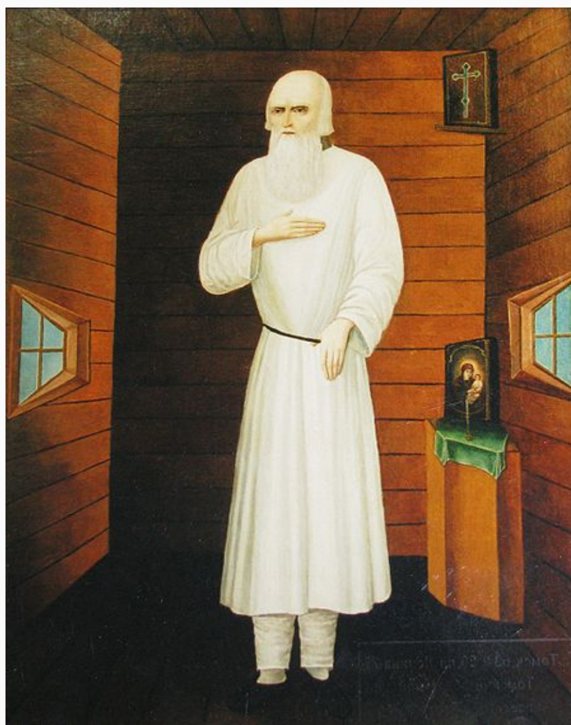
a chemat să fie apărător al Ortodoxiei şi să interzică funcţionarea societăţilor secrete.

După câteva săptămâni ţarul a dat un decret, prin care a închis activitatea lojilor masonice şi a societăţilor similare.

După a doua întâlnire cu Fericitul Fotie, acesta îl sfătuieşte pe ţar să facă paşii necesari, ca să se stopeze răspândirea cărţilor anti-ortodoxe şi să îi exileze pe autorii lor.

El acceptă cererea Fericitului Fotie, cu care ocazie Fericitul Fotie i-a spus ţarului: „Dumnezeu a învins pe Napoleon[37]-ul cel văzut; însă tu poţi să-l învingi pe Napoleon-ul cel gândit[38]".

Alexandru I şi-a dat seama singur de greşeala pe care a făcut-o în tinereţea sa şi de drumul pe care îl alesese. Şi-a înscenat „moartea" într-un oraş retras din sudul Rusiei şi a trăit ultimii 39 de ani ai vieţii sale ca un singuratic (*a recluse-ascetic*), sub numele de *Feodor Kuzmich*[39].

Sfântul Feodor Kuzmich, adormit la 1 februarie 1864 în Tomsk [40]

---

[37] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Napoleon_I_al_Fran%C5%A3ei.

[38] Adică pe Satana.

[39] Un articol care problematizează acest lucru, deși nu îl identifică pe țar cu Sfântul Feodor: http://www.hermitary.com/lore/alexander.html. Însă, în 1984, Biserica Ortodoxă Rusă l-a canonizat pe Starețul Feodor Kozmich din Tomsk, *cf.* http://en.wikipedia.org/wiki/Feodor_Kuzmich.

[40] Portretul său e *cf.* http://en.wikipedia.org/wiki/File:Feodor_Kuzmich_%28portret%29.jpg.

I-a urmat Nicolae la domnie, fratele şi succesorul său, care a apărat credinţa ortodoxă timp de 30 de ani de zile.

Fericitul Fotie a devenit salvatorul Rusiei prin această minunată convertire. Niciun om din Rusia, cu siguranţă, nu a muncit mai mult ca Fericitul Fotie împotriva domniei liberale a lui Alexandru I.

Trăind în Moscova sa natală, Fericita Ana se stabileşte la Petersburg şi, mai apoi, din 1822 – devenind fiica sa duhovnicească – se mută lângă mănăstirea Yuriev. Va merge la Sfânta Biserică în fiecare zi.

Era un exemplu de femeie cu viaţă evlavioasă şi ascetică, stârnind o mare emulaţie în toţi vecinii săi şi făcând multe fapte bune. Va trăi şi mai strict decât până acum, dedicându-se în întregime muncii şi vieţii evlavioase, fecioriei, postului, rugăciunii şi milosteniilor.

Ea şi-a dăruit lui Dumnezeu bogăţia, sufletul şi trupul în mod evident şi gradual ajungând, în cele din urmă, ca fericita sa moarte să ne reveleze cine este.

A trăit lângă Yuriev circa 25 de ani, şi zilnic, în ultimii ani, a participat la Vecernie şi Sfânta Liturghie în mult iubita Biserică închinată Prea Curatei, a adus o Litie în fiecare zi şi o panihidă de sâmbăta (cu excepţia zilelor de post), pentru părinţii ei şi după 1838 (anul adormirii lui), pentru Fericitul Fotie. Ea îl considera pe el *tatăl ei*, fiindcă a fost îndrumată de el în viaţa duhovnicească.

În timpul Marelui Post, Fericita Ana era la toate slujbele dumnezeieşti, în Sfânta Biserică a Atotmilostivului Dumnezeu.

În Postul cel Mare ea îşi petrecea cea mai mare parte a zilei în Biserică iar noaptea şi-o petrecea acasă, în rugăciune.

În primele 6 săptămâni ale postului ea nu mânca nimic până sâmbăta, în afara prescurii şi a puţinului vin cald (warm wine) luate în Biserică, miercuri şi vineri, după Sfânta Liturghie a Darurilor mai înainte sfinţite (*the Liturgy of the Presanctified Gifts*) şi în Săptămâna Patimilor (*Passion Week*) ea mânca mâncare numai în Marea zi de Joi.

Ea se împărtăşea cu Sfintele Taine (*Holy Mysteries*) în fiecare sâmbătă şi duminică şi în acele zile se trezea la ora două dimineaţa şi era prima în Biserică pentru Matins (Utrenie) de la ora trei (dimineaţa).

Ziua în care se împărtăşea era socotită de ea ca o zi fericită şi plină de dumnezeiască bucurie. Nu mânca în zilele de dulce carne sau lapte, ci numai peşte.

Creştea în viaţa duhovnicească, dar nu îşi întrerupsese contactele cu viaţa socială, ci se comporta potrivit rangului ei.

De la 7 ani a fost doamnă de companie a familiei imperiale.

În 1826 ea a însoţit pe împărăteasa Alexandra Fyodorovna la încoronarea lui Nicolae I la Moscova şi a rămas cu ea în tot timpul ceremoniilor.

În 1828 a însoţit pe împărăteasă de la Odessa la Kiev şi, mai târziu, la Warsaw şi Berlin. Cei care o vedeau în viaţa socială, nu îşi imaginau că ea trăieşte cea mai mare parte a vieţii ei în rugăciune şi în trudă pentru viaţa evlavioasă.

Citea psalmii Sfântului David, ceasul I, III, VI şi IX, acatistul (*akathist*) Mântuitorului şi al Maici Domnului, al Sfintei Mare Muceniţe Varvara şi al altor Sfinţi şi canonul către Îngerul păzitor (*the Guardian Angel*).

În fiecare miez de noapte se ridica şi spunea de 12 ori: „Bucură-te cea plină de dar, Născătoare de Dumnezeu…”.

Ea nu dormea pe pat, ci într-un divan special aflat în camera sa de rugăciune, cu faţa spre *Maica Domnului* din Kazan şi alte Sfinte Icoane.

În Biserica din mănăstirea Yuriev ea stătea întotdeauna în faţa icoanei Prea Curatei *The Unburnt Bush* (Rugul aprins)[41] şi iubea să facă metanii înaintea ei şi să sărute picioarele Sale. Şi la sfârşitul slujbelor ea obişnuia să cinstească toate Sfintele Icoane.

Fericita Ana, în zelul ei, vizita şi alte Biserici ale lui Dumnezeu, mănăstiri şi lavre. A mers de două ori la Lavra peşterilor din Kiev[42] nu cu mult înaintea adormirii sale şi a stat aici timp îndelungat, având mare evlavie pentru acest mare loc al Sfintei Ortodoxii.

Pelerinajul său a înglobat şi vizitarea Fericiţilor Partenie şi Teofil. Fericita Ana avea mare respect pentru Sfântul Teofil cel nebun pentru Hristos[43] şi nu a pus niciodată pe seama lui atributul de „nebunie” pur şi simplu, ci de „sfântă nebunie”.

Contesa care apare în viaţa Sfântului Teofil e Fericita Ana. Fericitul Partenie e cel care a tuns-o pe ea în monahism.

---

[41] A se vede aici: http://orthodoxwiki.org/Theotokos_the_Unburnt_Bush_icon.

[42] Mai multe date aici: http://ro.orthodoxwiki.org/M%C4%83n%C4%83stirea_Pe%C5%9Fterilor_din_Kiev. Puteți vedea imagini de acolo prin intermediul a două file video în limba română. Aici e prima parte: http://www.youtube.com/watch?v=IpOB94LKf68 și aici a doua parte: http://www.youtube.com/watch?v=MK-J_KlMnjY. Un pelerinaj românesc din 2001.

[43] Aveți viața și acatistul său, în limba română, la nivel online: http://logos.md/carti/teofil/teofil.htm.

Iubea să vorbească cu oameni care erau evlavioşi şi bogaţi în experienţă duhovnicească, despre nevoinţele Sfinţilor lui Dumnezeu, despre locurile lor de nevoinţă, despre locurile sfinte de la Ierusalim şi Sfântul Munte Athos.

Şi-a dorit să meargă din totdeauna la Ierusalim. Cu căinţă în suflet ea vorbea despre locurile sfinţite de preacuratele picioare a le Domnului şi de locul unde a locuit Prea Curata Fecioară şi de răspândirea credinţei creştine.

Milosteniile Sfintei Ana sunt mult mai evidente, dacă, pe lângă milosteniile ce le-a făcut în Rusia – şi a ştiut foarte bine să conducă, spre bine, averea sa – amintim şi de cele din afara ţării: a ajutat Patriarhia Ecumenică din Constantinopol[44], a trimis iconostase în Alexandria şi Damasc, Ţara Sfântă[45] şi în Sfântul Munte s-au văzut binefacerile ei.

Piatra Sfântului Mormânt al Domnului[46]

Peste tot numele ei răsuna ca al Sfintei Melania Romana[47]. Se ştie că în toată viaţa ei, Sfânta Ana a dăruit circa 25 de milioane de ruble la Mănăstiri şi Biserici şi alte milioane la săraci şi alţi nevoiaşi. A lăsat, după moartea sa, 5000 de ruble pentru toate cele 340 de mănăstiri, 3000 de ruble la 48 de catedrale, 6000 de ruble la celelalte dioceze din Rusia, pentru văduvele şi orfanii clerului.

---

[44] Saitul oficial al Patriarhiei Ecumenice: http://www.ec-patr.org/.

[45] Un pelerinaj românesc, în imagini, în Israel, la locurile sfinte ale Ortodoxiei: http://www.angelfire.com/or/filip/mintuirea.html.

[46] *Cf.* Ibidem.

[47] Despre viața Sfintei Melania: http://ro.orthodoxwiki.org/Melania_Romana.

Sfânta Melania Romana[48]

La 64 de ani, aproape fără vreo boală, Fericita Ana a adormit în ziua de joi, 5 octombrie 1848, în mănăstirea Yuriev.

Şi-a pregătit dinainte locul pentru îngropare, aici, cu câţiva ani înaintea adormirii sale. Tot pe 5 octombrie repauzase şi tatăl său, contele Alexis.

În ultima sa zi de viaţă a mers la Sfânta Liturghie dimineaţa, săvârşită de stareţul de la Yuriev, arhimandritul Manuel, care a împărtăşit-o. A făcut apoi o panihidă pentru tatăl ei. S-a întors de la mormântul tatălui ei la mănăstirea sa, s-a închinat la Sfintele Icoane, la mormântul Fericitului Fotie şi unde era şi mormântul ei şi s-a rugat îndelung.

A adormit cu Sfânta Icoană a Prea Curatei alături, pe sofaua[49] arhimandritului Manuel, la care se dusese. Ieromonahul Vladimir i-a citit rugăciunile la ieşirea sufletului. Astfel, la 6 fără un sfert seara, a adormit Fericita Ana.

Rusia întreagă a plâns pentru ea. Cinci zile la rând s-au făcut slujbe de către numeroşi clerici, ca episcopul Leonid, vicarul Novgorodului, arhimandritul Manuel, şi de alţi stareţi ai mănăstirilor ruseşti.

Duminica de 10 octombrie a fost ziua prohodirii sale. În loc de plângere, a început să se spună: „Iartă-ne, iartă-ne, Mama şi Binefăcătoarea noastră!”.

---

[48] *Cf.* http://commons.orthodoxwiki.org/images/c/c7/Melane_the_Roman.jpg.
[49] Canapea îngustă cu un capăt mai ridicat.

După adormirea sa a fost găsit un larg altar în camera sa de rugăciune.

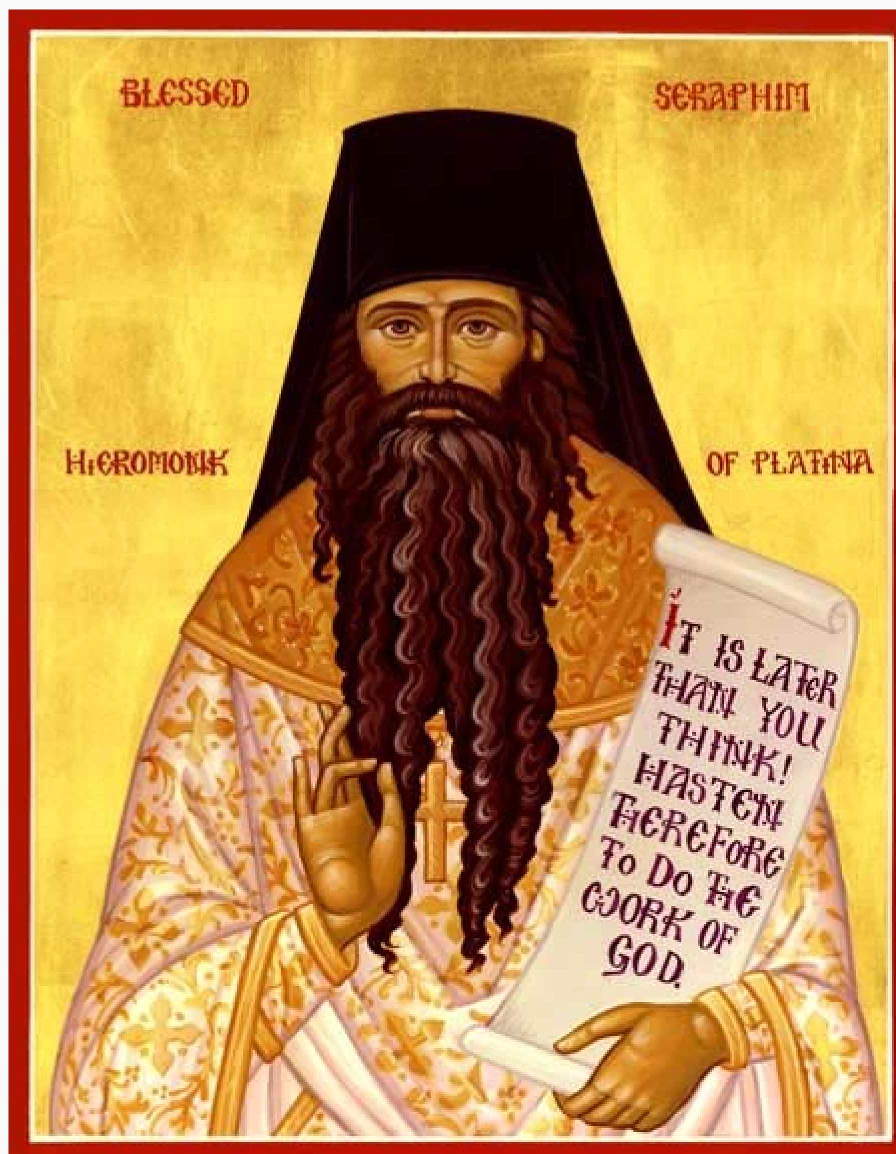
Aici, pe ultima pagină a Sfintei Evanghelii s-a găsit o notă revelatoare:

„Să binecuvinteze Hristos, sufletul sorei întru Hristos Agnia, ca să citească această carte şi pe care să o înţeleagă cu voinţa lui Dumnezeu şi să cunoască tainele ei cele de neuitat cu inima sa.

Roagă-te pentru mine şi primeşte acest sfânt odor din mâinile Maicii Domnului, de la Doamna noastră, Stareţa Peşterilor Kievului, deopotrivă pentru mine şi ei.

Schimonahul Partenie. 1845, luna august, ziua a 22-a. Aliluia!”.

Sufletul după moarte, Hristologie, Sfinţii ortodocşi ai vechii Galii[50]

Fericitul Serafim Rose[51] *sau muzica lui Dumnezeu, care cutremură muzica oamenilor*

*** *The Orthodox Word*, nr. 77, noiembrie-decembrie, 1977, 1, 25$.

Cartea Fericitului Serafim: *Sufletul după moarte*[52] (o altă parte), p. 261-271, în nr. 77 pe 1977, al aceleiaşi reviste binecuvântate de pe tărâm american.

---

[50] Un articol editat la nivel online pe data de 18 octombrie 2007.
[51] Despre sine: http://orthodoxwiki.org/Seraphim_Rose.
[52] Ediția românească a cărții poate fi downloadată de aici:

Experienţele strânse de Dr. Moody a cărui carte a fost tradusă şi în româneşte[53].

A văzut o „lumină strălucitoare"[54] după moarte.

Cineva plutea într-un cristal pur, fiind cu totul lumină[55].

Un suflet care iese din corp îşi vede propriul trup pământesc stând pe masa de operaţie. În primele momente s-a simţit rău şi apoi a fost înconjurat de lumină[56].

Sfântul Ignatie Briancianinov combate filosofia lui Descartes[57] referitoare la „spiritului pur"[58].

Sfinţii Îngeri apar sub diferite forme ca să fie văzuţi, dar nu apar exact cum sunt ei, spune Sfântul Ioan Damaschin[59], în *Dogmatica* sa[60].

Sfântul Ioan Damaschin[61]

---

http://arhiva-ortodoxa.info/arhiva/4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28Serafim%20Rose%29%20Sufletul%20dupa%20moarte.pdf.

53 Cartea la nivel online: http://www.scribd.com/doc/17313100/Raymond-Moody-Viata-Dupa-Viata.

54 Idem, p. 261.

55 Ibidem.

56 Idem, p. 262.

57 René Descartes: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Descartes.

58 Idem, p. 263-264.

59 A se vedea aici: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Damaschin.

60 Idem, p. 266. Puteți downloada dogmatica Sfântul Ioan Damaschin, în trad. părintelui Dumitru Fecioru, de aici: http://arhiva-ortodoxa.info/arhiva/4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28Sfantul%20Ioan%20Damaschin%29%20Dogmatica.pdf.

A existat o dispută între Sfântul Teofan Zăvorâtul şi Sfântul Ignatie Briancianinov pe baza Sfinţilor Îngeri; a explicaţiei „trupurilor" Îngerilor în termenii ştiinţifici ai secolului al 19-lea.

Sfântul Teofan susţinea că trebuie să arătăm care e natura Sfinţilor Îngeri[62].

Sfântul Faust de Lerin vorbea de relativa „materialitate" a sufletului (sec. V)[63].

Viaţa Sfântului Ciprian pentru apariţii drăceşti, apoi se citează din *Convorbirile duhovniceşti*[64] ale Sfântului Ioan Cassian[65].

***

*** *Sobornost*, The Journal of the Fellowship of St. Alban and St. Sergius, Londra, nr. 5, 1977.

„The Christian Understanding of Man" by Philip Sherrard, p. 329-343: „Antropologia creştină depinde de hristologie"[66].

Autorul observă o reevidenţiere a ereziei nestoriene în societatea de azi, unde Hristos e numai *Om*, un *Om superior*, cu toate că este un Om cu o intensă conştiinţă de Dumnezeu[67].

„Creştinismul ca religie stă sau cade (are sau nu are niciun fundament n.n.) prin această recunoaştere a divino-umanităţii lui Hristos, a complexităţii divino-umane a Lui. Fără această recunoaştere, creştinismul este fără sens. Însă această divino-umanitate este norma / tiparul / etalonul omului"[68].

„Adevărurile dumnezeieşti sunt subiectele proprii ale teologiei şi nu evenimentele istorice"[69].

Ideea că omul poate fi *om* separat de Dumnezeu e o falsă idee[70] şi nu înseamnă decât o reîntoarcere la nestorianism.

---

[61] *Cf.* http://commons.orthodoxwiki.org/images/8/83/John_of_Damascus.jpg.
[62] Idem, p. 267.
[63] Idem, p. 268.
[64] Regăsibile aici la nivel online: http://arhiva-ortodoxa.info/arhiva/4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28PSB%2057%29%20Sfantul%20Ioan%20Casian%20-%20Asezamintele%20manastiresti.%20Convorbiri%20duhovnicesti.pdf.
[65] Despre sine: http://www.sfant.ro/sfinti-romani/sfantul-ioan-casian.html.
[66] Idem, p. 329.
[67] Ibidem.
[68] Ibidem.
[69] Ibidem.
[70] Idem, p. 330.

Adevăratul om implică o relaţie, legătura directă cu Dumnezeu. Dumnezeu nu poate evita / scăpa de relaţia Lui cu omul, fiindcă aceasta este scrisă în natura omului: relaţia, comuniunea.

Tocmai de aceea Hristos este modelul umanităţii noastre. Şi de aceea omul trebuie să înţeleagă *cine este Hristos* într-o perspectivă creştină[71]

Ca imagine / chip al lui Dumnezeu, omul este în mod esenţial şi în mod evident diferit de arhetipul său.

Se evidenţiază legătura omului cu Dumnezeu în VT şi apoi în NT.

Fericitul Augustin[72] a luptat împotriva pelagianismului[73] iar pelagianismul[74] este o tendinţă de a merge la extrema în care afirmi, că existenţa oamenilor este o realitate *externă* şi *independentă* faţă de Dumnezeu, un fel de *parteneriat egal* în relaţia Dumnezeu-om, investită cu suficienţă de sine, prin care întâlnirile şi interacţiunile cu Dumnezeu se fac după placul omului şi pe acelaşi plan cu Dumnezeu[75].

Sfântul Ierarh Augustin al Hipponei[76]

Pentru Dumnezeiescul Augustin, doctrina lui Pelagiu a fost o răzvrătire împotriva lui Dumnezeu şi această răzvrătire este foarte caracteristică umanismului non-religios a timpurilor

[71] Ibidem.
[72] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Augustin_de_Hipona. Opera Dumnezeiescului Augustin la nivel online: http://www.augustinus.it/.
[73] Idem, p. 331.
[74] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Pelagianism.
[75] Ibidem.
[76] *Cf.* http://str.crestinortodox.ro/foto/978/97759_fericitul_augustin.jpg.

moderne: omul se determină pe sine însuşi şi nu are nevoie de Dumnezeu, pentru că el se divinizează pe sine...

Fericitul Augustin insistă asupra transcendenţei divine[77].

Harul nu este ceva extrinsec – ca să spunem aşa – nu este ceva adăugat naturii umane, ci el e inerent condiţiei noastre.

Nu putem vorbi de o adevărată *prăpastie* între Dumnezeu şi creatura Sa. Unirea celor două naturi – divină şi umană – se petrece în Hristos, în aşa fel încât cele două naturi sunt inseparabile, în sensul că elementul uman, trupul, este indisolubil unul cu natura veşnică a lui Dumnezeu[78].

Aici nu e vorba doar de *o penetrare divină* a realităţii umane şi nici de *o penetrare umană* a naturii divine. Ci unirea celor două naturi în Hristos este o umanizare a lui Dumnezeu, care e în mod simultan o îndumnezeire a omului.

În Hristos dumnezeirea este umanizată şi umanitatea este îndumnezeită[79].

Omul poate trăi plinătatea comuniunii numai cu Dumnezeu. Unirea ipostatică se bazează pe o certă polaritate între dumnezeire şi umanitate. Înomenirea lui Dumnezeu şi îndumnezeirea omului sunt condiţii reciproce (mutuale) a uneia faţă de cealaltă, pentru simplul fapt că ele exprimă o tendinţă inerentă între cele două naturi şi care poate fi realizată numai printr-o reciprocă dăruire de sine, a ceea ce este una celeilalte, însă dăruirea de sine nu trebuie interpretată ca *o amestecare a identităţii*, ci două naturi şi calităţile lor sunt ţinute întru unitate[80].

Perihoreza este un cuvânt ce exprimă co-penetrarea dinamică dintre necreat şi creat, dintre dumnezeire şi umanitate[81].

În mod fundamental, Întruparea Cuvântului este o perihoreză, o sinteză a două naturi sau substanţe, ambele cu calităţi proprii sub forma unui unei singure Persoane sau a unui singur Ipostas şi care sunt perfecte amândouă.

Ceea ce se formează în această uniune este, desigur, nu *o nouă natură* ci, mai degrabă, un nou mod de activare al celor două naturi.

În virtutea acestei uniri s-a constituit un nou mod de activare, cel *divino-uman* sau modul *theantropic*. Acest mod, în care actele lui Dumnezeu se fac într-o manieră umană şi în care

---

77 Ibidem.
78 Idem, p. 333.
79 Ibidem.
80 Idem, p. 333-334.
81 Idem, p. 334.

actele omului sunt făcute într-o manieră dumnezeiască, în care energia divină este umanizată şi energia umană este îndumnezeită[82].

Însă această nouă *energie teandrică* sau *activitate / lucrare teandrică* nu este totuşi o amestecare, o mixtură a celor două moduri proprii de activitate a celor două elemente.

Identitatea celor două elemente rămâne intactă. Dumnezeu transcende propria Sa transcendenţă şi devine imanent în creaţia Sa. Persoana lui Hristos este unică. Ipostasul lui Hristos este unic.

Pentru că Hristos este în două naturi, omul poate fi înfiat, prin participare. Aceasta este imaginea în care omul este creat. Omul este o creatură, creată pentru a fi fiul lui Dumnezeu.

El este născut, omul, pentru a fi liber de influenţa morţii şi a stricăciunii. Moartea şi stricăciunea sunt profund străine de natura omului. Ele sunt profund a-naturale pentru el. Ceea ce este *natural* pentru el este, în mod sigur, *viaţa veşnică*, care este prin participare la Dumnezeu[83].

Hristos este Omul perfect, Omul complet, întregul Om. Dar Hristos este, de asemenea, şi Dumnezeu desăvârșit.

Și acesta este paradoxul pe care îl susţinem, că numai Dumnezeu este şi Omul perfect.

Numai Dumnezeu este complet şi total om. Umanismul nereligios contemporan are următorul rezultat, acela că dezumanizează atât pe om, cât şi formele sociale pe care le-a creat el însuşi.

În context creştin-ortodox omul e o creatură care trăieşte prin participare la Dumnezeu[84].

Unirea ipostatică nu e o realitate a două naturi juxtapuse, care există separat una de alta. Ele sunt *distincte* dar nu *separate*.

Ideea de Dumnezeu include *ideea de om* şi, de asemenea, modul de a fi intim cu experienţa umană, ca o realitate personală.

Ideea că Dumnezeu există separat de om este şi ea o falsă idee. Numai când Dumnezeu şi omul sunt văzuţi ca indivizibili, dar elemente distincte în realitatea divino-umană, numai atunci este posibil să …

Este ridicol să presupui că un om poate avea o experienţă, pe care el să nu aibă posibilitatea să o stăpânească[85].

---

[82] Ibidem.
[83] Ibidem.
[84] Idem, p. 335.

Şi tot la fel de ridicol este să presupui, că existenţa umană poate fi definită ca entitate exclusiv creată, în principiu *despărţită* de Dumnezeu şi *absolut separată* de El şi astfel orice relaţie a lui Dumnezeu cu omul să fie extrinsecă.

Şi a susţine o relaţie non-interioară cu Dumnezeu, nu înseamnă decât a presupune că aici poate fi cineva afară de a-tot-îmbrăţişarea şi a-tot-umplerea realităţii lui Dumnezeu.

Subcapitolul numit *Nivelul conştiinţei umane* începe cu: „Suntem confruntaţi cu un fel de *dualitate* sau cu *un dublu nivel* al conştiinţei"[86].

Avem conştiinţa că suntem originaţi de către alţii[87] dar că suntem un sine adânc[88]. „Eu, eu cel real, sunt altceva, ceva foarte adânc şi sursa nebăgată în seamă (izvorul eliminat de multe ori din faţa ochilor atenţiei mele n.n.) a existenţei mele"[89].

E mare diferenţă între *sinele interior* şi *sinele mincinos* considerat ca *propria ta identitate*. Omul este, într-un anume fel, dublu în sine însuşi, fiind un Cain şi un Abel în acelaşi timp, în el însuşi. Şi Cain din el este *ego-ul superficial* şi în stare să ucidă sursa reală a existenţei sale, calea lui interioară şi anume pe Abel din el[90].

Şi făcând un astfel de omor în sine însuși omul e cu adevărat *un satan*. Sinele unui om este foarte genuin, creativ şi unic[91].

Ceea ce este omul în sine însuşi nu este *temporal* sau *relativ* – pentru că tocmai aceea este ceea ce determină şi califică toate aspectele existenţei sale – ci *etern* şi *absolut*.

Şi acest lucru există în sine însuşi, chiar dacă el este inconştient sau nu de acest fapt. Dacă omul poate să devină „Dumnezeu", atunci trebuie să existe în el ceva, prin care să poată intra în comuniune cu Dumnezeu[92].

Dar acel *ceva* prin care intrăm în legătură cu Dumnezeu, în context filosofic, nu e raţiunea[93]. Raţiunea poate fi cea care formulează noţiuni şi propoziţii.

Ea e facultatea sistematizării, a combinaţiilor mentale, cea care distinge, cea care clasifică după legi şi reguli proprii formele prin care înţelegem lucrurile externe.

---

[85] Idem, p. 336.
[86] Ibidem.
[87] Ibidem.
[88] Idem, p. 337.
[89] Ibidem.
[90] Ibidem.
[91] Ibidem.
[92] Idem, p. 338.
[93] Ibidem.

Şi atunci, dacă raţiunea ar fi singura modalitate de cunoaştere umană, omul nu ar putea avea o cunoaştere *directă* şi *imediată* a ceea ce este absolut şi etern.

În cel mai bun dintre cazuri el ar accepta Revelaţia dumnezeiască, prin care poate avea o exterioară şi indirectă recunoaştere a adevărurilor, fără o altă posibilitate directă şi imediată de participare la ele. Şi dacă ar respinge Revelaţia, atunci se mulţumeşte cu aspectele *exterioare* şi *superficiale*, care sunt *relative* şi *temporale*[94].

Raţiunea nu este singurul *organ* sau *facultate* de cunoaştere umană. Ci omul posedă o capacitate supra-raţională de cunoaştere şi experiere, un intelect spiritual, care compensează natura raţională.

Acesta e o facultate dumnezeiască în om şi el a primit-o în momentul creaţiei sale. E vorba de *ochii inimii*.

Ei sunt diferiţi de minte şi nu operează cu înţelegeri, delimitări şi analize şi se diferenţiază din nou de minte prin aceea, că ei nu îşi derivă sau nu îşi formează ideile prin lucruri care sunt externe, ci le capătă prin unire internă cu Însuşi Dumnezeu Cuvântul[95].

Intelectul spiritual cunoaşte toate lucrurile prin cunoaşterea propriei lor esenţe interioare, prin directa participare la ideile divine sau energiile divine, care aduc în el existenţa acelor idei şi energii, şi care sunt complet inaccesibile percepţiei raţionale.

Intelectul spiritual este capabil de o intuiţie imediată şi o experienţă interioară[96]. Experienţele şi intuiţiile duhovniceşti nu sunt rodul conceptelor şi al discursurilor raţionale[97].

După modelul unirii ipostatice a divinului cu umanul în Hristos, şi sufletul, cât şi trupul nostru sunt susceptibile de procesul de perihoreză, dr acea penetrare a dumnezeiescului har în om şi a omului în Dumnezeu[98].

Omul modern a eliminat cuvântul „suflet” din vocabularul său. Simpla punere a întrebării implică existenţa celui care întreabă şi astfel existenţa se afirmă de la sine.

Cuvântul „suflet” are o poziţie ambiguă azi, pentru că poate fi folosit în sensul că include intelectul spiritual, „sufletul

---

[94] Idem, p. 339.
[95] Ibidem.
[96] Ibidem.
[97] Ibidem.
[98] Idem, p. 340.

sufletului”, dar poate fi înţeles şi în sensul, că se distinge de intelectul spiritual[99].

„Cuget deci exist”[100] e pentru autorul nostru un exemplu de posesie satanică a sufletului. Această independenţă, această autonomizare cu orice preţ a omului este un clar simptom a ceea ce noi numim *cădere*, căci *sufletul* nu se identifică în această situaţie cu *sinele nostru*[101].

Sufletul nostru nu este niciodată *trupesc* şi trupul nostru nu poate fi niciodată *fără suflet*. Sufletul şi trupul aceleiaşi persoane sunt unite împreună de la începutul existenţei lor şi principiul acestei uniuni / uniri a sufletului cu trupul stă în Dumnezeu Însuşi[102].

Trupul şi sufletul meu stau într-o indisolubilă coexistenţă. Fără unul sau altul, nici sufletul şi nici trupul nu pot fi complete.

Ele se completează unul pe altul şi se determină unul pe altul. Suntem indisolubili şi după ceea ce noi suntem consideraţi *morţi*.

Sufletul penetrează trupul iar trupul sufletul şi acest schimb reciproc, această transmigrare a unuia către altul, este un proces fără sfârşit. O astfel de intimă şi reciprocă relaţie este între divinitate şi omenitate în persoana lui Hristos, căci sufletul şi trupul în om sunt permanent unite[103].

Omul stă între Dumnezeu şi lumea materială, între cer şi pământ[104]. Toate lucrurile creaţiei îşi găsesc locul de întâlnire în om.

Caracterul mecanicist al ştiinţei moderne este marcat de dorinţa de a domina, de a stăpâni şi a poseda şi a exploata natura, dar nu să o transforme sau să o sfinţească.

Ei presupun că pământul ţine de om, că îi aparţine lui şi nu că omul e din pământ, că aparţine, prin trup, de compoziţia pământului sau că e, prin trup, pământ. Oamenii au pierdut sensul lor şi armonia şi reciprocitatea cu natura[105].

Dar omul e mai mult decât un simplu *microcosmos* cum dorea Platon[106], ci e un *macrocosmos*.

Despărţit de Hristos, omul nu are un loc real în lume şi nici lumea în el. El este doar o dureroasă umbră a sinelui său şi

---

[99] Ibidem.
[100] Una dintre afirmațiile raționamentului lui Descartes.
[101] Ibidem.
[102] Idem, p. 341.
[103] Ibidem.
[104] Idem, p. 342.
[105] Ibidem.
[106] Platon: http://ro.wikipedia.org/wiki/Platon.

unul care face o crimă împotriva naturii sale, dacă refuză cunoaşterea lui Dumnezeu[107].

Un articol plin de conţinut şi de intuiţii şi soluţii foarte benefice.

***

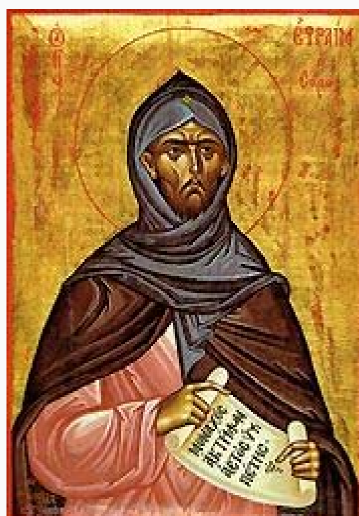
The Assumption of Our Lady (trad. : *Adormirea Maicii Domnului*), by John Saward[108], p: 343-357.

Un articol despre eretica „dogmă" catolică a „imaculatei concepţii".

Detalii: La 1 noiembrie 1950, papa Pius al XII-lea, prin constituţia *Munificentissimus Deus* (MD)[109], a declarat ca „dogmă revelată", eretica supoziţie a „imaculatei concepţii"[110].

Pentru monofiziţi, *învierea lui Hristos* era *învierea lui Dumnezeu*. Însă mariologia trebuie văzută în context hristologic[111].

În interiorul nostru ne reînnoim zilnic, eshatologia este inaugurată şi posibilitatea transfigurării este reală[112]. Puterea învierii este deja prezentă în contemporaneitatea noastră iar învierea e un bun comun[113].

Sfântul Efrem Sirul[114]

[107] Idem, p. 343.
[108] A se vedea datele despre autor: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Saward.
[109] Textul ei în limba engleză:
http://www.ewtn.com/library/PAPALDOC/P12MUNIF.HTM.
[110] Idem, p. 343.
[111] Idem, p. 344.
[112] Idem, p. 349.
[113] Ibidem.
[114] *Cf.* http://commons.orthodoxwiki.org/images/5/5d/Ephrem_the_Syrian.jpg.

Învierea Sfinţilor adormiţi din timpul morţii Mântuitorului Hristos e un semn că moartea şi puterea Iadului au fost învinse de către Hristos Dumnezeu.

Aşa credeau, printre alţi, Sfinţi Părinţi ca Sfântul Irineu al Lyonului[115] şi Sfântul Efrem Sirul[116].

Pentru Sfântul Chiril al Ierusalimului, Domnul a coborât în Iad singur, dar a ieşit cu o mare mulţime de oameni. El a înviat pe mulţi Sfinţi[117].

Acest lucru se vede şi din Sfânta Icoană a Învierii Domnului, unde Domnul îi ţine de mâini pe Sfinţii Adam şi Eva şi, în spatele Lui, sunt mulţi Sfinţi ai Vechiului Testament.

Învierea Domnului[118]

---

[115] Găsiți, în traducerea noastră, la nivel online, în două volume, cartea sa: *Contra ereziilor*. Aici, primul volum: http://bastrix.wordpress.com/2009/11/03/sfantul-sfin%C8%9Bit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-1/ și aici, cel de al doilea volum: http://bastrix.wordpress.com/2009/11/23/sfantul-sfin%C8%9Bit-mucenic-irineu-al-lyonului-contra-ereziilor-vol-2/.

[116] Date despre sine: http://ro.orthodoxwiki.org/Efrem_Sirul.

[117] Idem, p. 349, *cf.* Cateheze 14, 18, apud. PG 33, 843C. Informație *cf.* Idem, p. 356.

Pentru autor, Maica Domnului e un tip al Bisericii, al umanităţii mântuite[119].

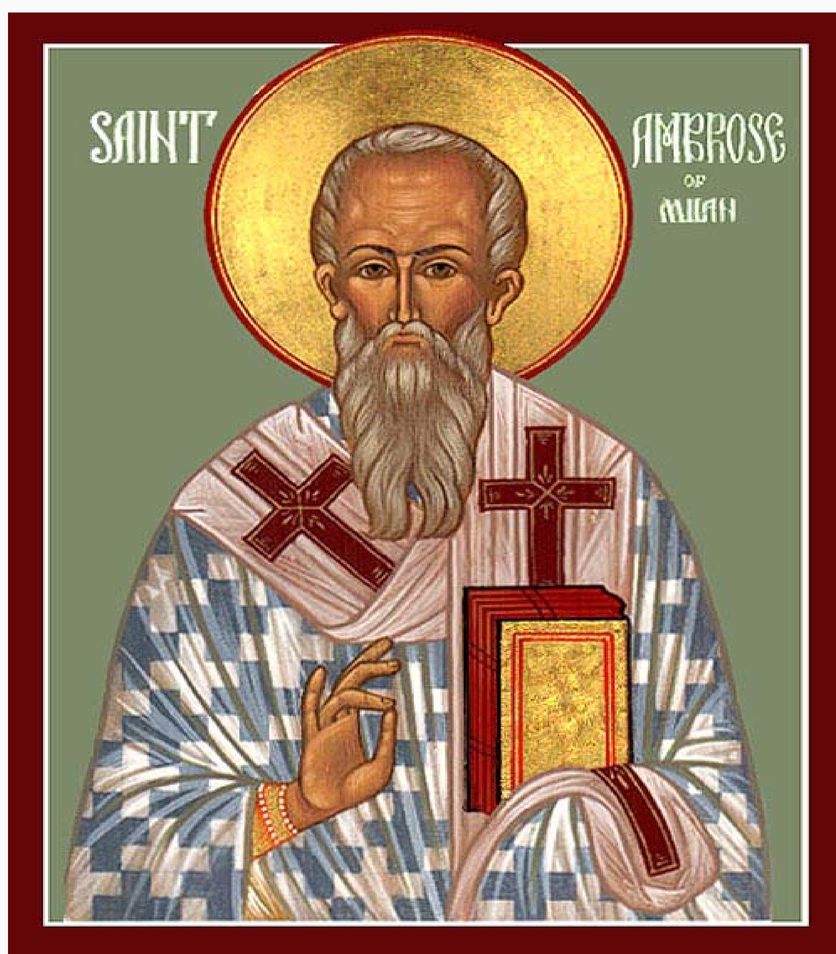
Assumption este echivalentul – aşa spune autorul – al sintagmei *Adormirii Maicii Domnului*[120] deşi, tot el spune, că ortodocşii cred că nu e tot una *Asumpţia* şi *Adormirea*.

Pe când catolicii văd o ridicare, prin sine, a Prea Curatei la cer, noi vedem o ridicare a Ei la cer făcută din voia lui Dumnezeu şi în asta constă diferenţa între minciună şi adevăr.

Aşa am înţeles citind cărţile noastre ortodoxe. E o realitate pe care trebuie să o aprofundez şi mai bine.

Autorul spune că Adormirea Prea Curatei nu e discutată până la Sfântul Ambrozie[121] şi Sfântul Epifanie[122], dar acest lucru e un mare neadevăr.

Despre ea vorbeşte Sfântul Dionisie Areopagitul.

[118] *Cf.* http://calindragan.files.wordpress.com/2009/04/invierea-domnului-si-predica-sf-ioan-botezatorul.jpg.
[119] Idem, p. 351.
[120] Idem, p. 353.
[121] Date despre sine: http://ro.orthodoxwiki.org/Ambrozie_al_Milanului. Icoana sa e preluată din locaţia: http://ocafs.oca.org/FeastSaintsViewer.asp?FSID=103485.
[122] Idem, p. 355.

***

The Holy Spirit and Chrismation, by Nicolas Zernov[123], p. 357-363.

Biserica este o comunitate euharistică şi harismatică.

Taina Sfintei Mirungeri = Chrismation[124]. Omul primeşte în Ortodoxie o singură dată această Sfântă Taină, dar dacă se întoarce din apostazie o mai primeşte odată[125].

Bulgakov [126] numea mirungerea *o Cincizecime personală*[127].

A pecetlui pe cineva cu Sfântul Mir înseamnă a face un semn al aparţinerii sale la viața lui Dumnezeu. Şi astfel orice persoană miruită e proprietatea Sfântului Duh[128].

Dar *a pecetlui*, în al doilea rând, înseamnă şi *autoritate* iar Duhul Sfânt e Cel care îţi aduce darurile mari şi noi ale răscumpărării prin Hristos.

Prin pecetluirea noastră de către Duhul Sfânt, nu înseamnă că noi am devenit *obiecte pasive* ale puterii Sale, ci că noi am devenit *colaboratori*, organe ale Sfântului Duh şi de aceea Mirungerea înseamnă o responsabilitate specială faţă de folosirea propriului nostru trup[129]. Orice mică impuritate este un mare păcat împotriva Sfintei Mirungeri[130].

Subcapitolul *Rolul laicilor*: fiecare suntem unşi cu Sfântul şi Mare Mir. Biserica este, în mod fundamental, un trup ierarhic şi, prin mirungere, devenim de fapt *mireni*. Biserica e un fel de armată. Nu poţi să fii membru al armatei fără să deţii un rang anume. Toţi suntem co-celebranţi în toate Sfintele Taine ale Sfintei Biserici[131].

Biserica Ortodoxă învaţă că păzitorul adevărului este întregul trup al celor credincioşi[132].

Suntem chemaţi nu numai *să ascultăm* adevărul dumnezeiesc, ci şi *să-l facem cunoscut*, să-l predicăm celor care nu îl cunosc.

---

[123] Despre autor: http://en.wikipedia.org/wiki/Nicholas_Zernov.
[124] A se vedea articolul: http://orthodoxwiki.org/Chrismation.
[125] Idem, p. 358.
[126] Părintele Sergius Nikolaevich Bulgakov: http://orthodoxwiki.org/Sergius_Bulgakov.
[127] Idem, p. 359.
[128] Idem, p. 360.
[129] Ibidem.
[130] Ibidem.
[131] Idem, p. 361.
[132] Ibidem.

Nu crede – şi are dreptate – că în disputa dintre un mirean şi un episcop despre adevărul credinţei, episcopul ar fi avantajat pentru că e *episcop* iar mireanul ar fi dezavantajat pentru că e doar *mirean*[133].

Şi dacă, la hirotonire, un preot sau un episcop mărturisesc adevărul, nu înseamnă că ei vor păstra mai bine credinţa decât un mirean sau decât unul inferior lor. Şi acest lucru e foarte corect.

Papa Paul al VI-lea[134] a pupat piciorul mitropolitului grec[135].

***

Trinity and Incarnation in Anglican Theology From the Sixteenth Century Until Today, by A. M. Allchin[136], p. 363-376. Text lecturat la *Institutul Teologic* din Bucureşti, la 18 ianuarie 1976.

Pentru David Jenkins[137], Sfânta Treime este un simbol pentru pelerinii, care nu cunosc limite în nădejdea îndurării, a descoperirii şi a bucuriei lor[138].

Thomas Crammer[139], primul arhiepiscop reformator de Canterbury a fost un liturgist şi nu un dogmatician.

Şi el a făcut *Cartea comună de rugăciuni*[140]. Vechea tradiţie latină liturgică a fost transplantată în Anglia, slujbele scurtate şi adaptate oamenilor de aici, alături de elemente scripturale şi didactice[141].

Contemporani cu Luther[142] şi Calvin[143], în Anglia erau Richard Hooker[144] (1554-1600) şi episcopul Lancelot Andrewes[145] (1555-1626).

Aici supremaţia Scripturii e interpretată în diferite moduri. Se primesc şi mărturiile Sfintei Tradiţii.

---

133 Ibidem.
134 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Paul_al_VI-lea.
135 Idem, p. 363.
136 Date despre autor: http://www.academi.org/list-of-writers/i/130422/.
137 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/David_Edward_Jenkins.
138 Idem, p. 364.
139 Date despre sine: http://www.thefreelibrary.com/Thomas+Crammer:+A+Life.-a021240743.
140 Idem, p. 364.
141 Ibidem.
142 Martin Luther: http://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.
143 Jean Calvin: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.
144 Mai multe date: http://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Hooker.
145 Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Lancelot_Andrewes.

Pt Hooker, Hristos este în Biserică, după cum Eva era în Adam[146].

În sec. 17, anglicanismul avea o teologie a Întrupării, a Bisericii şi a Sacramentelor[147].

Când vorbim de persoană, vorbim de omul în comuniune[148].

***

Marina Ţvetaeva[149] (poetă) spunea: „Ce putem să spunem noi despre Dumnezeu? Nimic. Ce putem să spunem noi lui Dumnezeu? Totul”.

Maica şi poeta Maria Skobtsova[150] (1891-1945) a făcut şi o antologie de Vieţi de Sfinţi.

Abune Yohannes a fost un etiopian monofizit foarte aparte, socotit de ei „sfânt”, deşi, şi monofiziţii se cred „ortodocşi”.

***

Minuni după adormirea sa, din ***The Orthodox Word, nr. 108-109 pe 1983, (pe copertă e Fericitul Serafim Rose[151]) p. 9-24**:** *Viaţa pe scurt a Fericitului Serafim Rose* scrisă de către Maica Brigid.

Părintele Herman l-a văzut în vis pe Fericitul Serafim înainte de a sluji Sfânta Liturghie, îmbrăcat în alb şi stând întins. Era la 6 zile după adormirea sa[152].

Fericitul Serafim a vindecat de cancer la gât pe Susan Matushka, fiica părintelui Alexey Young[153], în 1982[154].

Cu părintele Alexey, Fericitul Serafim a avut o lungă corespondenţă, tradusă de Ştefan-Francisco Voronca în limba română[155].

---

[146] Idem, p. 366.
[147] Idem, p. 368.
[148] Idem, p. 371.
[149] Date despre autoare: http://ro.wikipedia.org/wiki/Marina_%C5%A2vetaeva.
[150] Mai multe date: http://orthodoxwiki.org/Maria_Skobtsova.
[151] Un blog românesc dedicat Fericitului Serafim Rose: http://cuvseraphimrose.wordpress.com/.
[152] Idem, p. 15.
[153] Corespondenţa sa, în limba engleză, cu Fericitul Serafim: http://www.archangelsbooks.com/proddetail.asp?prod=NOPSERAPHR-01.
[154] Idem, p. 19-20.
[155] Pr. Serafim Rose, *Scrisori*, traducere din lb. engleză de Ștefan Voronca, Ed. Egumeniţa, 2003, 342 p.

În 14 / 27 octombrie 1982 a fost văzut în vis de Bătrânul Nazarie de la Valaam.

I-a spus acestuia: „Rămâi ferm în hotărârea ta sau pregăteşte-te pentru sfârşit”. După care l-a sărutat pe frunte şi acesta a fost foarte fericit[156].

Vindecă o hemoragie cerebrală a unei femei[157].

De la p. a 25-a a aceluiaşi număr al revistei sunt câteva date ale părintelui Damaschin Christensen despre viaţa Fericitului Serafim Rose.

Fericitul Serafim a fost mai întâi metodist, apoi prezbiterian[158]. Studiază filosofia chineză[159]. Apoi budismul.

Învaţă limba chineză veche la colegiul Pomona şi la universitatea californiană Berkley.

E influenţat de profesorul Peter A. Boodberg[160], care era un emigrant rus[161].

Fericitul Serafim a tradus slujbele sfinte ortodoxe, în engleză, luminat de Duhul Sfânt.

Teza sa de Master a fost *Golul şi plinul la Lao-Ţî*[162].

Alan Watts[163] a fost un alt profesor ce l-a influenţat. Studiază pe René Guénon[164].

În 1956 şi 1957 scrie trei eseuri mari despre „Mentalităţi comparate”[165].

A scris o lucrare şi despre Jung[166]. L-a iubit şi admirat pe profesorul Ming Shem, un bătrân profesor chinez, care era total anti-comunist[167].

***

Din *Teologia Dogmatică* a protoiereului Mihail Pomazansky[168], în ****Cuvântul ortodox*, nr. 97 / 1981.

Le aveți aici la nivel online: http://www.scribd.com/doc/12899590/Serafim-Rose-Scrisori-Misionare.

156 Idem, p. 21.

157 Idem, p. 21-22.

158 Idem, p. 25.

159 Ibidem.

160 Mai multe date: http://en.wikipedia.org/wiki/Peter_A._Boodberg.

161 Idem, p. 26.

162 Idem, p. 27. Câteva date despre Lao-Ţî aici: http://www.taoismonline.org/laotzu.html.

163 A se vedea aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Alan_Watts.

164 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Gu%C3%A9non.

165 Idem, p. 30.

166 Idem, p. 31. Despre Carl Gustav Jung aici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Carl_Gustav_Jung.

167 Idem, p. 40.

168 În română: Pr. Mihail Pomazansky, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, trad. din lb engl. de Florin Caragiu, Ed. Sophia, 2009, 332 p.

Marele mister al evlaviei creştine este viaţa în Hristos[169]. Din *Prefaţa* la ediţia americană a *Teologiei Dogmatice.*

A dezbătut, mai ales, dogma eclesiologică şi, în special, catolicitatea Sfintei Biserici.

A trăit peste 93 de ani. S-a născut pe 7 / 19 noiembrie 1888 în vestul Rusiei.

***

Sfântul Grigorie de Tours, *Vita Patrum*, capitolul al 10-lea, Sfântul Friardus cel Zăvorât, în ****Cuvântul Ortodox*, nr. 97 / 1981, p. 88-93**:**

Sfântul Friardus a trăit lângă insula Vindunitta, în teritoriul Nantes-ului[170].

Copilăria sa a fost dăruită lui Dumnezeu şi foarte castă. A trăit în rugăciune şi priveghere şi când a devenit în vârstă.

Satana îi apare diaconului Secundellus şi îi spune că e „Hristos" şi că el a devenit „Sfânt" şi că trebuie să plece de pe insulă.

Altă dată, după ce a pătimit multe prin faptul că l-a ascultat pe diavolul travestit şi-a făcut semnul Sfintei Cruci şi a scăpat de falsul „Hristos".

Acest diacon a ajuns un Sfânt.

Copacii săditi de Sfântul Friardus erau un mare miracol în ochii poporului şi, în fiecare zi, o imensă cioară trecea pe acolo. Şi-a prezis adormirea. A adormit în 577 d. Hr.

E uluitor de frumoasă cartea Sfântului Martin şi ar trebui tradusă. Parcă am auzit de un asemenea proiect[171]. E un Pateric al Franţei.

Cred că fiecare ţară are Patericul ei, dar nu îl strângem cu toată cuviinţa, nu îl căutăm cu ardoare.

Şi azi se pot scrie Paterice, numai că nu ne îngrijim de oamenii duhovniceşti pe care îi avem şi de experienţele lor minunate.

Ajută-ne, Doamne, ca să-i cunoaştem pe Sfinţii Tăi, ca să ne mântuim prin ei!

---

[169] Idem, p. 73.
[170] Idem, p. 89.
[171] Ulterior cartea a fost tradusă în limba română...şi o avem la nivel online aici: http://www.crestinortodox.ro/carte-929-sfinti-parinti-din-apus.

***

În *** *Cuvântul ortodox*, nr. 74, pe 1977, am găsit despre Sfinţii Romanus şi Lupicinus dintre locuitorii deşertului Jurei (p. 107-140):

În secolele 4-5 apar multe mănăstiri în sudul Franţei. Insula Lerin e în Franţa. Sfântul Grigorie îşi începe lucrarea sa despre Sfinţii Părinţi, cu aceşti doi Sfinţi.

Viaţa Sfântului Eugendus şi a celor doi a fost scrisă de un ucenic anonim pe la 520 d. Hr.

Această viaţă anonimă a dat nu numai mai multe detalii decât a dat Sfântul Grigorie de Tours, dar a furnizat şi informaţii despre învăţământul monastic al acestor Sfinţi Părinţi şi a vieţii monastice în general din secolul al 5-lea din Galia.

Jura e un şir de munţi din partea estică a Franţei, lângă Swiss border, some hundred miles long and 20 sau 30 wide[172].

Sfântul Eugendus era născut nu departe de Izernore, unde era un templu păgân, închinat zeului Marte, care era parţial distrus şi ale cărui ruine se mai văd şi azi.

Sfântul Romanus a fost fratele mai mare al Sfântului Lupicinus[173] şi s-a născut în ultima decadă a secolului al 4-lea.

Sfântul Eucherius va deveni episcop de Lyon în 434 d. Hr. Acesta a scris *Rugăciunile pustiei* înainte de 428.

Cele mai citite cărţi erau *Patericul egiptean* [174] şi *Institutele* Sfântului Ioan Cassian.

Sfântul Ilarie de Arles era ucenic al Sfântului Honoratus de Lerin (sec. 5) şi în 444 d. Hr. călătoreşte spre Besançon. Sfântul Lupicinus nu a primit preoţia decât după adormirea Sfântului Romanus.

Fericita Maria Gatchina [175] e o Sfântă ce a trăit sub comunism în Rusia. Ea spunea: „Depresia este o cruce duhovnicească”[176].

---

[172] Idem, p. 109.
[173] Idem, p. 110.
[174] La nivel online aici: http://www.pateric.ro/category/patericul-egiptean/.
[175] Despre viaţa sa aici: http://www.orthodox.net/russiannm/maria-of-gatchina-nun-martyr-and-those-with-her.html.
[176] Idem, p. 149.

E bine să ai ce scrie. Sau să aduni vara…ca să ai iarna[177]

Ieş. 9, 8: αἰθάλης καμιναίας = funingine din cuptor.

De la καμιναία [caminea], -ας, ἡ vine *cămin* şi *şemineu*. Acest καμιναία e sinonim cu *furnace*. Adică niciun cămin nu poate fi fără foc, fără cuptor. *Şi nu e nicio casă fără foc, că mâine-i Moş Crăciun*, spune colindul.

Ce este şemineul? O sobă joasă, mare, zidită în perete, cu vatră larg deschisă; cămin.

Dicţionarul spune că vine de la fr. *cheminée*. Dar vine de fapt şi de fapt de la grecesul καμιναία, prin nişte modificări lingvistice specifice limbii franceze.

***

Este *stubborn as a mule*, adică: încăpăţânat ca un măgar / catâr.

***

Ieş. 9, 19: a căzut ἡ χάλαζα, adică grindină / *hail* în engleză.

***

177 Articol editat la nivel online pe data de 19 octombrie 2007.

Ieş. 9, 25: βοτάνη = vegetaţie. De unde Botanică = ştiinţa care se ocupă cu ierburile.

***

Tot în Ieş. 9, 25 apare τὰ ξύλα = pădure / copaci, de unde ξύλον = copac.

De aici îl avem noi pe *xilofon,* adică instumentul făcut din l*emn de copac*, din *lemn de pădure* sau, mai la fix: *lemn care răsună*.

***

Protosinghel Popa Ioasaf-Ioan[178]: *Mijloace morale de îndumnezeire a vieţii creştine după Sfinţii: Vasile cel Mare, Pahomie şi Ioan Cassian*, București, 1983, 338 p., teză doctorală, ms. dactilografiat.

Cotă: 276 [p 71] S_2 / 19999, FTO[179].

Conspecte din această teză:

p. 3: ἀσκέω (asceză) e prezent doar de trei ori în Vechiul Testament. În NT, acelaşi cuvânt apare doar o singură dată şi acesta cu un sens general.

p. 6: Sfântul Pahomie[180] se naşte într-o familie de ţărani, aproape de Ezneh, în Egiptul de Sus, spre anul 286 sau 290 şi e crescut în religie păgână.

Bătrânul său e Sfântul Palamon. A fost în bune relaţii cu Sfântul Antonie cel Mare[181]. În 323 întemeiază o mănăstire cu viaţă de obşte, într-un sat părăsit, la Tabene, în Egiptul de Sus. Până la sfârşitul vieţii, mai înfiinţează alte 8 aşezări de obşte. Adoarme la 346.

p. 7: Sfântul Pahomie e primul ctitor al vieţii monahale de obşte.

---

[178] Aici găsiți un sait de prezentare al autorului: http://www.ioasaf.ro/10ani.htm.

[179] FTO = Facultatea de Teologie Ortodoxă (din București).

[180] Sfântul Pahomie cel Mare: http://ro.orthodoxwiki.org/Pahomie_cel_Mare.

[181] Despre sine: http://ro.orthodoxwiki.org/Antonie_cel_Mare. Aici găsiți un sait românesc dedicat Sfântului Antonie, cu fotografii de la un pelerinaj românesc la locurile sale de nevoință: http://www.sfantulantonie.ro/.

p. 9: Sfântul Vasile cel Mare[182], găseşte mai bine de 1500 de texte pentru susţinerea vieţii ascetice, pe care le clasează în regulile monahale şi asceticonul său.

Sfântul Ierarh Vasile cel Mare[183]

p. 26: „desăvârşirea se poate atinge de orice creştin, indiferent de locul unde trăieşte, de munca pe care o face, de vârstă sau de sex".

„Fecioarele (cei din viaţa monahală – n.n.) rodesc o sută, văduvele (caştii din lume – n.n.) produc şaizeci, creştinii căsătoriţi rodesc treizeci", spunea Sfântul Cezar de Arelate.

p. 46: „Sfântul Cassian[184] găseşte că există trei feluri de vocaţii: prima – cea de la Dumnezeu, a doua – cea prin mijlocirea oamenilor, a treia – cea de nevoie".

---

182 Un sait românesc dedicat sieși: http://www.sfantulvasilecelmare.info/. Mai multe date: http://ro.orthodoxwiki.org/Vasile_cel_Mare.

183 *Cf.* http://sinaxis.files.wordpress.com/2009/01/sf-ierarh-vasile-cel-mare.jpg.

184 Sfântul Ioan Cassian.

p. 52: „adevărata frumuseţe a vieţii şi învăţăturii duhovniceşti nu poate fi savurată decât pe măsura trăirii personale”.

p. 59: „cavernele inimii”.

p. 60: „Ceea ce se condamnă în primul rând la păcat este *intenţia*”.

p. 64: „Cuvântul *virtute* vine din latinescul *virtus* şi traduce termenul grecesc ἀρετή a cărui semnificaţie a fost la început de *putere*, *forţă fizică*, apoi de *tărie psihică*, trecând în creştinismul primar cu sensul de *năzuinţă continuă a credinciosului, ajutat de harul divin, spre împlinirea faptelor bune*, *cf*. *Teologia Morală*, vol I, p. 338-342.

p. 69: „Procesul despătimirii este însuşi procesul pocăinţei continue”.

Ascetica şi Mistica, p. 73, vol III, Morală, pentru „subconştient” la Fericitul Dumitru Stăniloae.

p. 120: „Când un trăitor în evlavie cade în acelaşi păcat ca şi unul indiferent, ei nu trebuie pedepsiţi la fel[185]”.

p. 146: „*Fecioria*, în adevăratul ei sens, este *ferirea de orice păcat*, căci un singur păcat, de orice natură ar fi el, creează condiţii pentru declanşarea poftei trupeşti”.

p. 149: trupul „este un fel de sinteză a cosmosului”.

p. 154: „dreapta socoteală este numită şi *ochi al sufletului*”.

p. 163: „Rugăciunea continuă este săvârşirea oricărui lucru pentru slava lui Dumnezeu, vederea în orice lucru a degetului Creatorului, pătrunderea raţiunilor din lucruri şi zburarea pururea cu mintea la Dumnezeu”.

p. 188: „*Destăinuirea*[186]…(este) mijlocul principal pentru identificarea şi diagnosticarea răului”.

p. 221. Sfântul Benedict de Nursia[187] adoarme în 549.

p. 223: Sfântul Benedict a cunoscut opera ascetică a Sfântului Vasile, prin intermediul traducerii lui Rufin[188], (dar şi prin intermediul traducerii Fericitului Ieronim[189]), *cf*. p. 311: J. Gribomont, *Histoire du texte des Ascétiques de S. Basile*.

p. 311, n. 1438: Rufin a stat 5 ani pe lângă Sfântul Ioan Gură de Aur[190].

---

185 Pentru că raportarea lor la păcat ține de starea lor interioară.

186 Mărturisirea gândurilor Părintelui tău duhovnicesc, a celui care te îndrumă pe calea duhovnicească, fie că ești monah sau mirean.

187 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Benedict_de_Nursia.

188 Tyrannius Rufinus sau Rufinus de Aquileia: http://en.wikipedia.org/wiki/Tyrannius_Rufinus.

189 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Jerome.

190 Date despre sine: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Gur%C4%83_de_Aur.

Mâna dreaptă a Sfântului Ioan Gură de Aur[191]

p. 229: μονασθήριον = locul unde vieţuiesc monahii.

Un apendice:

Cf. Concordance to the Septuagint…, by the Late Edwin Hateh and Henry A. Redpath, vol.1, Oxford, 1987, p. 172 (la autorul nostru e la p. 233, pentru că notele sunt puse la final) :

II Mac. 15, 4 (Domnul a poruncit să nu lucrezi în ziua a şaptea), IV Mac 13, 22 şi 12, 11, găsim cuvântul ἀσκητής , cu sensul de: *a lucra*.

Cf. p. 233: F. Ap. 24, 16 : „…mă străduiesc (ἀσκῶ) şi eu ca să am întotdeauna înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor un cuvânt neîntinat”.

Cf. p. 236: după cum spune O. Bardenhewer[192], în *Geschichte der altkirchichen Literatur*, Dritter Band, Freiburg im Breisgau, 1923, p. 83: „Pahomie este fondatorul vieţii de obşte în Egipt”.

Cf. p. 239 : J. Gribomont, *Le monachisme au IV-e siècles en Asie Mineure: De Gangres au messalianisme*, în *Studia Patristica*, vol. II, partea a II-a, Oxford, 1957, Akademie, Verlag-Berlin, p. 407.

---

[191] *Cf.* http://ro.orthodoxwiki.org/Imagine:John-Chrysostom-right-hand.jpg.
[192] Bertram Otto Bardenhewer: http://en.wikipedia.org/wiki/Otto_Bardenhewer.

Această teză doctorală repreintă prima carte pe care am conspectat-o, ca masterand, de la biblioteca facultăţii noastre.

Părintele e de la Mănăstirea Ciolanu-Buzău. Teza a fost făcută sub îndrumarea Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman.

***

Unul dintre Sfinţii Părinţi, vorbind despre Mt. 24, 28 spunea, că *stârvul* e *Însuşi Domnul*, căci S-a făcut aşa prin Răstignirea Sa, în ochii celorlalţi.

În GNT avem: ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοίÅ

Căci acolo unde va fi cadavrul / stârvul, acolo se vor strânge/ se vor aduna (şi) vulturii".

Unde va fi Hristos, vom veni şi noi ca să ne împărtăşim.

Cine are viaţă îngerească, vulturească, mare să se apropie de Hristos şi să se împărtăşească duhovniceşte cu El.

Conform *BibleWork 0.7*, în varianta GNT, avem pentru NT, de 6 ori folosit pe τὸ πτῶμα, pe când în SCR doar de două ori.

Mt. 14, 12 vorbeşte de trupul mort al Sfântului Ioan Botezătorul. El e luat de ucenicii săi şi înmormântat.

Mt 24, 28 – pe care îl discutăm – e al doilea loc amintit de GNT.

La Mc. 6, 29 tot despre Sfântul Ioan.

Mc. 15, 45 vorbeşte de Trupul Domnului, pe care Pilat i l-a dat Sfântului Iosif din Arimateea[193].

Celelalte două locuri: Apoc. 11, 8, 9.

[193] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Iosif_din_Arimateea. Sfânta sa icoană prezentată infra e preluată de aici: http://commons.orthodoxwiki.org/images/d/d1/JosephArimathea.jpg.

***

George Ivaşcu, *Istoria literaturii române*, vol 1, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1969, 630 p. Împrumutată de la *Facultatea de Litere* din Bucureşti.

Pentru Sfântul Antim Ivireanul[194]: p. 230-233.

P. 231 se ocupă de moartea sa martirică: Mavrocordat, „obţinu caterisirea de la patriarhul din Constantinopol şi-l trimise în exil spre Sinai, cu ordine secrete. Pe drum, după poruncă, escorta turcă îl hăcui cu săbiile. După altă versiune, tot contemporană, domnul ar fi organizat o execuţie exemplară chiar în capitală, în faţa clerului îngrozit, după practica în vigoare în împărăţia sultanilor, de unde venea".

G. Ivaşcu nu înţelege prea bine teologia Sfântului, tocmai de aceea scrie: „Antim nu este un teolog profund sau un exeget original"[195], însă recunoaşte totuşi: „dar are un dar excepţional de a-şi întreţine auditoriul într-un stil elevat şi totodată accesibil"[196].

Comentariul autorului suferă de multe tare. I se pare că nu e cât Bossuet[197], pentru că nu a „avut simţul grandios al destinului uman"[198] (sau decât Miron Costin[199]) şi că nu a avut „o experienţă de viaţă multilaterală"[200], dar „este un Coresi[201], un Ispirescu[202] al teologiei ortodoxe"[203].

Nu mi se par frumoase şi pertinente alăturările lui. Nici comentariile sale nu sunt relevante, ci unele sunt chiar hilare.

Lui Ivaşcu i se pare că face o „exagerare" conştientă Sfântul Antim, când arată păcatele vremii sale[204], deşi, cu o frază mai înainte, îl catalogase ca un diagnostician al moravurilor societăţii, asemenea Sfântului Ioan Gură de Aur[205].

Dar dacă l-ar fi citit pe Sfântul Ioan şi ar fi fost atent la ce a predicat Sfântul Antim, ar fi observat că ambii au luptat nu cu nişte *moravuri de basm*, fantasmagorice, ci cu unele reale, că nu

---

194 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Antim_Ivireanul.
195 Idem, p. 231.
196 Ibidem.
197 Jacques-Bénigne Bossuet: http://en.wikipedia.org/wiki/Jacques-B%C3%A9nigne_Bossuet.
198 Ibidem.
199 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Miron_Costin.
200 Ibidem.
201 Diaconul Coresi: http://ro.wikipedia.org/wiki/Coresi.
202 Petre Ispirescu: http://www.petreispirescu.eu/.
203 Ibidem.
204 Ibidem.
205 Ibidem.

le-a exagerat deloc şi, că multe dintre păcatele vremii de atunci, sunt şi azi, se perpetuează, după cum şi el citează pasajul de la pagina 232, unde: „ne batem părinţii şi îi ocărâm, necinstim conducătorii ţării, blestemăm pe arhierei…bisericile le ţinem ca pe nişte grajduri"[206]...

Literaţii grăbiţi, înţeleg tot la fel de superficial cărţile noastre ortodoxe. În locul unor comentarii de bun simţ măcar, găseşti tomuri întregi de scrieri, cu date mai mult sau mai puţin obiective, dar explicitate haotic, injust, fără simţul realităţii.

Înainte de p. 227, avem inserată în carte o pictură murală de la Sfânta Mănăstire Horezu[207]: *Judecata de Apoi* (alb-negru din păcate)[208].

Dacă tot nu avem o discuţie serioasă în această carte, măcar aici să ne oprim.

Râul de foc curge pe tot planul. Demonii sunt goi iar cei care sunt chinuiţi de către ei de asemenea. Sfinţii Îngeri sunt în poziţie de luptă, în costume militare. Vezi în foc trei arhierei – planul de sus – dar şi capete încoronate.

---

[206] Idem, p. 232, cf. [Sfântul] Antim Ivireanul, *Predici*, ed. critică, studiu introd. şi glosar de G.[abriel] Ştrempel, Bucureşti, 1962, p. 95.

[207] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Horezu.

[208] Infra este fresca în original. Pentru mărimea cea mai mare a fotografiei, intrați aici: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/54/Horezu_Stix.JPG.

Deasupra unora dintre cei care sunt chiuiţi apar diferite cuvinte: probabil cu detalii despre păcatele lor.

Sfinţii Îngeri înţeapă cu suliţele lor albe, care au la capete 3 colţi, pe dracii care vorbeau de rău un om Sfânt, dar şi pe cei din focul nestins.

Dracii au suliţe negre, aripi negre (unii), cozi, coarne, bărbi şi figuri urâte.

Doamne, scapă-ne pe noi, de pedeapsa cea veşnică şi ne miluieşte! Apare în plan şi un fel de porc mistreţ, cât şi un balaur. Multe prezenţe.

***

Cel mai vechi manuscris al *Didahiilor*[209] Sfântului Antim, este ms. 3460, B.A.R., din 1722-1725 şi se dau două pagini într-o ilustraţie.

Începutul muceniciei Sfântului Ioan cel Nou[210] are cea mai veche copie din 1439 şi anume pe aceea a lui Gavriil Uric[211].

Sfânta Mănăstire Voroneţ[212] a fost zidită de Sfântul Ştefan cel Mare[213] în 1488, în amintirea luptei din 1476.

Aceasta a fost mărită şi pictată în exterior de Petru Rareş[214].

***

Statueta zeiţei Venus[215], din bronz, sec. II d. Hr., descoperită la Potaissa-Turda o prezintă cu sânii goi, dar acoperindu-şi sexul. Se pare că şi atunci frumuseţea era vrută mai mult goală, decât împodobită cu bunul simţ.

Pornografia veacului nostru are rădăcini mult mai vechi, decât am vrea noi. Pornografia „sacră" a idolatrilor[216], nu era

[209] Vom edita în curând, la nivel online, teza doctorală a Dr. Gianina Maria Cristina Picioruş, care analizează *Didahiile* Sfântului Antim Ivireanul. Aici găsiți rezumatul tezei sale doctorale: http://bastrix.wordpress.com/2009/07/03/rezumatul-tezei-doctorale-a-dr-gianina-maria-cristina-piciorus/.

[210] Un sait dedicat sieși: http://sfantulioancelnou.ro/.

[211] Mai multe date aici: http://www.sfant.ro/sfinti-romani/cuviosul-gavriil-uric-scriitorul-manastirea-neamt.html.

[212] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Vorone%C5%A3.

[213] Un sait dedicat sieși: http://www.stefancelmare.ro/.

[214] Mai multe date: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petru_Rare%C5%9F.

[215] Un articol de prezentare a statuetei scris de către Constantin Pop în *Observatorul cultural*, intitulat: *Venus de la Potaissa*: http://www.observatorcultural.ro/index.html/articles|details?articleID=2686.

[216] Aici găsiți un sait dedicat artei erotice în lumea greco-romană: http://www.apollonius.net/erotica.html.

decât „venerarea” trupului, a senzaţiilor şi a vieţii omeneşti fulminante.

Jocul simţurilor împotriva *contemplării lui Dumnezeu*.

Omul crede că a ieşit victorios „împotriva” lui Dumnezeu, dacă face pe un om, cu viaţă sfântă, să păcătuiască cumva. Dar nu Dumnezeu e Cel care „pierde”, ci noi suntem marii lefteri ai libertăţii, transformate în desfrâu.

***

Astăzi, 2. 12. 2003, am avut o nespusă bucurie. Am descoperit o mică lucrare, dar una dumnezeiască.

În ****The Othodox Word*, noiembrie-decembrie 1976, la p. 182b**,** am găsit un condac al Sfântului Ioan Maximovici[217], scris pentru Sfântul Ioan de Kronstadt.

Iată textul american şi traducerea mea:

Kontakion, tone 4

„O thou who from infancy wast chosen by God* , and in childhood didst miraculously receive from Him the gift of teaching*, and wast gloriously called to the priesthood in a vision during sleep*, thou wast manifest as a wondrous shepherd of the Church of Christ, * O Father John, namesake of grace*. Pray to Christ God** hat we may all be with thee in the Kingdom of God”.

Condacul pe glas 4

„O, tu cel care ai fost ales din pruncie de Dumnezeu şi în copilărie ai primit de la El, în mod minunat, darul învăţăturii şi ai fost chemat cu slavă la preoţie, într-o vedenie din timpul somnului şi te-ai arătat ca un Păstor minunat al Bisericii lui Hristos, o, Părinte Ioane, cel numit cu numele harului.

Roagă-te lui Hristos Dumnezeu, ca să putem şi noi toţi, să fim cu tine în Împărăţia lui Dumnezeu!”.

***

Pe coperta revistei ****The Othodox Word*, din noiembrie-decembrie 1976 e Sfântul Ioan din Kronstadt iar în numărul din

[217] Un blog românesc dedicat sieși: http://sfioanmaximovici.wordpress.com/.

mai-iunie al aceluiaşi an, e pe copertă Sfântul Paisie Velicicovski[218].

Pe alte coperte am văzut pe Sfântul Ioan Maximovici, pe Fericitul Serafim Rose etc.

Am găsit mai mulţi Sfinţi apuseni cu totul necunoscuţi pentru mine, o fotografie cu Sfântul Ioan de Kronstadt pe vapor şi o alta, pe când se află între maicile conduse de Sfânta Taisia. Toate inedite pentru mine.

Sfinţii galici au fost foarte iubiţi de Fericitul Serafim. O să consult mai multe numere din *Cuvântul ortodox*, cât şi din *Sobornost*, care apare la Londra. Avem numere din revistă, la bibliotecă, de prin anii' 70 ai secolului trecut.

***

[218] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_de_la_Neam%C5%A3. Sfânta sa icoană e preluată din locația de aici: http://doarortodox.wordpress.com/2009/02/08/sfantul-cuvios-paisie-de-la-neamt-%E2%80%93-gloria-mondiala-a-ortodoxiei-romanesti/.

Monahul răstignit pe crucea răbdării, cu dracii care îl împung dimprejurul crucii este o icoană de la Sfânta Mănăstire Esfigmenu[219], din Sfântul Munte Athos.

***

Sfântul Nicodim Aghioritul[220] (1748-1809).

A fost canonizat de Patriarhia Ecumenică în 1955. El a format colecţia patristică a *Filocaliei*, ce a fost publicată în limba greacă la Veneţia, în 1782 şi în slavonă, la Sankt Petersburg, în 1793, în traducerea Sfântului Paisie Velicicovschi.

***

De la Maica Teodosia[221].

Palmierul înseamnă Învierea Mântuitorului iar *Domnul într-un palmier* înseamnă Domnul înviat.

Mandorla[222] are mai multe forme: lunguiaţă dar şi un cerc într-un pătrat. *Cercul* simbolizează perfecţiunea iar *pătratul*, lumea.

Stilul moldovenesc se caracterizează prin aceea că propune două rânduri de cercuri şi pătrate suprapuse. Turla e alungită iar baza stelată.

La Suceviţa sunt 40 de scene din istoria poporului lui Israel. Fresce cu elemente din *Geneza* sunt în Bucovina. Pe fond alb, până la cădere şi arată curăţia primilor oameni iar după păcat fondul e închis: un gri-albăstrui.

Cornul din capul Sfinţilor Vechiului Testament e „cornul înţelepciunii" şi e un motiv evreiesc. L-am văzut la Sfântul Moise şi la Sfântul Aaron. Pictura bizantină permite stilizările. Cineva pictează după motive auzite în imnografie.

Prima mea lecţie de Teologie a Sfintelor Icoane! Îi mulţumesc Maicii Teodosia pentru răbdare.

***

[219] Detalii: http://www.munteleathos.com/Pagina/Afisare/Manastirea_Esfigmenu.

[220] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicodim_Aghioritul. Un articol din *Lumina* al lui Adrian Agachi: http://www.ziarullumina.ro/articole;1104;1;25679;0;Sfantul-Nicodim-Aghioritul-strateg-al-razboiului-nevazut.html.

[221] Monahia Ilie Doinița Teodosia, colegă de an la facultate și, mai apoi, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din București. Aici sunt datele unei lecții particulare de iconografie pe care am făcut-o cu Cuvioșia sa.

[222] A se vedea: http://www.kyrie.com/symbols/mandorla.htm.

συνείδησιν = conştiinţă. *Cf.* GNT apare de 16 ori în Noul Testament: F. Ap. 24, 16; Rom. 13, 5; I Cor 8, 12; 10, 25; 10, 27; 10, 28; 10, 29; II Cor 4, 2; I Tit 1, 19; 4, 2; Evr 9, 9; 9, 14; 10, 12; 13, 18; I Petru 2, 19; 3, 16.

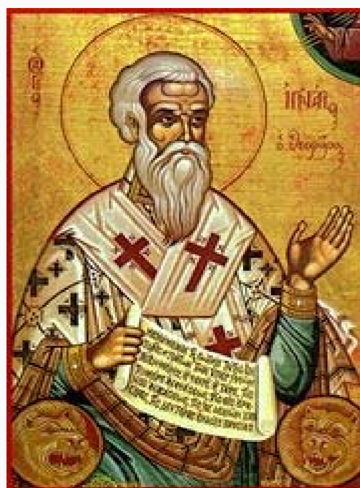
***

Arhiprezbiter Dr. John Breck[223], *O abordare ortodoxă a exegezei biblice*, în *Revista Teologică* IX (81), nr. 4, 1999, Ed. Mitropoliei Ardealului, Sibiu[224]:

Tradiţia ortodoxă afirmă în mod hotărât că VT, la fel ca și NT, este o „carte creştină"[225]. Fiecare teofanie sau manifestare a lui Dumnezeu nu a fost a lui Dumnezeu Tatăl, ci a lui Dumnezeu Fiul[226].

„Mişcarea VT spre NT este, deci, o mişcare de la Făgăduinţă către Împlinire, de la forma profetică la realizarea ei în Persoana lui Hristos"[227]. Sintagma: *Fiul omului* apare şi în apocriful pus pe seama Sfântului Enoh, unul dintre Patriarhii VT.

Sfântul Ignatie al Antiohiei[228] a început să folosească titlul de „Fiu al omului" pentru firea omenească a Mântuitorului[229].

[223] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/John_Breck.
[224] Articolul acesta e citit de doamna preoteasă Gianina Picioruș și însemnările sunt ale sale. A se vedea: http://bastrix.wordpress.com/cv-prof-lic-dr-gianina-maria-cristina-piciorus/.
[225] Idem, p. 111.
[226] Ibidem.
[227] Idem, p. 112.
[228] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ignatie_Teoforul. Icoana sa infra e *cf*. locației: http://commons.orthodoxwiki.org/images/2/27/Ignatius.jpg.
[229] Idem, p. 112.

Exegeţii din Antiohia înţelegeau prin sensul literal al Scripturii dumnezeieşti „intenţia autorului biblic", pe când mesajul spiritual, era mesajul pe care Dumnezeu îl transmite prin intermediul textului scris, „în fiecare moment prezent, fiecărei noi generaţii, din viaţa Bisericii"[230].

„Prin termenul t*heoria* ei (Părinţii antiohieni n.n.) înţelegeau *o apercepţie inspirată* a sensului interior al Scripturii care dezvăluie atât sensul ei literal cât şi pe cel spiritual"[231].

„Duhul luminează fiecare nouă generaţie creştină, în limba şi circumstanţele timpului ei, pentru a o conduce la *tot adevărul*"[232].

„Rugăciunea este o operă dumnezeiască, lucrarea lui Dumnezeu în noi. În rugăciune, Dumnezeu vorbeşte lui Dumnezeu: Sfântul Duh Se adresează Tatălui, pentru a da rugăciunile noastre de mulţumire, de laudă şi de cerere"[233].

„A ne ruga *în duh şi adevăr* (In. 4, 23) înseamnă a ne ruga cu puterea Duhului Sfânt Celui care este Adevărul, lui Iisus Hristos Fiul Cel veşnic al lui Dumnezeu"[234].

Interpretarea biblică cere (este de fapt n.n.) o sinergie, o cooperare între noi şi Dumnezeu. Dar e şi roada Duhului care sălăşluieşte în noi[235].

Sfânta Biserică este locul interpretării iar „exegeza este o funcţie a celebrării, mărturisind comuniunea de credinţă"[236].

„Totuşi, pentru a face trecerea de la sensul literal la sensul deplin, *sensus plenior* trebuie să ne supunem în smerenie şi luptă ascetică, influenţei povăţuitoare a Duhului Adevărului. Sfântul Ioan Hrisostom şi alţi Părinţi ai Bisericii afirmă cu tărie că nimeni nu poate interpreta cu adevărat Scriptura dacă nu se supune ei"[237].

Un articol adevărat, curat, smerit. Părintele profesor John Breck a făcut şi face un mare bine, prin lucrările sale, Ortodoxiei ecumenice.

***

[230] Idem, p. 114.
[231] Idem, p. 115.
[232] Idem, p. 116.
[233] Idem, p. 117.
[234] Ibidem.
[235] Ibidem.
[236] Idem, p. 116-117.
[237] Idem, p. 119.

Scriitori şi oratori religioşi din secolele XVII-XVIII (catolici): Francis de Sale[238], Bossuet[239], Flechier[240], Bourdoloue[241], Fénelon[242], Massillon[243].

***

Viaţa Sfântului Marcu Ascetul[244] după lucrări occidentale[245].

Datele sunt puţine, foarte sărace.

Încep cu *The Catholic Encyclopedia*, edited by Charles G. Herbermann…and numerous collaborators, vol 9, Ed. The Universal Knowledge Foundation, New York, 1913, p. 650.

Un articol semnat de Adrian Fortescue.

Numiri: *Marcus Eremita* / *Μάρκος Ερημίτης* | *Μοναχός* | ᾿Ασκητής.

A trăit în secolul al V-lea şi a fost superiorul unei mănăstiri din Ancyra. A trăit ca eremit în deşertul din partea estică a Palestinei, lângă Sfânta Mănăstire Sfântul Sava.

Contemporan cu Nestorie şi a trăit în timpul lui Teodosie al II-lea[246] murind, probabil, înainte de Sinodul de la Calcedon (451). Nichifor Calist, în secolul al XIV-lea, a spus că Sfântul Marcu a fost ucenic al Sfântului Ioan Gură de Aur[247].

Cardinalul Bellarmine[248] a susţinut în *Script. eccl*. (1631), p. 273, că Sfântul Marcu ar fi acela care ar fi profeţit, cu 10 ani mai înainte, naşterea Împăratului Leon în anul 900.

Dar această opinie a fost negată de Tillemont[249] în *Mémoires* (1705), X, 456 sq.

---

[238] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Francis_de_Sales.

[239] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Jacques-B%C3%A9nigne_Bossuet.

[240] Idem: http://oce.catholic.com/index.php?title=Esprit_Flechier.

[241] Louis Bourdaloue: http://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Bourdaloue.

[242] François de Salignac de la Mothe-Fénelon: http://en.wikipedia.org/wiki/Fran%C3%A7ois_F%C3%A9nelon.

[243] Jean Baptiste Massillon: http://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Baptiste_Massillon.

[244] Tot puține date și aici: http://ro.orthodoxwiki.org/Marcu_Ascetul.

[245] Muncă de cercetare pentru disertația noastră de Master.

[246] Ultima notă, cu timpul în care a trăit, e luată din ****A Dictionary of Christian Biography*, edited by William Smith and Henry Wace, vol. 3, London 1882, p. 826.

[247] *Cf. Istoria bisericească*, PG. 146, 14, 30.

[248] Roberto Francesco Romolo Bellarmino: http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Bellarmine.

[249] Louis-Sébastien Le Nain de Tillemont: http://en.wikipedia.org/wiki/Louis-S%C3%A9bastien_Le_Nain_de_Tillemont.

Alţii l-au identificat cu monahul egiptean menţionat de Paladiu / Paladie în *Istoria Lausiacă*, *cf.* PG. 32, XX, care a trăit în secolul al 4-lea.

Despre el dă detalii Sfântul Fotie cel Mare [250] în *Biblioteca*, *cf.* PG. 103, col 668 sq. A fost membru al şcolii antiohiene.

Referinţe: Gallandi[251], *Bibliotheca Veterum Patrum*, VIII, Veneţia 1788, 1-140 / PG. 65, col. 839-1140.

***

Sfânta Marcela[252]

S-a născut între 325-335 şi adoarme în 410-411. E sărbătorită la 31 ianuarie[253]. Tatăl ei moare pe când ea era tânără. Ea însăşi rămâne văduvă la 7 luni după căsătorie.

În casa sa de la Aventine trăieşte cu mama sa Albina şi împreună cu alte surori de credinţă dintre văduvele de neam nobil din Roma.

Grupul acesta a fost instruit la Roma de Fericitul Ieronim între 382-385. Sfânta Marcela a fost o zeloasă cititoare a Sfintei Scripturi şi următoare a exegezei Fericitului Ieronim. Există scrisori ale Fericitului Ieronim către Sfânta Marcela.

A fost interesată de disputa origenistă. A fost rănită de soldaţii lui Alaric în 410 la Roma şi a murit nu după mult timp. Fericitul Ieronim vorbeşte de sfânta ei viaţă în *Epistola 127*.

Găsim despre ea în CSEL[254] 54-56, 1910-1918.

***

καλουμενός, -ή, -όν = numit, -ă.

Partenonul era dedicat zeiţei protectoare a Atenei. *Pallas* e un epitet al zeiţei *Atena*.

ἡσυχίαν ἤγομεν = ne odihneam în linişte; ἡσυχίαν ἄγω = stau, trăiesc în linişte.

---

[250] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Fotie_cel_Mare.

[251] Andrea Gallandi: http://www.newadvent.org/cathen/06349c.htm.

[252] *Cf.* ****New Catholic Encyclopedia*, vol IX, Ed by The Catholic University of America, Washington D.C., SUA, 1967, p. 188. Un articol de T.C. Lawler.

[253] În Biserica Romano Catolică.

[254] Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum.

***

În greaca veche sunt 24 de litere, 7 vocale şi 17 consoane. Cuvintele greceşti nu se pot termina decât în vocală, în consoanele ν, ς, ρ sau în consoanele duble ψ, ξ. Apar și unele excepţii dar numai în scris.

În vorbire sunt rostite împreună cu cuvântul următor: οὐκ οἶδα = nu ştiu, οὐχ ὅτι = nu că, ἐκ της χώρας = din ţară etc.

Cuvintele *atone* sunt cuvintele neaccentuate, şi se numesc *proclitice* dacă se sprijină pe accentul cuvântului următor sau *enclitice*, dacă se sprijină pe accentul cuvântului precedent.

Procliticele sunt în număr de 10: adverbul de negaţie οὐ, οὐκ, οὐχ, conjuncţiile: ὡς = ca, εἰ = dacă; prepoziţiile: ἐν = în, la, εἰς = în, la, ἐκ | ἐξ = din; articolul: ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

Enclitice pot fi şi unele forme ale pronumelui personal, pronumele indefinit, adverbele nedefinite ca πως = cumva, şi particulele: γε, θεν, κε,πέρ,τοι etc.

ὥστε = încât, οὔτε = nici, καπί[255] = şi pe (καί ἐπί); τἄλλα[256] = celelalte (τα ἄλλα).

Eliziunea este fenomenul lingvistic în care are loc căderea vocalei finale în faţa unei vocale iniţiale: adică ἀλλ' ἐγώ = dar eu în loc de ἀλλά ἐγώ; κατ' αὐτον= după el, în loc de κατά αὐτον, οὔτ'ἀν = nici, în loc de οὔτε ἀν, οὐκ ἔσθ'ὅπως = e cu neputinţă să, în loc de οὐκ ἔστιν ὅπως.

***

ἀνεφράφω= înregistrez, μεταβάλλω = arunc în altă parte, περιβάλλω = arunc în jur, προβάλλω = arunc înainte; το μὴ ἐπιχωρέιν = a nu da înapoi.

***

Monitorizarea ziarului *Libertatea* din 30 ianuarie 2004. Tema: *Ce fel de fotografii avem?*

Apar în ziar chipul a 25 de femei şi a 81 de bărbaţi.

Bărbaţii sunt excedentari datorită rubricii sport, unde e dată şi o echipă de fotbal în întregime.

Dintre cele 25 de femei 4 sunt dezbrăcate mai mult sau mai puţin.

---

[255] Se formează prin *crasă*: cade vocala finală și se contopesc astfel două cuvinte.
[256] Ibidem.

Pe prima pagină e Dana Săvuică mai mult goală, la pagina 5 *fata de la pagina 5* şi la pagina 15 fetele de la *Spicy*, care prezintă vremea tot cam goale.

În suplimentul de vineri însă, apar 42 de femei şi 27 de bărbaţi, în care 20 de femei sunt dezbrăcate sau semi-dezbrăcate.

Bărbaţi dezbrăcaţi apar decât doi: unul e fotografiat de la spate iar unul e aproape gol, dar fără cap.

Se constată că bărbaţii nu apar dezbrăcaţi în ziarul *Libertatea* şi dacă, totuşi, apar, e vorba de o reclamă pentru doamne.

Apar trei maşini, dintre care două sunt promovate prin reclamă. Telefoanele mobile apar şi ele ca spot publicitar.

Publicitatea mi se pare prea multă iar toate matrimonialele sunt oferte erotice.

Editorialele sunt foarte puţine, reduse ca mărime şi sunt subiecte mai mult sau mai puţin serioase. Imaginile şi publicitatea ocupă un loc mai mare decât zonele scrise.

***

Interview [/intəvju:] = s. întrevedere, întâlnire, interviu; vt. a intervieva.

Interviul e îngroparea de sine, a cuiva, în privirea, în persoana altcuiva, dacă observăm părţile componente ale cuvântului din limba engleză (inter = a îngropa + view = a vedea).

Interviul este *o confesiune* din punct de vedere lingvistic. Poate fi şi *o întrevedere*, o legătură între două personalităţi, între mentalităţile celor două persoane.

Ne îngropăm în memoria celuilalt, rămânem în alţii prin ceea ce spunem şi facem.

Memoria e o groapă a trecutului, o groapă în care trecutul e bine structurat sau cărţile lui sunt puse de-a valma sau multe din paginile lui lipsesc, pentru că s-au scurs în uitare.

Trecutul e o istorie care ne aduce aminte sau ne face bine, ne relaxează. Există în el puncte negre şi puncte albe. Însă el nu poate fi schimbat faptic, ci pentru el se poate *doar plânge*.

El e un timp care ne formulează pocăinţa, starea noastră de durere, de chin interior pentru viaţa noastră de mai dinainte.

***

„Non omne periculum est magister” (*Nu orice încercare este un povăţuitor*), spunea latinul.

Pericol = încercare. Pericolul, ananghia e un moment în care te afunzi în aşteptarea ajutorului dumnezeiesc. E o încercare, o ispitire. E un examen.

Pericolul e un examen la care clachezi sau te arăţi un om destoinic şi smerit.

***

Superbia = trufie. O femei superbă e o femeie care pare foarte frumoasă pentru că e trufaşă, dispreţuitoare şi arogantă.

Ea se bazează totuşi pe frumuseţea ei, dar orice frumuseţe are nevoie de încă şi mai multă frumuseţe.

***

Aestimo = preţuiesc. De unde *a estima* înseamnă *a preţui*.

***

Absolvo = a achita. *A absolvi o facultate* înseamnă a te achita de toate examenele, de toate poliţele universitare.

***

„Homo sum; humani nil a me alienum puto” = „Sunt om; tot cei omenesc nu-mi este străin”.

***

ST[257], nr. 3-4, 1958: *Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite*.

BOR[258], nr. 9-10, 1973.

MB[259], nr. 1-3, 1956: Diac. Nicolae Corneanu[260], *Îndreptar pentru serviciul liturgic al diaconului*.

---

257 Revista *Studii Teologice*. Saitul noii serii a revistei: http://studiiteologice.ro/.

258 Revista *Biserica Ortodoxă Română*: http://www.edituraparriarhiei.ro/product_info.php?products_id=124&osCsid=313493f685804ad3157e947125997a2a.

259 Revista *Mitropolia Banatului*.

260 Actualul mitropolit al Banatului: http://www.mitropolia-banatului.ro/readarticle.php?article_id=25.

Ort.[261], nr. 3, 1970: Pr. Dumitru Stăniloae, *Slujirile bisericeşti şi atribuţiile lor*.

MB, nr. 1-3, 1965, Uspensky[262], *Iconostasul*.

MO[263], nr. 5-6, 1960: Sfântul Sofronie, *Descrierea Sfintei Biserici şi a actelor din slujba dumnezeiască*.

***

Sfântul Simeon al Tesalonicului, *Voroavă de întrebări şi răspunsuri*, Bucureşti, 1765.

Retipărită de Toma Teodorescu, cu titlul de *Tractat asupra tuturor dogmelor credinţei noastre ortodoxe*, Bucureşti, 1865-1866.

***

Fericitul Augustin, *De spiritu et littera*, în PL. 44.

Ort. V (1953), nr. 4, Pr. Dumitru Stăniloae, *Starea sufletelor după Judecata particulară în învăţătura ortodoxă şi catolică*.

Vedenia Sfântului Dimitrie al Rostovului despre Patimile Domnului.

Comentariul la Profetul Avacum, vol. 71 din PG, al Sfântului Chiril al Alexandriei.

BOR, nr. 3-4, 1936, p. 183-186: D. L. Balaur, *Paştele Blajinilor*.

Pr. N. Nicolescu-Leordeni, în GB[264], nr. 11-12 pe 1966, p. 1024-1051: *Crăciunul*.

Pr. Prof. E. Branişte, *Problema unificării calendarului liturgic în Biserica Ortodoxă*, în Ort., nr. 2, 1955, p. 181-216.

Sfânta Cruce, în MMS[265], 5-6 / 1958, p. 440 sq.

***

---

[261] Revista *Ortodoxia*: http://www.editurapatriarhiei.ro/product_info.php?products_id=123.

[262] De aici putem downloada ediția românească a cărții sale: *Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă* (PDF, 157 p.): http://bibliotecateologica.wordpress.com/2009/10/20/leonid-uspensky-teologia-icoanei/.

[263] Revista *Mitropolia Olteniei*. La nivel online există numai un singur număr al revistei: http://www.m-ol.ro/index.php?option=com_content&task=view&id=295&Itemid=73.

[264] Revista *Glasul Bisericii* a Patriarhiei Române.

[265] Revista *Mitropolia Moldovei și a Sucevei*.

Sergiu Al-George[266], *Arhaic şi Universal. India în conştiinţa culturală românească*, Ed. Herald, Bucureşti, format computerizat[267]

Ideologia romantică a beneficiat din plin de faptul descoperirii Indiei.

Clasicismul era „un ideal cultural de tip academic strict citadin, realizat printr-o ruptură cu lumea satelor, purtătoare a tradiţiilor arhaice".

Autorul crede că întreaga cultură şi gândire indiană trebuie raportată la „dialectica simbolului".

Iraţionalul şi *pesimismul* nu sunt coordonate indiene, ci înţelegeri deplasate, occidentale. Filosofii occidentali de factură existenţialistă, cu tente deosebit pesimiste, se pare că nu au luat în calcul latura *realităţii de adâncime*. Autorul disculpă cumva India de înţelegerile noastre greşite.

În epoca noastră, cultura indiană suferă un amplu proces de vulgarizare. Prin Eminescu, cum spunea Blaga[268], India a devenit o „prezenţă inalienabilă a culturii noastre" româneşti.

Eminescu este un reprezentant al romantismului tardiv. La Eminescu a precumpănit *sentimentul cosmic* mai degrabă decât *pesimismul de factură schopenhaueriană*[269].

Însă autorul nostru nu aduce, după părerea mea, şi argumente concludente referitoare la motivele de inspiraţie ale lui Brâncuși[270]. Nu e o carte citaţională ci, mai mult, de construcţie ideatică.

Ezra Pound[271] vedea în sculpturile brâncuşiene nişte „chei în lumea formelor".

Este interesant de ce autorul nostru nu a văzut simbolul oului, al sărutului, al coloanei, ca având legătură directă cu spiritualitatea şi tradiţia românească ortodoxă?

Ştie autorul nostru că sculptorul român Constantin Brâncuşi era *diacon ortodox*? Autorul vrea să îl scoată pe Brâncuşi mai mult *indian* decât *român*, lucru care se constituie în greşeala originară a cărţii. Mai există şi alte exemple de acest fel.

Stâlpul cosmic sau Arborele vieţii.

---

[266] Mai multe date: http://www.edituraherald.ro/authordetail.asp?cod_autor=87.

[267] Manuscrisul pe care îl citez nu are paginarea inițială a cărții, de aceea nu pot da referințe la textele citate.

[268] Lucian Blaga: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Blaga.

[269] Arthur Schopenhauer: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arthur_Schopenhauer.

[270] Constantin Brâncuși: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Br%C3%A2ncu%C5%9Fi.

[271] Ezra Weston Loomis Pound: http://en.wikipedia.org/wiki/Ezra_Pound.

Cuvântul „spaţiu” este luat din latină (*spatium*), pentru că grecii nu aveau un cuvânt sinonim. Însă acceptarea *ideii de spaţiu* i-a privat pe europeni de *ideea de verticalitate*.

În India însă *spaţiul* e legat de *ideea de lumină*. Aici găsim spaţiu-lumină. Autorul foloseşte o expresie interesantă: „lumină trans-cosmică”. Spaţiul nu poate fi disociat de lumină şi timp. Coloana este o expresie a cosmogoniei cotidiene.

Bradul sau *stâlpul mortului*...sau, la nuntă, la români, e denumit, deopotrivă, şi *steag*, *suliţă*, *săgeată*.

În vârful bradului, în Teleorman, la nuntă, se pune un covrig mare. Autorul atestă acest obicei ca fiind caracteristic românesc.

În Cărbuneşti însă, mirele trebuie să urce într-un copac, ca să ia de acolo steagul de nuntă.

Brâncuşi dorea să facă în Indore-India un templu pătrat de 12 metrii „fără porţi sau ferestre, cu o intrare subterană şi în care nu putea să pătrundă decât o persoană”.

Nu a apucat să-l mai facă. Forma era aceea de ou, cu o singură gaură pe tavan, pe unde trebuia să intre lumina şi să lumineze Pasărea de aur.

Experienţa indiană a lui Mircea Eliade[272] s-a consumat între 1929-1931.

Eliade definea autenticitatea drept „o sete ontologică, o deschidere către concret, o tehnică a realului”.

Pentru Eliade „înţelegerea este o experienţă personală directă”, în care luăm „cunoştinţă de anumite lucruri din jurul nostru sau din inima noastră”.

El spunea că ne ducem viaţa într-un soi de *automatism continuu*, în care „suntem trăiţi de viaţă, nu trăim noi viaţa”.

Autenticitatea are drept corolar, drept consecinţă directă universalitatea.

Eliade a spus celebra frază, pe care şi eu mi-am însuşit-o şi nu ştiam de unde e: „libertatea nu înseamnă libertinaj”.

Libertatea gândită de Eliade în tinereţe sa era una *eroică*.

După Brâncuşi şi Eliade sunt discutaţi Blaga şi Eminescu.

***

[272] Mai multe date aici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_Eliade.

Andrei Pleşu[273], *Jurnalul de la Tescani*, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993[274].

O carte subţire, aforistică.

„Specialişti ai văzului” = pictorii. Proasta dispunere te face obiectiv.

„Creştinul adevărat e bine dispus. Credinţa însăşi e o formă de bună dispoziţie”.

Numai străinul degustă peisajul în care tu trăieşti, pe când tu te raportezi la natură cu un aer dur, cu un aer de acceptare înţelegătoare.

Seducţia e o manevră de efect, pe când comunicarea cere autenticitate.

Teologii de astăzi, spune autorul nostru, trăiesc *un complex* faţă de oamenii de cultură. „Teologia trebuie să se reverse peste cultură”. Avem o „Biserică timidă, care nu-şi onorează autoritatea”. Oare?!

Bucuria ingenuă de frumos, de bine are în ea o „lăcomie copilărească, hrănită de convingerea că o emoţie se poate dilata la nesfârşit”. Ca să te bucuri de un dar, trebuie să pleci mai departe şi să nu rămâi pe loc.

Ceva este plat datorită pasivităţii noastre mentale. Autorul nostru evidenţiază o virtute extraordinară, care e, de fapt, un complex de virtuţi, întreaga sferă a virtuţilor şi anume: *plasticitatea*.

El denumeşte *plasticitatea*: „puterea de a reacţiona infinit diferenţiat la infinita diferenţiere a împrejurărilor, puterea de a trăi nu aplicând criterii gata-făcute, ci descoperind criterii”.

Această definiţie e una dintre cele mai excelente definiţii ale virtuţilor pe care am auzit-o. Fără plasticitatea modului de a trăi, nu facem altceva decât să „tezaurizăm eşecuri”. Un avertisment împotriva ostentaţiei.

Subtilitatea trebuie să întemeieze bunul simţ şi niciodată să îl înlocuiască.

Domnului Pleşu, tractorul i se pare a fi o „apariţie înspăimântătoare”. Tractoristul este un „efort minim într-un vacarm”.

„Inaccesibilitatea lui Dumnezeu e o prejudecată leneşă, dacă nu o declaraţie de prostie”.

---

[273] Mai multe date despre sine: http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Ple%C5%9Fu.

[274] Cartea, la nivel online, în format PDF, poate fi citită şi downloadată de aici: http://carti.x6.ro/cartea/a/Andrei-Plesu-Jurnalul-de-la-Tescani/Andrei%20Ple%A1u%20-%20Jurnalul%20de%20la%20Tescani.PDF.

Dumnezeu este „o instanţă solicitantă, provocatoare, absorbantă”.

„Maestrul adevărat se recomandă prin continuitatea oficiului său. El te modelează şi după moarte şi, uneori, mai ales atunci”.

Fraze foarte pertinente, absolut reale. O carte mică, cartea aceasta, dar cu osatură puternică.

„Gândim intermitent”.

„A fi creatură înseamnă a fi fragment”.

„Iluminarea este…un apogeu al instantaneităţii”.

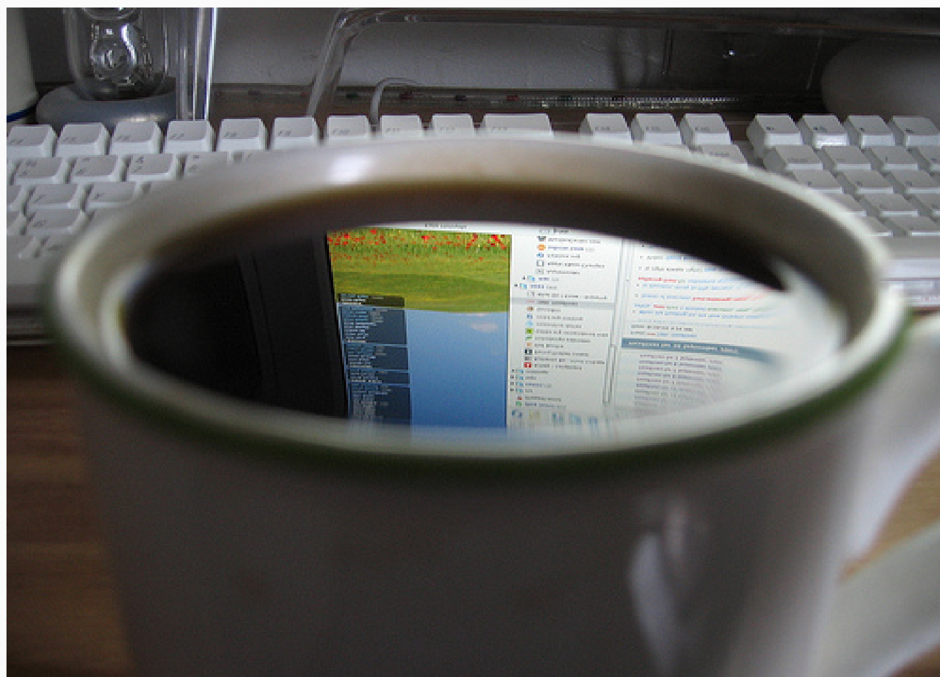
Hărnicia şi *simţul arhitectonic* sunt două calităţi importante pe care autorul nostru le cere de la o scriitură. Însă acestea trebuie cablate în aşa fel încât să nu strice proporţia justă dintre *ceea ce se gândeşte* şi *ceea ce se scrie*.

Discursul teologic este, în opinia, sa un discurs fragmentar deoarece e o insulă de discurs pe apa fără margini a tăcerii dumnezeieşti.

„Fragmentul e onestitatea supremă a discursului”.

Îmi pare rău că nu mi-am notat şi paginile. A fost o citire în fuga respiraţiei.

Merită să fii într-un singur fel. Nu lua somnifere! Cititul desprimăvărează. Poţi zâmbi? Mă bucur să te cunosc![275]

Rebus externis = lucrurile externe, împrejurările din afară, faptele din afară.

*

Lilia agri // τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ = crinii câmpului : Mt. 6, 28. De aici numele de *Crina* = fata frumoasă ca şi crinii câmpului.

*

Radios, bucuros al nostru vine de la adjectivul ῥᾴδιος, -α, -ον (uşor). Când eşti *bucuros* te simţi *uşor*, parcă pluteşti.

*

Tahigraful e *cel care scrie repede*, fiindcă adjectivul ταχύς, -εῖα, -ύ înseamnă *rapid*, repede.

*

[275] Articol editat la nivel online pe data de 22 octombrie 2007.

Ω PMing Liu: caractere chinezeşti şi japoneze.
Ω Arial Unicode Ms: greaca extinsă; caractere de 9.

*

Falangerii cu coadă lungă[276] sunt vânaţi de către pisici şi mănâncă flori ornamentale.

Merg pe firele de înaltă tensiune şi produc multe scurtcircuite, datorită faptului că sunt electrocutaţi.

Sunt animale nocturne şi trăiesc în pădurile Australiei dar şi prin oraşe.

*

Liliacul[277] își naşte puii stând cu capul în jos, pentru că asta e poziţia lui de somn şi de odihnă.

*

Am văzut la televizor tigrii albi. O specie rară în lume[278].

[276] O imagine cu un falanger: http://www.edgeofexistence.org/edgeblog/wp-content/uploads/2008/02/phalanger-lullulae.jpg.
[277] Mai multe detalii și imagini: http://www.anidescoala.ro/Liliacul-mamifer-zburator.html.
[278] Imaginea infra e preluată de aici: http://outdoors.webshots.com/photo/1140642623016046453mkKiOP.

*

Cuscusul-vulpe e o specie de falangeri, care se caţără pe cele mai înalte clădiri ale oraşului.

*

Home pt. a da la începutul unui rând şi *End* pentru a ajunge la sfârşitul lui.

*

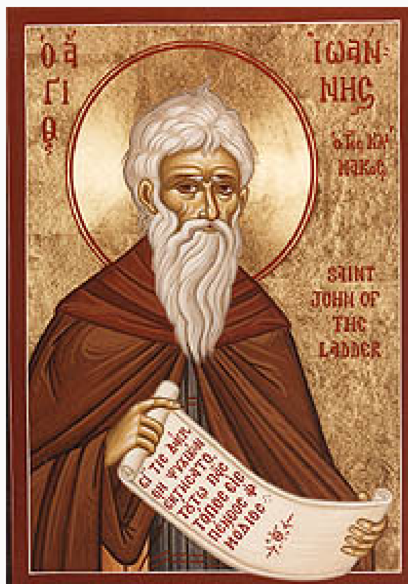
Ω Wingdings2 pentru Sfânta Cruce.

*

*Acoliţi***,** prieteni, confidenţi, apropiaţi de la ἀκολουθείτω Μοι: *a urma Mie* (Mt. 16, 24).

*

În engleză *climax* [`klaimaeks] = *culme*, pe când în greacă înseamnă *scară*. De aici Sfântul Ioan *Climacos*: Sfântul Ioan Scărarul[279].

*

[279] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Sc%C4%83rarul. Sfânta sa icoană infra e preluată de aici: http://commons.orthodoxwiki.org/images/0/01/John_Climacus.jpg.

Mirosul unui câine e de 1 milion de ori mai puternic decât al omului.

Mirosurile dintre degetele de la picioarele noastre seamănă cu al unei căţele în călduri. De aceea câinii ne miros şi ne ling picioarele, dacă mergem în picioarele goale.

Un câine a urmărit mirosul camionului stăpânului său şi a ajuns astfel acasă, după ce a străbătut 4000 de km în 6 luni de zile.

*

Săpunurile şi parfumurile noastre au o substanţă pe care o folosesc şi plantele, pentru a semnala prezenţa unor insecte ostile. De aceea, când ne parfumăm prea mult în preajma lor, ele nu mai fac faţă şi se…usucă.

*

Submarinele şi balenele[280] folosesc infrasunetele pentru a comunica. Sonarul cu infrasunete deviază balenele şi le face să eşueze la mal.

Infrasunetele provocate de o explozie nucleară în Mururoa au fost resimţite după 11 ore de porumbeii din Paris, care şi-au luat zborul imediat. Infrasunetele se propagă cu viteza de 1200km/ h.

*

Hipopotamii[281] au o piele foarte sensibilă. Kangalii – nişte peşti – le curăţă pielea în timp ce sunt în apă.

*

În Turcia există un lac în care oamenii sunt vindecaţi de boli de piele de către nişte peşti – *peştii-doctori* – cărora le place foarte mult pielea umană. În 3 săptămâni aceştia te vindecă.

*

---

[280] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Balen%C4%83.

[281] Mai multe detalii: http://www.ultimateungulate.com/Artiodactyla/Hippopotamus_amphibius.html.

Suferinzii de sindromul Down[282] sau autiştii[283] se simt bine în preajma delfinilor. Undele sonore generate de delfini[284] vindecă bolile lor sau cel puţin îi fac să se simtă bine.

*

Muştele sunt atrase de razele ultraviolete[285] emanate de flori şi de suprafaţa fructelor. Ele văd aceste suprafeţe ca pe nişte *suprafeţe luminoase*.

*

Cu cât cunoşti mai bine lumea, creaţia, lucrurile lui Dumnezeu, observi cât de perfectă, de măreaţă, de dumnezeiască e lumea lui Dumnezeu.

Slavă Ţie Doamne, că ne bucuri cu atâtea lucruri pe fiecare zi!

*

Prima şi singura bombă atomică[286] de până acum a căzut la 8.45 dimineaţa, pe 6 august 1945, la Hiroshima, lansată de un bombardier american.

*

În Turnu Măgurele trăieşte un bărbat cam de 40 de ani, care are o limbă enormă, umflată, care îi iese din gură. L-am văzut vânzând diferite produse pe o tarabă.

*

Pleosc al nostru vine de la πλήσσω (lovesc) iar *vlăstar* de la βλαστάνω (a încolţi).

Vlăstarul e colţul tânăr al ierbii sau al copacului, e ceea ce a apărut de curând.

---

[282] Mai multe detalii: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sindrom_Down.
[283] Despre autism: http://www.sfatulmedicului.ro/Autismul/autismul_14.
[284] Mai multe detalii: http://ro.wikipedia.org/wiki/Delfin.
[285] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Raze_ultraviolete.
[286] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arm%C4%83_nuclear%C4%83.

Domnul era numit în Vechiul Testament *Vlăstar* sau *Mlădiţă*, pentru că El Se va naşte ca urmaş al Sfântului Adam, dar fiind, în acelaşi timp, Fiul lui Dumnezeu.

*

Ψεύδω = înşel. De unde *pseudo* al nostru. Toţi pseudiştii, toţi aceşti *pseudo* sunt înşelători. *Pseudo*: care vrea să ne înşele.

*

Sepia[287] îşi schimbă culoarea înainte de a ucide.

*

Kavsokalivitul = cel care îşi ardea chiliile / colibele în care stătea un timp. Καύσω = *voi arde* iar καλιά sau καλλίβια e *coliba*.

Πλάσσω = plăsmuiesc. Plăsmuirea mea e o plasă pentru mine, un laţ, o carceră. Fantasmele nu mă ajută, ci mai mult mă afundă în rău, în păcat.

*

Paracletul = παρά (în apropiere de, lângă) + καλέω (eu chem).

Paracletul, Duhul Sfânt, e Acela care stă în apropierea chemării noastre, chiar lângă noi.

El e Mângâietorul vieţii noastre, pentru că este în apropierea celor care Îl cheamă.

*

În 1960 a apărut *pilula contraceptivă*[288]. Imediat s-a observat la femei o creştere cu 2-3 centimetrii a sânilor.

În 1968 are loc „independenţa feminină” şi, în acelaşi an, în mai 1968 apare *mini-jupul*.

---

[287] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sepie.

[288] Istoria ei într-o filă video de 3. 23 minute: http://www.youtube.com/watch?v=jiCU46_lWeE.

Peste puţin timp, *colanţii* vor fi elementele mult mai expresive ale ruperii de trecut. Datele sunt dintr-un documentar franţuzesc.

Una dintre intervievate a spus că femeile se îmbracă ca să atragă pe bărbaţi, pentru ca să şocheze.

Ele ştiu foarte bine ce le fac „mai sexy". Aşa că, „indiferenţa" femeilor în ceea ce priveşte îmbrăcămintea lor e doar o aparenţă.

Le place să-i împătimească pe bărbaţi. Acelaşi lucru spunea şi Sfântul Ioan Gură de Aur într-o predică a sa.

*

În părţile Buzăului[289] există vulcani noroioşi, un munte de sare şi peşteri rupestre din primele două secole creştine. Am văzut acestea într-un documentar TV.

*

Plăcinta cu mere[290] nu iese prea bine dacă are mai mult de două foi.

*

[289] Detalii: http://ro.wikipedia.org/wiki/Rezerva%C5%A3ia_Vulcanii_noroio%C5%9Fi. Imaginea infra e din locația de aici: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/ro/b/b6/Ihopulele_0754_Vulcanii_noroiosi.jpg.

[290] O rețetă: http://www.all-food.ro/2009/11/12/placinta-cu-mere/.

Murăturile fierte se fac mai repede. E preferabil însă să nu le fierbi ci să le pui cu oţet şi sare (dacă vrei, şi conservant).

*

Friptura se lasă în cuptor, până când uleiul iese la suprafaţă.

*

Cartofii fierţi se pot curăţa mai repede, dacă îi pui în apă rece şi îi cureţi imediat, având mâinile în apă.

*

În latina clasică (˘) vocală scurtă şi (¯) vocală lungă... iar în latina vulgară (.) vocala e închisă iar (<) vocala e deschisă.

*

Hipopotamii înoată prin apă[291] şi comunică prin apă.

*

Iuţeala ridichilor de iarnă e atenuată de sare şi ulei.

*

Un medicament inedit pentru mine: rădăcină rasă de boji, pusă pentru cinci zile într-un litru de ţuică. Câteva linguriţe, pentru cei care nu vomită repede.

*

Nicu Ceauşescu [292] a venit la Bucureşti în timpul revoluției din 1989, pentru ca să-l ajute pe Ion Iliescu, pe care îl cunoştea. Astfel a fost prins şi închis.

---

291 Mama și puiul în apă: http://www.zooland.ro/_files/Image/articole/contextual2//hippo.jpg.
292 Mai multe detalii: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicu_Ceau%C5%9Fescu.

Amănuntele le-a dat Ion Cristoiu[293] într-o emisiune a lui Adrian Păunescu[294].

Nicolae Ceauşescu[295] a cerut o cămaşă ca să se schimbe, înainte de a fi ucis şi nu i-a dat nimeni una iar Mădălin Voicu[296] l-a ajutat cu un ceai special şi altceva pe Nicu Ceauşescu.

Zoia Ceauşescu[297] a scris proză şi Cristoiu i-a publicat-o iar Antonescu[298] a spus, că a fost tratat mai bine de ruşi, decât de români, când a fost în închisoare.

Caragiale[299] nu a prezentat în *D-l Goe*[300] România reală, căci trenul mergea bine şi…Caragiale cunoştea bine presa vremii. Gogol[301] a arătat mizeria sistemului politic rus.

*

„Tu nu ai mâini decât pentru scris şi rugăciune" – Ioana Băeţica[302].

[293] Articolele sale din *Jurnalul Național*: http://www.jurnalul.ro/cautare/autor/ion-cristoiu-7.html.
[294] Poeme ale sale existente la nivel online: http://www.romanianvoice.com/poezii/poeti/paunescu.php.
[295] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Ceau%C5%9Fescu.
[296] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83d%C4%83lin_Voicu.
[297] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Zoe_Ceau%C5%9Fescu.
[298] Ion Victor Antonescu: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Antonescu.
[299] Ion Luca Caragiale: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_Luca_Caragiale.
[300] Textul integral al scenetei aici: http://www.romanianvoice.com/poezii/teatru/ilc-dlgoe.php.
[301] Nikolai Vasilievici Gogol: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nikolai_Gogol.
[302] Mi-a spus într-o zi, privindu-mi mâinile...Cred că a avut dreptate! Poezii ale sale la nivel online găsiți aici: http://www.mylove.go.ro/poezii_ioanabaetica.htm și aici: http://www.respiro.org/Issue18/Poetry/poetry_Ioana_Morpurgo.htm. Fotografia infra e din locația de aici: http://www.ablog.ro/img/200705/19734.jpg.

*

Hipopotamii mor dacă nu au apă. Hipopotamii îşi plâng morţii şi apără cadavrele altor confraţi de colţii hienelor.

Hienele[303] pun pe fugă un hipopotam sau un crocodil, coalizându-se, deşi diferenţa de mărime e bătătoare la ochi.

*

Constituţia României [304] a fost remaniată prin referendumul din 18-19 octombrie 2003.

*

O reţetă a unui zarzavagiu[305]: 5 kg. de ardei gras, 1 l. de oţet şi 1 kg. de zahăr. Zahărul se topeşte în apă şi se toarnă peste ardei. Murături.

*

În localitatea Șviniţa din judeţul Mehedinți sunt cultivate livezi întregi de smochini.

Dulceaţă de smochine, ţuică şi vin de smochine.

Vinul: 6 litrii apă, 1 kg de smochine şi nu ştiu câte kg sau sute de grame de zahăr, puse într-un borcan de 10 litri şi lăsate la macerat aproape 50 de zile.

Înainte de a fi puse în borcan, smochinele sunt măcinate. Vinul e de culoare roşie şi are tăria coniacului.

*

Leo Şerban[306], redactor la ziarul *Dilema*, vorbea de „o căptuşeală de reflecţie" a evenimentelor redactate în ziare sau la televiziune.

Nu trebuie să prezentăm *pur şi simplu* un caz, ci trebuie să-l analizăm, să-i găsim punctul de plecare şi motivele evoluţiei sale.

---

303 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Hien%C4%83.
304 O găsiți aici: http://www.cdep.ro/pls/dic/site.page?id=339.
305 Am aflat-o în piața Traian din București.
306 Alex. Leo Șerban: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alex._Leo_%C5%9Eerban.

*

Xilină[307]: pentru atenuarea durerii de măsea. Dar…vor reţetă la farmacie, pentru că mulţi o iau ca drog!

*

Pentru *salvarea textului*: CTRL + A (haşurare) / CTRL + C (memorare). După care trecem ce am memorat în Word şi salvăm textul.

*

Un actor american a spus într-un film: omul e „îngrăşământ pentru narcise".

Vitalitatea din ochii lor va trece. Şi alţii au fost înainte de voi. „Cuvintele şi ideile pot schimba lumea".

*

Lampe[308] e forma de bază[309]. *L. Scott*[310] e completare pentru partea religioasă. Pentru părintele Marcel Hancheș[311].

*

Miconaft: era cel mai bun unguent românesc pentru micoze. L-au făcut praf…şi nu mai e în farmacii!

*

Pantelimon[312] mi-a spus, că el *mănâncă flori*.

---

[307] A se vedea: http://www.farmaline.ro/sp.php?pid=3079&.

[308] G. W. H. Lampe, *Patristic Greek Lexicon* (1961) și poate fi downloadat de aici, în format PDF (170. 71 mb) cu µTorrent: http://extratorrent.com/torrent/1510129/G+W+H++LAMPE+-+A+Patristic+Greek+Lexicon.html.

[309] Dicționar pentru greaca veche, limba de bază.

[310] H. G. Liddell & R. Scott, *Greek-English Lexicon* (ediția a 9-a, revizuită, în 1996), pentru download de aici: http://www.logos.com/products/details/1772, dacă aveți vreo variantă a lui *Libronix* (1, 2 sau 3). Când zic *Libronix* vorbesc despre această bibliotecă teologică digitală: http://www.libronix.com/page.aspx?id=techpartners0.
Dacă nu o aveți și doriți *Logos Scholar Gold Libronix 3.0E*, o puteți downloada de aici: http://thepiratebay.org/torrent/4696081/Logos_Scholar_Gold_Libronix_3.0E. E vorba de 8. 59 G.

[311] Un articol al nostru despre sine și traducerile sale: http://bastrix.wordpress.com/2007/06/27/simon-magul-si-satana-la-sfantul-ioan-gura-de-aur-si-sfantul-amfilohie-de-iconium/.

[312] Fiul mai mic al lui Adrian și al Xeniei Tănăsescu-Vlas. Mi-a spus-o într-o zi pe când îl spovedeam, pentru ca să îmi arate bucuria lui față de mine.

*

Crabul de uscat[313] face un ciorchine de ouă, pe care îl depune pe uscat.

*

în piez = în cruce

*

Spargerea oalei, *închiderea uşii casei* după ce este scos mortul din casă, *darea găinii* pe sub tron, sunt tot atâtea superstiţii prin care se doreşte, ca să „se scape” de puterea morţii.

*

„Tăticule, cum se numeşte pomul care face ciori?”[314].

*

Cu maşina 137, din faţa *Teatrului Naţional,* ajungi la *Metro* şi *Practiker*. Sunt în partea vestică a Bucureştiului, la ieşire din oraş.

*

Fericitul Serafim Rose citea tot felul de cărţi, pentru a lua poziţie împotriva unui anumit subiect. Ar trebui urmat lucrul său.

*

1.12.2003. Bălcescu[315] considera că unirea[316] trebuie să se facă în câţiva paşi.

Domnul Bălăceanu Stolnici[317] s-a născut în 1923, la 5 ani după unirea din 1918.

[313] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Crab.
[314] Idem: http://www.youtube.com/watch?v=wDyl49u-mHc.
[315] Nicolae Bălcescu: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_B%C4%83lcescu.
[316] Principatelor Române.

Ferdinand[318] şi Ionel Brătianu[319] au câştigat războiul[320] prin tenacitatea lor, spune domnul Stolnici.

„Globalizarea e percepută de mulţi ca un fel de agresiune”. Aceasta duce la o revigorare a naţionalismului, care poate lua două forme, din care una e nocivă.

Secolul al 19-lea: efervescenţa unirii.

Ortodoxia şi limba au fost cei doi factori de coagulare ai poporului român, spune domnul Stolnici.

Crede că nu există *istorie obiectivă*, ci ea e plină de mituri, lucru cu care eu nu sunt de acord.

Comunismul a înlocuit *miturile istorice*.

Comunismul ne-a fost impus de ruşi. Argumentele pentru Transilvania: trupele române erau deja la Budapesta.

Nu i se pare că a fost *o mare minune* unirea de la 1918, ci o întâmplare conjuncturală. Mie mi se pare *o mare minune*, ca şi unirea sub Mihai Viteazul[321].

Un interviu televizat, de pe TVR 1.

Carol I[322] conducea cu mână de fier (partidul conservator, Carp[323] şi Marghiloman[324] şi liberal, Brătianu).

Franţa putea să ne ajute să primim Transilvania. Carol I *s-a sinucis*, după el.

A venit Ferdinand şi s-a integrat perfect la noi, dar era foarte timid în public. Regina Maria[325] a câştigat Timişoara, prin ducerea ei la Paris. Oamenii prin care lucrează providenţa lui Dumnezeu.

Dacă nu ne cunoaştem istoria avem poziţii proaste.

*

„Îmi sare inima din mine că sunt român” spune un fost aviator: Constantin Lucescu.

---

[317] Constantin Bălăceanu-Stolnici: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_B%C4%83l%C4%83ceanu-Stolnici.

[318] Majestatea Sa Ferdinand I, Rege al României, Principe al Romaniei, Principe de Hohenzollern-Sigmaringen, născut *Ferdinand Viktor Albert Meinrad von Hohenzollern-Sigmaringen*: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ferdinand_I_al_Rom%C3%A2niei.

[319] Ion I. C. Brătianu: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ion_I.C._Br%C4%83tianu.

[320] Primul război mondial: http://ro.wikipedia.org/wiki/Primul_R%C4%83zboi_Mondial.

[321] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Viteazul.

[322] Majestatea Sa Carol I, Rege al României, Principe de Hohenzollern-Sigmaringen, pe numele său complet Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern-Sigmaringen: http://ro.wikipedia.org/wiki/Carol_I_al_Rom%C3%A2niei.

[323] Petre P. Carp: http://ro.wikipedia.org/wiki/Petre_P._Carp.

[324] Alexandru Marghiloman: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Marghiloman.

[325] Majestatea Sa Maria, Regină a României, Principesa a Romaniei, Principesă de Edinburg şi de Saxa Coburg şi Gotha, născută *Marie Alexandra Victoria*: http://ro.wikipedia.org/wiki/Maria_a_Rom%C3%A2niei.

A fost primul care a pus steagul României în Timişoara, în acest an (1 decembrie 2003), la blocul său.

Un urmaş timişorean al lui Goldiş[326]. Tineretul nu mai ştie semnificaţiile evenimentelor istorice. Ofensivă împotriva istoriei României. Să conservăm moştenirea istorică şi să încercăm să refacem teritoriul României.

În Basarabia se încearcă federalizarea. Marea unire a început de la Chişinău. Le e teamă de pierderea limbii române.

Burghezia românească basarabeană era mai slabă decât cea din Transilvania. Regula epilogului: Carp şi Stere[327] au avut mai mult dreptate: Rusia încearcă să deznaţionalizeze pe basarabeni.

*

Alexandru Zub [328] (istoric), crede că trebuia să ne implicăm de la începutul anilor '90 în problema Basarabiei[329].

Anul acesta s-a făcut cea mai mare paradă militară în România, de ziua naţională (2003), după revoluţia română din decembrie 1989.

*

„Europa patriilor": Charles de Gaulle[330], francezul. Ne integrăm [331] păstrându-ne identitatea (Florin Constantiniu [332], istoric). Tot el: „Numai dacă ştim cine suntem, ştim ce vrem".

*

Am luat ardei dulce (pudră), dar e mai bun amestecul, fără cimbru. Sucul de struguri mă duce cu gândul la miezul boabelor.

*

---

[326] Satul lui Vasile Goldiş îi poartă numele: http://vasilegoldis.sapte.ro/.
[327] Constantin G. Stere: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Stere.
[328] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Zub.
[329] Adică a unirii Basarabiei cu România.
[330] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Charles_de_Gaulle.
[331] Între statele Europei.
[332] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Florin_Constantiniu.

*

Cialis[333] a înlocuit *Viagra*[334], pentru că are o „fereastră terapeutică” mai mare, care nu-i obligă pe bărbaţi să dea fuga în pat, după ce au înghiţit pastila.

*

Dr. Pavel Chirilă [335] vorbeşte despre cazuri de schizofrenie vindecate prin locuirea în medii duhovniceşti, ca Sfintele Mănăstiri, *cf. Plantele, Dumnezeu şi bolile psihice*, un articol de Ilie Tudor, în *Formula As*[336], anul XIII, nr. 594, decembrie 2003, p. 6.

Tot aici spune, că Fericitul Ilarion Argatu [337] vorbea despre faptul că, exorcizările trebuie făcute în taină. Exorcizările „nu trebuie…să devină spectacol”.

*

Îngerul de la care a pornit ideea romanului nostru *Păsări spre cer*[338] se află în cimitirul de la Turnu Măgurele şi e pe mormântul lui Puiu O. Burcă şi datează din 1910. La intrare în cimitir, pe partea dreaptă.

*

Hipertricosis-ul e boala[339] în care îţi creşte mult păr pe faţă la bărbat dar, cu timpul, şi la femei.

Iar *alopecia* e boala[340] în care îţi cade părul de pe tot corpul. Am văzut imagini cu ambele boli.

*

Cel mai înalt om: 2, 30 metrii.

Cea mai mare mărime de pantof bărbătească: nr 52.

Am văzut pe unul care îndoia cuie, unul făcea statui de unt, un francez escaladează zgârie-norii fără să fie legat de

---

[333] A se vedea: http://www.efarma.ro/products.php?id=1352.
[334] Idem: http://www.pcfarm.ro/prospect.php?id=1593.
[335] Vorbind despre aditivii alimentari: http://www.sanatateatv.ro/specialisti/alimentatie/pavel-chirila/.
[336] Saitul ziarului astăzi: http://www.formula-as.ro/.
[337] Un sait dedicat sieşi: http://www.parinteleargatu.ro/.
[338] Primele trei fragmente din el sunt editate la nivel online aici: http://ro.wordpress.com/tag/romanul-pasari-spre-cer-1996/.
[339] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Hypertrichosis.
[340] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Alopecia.

frânghii (doar pe mâini îşi dă cu cretă) iar o sectă se închină la şerpi, pentru că Domnul ne-a dat să călcăm peste şerpi şi peste balauri.

*

Pe 31 decembrie 1956[341] a avut loc prima transmisie televizată din România[342].

*

Am văzut un urs dresat la circ, care mergea pe bicicletă de unul singur.

*

„Bărbăţia e ca banul: te poţi lăuda cu ea, chiar dacă nu o ai”[343].

*

– Mama ta a fost teroristă?

– De ce?!...

– Pentru că a făcut o bombă ca tine. (tipa era foarte frumoasă).

*

Dintr-un cântec popular: „Duşmanul te duşmăneşte, Dumnezeu te miluieşte”, „viaţa are haine multe”, „viaţa e o nuntă mare stropită cu sărbătoare”.

*

26. 12. 2003. Unde este fratele tău Abel, Caine? Unde e cel pe care trebuie să îl iubeşti, să îl aperi, să te comporţi faţă de el cu mare grijă?

---

341 Istoria TVR-ului: http://ro.wikipedia.org/wiki/Televiziunea_%C3%AEn_Rom%C3%A2nia.

342 TVR-ul astăzi: http://www.tvr.ro/.

343 Și aceasta, cât și următoarea zicere, cred că îi aparțin lui Doru Octavian Dumitru. Mai multe file video aici: http://video.google.ro/videosearch?q=Doru+Octavian+Dumitru&oe=utf-8&client=firefox-a&rlz=1R1GGGL_en___RO356&um=1&ie=UTF-8&ei=ZklHS6nIEYeomgOLi6nsCQ&sa=X&oi=video_result_group&ct=title&resnum=1&ved=0CBQQqwQwAA#.

Fratele tău unde este, prietenul Meu? Unde e dragostea ta? Ce s-a făcut cu dragostea ta? Cum a putut dragostea ta să fie ucisă de invidie, de ură, de sălbăticie, să fie ucisă de indiferenţă şi apoi, să ucizi pe cel pe care îl iubeai de la sine, în mod firesc, pentru că era *fratele tău*?

Cum ai putut Caine să verşi sângele fratelui tău? Şi el a răspuns, că „nu trebuie" să aibă grijă frate de frate.

De ce, Caine? De ce *nu poate fi* ceea ce *ar trebui să fie de la sine*? El „nu e păzitorul fratelui său".

Dar al cui eşti? Al nimănui?

O, Caine, unde e fratele tău, Abel?

*

Lucica Bunghez[344], în jur de 50 de ani, a avut o tumoare de 80 de kg în ea şi după extirparea ei de o comisie românoamericană de medici mai are doar 40 de kg. E a doua extirpare de astfel de proporţii din lume.

*

Un al doilea caz şocant[345] este şi cazul glonţului, care a trecut prin testicolele unui militar şi apoi a intrat în uterul unei virgine, care a rămas gravidă şi a născut. *Inseminare balistică*.

*

[344] La 5 ani... după extirpare: http://www.monitorulexpres.ro/?mod=monitorulexpres&a=citeste&p=eveniment&s_id=71044. Din această locație este și fotografia supra.

[345] O urmă de discuție pe un forum: http://forum.softpedia.com/lofiversion/index.php/t21111.html.

Un filosof necunoscut: Alexandru Dragomir[346]. A fost prieten cu C. Noica[347]. Nu a publicat nimic ci totul e în manuscris. Cred că Liiceanu[348] vrea să publice opera acestui om.

*

Am auzit vocea lui Zelea Codreanu[349] şi am văzut pe o rudă a lui (poate chiar fiul lui sau nepotul).

*

Englezii pun semnul egal între *formidabil* şi *teribil*.

Pentru noi, numai într-un sens familiar se poate pune semnul egal între cei doi termeni, deoarece sensul cuvântului *teribil*, sensul primar e acela de a exprima frica, groaza cuiva.

L-am auzit de mai multe ori pe părintele Vasile Răducă[350] folosind pe *teribil* cu sensul de *extraordinar*.

*

Prea târziu[351], film românesc, regizor Lucian Pintilie, 1996.

*

Teodor Baconschi[352]: „mi-am îmbogăţit gândirea pe măsură ce am renunţat la ea". Ambasador al României în Portugalia. A scris o carte numită: *Râsul Patriarhilor*[353].

---

346 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Alexandru_Dragomir.
347 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Noica.
348 Gabriel Liiceanu: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gabriel_Liiceanu.
349 Corneliu Zelea Codreanu: http://ro.wikipedia.org/wiki/Corneliu_Zelea_Codreanu.
350 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_R%C4%83duc%C4%83.
351 Idem: http://www.imdb.com/title/tt0120378/.
Fragmente din film:
http://www.youtube.com/watch?v=HpqKf-yrTWA,
http://www.youtube.com/watch?v=2w9pCc-ZCGk,
http://www.youtube.com/watch?v=0DoUd4HfIvY,
http://www.youtube.com/watch?v=PYEjbE_cVfA,
http://www.youtube.com/watch?v=k_enZRxuKxw,
http://www.youtube.com/watch?v=5Qhd-Nu94vk,
http://www.youtube.com/watch?v=P-RdBld44Is,
http://www.youtube.com/watch?v=z4pFj-pYoVA,
http://www.youtube.com/watch?v=Q2xSWsqfTGk,
http://www.youtube.com/watch?v=emvBKsJRkNg.
352 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Teodor_Baconschi.
353 *Râsul Patriarhilor. O antropologie a deriziunii în patristica răsăriteană*, prefaţă de Andrei Pleșu, Ed. Anastasia, 1996.

*

Biserica Patriarhală [354] a fost construită în 1656, cu coloane de piatră masivă de râu.

În 1830 policandrul a fost făcut la Veneţia din argint masiv iar acum e dirijor: Pr. Constantin Drăguşin[355]. Cor mixt.

Erau 12 coloane la început. Fericitul Justinian a renunţat la cele două dinspre altar. PFP Justinian[356] e îngropat la Măn. Radu Vodă[357] a Seminarului teologic din Bucureşti[358].

În 1359 se întemeiază Mitropolia Ungrovlahiei[359]. Ctitorii catedralei patriarhale din Bucureşti: Constantin Şerban, d-na Bălaşa, Bălaşa Leon şi Luchia.

Primii mitropoliţi care au slujit în ea: mitropolitul Ştefan, Dositei Filitti, Teodosie. Ei sun primii ei ctitori.

Sfântul Dimitrie Basarabov[360] se pare că a fost un român din sudul Dunării. În 1774 generalul rus Petru Saltâcov a dat Sfintele sale Moaşte lui Hagi Dumitru.

[354] A se vedea: http://www.patriarhia.ro/ro/manastiri_si_biserici/ansamblul_patriarhal_1.html.

[355] Idem: http://www.crestinortodox.ro/admin/_files/newsannounce/Afis_FMR_5_2008_modificat.png.

[356] Idem: http://www.patriarh.ro/Justinian/index.php.

[357] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/M%C4%83n%C4%83stirea_Radu_Vod%C4%83.

[358] Idem: http://www.seminarortodoxbucuresti.ro/.

[359] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mitropolia_Ungrovlahiei.

[360] Detalii despre viața sa: http://www.crestinortodox.ro/crestinortodox/74539-sfantul-dimitrie-basarabov-ocrotitorul-bucurestilor. Acatistul său în format audio, 19 minute, Marian Moise: http://www.dailymotion.com/video/x75slc_acatistul-sfantului-dimitrie-basara_news. Fotografia infra cu Sfintele sale Moaște e preluată din locația: http://lh4.ggpht.com/__K3uo7ylakY/SuWczSmtWKI/AAAAAAAABhM/eQB1gCZsRYw/sf_dimitrie.jpg.

Moaştele Sfinţilor Constantin şi Elena[361] vin din insula Cipru.

*

În ziua de 18. 09. 2004, pe la ora 1 noaptea, m-am trezit într-un moment de foarte mare elevaţie spirituală, înspăimântat de puterea de a fi atât de lucid şi cuprinzător cu mintea.

Trebuia să dau examenul la *Teologie Dogmatică* pentru doctorat. N-am mai putut dormi toată noaptea. M-am dus cu o oră şi ceva de somn la examen şi Prea Curata a vrut să iau 10, părintele profesor Ştefan Sandu[362] spunând, că *e o lucrare excepţională*.

Eram înspăimântat că nu mă mai puteam concentra, pentru că mintea mea gândea prea multe în acelaşi timp.

Atunci, în miez de noapte, am scris pe o foaie, cu un pix cu cerneală albastră, următoarele:

„Părintele Stăniloae începe capitolul despre hristologie cu prezentarea dogmatică a lui Hristos, cu definirea dogmatică a persoanei Sale.

---

[361] Imaginea infra: racla cu Sfintele Moaște existentă în Catedrala Patriarhală de la București, *cf.* http://a10.idata.over-blog.com/600x449/2/04/40/40/sfinti-noiembrie/2009-vara/STA50045.jpg. Viețile Sfinților Împărați Constantin și Elena, pe scurt, aici: http://www.ortodoxism.ro/proloagele/mai/Proloage21May.shtml.

[362] Pr. Prof. Dr. Ștefan Sandu, profesor titular de *Teologie Dogmatică Ortodoxă* la *Facultatea de Teologie Ortodoxă* din București.

Prea Curată Stăpână, linişteşte sufletul meu, adună mintea mea, dă-mi mie să mă bucur întru tine şi mă miluieşte!

Strică uneltirile Satanei şi mă miluieşte, că de la tine aştept bucuria! Iartă-mă şi mă păstrează întru bucuria milei tale, Preabinecuvântată Stăpână!”.

Am primit ca subiect, tocmai *definirea dogmatică a persoanei Mântuitorului Hristos*.

Să nu te temi de norii care…zboară! Şi mâine e o zi. Poftă bună la masă! A pierdut Steaua în Spania? Cred că e o coincidenţă[363]

Καλύπτω [verb] = eu acopăr, ascund; ἀπό e prepoziţie; corelativul lui *ab* din latină şi a lui *from* din engleză şi înseamnă: de la, din, de pe.

Şi astfel ajungem la denumirea ultimei cărţi a NT şi anume *Apocalipsa*: cartea din cele ascunse, tainice ale lui Dumnezeu, cartea formată din revelaţii tainice, adânci pentru oameni.

Apocalipsa este nararea unor lucruri, evenimente, adevăruri din cele tainice, ascunse, acoperite ale lui Dumnezeu. Ea apare ca o carte a descoperirii celor de taină ale Sale.

*

Expresia *faţa pământului* [Ex: Ieş. 10, 5] este una scripturală.

Faţa pământului, faţa lui Dumnezeu, faţa omului…faţa lucrurilor.

Lucrurile lui Dumnezeu au faţă. Cele care nu au faţă, care nu se văd la faţă se fac în ascuns…sunt ruşinoase…sunt faptele întunericului. Iar de aceste fapte noi trebuie să ne ferim, adică să nu le facem.

*

[363] Text editat la nivel online pe data de 24 octombrie 2007.

Am ascultat o predică a lui Marius Cruceru[364] şi mi-a sărit în ureche cererea de a-i da „cuvinte din cuvântul Tău”. E o parafrază patristică, dar nu mai ştiu a cui.

Dacă Iosif Ţon[365] predică cu accent de transilvănean, Cruceru *o loveşte* pe moldoveneşte.

Spune el: noi Îl învăţăm pe Iisus Hristos.

Altă expresie: „Dumnezeu a pus masă” şi „O groapă mare făcută de Domnul”.

Îi atenţiona pe studenţii săi: „aveţi probleme cu ieşitul în decor”.

M-a înspăimântat însă o predică a lui Iosif Ţon, în care spunea că Domnul Hristos *a aflat* că e *Dumnezeu* de la Fecioara Maria. Am crezut că nu aud prea bine!

Un satanism feroce…

Însă în predicile sale am regăsit foarte multe idei furate de la Sfinţii Părinţi sau de la ortodocşi…*împrumutate* adică, încât nu mai mă miră de ce teologia lor e un ghiveci din de toate.

Nu era vorba de cuvinte, de stil…ci de învăţături dogmatice.

Mi-a sărit în ochi la o predică mai multe citate din Fericitul Dumitru Stăniloae, dar cu grijă amblate, ca să nu se prindă omul.

Citează din noi şi din Sfinţii lui Dumnezeu…dar nu spun sursa. E o chestie şi asta…

La un moment dat, într-o predică despre Sfântul Duh, Iosif Ţon spune că baptiştii nu au prea bine evidenţiată învăţătura despre Sfântul Duh.

Sunt multe cu lipsă la ei, prea multe…dar e o altă problemă.

*

Fără despărţire, nestricată, preabună, atotcurată, divino-uman, îngreuiat, eshatologic, iconomie, perihoreză…fac parte dintr-un mod de a vorbi teologic în Ortodoxie.

Te prinzi imediat, după vocabular, ce hram poartă autorul, cine este…Îl dau de gol *accentele personale*.

*

[364] Blogul său principal: http://mariuscruceru.ro/.
[365] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_%C5%A2on.

Zâzanie [366] . Stârneşte mereu zâzanie între colegii săi…Acest *zâzanie* vine de la grecescul ζιζάνιον, care înseamnă *acţiune demonică*, sugestie demonică, lucru semănat de diavol în oameni.

Deci când faci zâzanii, când produci rupturi, neînţelegeri, ajuţi pe dracul să îşi facă temele de peste zi.

Dracii se exersează pe liniştea noastră, dacă noi îi ajutăm. Deci, zâzanie, zâzanii…turbulenţe.

L-am înțeles mai bine pe când traduceam Sfântul Fotie cel Mare, *S. Spiritus Mystagogia*, 17, col. 296, *cf.* PG 102.

*

en tout cas = în orice caz; à première vue = la prima vedere; mise en page = punere în pagină; cette oeuvre = această lucrare.

*

Am scris un articol pe blog[367] unde am însemnat câte o literă, aidoma *Codului din Zambaccian* [cine ştie cunoaşte!]…şi nu cred că s-a prins nimeni de fapt.

Am multe articole unde sunt puse anumite semne[368]…şi nu ştiu câţi le-au citit. Adică, ceea ce pare *banal*, nu e tocmai *banal*.

*

instead of = în loc de; în locul, cu G.; ransom = răscumpărare/ but through the spiritual eyes of the intellect/ doctrine of salvation.

*

[366] În mod popular am auzit forma: *zânzanie*.

[367] E vorba de articolul de aici: http://bastrix.wordpress.com/2007/10/08/cum-se-naste-rasul-i/, unde am îngroșat câte o literă și fiecare literă poate fi citită ca un mesaj, pe parcursul întregului text, lucru pe care profesorul universitar și fostul premier Adrian Năstase l-a făcut în cartea sa *Codul din Zambaccian*. Tocmai văzusem lucrul acesta, mi-a plăcut și l-am făcut și eu în acest articol. Imagini și file video de la lansarea cărții, chiar de pe blogul lui Adrian Năstase: http://nastase.wordpress.com/2008/11/19/lansare-codul-zambaccian-2-termo-panem-et-circenses/.

[368] Anumite lucruri spuse în mod încifrat sau anumite imagini, care trebuie înțelese atent, profund...

Când citesc texte englezeşti de la 1800-1900 sunt mult mai autentic spuse, formate, decât cele de acum. Au un firesc al lor frazele, ca în literatura noastră duhovnicească, cum nu mai au limbile moderne.

Limbile vechi au o prospeţime, o naturaleţe, un ţărănism al vorbirii de un academism extraordinar.

Noi credem că vorbim mai bine decât cei de la 1600. Însă Coresi[369] are un stil mult mai cu miez decât un literat, care vrea să vorbească *ca pe engleză* sau *ca pe franceză* în limba română.

ІС ХС

ЛꙊКРꙊЛ СФНЧИЛѠР АПОСТОЛ

скрисоуе де сфнтоу апль ієуанстоу

лоука • лтрꙋ маре дꙋменека пашиѧ

ии ла сфнтꙋль домнꙋлꙋи • глава • а

Ӑтѫи амꙋ коувѫнть фѫкꙋи де тоци

ѡ феѡфиле • де кѫндь лчепоу іс

афаче ши авѣца • пѫнѫ лтьсте зил

порѫнчи апостолилѡ кꙋ дхоу сфнть

ши алесе сꙋисе • лнаинте де поу

---

[369] Imaginea infra e o pagină din *Apostolul românesc* tipărit de către Diaconul Coresi în 1563 la Braşov, *cf.* sursa: http://www.cimec.ro/Carte/cartev/apostol2.htm.

Fiecare limbă are autenticul, firescul ei şi dacă vrei să vorbeşti, cu adevărat, o limbă, trebuie să o gândeşti în termenii limbii şi ai gândirii tale, nu după un caracter, după o mentalitate străină de fiinţa ta.

*

Avea dreptate Adolf Harnack [370] când spunea, că „dogmele sunt cele care produc teologia, şi nu invers"[371].

Prima ediţie a *Istoriei Dogmelor* a apărut pe 1 august 1885. De atunci e prima introducere la carte.

E interesant că el accentuează mesajul eshatologico-apocaliptic al Evangheliei, pe care îl vede în ea, atât în formă cât şi în conţinut[372].

La Pavel găsim o „hristologie pnevmatică" [the pneumatic Christology], spune el[373].

Evanghelia a fost scrisă fără ajutorul elenismului[374].

De ce a vrut şi vrea protestantimsul *să purifice* Scriptura de timpul în care ea a fost scrisă şi, mai ales, de înţelegerea ei în Biserică, de Tradiţia înţelegerii Scripturii?

E un non-sens să vrei o Scriptură fără Biserică şi, din secolul 16 să vorbeşti de o Biserică, care e mai *biserică* decât *Biserica* şi să faci dintr-o moştenire a Bisericii, din Scriptură, *singurul fundament* al Bisericii.

Adică iau o bârnă din Biserica lui Hristos şi o pun la o casă, pe care eu, Luther, o fac, şi spun: „Ia priviți cum m-am întors la *Biserica lui Hristos*, pentru că am o bârnă din ea!".

*

Alfred Rahlfs[375]

*

Drac al nostru vine de la ὁ δράκων, -οντος = *dragon*, *şarpe* şi, în ultimul rând, în sensul specializat: *diavol*.

---

370 Adolf von Harnack: http://en.wikipedia.org/wiki/Adolf_von_Harnack.

371 *Istoria Dogmelor*, vol. 1, ed. engl, p. 17. Ne referim la ediția de aici, pe care o puteți downloada din contul nostru personal din *eSnips*, în 6 volume: http://www.esnips.com/web/Istoria-Dogmelor.

372 Idem, p. 44.

373 Idem, p. 66, n. 92.

374 Idem, p. 67.

375 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Alfred_Rahlfs.

De aceea, când Sfinţii Părinţi vorbesc despre *şarpele cel vechi* cu referirela Satana, îmbină şi *ideea de şarpe* şi pe cea de *drac* în aceeași sintagmă.

*

Le Rédempteur = Mântuitorul / rédemption = mântuire. Revendicăm, revenim, reîmprospătăm. *Re*-ul este întotdeauna *un reloaded*, o privire în urmă, o luare de la capăt.

A ne mântui, soteriologia = a ne relua pe noi din ghearele demonilor, ale păcatului şi ale morţii. / éclairer = a lumina [pe cineva], a învăţa / en suite = în urmă, prin urmare, ca urmare, apoi, în consecinţă.

*

Slayer = criminal, asasin. Ne asasinează inima Slayer[376] cu muzica lor ?

Motorhead[377]: cap de motor? Ai cap de…taur?[378] Eşti cu capul stâncă? Eşti beton de prost sau tare la creier?

Dacă *eşti tare de cap* înseamnă că nu prea înţelegi repede lucrurile, pe când *are minte ageră* sau *zbârnâie la toate* înseamnă că e tare, că e bun, că e capabil, că e genial, că este eminent.

Eminent sau Eminem[379]? Da, chiar: dacă eşti *eminent* nu poţi să cânţi ca…*Eminem*?! S-a dat vreo lege?!!

*

De ce prinde sintagma: *Ţara te vrea prost!?*[380]

*

Campion, luptător, adică *ὑπέρμαχος*. Dacă ăla care e doar *mahăr* e *un luptător*, cică, adică unul care îi bate pe toţi, *campionul la datul în nas* este *hiper-mahăr*.

---

[376] Trupă de rock: http://www.slayer.net/us/home.

[377] Idem: http://www.imotorhead.com/.

[378] O românizare ironică a unui vers rap de prin anii ‘90.

[379] Cântăreț de rap, în vogă, cu ceva timp în urmă: http://www.eminem.com/. Mai multe date: http://en.wikipedia.org/wiki/Eminem.

[380] Titlul unei melodii a trupei româneşti *Sarmalele reci*: http://www.trilulilu.ro/carlitos/e352ef9b857d01.

De aceea şi noi avem *hiper-piaţă*, adică *hiper-market*, adică o piaţă supraetajată, suprapopulată cu produse.

În latină *super* înseamnă *deasupra*, adăugat, peste, de unde *super cool* înseamnă *rece peste rece*, adică lucruri care te trezesc din căldurile tale euforice.

Hiper, trans, supra, citra…*Citra*, în Ac., prepoziţie: pe acesta, lângă acesta, înainte, mai puţin decât, fără a privi la…

*

Rut 1, 21: „Atotţiitorul mi-a trimis necaz”.

*

Constantin Barbu: un mare om, un om genial[381].

Dan. 9, 8: „Doamne, Dumnezeule, a noastră este ruşinarea feţelor”.

Ier. 14, 21: „Au nu eşti Tu, Doamne, Dumnezeule, Cel ce dai ploaie? În Tine nădăjduim, că Tu faci toate!”.

*

[381] Un mare erudit, un om genial dar, din păcate, e mason. A se vedea un articol despre sine: http://www.adevarul.ro/locale/craiova/Craiova-_EXCLUSIV_Juramantul_necunoscut_al_lui_Eminescu_si_dovada_ca_Romania_este_centrul_vechii_Europe_0_162584145.html. Imaginea supra e din articolul citat aici.

*

În gr. ἀπόνοια înseamnă *nebunie*, disperare, lipsă de simţuri.

*

M-a iertat domnul Silviu Alupei [382] de la ultima noastră…*confruntare*?[383]

La OTV a ieşit de mai multe ori în decor decât trebuia. Cu alegerea PFP Daniel[384] a fost cu totul…în afară.

Are în el o luptă cu duhuri nu prea mici. Însă, când se linişteşte, poţi să vorbeşti cu el lucruri foarte profunde. Între *mare învolburată*, deci, şi *zi cu soare*, de stat la umbră.

*

Pe un youtube: „ieşi acasă!"[385]. Asta este expresia unui el, către o ea, adică către fosta lui prietenă, de care nu mai poate să scape. Lol! Cum adică: *ieşi acasă*?! A vrut să spună: *du-te acasă*! şi a ieşit: *ieşi acasă*!

*

În maneaua nu ştiu care: „mor de tine". Adică: mor pentru tine, după tine.

Guţă ăla mare: *turbo pă sistem*, adică pe sistem tubo, adică *în trombă*.

Însă noi îl folosim pe *trombă*, *-e* numai în sens peiorativ, pentru că *tromba* este *un vârtej puternic de apă*, apoi e *coloană de fum, zăpadă, apă* etc.

*

Sevastiţa maichii. Ilinca mamii. Doruleţ mamă. Nicuşor. Cârnaţi de pleşcoi[386]?

---

[382] Un articol al său și date despre sine aici: http://www.timpolis.ro/index.php?page=column&nr=1152&r=68&a=1.

[383] O discuție personală...

[384] PFP. Prof. Acad. Dr. Daniel Ciobotea: http://www.patriarhia.ro/ro/patriarhul/. Notele noastre la teza sa doctorală le puteți citi aici: http://ro.wordpress.com/tag/teologie-%C8%99i-spiritualitate-teza-doctorala-1980/.

[385] Dintr-o filă video de pe *You Tube*. Contul nostru din *You Tube*: http://www.youtube.com/user/dorin777.

[386] A se vedea: http://www.plescoi.ro/.

Există alinturi bune, făcute de oameni dragi şi altele…perverse.

Adică, cum frate: Iepuraş? Pisoiaş? Cerbuleţule?, după care vine: porcule!, animalule!, castore! etc.

*

Particular and Universal Judgment/ resurrection of dead/ second coming of the Lord Jesus Christ/ ecclesiastical experience/

pre-tasting of God's Kingdom/ dichotomy/ Saint Basil the Great/ Saint Gregory the Theologian/

În engleză este *Theologian* iar în germană: *Theologien*.

Saint John Chrysostom/ pseudomorphoses/ St. Irenaeus of Lyon / St. Justin Martyr/ eschatology.

*

M-a înnebunit folosirea lui *escatologic* în loc de *eshatologic*.

Escatologic mă duce cu gândul la *scatologic*[387] şi nu la *eshatologic*. *Eshata* e una şi *escata* e alta.

La fel cu *oeconomie*[388] pentru *iconomie*. Confundă astfel omul *iconomia dumnezeiască* cu *economia de piaţă*[389].

*

uncreated and eternal light/ archetipal/ eternal glory of divinity on the transfiguration face of the Lord/ holy images/

holy icons/ monasteries/ the knowledge of the Son of God/ Eucharist pentru Eharistie/

eschaton, adică eshaton, cele din urmă, care vor fi în urmă, la sfârşitul timpului, la transfigurarea lumii prin lumina lui Hristos, a Treimii / dogmatic manual

*

---

387 A se vedea: http://dexonline.ro/search.php?cuv=scatologic.

388 Idem: http://en.wiktionary.org/wiki/oeconomia.

389 Ambele sunt folosite de către părintele profesor Ioan I. Ică jr. în traducerile sale (*escatologic* şi *oeconomie*), *escatologic* fiind o aliniere la forma catolică şi protestantă, care nu e o transliterare a cuvântului grecesc iar *oeconomie* e ca în engleză şi nu ca în greacă.

Cf. Jonathan C. Horton, *Afecţiuni ale ochilor*, vol. 1, în *Enciclopedia Harrison*, în retină există aprox. 100 milioane de celule cu bastonaşe şi 5 milioane de celule cu conuri[390].

Bastonaşele sunt pentru lumina obscură sau scotopică iar conurile sunt active numai pentru lumina zilei[391].

Analizatorul vizual, în aceeaşi pagină. Eu folosesc pe: *analizorul vizual*.

„Actul vederii începe prin captarea de imagini focalizate de cornee şi cristalin pe…retină"[392].

---

[390] Idem, p. 175.
[391] Ibidem.
[392] Ibidem.

Citindu-i pe teologi[393]

Pr. Prof. John Breck[394], *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, trad de Monica E. Herghelegiu, Ed. IBMBOR, București, 1999 **:**

Sunt în faza de recitire a cărţii.

„Oricât de ziditoare ar fi citirea din Evanghelie, oricât de elocventă ar fi predica, revelarea Cuvântului dumnezeiesc ar rămâne incompletă fără săvârşirea Tainei euharistice"[395].

La fel ca la Emaus. Părintele John pledează pentru nesubordonarea Sfintei Mărturisiri faţă de Sfânta Euharistie[396]. E pentru o deasă împărtăşire.

O frază foarte importantă : „Fără această hrană (Sfânta Împărtăşanie n.n.), Cuvântul în sine îşi pierde sensul, pentru că nu mai este reactualizat în experienţa comunităţii ecleziale"[397].

Drumul fiecărui ortodox e „de la *convertire* la *comuniune*"[398]. Tăcerea Fiului lui Dumnezeu în faţa propriilor Lui torţionari e un fundament al isihasmului, al tăcerii.

Dumnezeu nu vorbeşte decât tăcând sau, după cum spune el: „Dumnezeu vorbeşte tăcerii din tăcere"[399].

---

393 Articol editat la nivel online pe data de 25 octombrie 2007.
394 A se vedea: http://orthodoxwiki.org/John_Breck.
395 Idem, p. 16.
396 Idem, p. 17, n. 4.
397 Idem, p. 17.
398 Ibidem.
399 Idem, p. 19.

„Hermeneutică” înseamnă, în acelaşi timp, şi „traducere”, dar şi „interpretare / explicare”[400].

Însă *traducerea* nu se confundă întotdeauna cu *interpretarea textului*. Una e să înţelegi sensul lingvistic sau teologic de suprafaţă şi alta e să faci conexiuni adânci, duhovniceşti.

Traducătorul unei cărţi nu trebuie să fie neapărat şi cel care înţelege complet şi definitiv textul. De fapt, nu ştiu dacă se poate înţelege definitiv un text. Înaintăm nu *spre* adevărul dumnezeiesc, ci *în* adevărul dumnezeiesc ca atare.

Programul „demitologizării” e văzut de părintele John ca o intrare „în spaţiul speculaţiei teologice”[401].

Un mare adevăr:„ Puntea hermeneutică dintre *evenimentul biblic* şi *actualizarea* lui în Biserică nu constă nici în cuvântul predicat şi nici în instituţia eclezială, ci *în Persoana Duhului Sfânt*”[402].

Părintele George Florovsky [403] vorbea despre o „eshatologie inaugurată” şi nu despre o separare a *istoriei* de *veşnicie*[404].

*

Drd. Nicuşor Nacu [405], *Trimurti – sinteza triadică a modalismului hinduist şi Sfânta Treime*, în ST[406], LIV (2002), nr. 3-4, p. 103-137**.**

Teza sa doctorală a avut o problematică asemănătoare, dacă nu identică cu articolul citat.

Şi-a luat doctoratul în 2002 şi m-am bucurat să fiu prezent, în acea zi, când a dat examenul final. O inimă mare.

O frază ce mi-a plăcut: „Finalitatea constă în a se învăţa că fiecare Ipostas deţine *total* şi *neexclusiv* natura divină”[407] (cu referire la dogma trinitară).

---

[400] Idem, p. 27.
[401] Idem, p. 29.
[402] Idem, p. 35.
[403] A se vedea: http://orthodoxwiki.org/Georges_Florovsky. O ediție românească, la nivel online, a operei sale, în 14 volume, o avem din partea lui Radu Toderescu: http://bastrix.wordpress.com/2009/08/26/radu-toderescu-a-tradus-integrala-operei-parintelui-george-florovsky-14-vol-in-scribd/.
[404] Idem, p. 41.
[405] Acum *Lector Doctor* la *Facultatea de Teologie Ortodoxă* din București.
[406] Revista *Studii Teologice*.
[407] Idem, p. 122, n. 2.

Nu am mai auzit niciodată folosit pe „neexclusiv”, în formulările referitoare la dogma Sfintei Treimi.

„persoana nu …este ceva exterior entităţii, ci însuşi ipostasul fiinţei, entitate în sine şi elementul constitutiv al fiinţelor. De fapt *persoana* este cea care constituie *fiinţa*”[408].

„*a fi persoană* înseamnă *eliberare de orice condiţionare*”[409].

Pentru hinduşi lumea e ceva etern[410].

„Treimea presupune, în mod evident, ipostazierea fiinţei, fără ca prin aceasta Ipostasele divine să fie considerate ca trei părţi ale unei singure naturi”[411].

Concluzia articolului: „taina intuită a numărului trei îşi găseşte confirmarea supremă doar în creştinism, orice similitudine a lui *Trimurti* cu *Treimea* fiind doar formală, pentru că premisele sunt total diferite. În chiar interiorul hinduismului Trimurti nu are valoare de adevăr ultim pe când în creştinism *Treimea* este *Dumnezeu* ea definind, în acelaşi timp, şi modul de a fi al Bisericii”[412].

Un articol elaborat cu minuţiozitate.

*

Pr. Lect. Adrian Niculcea[413], *Învăţătura protestantă despre Sfânta Treime şi consecinţele ei eclesiologice*, ST, LIV (2002), nr. 3-4, p. 16-36.

Un articol amplu, despre mai mulţi *teologi* protestanţi dar eu mă opresc numai asupra lui Calvin[414], ereticul.

Astfel, predestinaţia e „o decizie exclusiv divină luată din eternitate, fără nicio legătură cu dreptatea sau păcătoşenia cuiva. Or, dacă o asemenea decizie a fost luată, după Calvin, încă din eternitate, rolul lui Iisus Hristos şi al actului Întrupării şi al sacrificiului Său devine superfluu”[415].

Dar cum putea să ia Dumnezeu o asemenea „decizie”, dacă ea este antagonică atât cu iconomia Fiului, cât şi cu

---

408 Idem, p. 123.
409 Idem, p. 125.
410 Idem, p. 133.
411 Ibidem.
412 Idem, p. 137.
413 A se vedea: http://www.univ-ovidius.ro/teologie/despre_noi.htm.
414 Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Jean_Calvin.
415 Idem, p. 24.

lucrarea Sfântului Duh în lume, după cum evidenţiază, foarte bine, autorul nostru?

„Predestinaţia goleşte de sens actul răscumpărării…din moment ce decizia relativă la salvarea unora şi la condamnarea altora deja a fost luată din veci”[416].

Răscumpărarea venită prin Hristos Dumnezeu nu e mai privită ca atare, „ci devine un model de acceptare fără crâcnire a deciziei divine sub incidenţa căreia cade şi El ca oricare altul”[417].

Astfel, Fiul e privit ca „pedepsit” de Tatăl, de unde toată zvârcolirea strict umană a tablourilor protestante, referitoare la Răstignirea Sa.

Hristos, în acele tablouri, e numai Om şi El suferă „pedeapsa” lui Dumnezeu.

„Predestinarea nu afectează numai învăţătura despre răscumpărare, ci modifică însăşi doctrina despre Sfânta Treime”[418], căci, „dacă Fiul lui Dumnezeu ar fi considerat cu adevărat *distinct* de Tatăl încă înainte de Întrupare, actul coborârii Sale în istorie ar fi prelungit, ca să spunem aşa, decizia divină”[419].

O altă frază apologetică foarte bună: „dacă Întruparea n-a putut influenţa decizia divină luată deja din eternitate, atunci nici nu există, de fapt, *o bază metafizică reală* (mai corect: *o Persoană* – n. n.) care să influenţeze decizia Tatălui, deci nu există *un Fiu real* distinct de El dar, în acelaşi timp, egal în Dumnezeire şi coetern”[420].

Astfel Calvin nu are, în mod real, pe Sfânta Treime, ci doar pe Tatăl.

Se trage concluzia logică, că „Treimea care se manifestă …în istorie nu există în sine, ci se constituie abia în timp, cu Iisus şi cu Duhul Sfânt.

Predestinaţia goleşte de orice urmă de substanţă divină persoana lui Iisus şi pe aceea a Duhului, din moment ce actele Lor, răscumpărarea şi, respectiv, întemeierea Bisericii la Cincizecime, nu influenţează deloc decizia eternă a Tatălui”[421].

Astfel Fiul şi Sfântul Duh nu sunt, pentru Calvin, Persoane veşnice şi coeterne cu Tatăl, ci „realităţi create în vederea unor misiuni temporale, aproape ca nişte *obiecte*, iar nu

[416] Ibidem.
[417] Idem, p. 24-25.
[418] Idem, p. 25.
[419] Ibidem.
[420] Ibidem.
[421] Ibidem.

ca subiecte, care participă real la deciziile Tatălui datorită consubstanţialităţii Lor cu El dar, în acelaşi timp, şi a distincţiei Lor faţă de El"[422].

Se observă că în această postură, Calvin e tot pe atât arian[423], cât este pnevmatomah[424].

El neagă atât dumnezeirea Fiului, cât şi a Sfântului Duh şi pune pe seama Tatălui un „decret" utopic, care nu are ce căuta în Preaiubitoarea Treime.

Citind articolul, mi-am dat seama, că mai toţi „marii" protestanţi sunt filioqueişti[425].

Pentru Melanchton[426], în lucrarea sa *Loci Communes*[427] (1555): „Sfântul Duh purcede de la Tatăl şi de la Fiul (Filioque – n.n.) şi este iubirea şi bucuria Tatălui şi a Fiului"[428], iar Rudolf Bultmann[429] susţinea, că „anumite elemente ale Noului Testament cum sunt minunile, căderea lui Adam, concepţia paulină despre Sfântul Duh sunt lipsite de sens pentru omul de astăzi. Din acest motiv el numeşte aceste elemente *mituri*"[430].

Pentru ultimul nebun, Hristos Dumnezeu nu e decât „evenimentul care a rezultat din acţiunea lui Dumnezeu"[431] iar Sfântul Duh Dumnezeu: „nu mai semnifică *o putere*, ci *posibilitatea unei vieţi noi*, care poate fi însuşită printr-o hotărâre deliberată"[432].

Deci pentru Bultmann nu există Persoana Fiului şi a Sfântului Duh, ci ele sunt nişte „creaţii", „emanaţii", cu rol strict istoric.

E o nebunie curată, demonica lor „teologie". Sunt atât de prinşi în nebunia lor, căci nici nu percep ce se întâmplă cu ei, la fel ca evreii.

*

---

[422] Idem, p. 26.
[423] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arianism.
[424] Idem: http://www.crestinortodox.ro/diverse/91042-sinodul-al-ii-lea-ecumenic-de-la-constantinopol-381.
[425] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Filioque.
[426] Philipp Melanchthon (născut: *Philipp Schwartzerd*): http://en.wikipedia.org/wiki/Philipp_Melanchthon.
[427] Imagini ale ediției princeps: http://www.philslattery.com/locicommunes-text.htm.
[428] Idem, p. 32, cf. E. Fortman, *The Tribune God, A Historical Study of the Doctrine of the Trinity*, Hutchinson of London-Westminster of Philadelphia, 1975, p. 241, n. 10.
[429] Rudolf Karl Bultmann: http://en.wikipedia.org/wiki/Rudolf_Bultmann.
[430] Idem, p. 35.
[431] Ibidem, cf. E. Fortman, op. cit., p. 265, n. 85.
[432] Ibidem, cf. E. Fortman, op. cit., p. 265, n. 89-90.

Drd. Constantin Preda[433], *Mărturii arheologice legate de viaţa Domnului Iisus Hristos*, în ST, LIV (2002), nr. 3-4, p. 69-75.

Jurnalul Egeriei (381-384)[434].

Casa Sfântului Petru [435] de la Capernaum a fost transformată în Sfântă Biserică şi exista încă, identică, în secolul al IV-lea[436].

Egeria spunea, că la Capernaum[437] se află sinagoga în care Iisus a vindecat un demonizat conform cu Mc. 1, 21-39[438].

La Nazaret s-a găsit grota în care există casa Prea Curatei[439].

Betsaida = casa pescuitului[440].

În Valea Chedronului se află mormântul lui Abesalom (cred că regele) şi a lui Zaharia (probabil Sfântul Zaharia Prorocul)[441].

„Tradiţia siriană prezintă Biserica Sfântul Marcu din cartierul sirian ca locul probabil al casei Sfântului Marcu şi al sălii ultimei *Cine* luate de către Iisus"[442].

Bibliografia selectivă a articolului:

D. Bahat, *The Illustrated Atlas of Jerusalem* (Jerusalem, 1990);

F. Manns, Ed. Alliata, *Early Christianity in Context. Monuments and Documents* (Jerusalem, 1993);

Murphy-J.O'Connor, *The Holy Land. An Archaeological Guide from Earliest Times to 1700* (Oxford University Press, 1992);

M. Piccirillo, *Vangelo e Arhceologia. Tracce cristiane in Palestina* (Cinisello Balsamo, 1998).

*

[433] A se vedea: http://www.unibuc.ro/ro/cd_conpreda_ro.

[434] Idem, p. 71. Un fragment din el e tradus în cartea noastră: *Pelerina Egeria și Cultul ortodox*, pe care o puteți downloada de aici: http://bastrix.wordpress.com/2009/10/07/pelerina-egeria-%C8%99i-cultul-ortodox/.

[435] Sfântul Apostol Petru: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Petru.

[436] Ibidem.

[437] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Capernaum.

[438] Ibidem.

[439] Idem, p. 69. A se vedea: http://www.crestinortodox.ro/biserica-in-lume/67701-biserica-sfantul-arhangel-gavriil-din-nazaret. Aici găsiți un articol despre casa Prea Curatei Stăpâne de la Efes: http://www.formula-as.ro/2009/873/societate-37/casa-maicii-domnului-din-efes-11239.

[440] Idem, p. 70.

[441] Idem, p. 73.

[442] Idem, p. 74-75.

Lector dr. Mihaela Palade [443], *Despre o posibilă manifestare a iconoclasmului în timpurile moderne*, ST, LIV (2002) , nr. 3-4, p. 149-182.

Împăraţii iconoclaşti [444] : Leon III Isaurul (717-740), Constantin al V-lea Copronim (740-775), Leon al V-lea Armeanul (812-820)[445].

Sfântul Grigorie cel Mare (540-604)[446].

„În focul discuţiilor se ignoră adesea faptul că teolog nu înseamnă *a şti* ci *a fi*"[447].

Sfânta icoană e un „culoar al harului"[448] dumnezeiesc.

„Icoana reprezintă tocmai unitatea contrariilor, a lumii văzute cu cea nevăzută, a timpului prezent cu trecutul dar şi cu viitorul, a imanentului cu transcendentul"[449].

Leonid Uspensky[450]: „arta Bisericii este o chestiune de credinţă"[451].

Sechestrarea Sfintei icoane într-o carcasă apare în

secolele 16-17 şi „este, de fapt, o tăgăduire mascată a valorii picturii religioase, *un iconoclasm inconştient*"[452].

Foarte adevărat!

Datorită îmbrăcării ei în aluminiu sau în aur, nu mai vezi decât faţa şi mâinile, nu întregul spaţiului iconografic.

Stilul Renaşterii a fost introdus la noi – în mod nefast – de pictori ca C. Lecca [453], G. Tăttărăscu [454], Mişu Pop [455], Ioanid[456]…[457], între 1850-1890.

---

[443] A se vedea: http://www.unibuc.ro/ro/cd_mihpalade_ro.
[444] Despre erezia iconoclastă aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Iconoclasm.
[445] Idem, p. 154.
[446] Idem, p. 156.
[447] Idem, p. 162.
[448] Idem, p. 163.
[449] Idem, p. 165-166.
[450] Cu referire la una dintre cărțile sale apărută în limba română: http://www.ortho-logia.com/Romanian/Articole/SI/p2_chap1.html.
[451] Idem, p. 166.
[452] *Cf.* Evgheni N. Trubeţkoi (nu ştiu care e cartea citată), p. 126, apud. art. cit., p. 168.
[453] Constantin Lecca: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Lecca.
[454] Casa memorială a pictorului Gheorghe H. Tăttărăscu:
http://www.tusiromania.ro/pages/posts/casa-memoriala-pictor-g.h.-tatarascu1897.php.
Date despre sine: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Tattarescu.
[455] Un tablou al său:
http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C5%9Fier:Andrei_Mureseanu_de_Misu_Pop.jpg.
[456] Gheorghe Ioanid: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gheorghe_Ioanid.
[457] Idem, p. 168.

Au apărut „biserici muzeu de artă” şi nu „biserici care zidesc şi *spiritual* nu numai *artistic*”[458].

Avem de-a face cu un articol percutant, incisiv, cu multe adevăruri dureroase. Ne lăudăm cu picturi *celebre*, dar nu şi *canonic-ortodoxe*.

Nu mai cunoaştem adevărata Sfântă Icoană şi considerăm *Sfinte Icoane* numai pe cele *portabile* şi nu şi *fresca sfântă* a Sfintelor Biserici, cum bine a precizat autoarea noastră.

În limba română, „*icoană* şi *imagine* nu sunt sinonime perfecte şi totale”[459].

Cuvântul *imagine* implică mai ales conotaţii profane[460].

Din 22 noiembrie 1889, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române atrage atenţia, că trebuie să revenim la stilul bizantin[461].

Sfânta icoană ortodoxă pare „prea mohorâtă”, „prea tristă” şi „de neînţeles” pentru mulţi[462].

O frază foarte corectă: „în Biserică noi fiinţăm pentru *a fi una*, nu pentru *a ne diviza*”[463], cât şi: „În creştinism nu este loc pentru *atitudinea căldicică*”[464].

Indiferentismul religios e la fel de păgubitor ca *ateismul*[465].

Acum, aceste „aspecte ale iconoclasmului” de azi, „nu (conduce la a – n.n.) distruge icoana, dar o înlocuieşte cu tabloul”[466].

Nu ni se mai fărâmă cu furie Sfintele icoane, ci ne sunt date, în locul lor, imagini false, trucate, telurice, dulcege.

Se înlocuie, nu *se mai distruge*: o altă făcătură a Satanei, extrem de perversă.

Kitsch-urile [467] ce se propun a fi „icoane” „sunt păgubitoare spiritual căci, lipsindu-le coordonata estetică, nu se pot înscrie în adevărul icoanei, fiind în fond nişte *minciuni estetice*, deci şi *iconografice*”[468].

---

[458] Ibidem.
[459] Idem, p. 172.
[460] Ibidem.
[461] Idem, p. 174, n. 77, cf. rev. BOR, 1890-1891. Să revenim la pictura bisericească tradițională, adică să ieşim din pictura antropocentrică în care intraserăm.
[462] Idem, p. 175.
[463] Ibidem.
[464] Ibidem.
[465] Idem, p. 176.
[466] Ibidem.
[467] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Kitsch.
[468] Idem, p. 177.

Pictorul şi omul de mare inimă şi conştiinţă, Sorin Dumitrescu[469], în *Rock & popi. Carte de veghe creştină*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1998, p. 141-142 spunea că, în prezent, picturii noastre bisericeşti, îi lipseşte „viziunea”[470].

Sentimentul de „birocraţie” al modului în care se pictează la noi, era văzut de el, în aceea, că se vrea a se picta toţi Sfinţii, iar, pe de altă parte, că se folosesc prea multe culori, „mai optimiste şi cât mai vioaie (de preferinţă: verniluri, ciclamuri, azururi ş.a.m.d.)”[471].

Alte defecte relevate de el: platitudinea picturilor, „explicitul fad”, incultură şi conformism „dogmatic” aparent[472].

Mai spune ceva domnul Sorin Dumitrescu, perfect adevărat, că: „suntem confruntaţi cu o gravă alienare a limbajului artei liturgice”[473].

Rolul Sfintelor Icoane: didactic, estetic, latreutic şi harismatic[474].

Michel Quenot: „întunericul suficienţei”, *cf. Icoana, fereastră spre Absolut,* tradusă de Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă[475], p. 10[476].

*

Predicile părintelui profesor Mircea Păcurariu[477], 132 la număr, sunt însumate în 632 de pagini, editate la Ed. IBMBOR, în 2000.

*

Khiriakodromionul e al lui Nichifor Teotoke[478] (+ 1800).

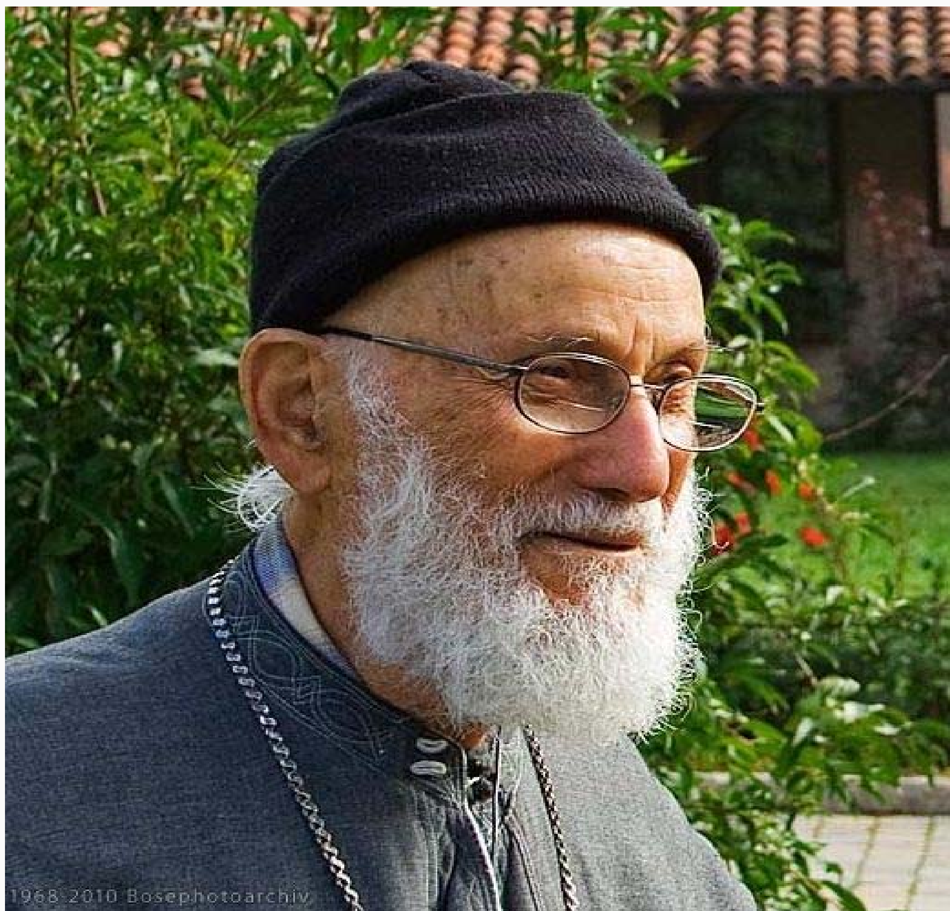
*

---

469 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Sorin_Dumitrescu.
470 Ibidem.
471 Ibidem.
472 Idem, p. 178.
473 Ibidem.
474 Idem, p. 182.
475 Michel Quenot, *Icoana-fereastră spre Absolut*, prefaţă şi traducere din lb. franceză de Pr. Dr. Vasile Răducă, Ed. Enciclopedică, Bucureşti, 1993.
476 Ibidem.
477 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mircea_P%C4%83curariu.
478 Referințe despre carte găsim, la nivel online, în secțiunea dedicată mitropolitului Andrei Șaguna, existentă în *Dicționarul Teologilor Români*, pentru că el a editat-o în română, în anul 1855, la Sibiu:
http://biserica.org/WhosWho/DTR/S/AndreiSaguna.html.

Predicile exegetice ale Părintelui Vasile Mihoc[479], de la Sibiu, 2001, are 303 pagini şi e formată din 56 predici.

*

Emilianos Timiadis[480], Metropolitan of Silivria: *The Ecumenical Councils in the Life of the Church*, Joensuun yliopisto, University of Joensuu, Joensuu-Finland, N:o 9, 2003, 194 p.

Cartea e în limba engleză şi e o carte foarte frumoasă.

„Ele (Sinoadele Ecumenice) îşi au fundamentul într-o adâncă grijă pastorală, în dragoste, şi nu se bazează doar pe *o strictă motivaţie juridică*.

Ele sunt iubitoare, duhovniceşti, vindecătoare. Misiunea Bisericii nu este *să pedepsească*, ci *să reînnoiască*, să vindece

---

[479] A se vedea: http://www.ortodoxmedia.com/autor/8/Pr-Vasile-Mihoc.

[480] Idem: http://www.monasterodibose.it/index.php/content/view/1908/90/lang,en/. Imaginea supra e din aceeași locație și îl conține pe autorul cărții pe care o prezentăm acum.

pe cei prăbuşiţi, să ajute la însănătoşirea interioară şi să reîntoarcă tăria şi viaţa tuturor acelora, care sunt angajaţi în lupta spirituală a creştinismului”[481].

„Puţini oameni realizează adevărata sarcină a Sinoadelor: a limita cadrul periculos al individualismului teologic şi înstrăinarea, şi să recunoască un mod de vedere sinodal, care să precumpănească în lucrurile vitale, cu privire la păstrarea credinţei şi promovarea unei calităţi a vieţii, bazată pe mesajul Sfintei Evanghelii. Un Sinod se adună împotriva aroganţei omeneşti, a individualismului distructiv şi a iubirii de sine.

Un Sinod vrea să cultive întâlnirea creştinilor cu cei care pot auzi glasul lui Dumnezeu. Aceasta explică frecvenţa epiclezei, a chemării Sfântului Duh, pentru purtarea de grijă a lui Dumnezeu în timpul discuţiilor. Astfel, importanţa Sinodului se bazează, dincolo de faptul, că participanţii sunt pregătiţi să fie supuşi inspiraţiei dumnezeieşti, pe aceea că se depărtează de ambiţiile lor personale”[482].

„Sinoadele Bisericii au întrupat, în acelaşi timp, deplinătatea credinţei, dar şi continuitatea adevărului lui Hristos.

Moartea celor Doisprezece nu a însemnat şi sfârşitul. *Faptele Apostolilor*[483] nu sunt doar *o relatare minunată* a Noului Legământ, ci e o relatare a începutului său şi a expansiunii (sale temporale).

Manifestările prezenţei lui Dumnezeu în istorie sunt de la un capăt la altul acţiuni ale bărbaţilor şi ale femeilor (care au crezut). Mărturisirea singură a credinţei nu poate garanta curăţia (*purity*), deplinătatea credinţei şi trăirea ei trebuie împreunată cu propovăduirea.

Aceasta a fost contribuţia Sinoadelor: verificarea / autentificarea adevărului, amendarea şi corectarea erorilor, refuzarea şi respingerea falselor învăţături, dar apelând la întoarcerea acelora, care au greşit şi a acelora care băteau moneda interpretărilor false[484].

Părinţii – care au trăit *coinonia* (*comuniunea*) cu Hristos ca Cap – nu au uitat niciun moment, că ei sunt comunitatea responsabilă cu susţinerea propriu-zisă a acestui Trup[485].

Clerul şi mirenii sunt privighetori[486], sunt gata să intervină şi să vindece tulburările ce ar putea să apară”[487].

---

481 Idem, p. 7.
482 Idem, p. 9.
483 Se referă la cartea noutestamentară.
484 Literal: *străine*.
485 În istorie.

S-a urmărit două lucruri prin Sinoadele Ecumenice: „integritatea credinţei şi a comportamentului zilnic al credincioşilor”[488].

Adevărata credinţă se scurge în viaţa credincioşilor, devine modul lor de a gândi, a simţi şi a reacţiona. Credinţa nu e separată de viaţa noastră, ci în măsura în care *credem drept*, pe atât şi *trăim drept*.

Integritatea credinţei, deplinătatea ei, asimilarea ei în totalitate, poate să ne facă capabili şi de o manifestare eclesial-socială corectă, fundamentată evanghelic.

Astfel, dacă nu acceptăm dogma hristologică spre exemplu, nu vedem o coexistenţă a divinului cu umanul şi ni se pare, că spiritul e antagonic cu materia şi că Dumnezeu e cu totul „străin” modului omenesc de existenţă.

Filioque duce la un primat al esenţei asupra persoanei sau la o relativizare vădită a persoanei umane şi a Sfintei Treimi în primul rând.

Persoanele Prea Sfintei Treimi nu distrug unitatea fiinţei dumnezeieşti iar unitatea fiinţei nu e paralelă cu Persoanele, ci constituie interiorul Persoanelor divine, fără o aneantizare a coexistenţei Lor suprafireşti.

Dacă nu mărturiseşti dogma triadologică ţi se pare aiurea să accepţi, că în ceea ce priveşte credinţa, lucrurile nu se discută exclusivist (sau *Trei Persoane* sau *o fiinţă divină*), ci integrator (atât *Persoanele*, cât şi *fiinţa divină*).

Înţelegerea duhovnicească, adică transcenderea limitelor umane şi acceptarea voii lui Dumnezeu sunt urmări ale acceptării dogmei trinitare şi a trăirii în legătură cu Sfânta Treime.

Sfânta Biserică e a tuturor celor botezaţi şi ea exclude divizările. În locul singurătăţii, a izolaţionismului eclesiologia ne propune *comuniunea în comunitate*.

Dacă nu accepţi universalitatea Sfintei Biserici te pierzi în unidimensionale priviri regionale, în exclusivism iar dacă nu accepţi sfinţenia ei provoci multe disensiuni nefolositoare.

„Iubirea este participare (*sharing*), este grijă pentru un altul şi există[489] susţinută de către un altul.

---

[486] Atenți, vigilenți, pregătiți tot timpul.
[487] Idem, p. 10.
[488] Ibidem.
[489] În sensul de: *continuă să existe...*

De aceea, un Sinod este un semn elocvent al menţinerii (vieţuirii) personale, a adevărului evlaviei şi o grijă imparţială pentru unul sau altul.

Oameni, aparţinând diferitelor Biserici locale, se adună împreună pentru a se completa unii pe alţii, ascultând unii de alţii şi lăsând pe Dumnezeu să îi inspire şi să-i conducă prin Sfântul Duh"[490].

Sfântul Clement al Alexandriei: „cunoaşterea, încât este conducerea sufletului curăţit (de patimi n.n.) şi lucrarea, fiind bunătate" (trad. din greacă), *cf.* Stromata 4, 6, 39, PG 8, col. 1249-1250[491].

Sinoadele nu trebuie privite ca *legi mecanice* ale Providenţei divine, ci „ca surse de edificare, ca instrumente prin care ne formăm continuu prin virtute"[492].

„ἀνάπαυσις Θεοῦ" = odihna lui Dumnezeu (*the rest of God*)[493].

Origen, ereticul: „Cel care studiază cu atenţie şi grijă scrierile profetice, va simţi odată cu citirea lor un fel de entuziasm. Acest sentiment va pătrunde şi mai mult în el; (lucru) despre care noi credem deja, că în ele sunt cuvintele lui Dumnezeu şi nu (sunt pur şi simplu n.n.) scrieri umane", *cf. De principiis* 4, 1, 6, 12, apud SC 268, p. 282[494].

A trebuit să restitui cartea la bibliotecă. Am citit puţin din ea, dar e o carte minunată.

***

Am pe masă *Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Bucureşti (2002)***.** E a doua carte masivă, de acest gen, de la facultatea noastră, cu multe articole interesante.

Am citit şi din primul număr, dar nu ştiu pe unde am notiţele. Tomul de faţă are în total 672 de pagini și vom prezenta aici notele noastre...

Pr. Prof. Dr. Emilian Corniţescu[495], *Preotul ortodox român – slujitor al lui Dumnezeu şi al omului*, p. 11-21:

---

[490] Idem, p. 11.
[491] Idem, p. 12.
[492] Idem, p. 16.
[493] Ibidem.
[494] Idem, p. 17.
[495] A se vedea: http://www.univ-ovidius.ro/teologie/despre_noi.htm. Profesor de Vechiul Testament și de Limba Ebraică.

„*Valah*, adică *născut*, termen care se apropie fonetic de biblicul *valadh* (a naşte), de la care s-a dat numele provinciilor cu locuitori creştinaţi de preot"[496]. Teorie personală a părintelui profesor.

Continuare: „Radicalul verbului *valadh* se întâlneşte într-o combinaţie cu cuvântul dacic *dava*, care înseamnă *cetate* sau *loc împrejmuit* din cauza atacului fiarelor sălbatice.

Biblicul *valadh* este în forma principală *mold* (*cel născut*) şi unit cu *Dava* se naşte toponimul *Moldova*, adică *cetatea de naştere*.

Dacă am apropia *Deva* de toponimul slavon *Devo – fecioară*, ele au din punct de vedere fonetic o mare asemănare, ceea ce înseamnă că strămoşii noştri puneau cetăţile medievale sub ocrotirea Fecioarei Maria.

De aceea, în[497] secolul al XIX-lea, marele Eminescu numea ţara noastră chiar *grădina Maicii Domnului*"[498].

O expresie frumoasă: cele spirituale „nu se degradează ca cele materiale supuse schimbării din cauza intervenţiei dintelui devorator al vremii"[499].

„a nu comercializa cele sfinte"[500]

„sărbătorile creştine…au o incontestabilă *originalitate divină*" [501] şi ele „nu trebuie înţelese ca *o imitaţie* sau *încreştinare* a sărbătorilor păgâne"[502]. Sunt total de acord cu această frază.

Din „sănătatea spirituală şi unitatea naţională …se naşte cultura şi ştiinţa unui popor"[503].

„preotul nu trebuie să separe prea mult slujirea lui Dumnezeu de slujirea poporului"[504]

„melanjul politico-teologic nu se înscrie între faptele demne de un preot al lui Hristos"[505]

„La uniaţi a primat *materia* şi nu *cuvântul lui Dumnezeu*"[506].

În închisorile româneşti „a fost băgată crema intelectualităţii româneşti"[507].

---

496 Idem, p. 11.
497 Până aici avem pagina 11.
498 Idem, p. 12.
499 Ibidem.
500 Ibidem.
501 Ibidem.
502 Ibidem.
503 Idem, p. 13.
504 Ibidem.
505 Idem, p. 14.
506 Ibidem. Uniații = greco catolicii români. Adică s-au unit cu Roma pentru privilegii materiale și nu din considerente religioase.

Preotul e „ambasadorul lui Dumnezeu în lume”[508].

*

Prep. Cristinel Iatan[509], *De ce Septuaginta numeşte pe „fiii lui Dumnezeu” Îngeri, în Cartea Facerii, 6: 1-4?*, p. 23-31:

Varianta Septuagintei din sec 3 î. d. Hr. s-a pierdut.

Varianta prezentă[510] e formată după...

1. codex-urile *Vatican*[511] (B, sec. IV d. Hr., din biblioteca Vaticanului din Roma: cuprinde tot VT, afară de *Facerea* 1-46, 28 şi Ps. 105, 27-137, 6, dar acestea au fost restaurate de cineva în sec. al 15-lea),
2. *Alexandrin*[512] (A, de la jumătatea secolului al V-lea după Hr., aflat la Muzeul Britanic din Londra, care cuprinde tot VT afară de I Regi 12, 17-14, 9 şi Ps. 49,20-79, 11) şi
3. *Sinaitic*[513] (S sau א, din sec. al IV-lea, aflat tot la Londra, care e foarte alterat şi cuprinde numai o parte din VT: fragmente din Pentateuh şi anume din Fac. doar 24, 19-24, 46 foarte deteriorate şi din Num. 5, 26-7, 20, frag din Paralip. I, Estera, Iudita, cărţile poetice toate, 9 Profeţi „mici” şi 2 mari)[514].

Autorul spune, că la Fac. 6, 2 se vorbeşte, în codexul Alexandrin, de: *îngerii lui Dumnezeu* şi nu de: *fiii lui Dumnezeu*, ca în codexul Vatican, restaurat în secolul al XV-lea

---

[507] Idem, p. 15. A se vedea articolul lui Al. Săndulescu, *Comunismul și intelectualii* din *România literară*: http://www.romlit.ro/comunismul_i_intelectualii, cât și articolul Ioanei Păsculeț, *Despre cărți și închisori*: http://www.bookblog.ro/stiinte-umaniste-religie/ioana-pasculet/despre-car%C8%9Bi-%C8%99i-inchisori/.
[508] Idem, p. 19.
[509] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=12%3Aasist-drd-cristinel-iatan&option=com_content&Itemid=272.
[510] Aici găsiți o mare parte din LXX la nivel online: http://bastrix.wordpress.com/panoplia-locatiilor-web-i/panoplia-locatiilor-web-iii-greaca-latina-ebraica-engleza/.
Întreaga variantă LXX poate fi găsită în *BibleWorks 7*, pe care o puteți downloada de aici: http://bastrix.wordpress.com/2008/01/17/bibleworks-7-pentru-download-aproape-3-g-free-de-variante-scripturale/.
[511] Mai multe date aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Codex_Vaticanus.
[512] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Codex_Alexandrinus.
[513] *Codexul Sinaitic* poate fi găsit aici la nivel online: http://bastrix.wordpress.com/documenta-catholica-omnia-o-arhiva-gigant-in-lb-latina/manuscrise-biblice/.
[514] Idem, p. 23.

şi ediţia sixtină din 1587 sau codexul *Coislinianus*[515] din sec. al VII-lea d. Hr[516].

Symachus [517] traduce: „fiii celor stăpânitori, a celor puternici, a celor ce exercită o autoritate absolută”[518] iar

Aquila[519]: „fiii zeilor” iar

Teodotion[520] : „fiii lui Dumnezeu”[521].

Sfântul Iustin Martirul [522] , în *Apologeţi de limbă greacă*[523], trad de Pr. Prof. Dr. Olimp Căciulă, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1997, p. 106, crede că Îngerii s-au amestecat cu femeile şi rezultatul împreunării lor au fost „aşa-zişii demoni”[524].

Filo[525] credea la fel[526].

Autorul dă date concrete, citează din Sfinţi Părinţi şi Scriitori bisericeşti.

Sfântul Chiril al Alexandriei spune adevărul, *cf.* PSB[527] 39, p. 31, 32, 33, 34. La fel Sfântul Ioan Gură de Aur în PSB 21, p. 260-262.

E vorba de *oameni* şi nu de *Îngeri* : concluzia studiului de faţă.

La Sfântul Iov, 1, 6 şi 2, 1 avem pe *Sfinţii Îngeri* denumiţi *fiii lui Dumnezeu*[528].

*

Prep. Alexandru Mihăilă[529], *Câteva evaluări ermineutice*, p. 33-52:

Cf. notei a doua de la p 33, termenul de *ermineutică*, ca ştiinţă, apare prima dată la luteranul Dannhauer[530], în 1654, *cf.*

---

515 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Codex_Coislinianus.
516 Idem, p. 24.
517 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Symmachus_the_Ebionite.
518 Ibidem.
519 A se vedea: http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=1674&letter=A.
520 A se vedea aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Theodotion și aici: http://www.jewishencyclopedia.com/view.jsp?artid=180&letter=T.
521 Idem, p. 25.
522 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Iustin_Martirul_%C5%9Fi_Filozoful.
523 Cartea poate fi downloadată de aici, în format *DJVU exe*: http://www.archive.org/details/apologetiDeLimbaGreacapsb2.
524 Idem, p. 26.
525 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Philo.
526 Idem, p. 27.
527 PSB = colecția: *Părinți și Scriitori Bisericești*.
528 Idem, p. 28.
529 A se vedea: http://www.unibuc.ro/ro/cd_alemihaila_ro.

Herbert Kosak, *Leitfaden biblischer Hermeneutik Eine Orientierungshilfe*, Evangelische Verlagsanstalt, Berlin, 1977, p. 387.

Anton Vögtle [531] (catolic) vorbeşte de o „tensiune ermineutică”[532].

Se petrece cu mulţi „înţelegători” ai Sfintei Scripturi „un divorţ între *cercetătorul ca om al Bisericii* şi ca *cercetător obiectiv* al textului biblic”[533].

O frază foarte autentică: „Dacă nu se ţine seama de sensul literal, se ajunge la un *dochetism biblic*”[534]. „Dacă se insistă pe literalism, se ajunge la *fundamentalism* sau *tradiţionalism*, cum s-a simţit şi la ortodocşi”[535].

Prin Reformă, Sfânta Scriptură a devenit „sieşi interpretă” şi „mai presus de Biserică”[536]. Luther şi Calvin preferă sensul literal şi îl respinge pe cel spiritual iar Calvin respinge şi profeţiile mesianice[537].

Literalitatea le convine, pentru ca să închidă toată aprofundarea duhovnicească a Sfintei Scripturi. Literalismul e opac. El nu te lasă să priveşti pe Prea Sfânta Treime.

Andreas Bodenstein Karlstadt[538], în 1520, e primul autor protestant, care foloseşte cercetarea literar-critică dar păstrează şi tipologia[539].

Odată cu Iluminismul, minunile scripturistice sunt puse la îndoială, pentru că supranaturalul „contrazice” raţiunea[540].

Kant [541] credea că nu pot fi extrase argumente pentru existenţa lui Dumnezeu din natură[542].

Jean-Alphonse Turrettini[543] în 1728, afirma că: „Sfânta Scriptură nu trebuie altfel înţeleasă decât celelalte cărţi”[544].

Sfânta Scriptură devine, pentru mulţi, începând cu acest timp, o carte „profană”. Î

---

530 Johann Conrad Dannhauer: http://en.wikipedia.org/wiki/Johann_Conrad_Dannhauer.
531 A se vedea: http://de.wikipedia.org/wiki/Anton_V%C3%B6gtle.
532 Idem, p. 34, n. 7.
533 Idem, p. 34.
534 Idem, p. 37-38.
535 Idem, p. 38.
536 Idem, p. 39.
537 Ibidem.
538 Andreas Rudolph Bodenstein von Karlstadt: http://en.wikipedia.org/wiki/Andreas_Karlstadt.
539 Ibidem.
540 Ibidem.
541 Immanuel Kant: http://ro.wikipedia.org/wiki/Immanuel_Kant.
542 Ibidem.
543 A se vedea: http://de.wikipedia.org/wiki/Jean-Alphonse_Turrettini.
544 Ibidem.

n deceniul al 8-lea al secolului al XVIII-lea, *îndoiala* e ridicată la rang de *principiu* în critica biblică, prin opera anonimă a lui Hermann Samuel Reimarus[545]: *Fragmentele unui anonim* (1774-1778)[546].

David Friedrich Strauss[547], în sec. al 19-lea, îndeamnă la „eliberarea interioară de starea şi de gândirea unor preconcepţii religioase şi dogmatice”[548].

Poţi să mergi, de acum, pe tărâmul dumnezeiesc al Sfintei Scripturi, fără să ai vreo apartenenţă eclezială.

Liber cugetătorii pot spune orice şi nu fac parte din nicio eclesie.

Cineva crede – Th. G. Chifflot[549] – că Scriptura „a fost scrisă cu imaginaţie”[550] şi nu în Duhul Sfânt.

Metoda istorico-critică suferă de „un profesionalism arid” după Theodore Stylianopoulos[551]. Sunt de acord cu el.

Şi sunt de acord şi cu un al doilea adevăr: ea „ignoră dimensiunile spirituale”[552]. „Procesul exegezei este un proces al unităţii”[553]. Sunt de acord.

Dacă exegeza ta nu uneşte tot ce înseamnă Ortodoxie este unilaterală, falsificată în mare parte.

Evdokimov vorbeşte de „comentariul viu”[554], dar şi de faptul că, chiar „când suntem singuri, citim Biblia împreună, în mod liturgic”[555].

Conştiinţa că suntem *ai Bisericii* ne facem să ne gândim la o interpretare *pentru toţi ai Bisericii* şi nu să căutăm o rupere de ceilalţi, prin scoaterea în evidenţă a unor probleme fantasmagorice.

*

Pr. Asist. Vasile Răducă, *Sfânta Scriptură în cultul Bisericii Ortodoxe*, GB[556], 3-4/ 1992, p. 53-56. Părintele Vasile

---

[545] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Hermann_Samuel_Reimarus.
[546] Idem, p. 40.
[547] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/David_Strauss.
[548] Ibidem.
[549] Thomas-Georges Chifflot, preot dominican: http://www.editionsducerf.fr/html/fiche/ficheauteur.asp?n_aut=5433.
[550] Ibidem.
[551] Idem, p. 41. A se vedea date despre ÎPS Theodore: http://www.hchc.edu/holycross/academics/faculty/stylianopoulos.html.
[552] Ibidem.
[553] Idem, p. 42.
[554] Idem, p. 46.
[555] Idem, p. 45, *cf. Ortodoxia*, p. 205-206.
[556] BG = rev. Glasul Bisericii.

Mihoc notează foarte bine, că „întreaga literatură patristică este un comentariu la Scriptură”[557].

*

Pr. Lect. Dr Emanoil Băbuş[558], *Bizanţ şi islam în Evul Mediu*, p. 55-77**:**

Sabeenii[559] s-au amestecat cu etiopienii[560].

„umanism tribal”[561].

Împăratul Traian, în 106 d. Hr. a format *Provincia Arabia*[562].

Mecca e, în arabă, *Makka*[563].

Mahomed s-a născut pe la 570[564]. Pe la 610 are primele „revelaţii”, în 622 e la Medina cu ai săi. Moslimii, musulmanii sunt supuşii lui Allah[565].

Kalif = succesor iar *Rasul = Trimisul*[566].

În 630 câştigă Mecca iar în 632 moare.

Ghid = Raşidun. Damascul e cucerit în 635, Ierusalimul în 636, prin Omar I.

În 642 cuceresc Alexandria, Magrebul în 697, Turkestanul chinezesc în 712 şi Indiile în 710-713.

La 711 islamul intră în Spania şi ajunge până la Pirinei şi de-a lungul văii Ronului[567].

Pe măsură ce se va prăbuşi *imperiul persan* apare, se naşte, imperiul musulman[568]. Musulmanii cuceresc Creta şi Italia în secolul al 9-lea.

Turcii sunt „un popor non-arab, dar bine integrat în comunitatea musulmană sunită”[569].

---

557 Idem, p. 50, *cf.* Vasile Mihoc, *The Actuality of Church Fathers' Biblical Exegesis*, în *Auslegung der Bibel*, p. 8-9.
558 CV-ul său: http://www.gorgani.ro/babus.html.
559 A se vedea: http://www.clipa.com/pagreligie628.htm.
560 Idem, p. 56.
561 Ibidem.
562 Idem, p. 57.
563 Ibidem. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Mecca.
564 Ibidem.
565 Ibidem.
566 Idem, p. 58, n. 2.
567 Idem, p. 58.
568 Idem, p. 60.
569 Idem, p. 61.

În sec. al 13-lea Bizanţul avea doi adversari: turcii şi latinii[570].

Între 1204-1261 are loc robia latină [571] a Constantinopolului[572].

„Mulţimea păcatelor noastre încurajează reuşita barbarilor”[573].

Turcii erau consideraţi, tot de către Sfântul Hristodulos, „sabia lui Dumnezeu, care loveşte neîncetat”[574].

Moartea, pentru musulmanul de rând, era considerată „mântuitoare”, dacă ucidea un creştin sau dacă era ucis, *cf.* lui Constantin Porfirogenetul[575].

*

Pr. Lect. Drd. Marin Cojoc[576], *Dispute religioase în timpul lui Justinian şi teritoriile sud-dunărene*, p. 79-92**:**

Monahii sciţi i-au atitudine împotriva monofizitismului promovat de către împăratul Anastasius, printr-o serie de epistole[577].

Găsim aceste epistole la Schwartz, în *Acta Conciliorum Oecumenicorum*, IV, 2, p.V-XII[578].

*

Lect. Dr. Adrian Gabor[579] şi Adrian Nicolae Petcu[580], *Biserica Ortodoxă Română şi puterea comunistă în timpul Patriarhului Justinian*, p. 93- 154: Un articol foarte documentat.

Episcopul Antim Nica[581] al Galaţiului.

---

570 Idem, p. 62.
571 Romano catolică.
572 Ibidem.
573 Idem, p. 70, n. 23, *cf.* Sfântul Hristodulos, *Typikonul Mănăstirii Sfântul Ioan din Patmos*, Miklosich-Muller, tomul VI, p. 61-62.
574 Idem, p. 70.
575 Idem, p. 71, *cf. De Administrando Imperio*.
576 A se vedea: http://www.ziarullumina.ro/articole;639;0;13110;0;Parohia-Sapientei-din-Capitala-se-implica-in-ajutorarea-persoanelor-aflate-in-suferinta.html.
577 Idem, p. 84-85.
578 Idem, p. 85, n. 14.
579 CV-ul său: http://www.unibuc.ro/ro/cd_adrgabor_ro.
580 Un articol al său la nivel online: http://www.punctecardinale.ro/mai_2006/mai_2006_8.html.
581 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Antim_%28Nica%29_al_Tomisului_%C5%9Fi_Dun%C4%83rii_de_Jos.

Episcopul Partenie Ciopron[582] afirmă că „rostul cursurilor de îndrumare este de a-i învăţa pe preoţi cum să se camufleze”[583].

Părintele Andrei Scrima[584] a fost bibliotecar la Sfântul Antim[585]. Îmi pare rău, că multe nume nu îmi sunt familiare.

*

Pr. Asist. Dr. Daniel Benga[586], *Receptarea şi autoritatea Părinţilor Bisericii de Răsărit la Martin Luther şi Philipp Melanchton*, p. 155 – 179: note din teza sa de doctorat, pe care o am deja.

*

Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă, *Paternitatea duhovnicească – slujire şi autoritate în comunitatea pahomiană*, p183-198**:**

„A fi *părinte duhovnicesc* înseamnă *a trăi continuu durerile facerii* fiului duhovnicesc; iar *facerea* nu înseamnă doar *naşterea* pentru un nou mod de viaţă, ci veghea continuă asupra maturizării duhovniceşti a celui renăscut pentru Dumnezeu”[587].

„Părintele duhovnicesc este învăţător pentru că este model”[588].

„autoritatea iubirii smerite pentru toţi”[589];

„în Biserică niciodată *bunul administrator* nu va putea să se substituie *părintelui duhovnicesc*, şi nici nu se va confunda cu acela, oricât ar încerca”[590].

Conține elemente din cursul nostru de la Master.

*

---

[582] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Partenie_Ciopron.
[583] Idem, p. 116.
[584] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Andrei_Scrima.
[585] Idem, p. 136.
[586] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=23%3Apr-conf-dr-daniel-benga&option=com_content&Itemid=273.
[587] Idem, p. 189.
[588] Idem, p. 190.
[589] Idem, p. 192.
[590] Idem, p. 197.

Pr. Prof. Dr. Ştefan Sandu, *Sarcinile actuale ale Teologiei Simbolice*, p. 199-224: reprezintă o parte din opţionalul nostru de la *Teologia Simbolică*.

Expunere comparativă a Ortodoxiei, cu catolicismul şi protestantismul (părerea ortodoxă).

*

Părintele Petru I. David a vorbit de Sfinţii Mucenici de la Halmyris[591]. Am citit articolul, în manuscris, pe când trăia Părintele.

Părintele Tache Sterea[592] despre Fericitul Dumitru Stăniloae.

D-l Laurenţiu Tănase[593] vorbeşte de un „ateism creştin"[594], în viziunea unor teologi americani.

Domnul Radu Mureşan[595] tratează despre preoţii militari din primul război mondial (1916-1918).

D-l Adrian Lemeni[596] scrie articolul despre filosofia antică pe care mi l-a dat şi mie. Acum e în Franţa pentru 2 ani.

Elev, după Pr. Vasile Gordon[597], înseamnă *a ridica de la pământ*, a înălţa dintr-o stare[598].

*

Pr. Asist. Dr. Gheorghe Ispas[599], *Dimensiunea eshatologică a Euharistiei*, p. 387-394: „Pocăinţa, în sensul ei profund, trimite la lăuntricitate"[600].

*

[591] Date despre aceștia: http://www.lacasuriortodoxe.com/article-20874247.html.
[592] A publicat *Teologie Dogmatică și Simbolică*: http://www.librariasophia.ro/carti-Teologie-dogmatica-si-simbolica-Tache-Sterea-pr.-so-237.html.
[593] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lauren%C5%A3iu_T%C4%83nase.
[594] Idem, p. 256, n. 18.
[595] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=30%3Apr-lect-dr-radu-murean&option=com_content&Itemid=276.
[596] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Adrian_Lemeni.
[597] CV-ul său: http://dorinfather.wordpress.com/2007/08/06/cv-ul-pr-prof-dr-vasile-gordon/.
[598] Idem, p. 383.
[599] A se vedea: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=50%3Apr-asist-dr-gheorghe-ispas&option=com_content&Itemid=275.
[600] Idem, p. 390.

Lect. Dr. Mihaela Palade, *Un posibil baroc al Renaşterii Paleologilor?*, p. 419 – 451: mandorla e nimbul care îl înconjoară pe Mântuitorul Hristos[601].

„În icoana Pogorârii la Iad s-a căutat accentuarea acestui tip de dinamism specific mântuirii”[602].

*

Asist. Drd. Cristina Costena Rogobete[603], *Cuviosul Roman Melodul*[604] *– imnele Epifaniei – traducere şi comentariu*, p. 494-522**:** O traducere foarte frumoasă, din limba greacă, a imnelor.

Finalul notelor din Anuar.

***

****Ortodoxia*, anul LIII (2002), nr. 1-2, 180p.

Voi nota câteva date din acest număr al revistei.

*

Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu[605], *Familia în cultura secularizată*, p. 7-13**.**

„Dumnezeu a creat-o pe Eva ca o fiinţă cu propria ei identitate şi personalitate, opusă lui Adam, ca să se poată întregi reciproc”[606].

„Omul este unitate completă, pentru că unitatea se realizează în dualitatea personală neuniformă, ci complementară dintre bărbat şi femeie”[607].

Sfântul Chiril al Alexandriei scrie în PG 62, 135: „Dumnezeu a creat coexistenţa”[608].

Spune părintele preofesor, că: „familia reflectă în constituţia ei misterul Sfintei Treimi”[609].

---

[601] Idem, p. 428.

[602] Idem, p. 441.

[603] CV-ul său: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=74%3Aasist-drd-cristina-costena-rogobete&option=com_content&Itemid=274.

[604] A se vedea articolul de aici: http://bastrix.wordpress.com/2008/09/11/sfantul-roman-melodul-dumnezeiescul-psalt-al-prea-curatei-stapane/.

[605] CV-ul său: http://bastrix.wordpress.com/cv-pr-prof-acad-dr-dumitru-popescu/.

[606] Idem, p. 7.

[607] Ibidem.

[608] Ibidem.

„Cultura răsăriteană nu a confundat *Biserica* cu *societatea*, dar nici nu a separat Biserica de societate, fiindcă scopul ei nu a fost de a domina societatea, ci de a contribui la transfigurarea societăţii prin familie în vederea relaţiilor de comuniune şi omenie"[610].

Un articol inteligent, frumos, cu perspective teologice viguroase.

Interpretare personală: „Punerea cununiilor pe capetele mirilor arată că aceştia, cu ajutorul lui Dumnezeu, au ieşit de sub ocrotirea şi grija părinţilor, au primit răspunderea pentru propria lor viaţă, răspunderea unuia pentru altul, răspunderea comună pentru familia lor şi pentru copiii lor viitori"[611].

După bunele culturii seculare, apare durerea de fond: „dar cultura secularizată este bazată pe ruptura radicală dintre *lumea naturală* şi *cea supranaturală*"[612].

Familia are un statut privilegiat în societatea de azi, dar „o familie autonomă, concepută pe baze pur naturale şi individuale, rămâne expusă dezintegrării ei din partea unor factori exteriori sau interiori"[613].

Tatăl e contestat de copii pentru că nu îl văd pe acasă iar femeia, care se aruncă în afaceri, are repulsie faţă de căsătorie; pe când, ambii părinţi, care se dedică muncilor lor, se auto-exclud sau îşi exclud afectiv copii, cât şi real din spaţiul vieţii lor, pentru că nimeni nu vrea să renunţe la munca lui, la priorităţile lui[614].

O constatare pregnantă, chintesenţa articolului: „Familia promovează *coeziunea socială*, nu *individualismul*"[615].

„Istoria ne arată că absenţa valorilor spirituale a prăbuşit nu numai familii, ci şi imperii"[616].

*

Pr. Conf. Dr. Stelian Tofană[617], *Euharistia în arătarea lui Hristos la Emaus (Lc 24, 13-35). Repere exegetice şi teologice*, p. 14-24:

[609] Idem, p. 8.
[610] Idem, p. 8-9.
[611] Idem, p. 9.
[612] Idem, p. 10.
[613] Idem, p. 10-11.
[614] Idei *cf.* Idem, p. 11.
[615] Idem, p. 13.
[616] Ibidem.

Nota 5, p. 15, aduce în prim plan faptul, că în codicele D nu e vorba de *Emaus*, ci de *Oulammaous*.

Această ultimă localitate e prezentă la I Mac. 3, 40, 57; 4, 3, cunoscută ca locul unde Iuda Macabeul a atacat forţele din Siria şi Filista (I Mac. 9, 50).

Iosif Flavius [618] numeşte localitatea: *Ammaous* sau *Emmaous*, despre care spune că a fost arsă până la temelie din ordinul lui Quintilus Varus, legat al Siriei (6-4 î. d. Hr), ca răzbunare pentru uciderea câtorva romani, *cf. Antichităţi iudaice* 13, 1, 3 şi 15, după Joseph A. S. J. Fitzmyer, *The Gospel according to Lauke*. Introduction, translation and Notes, New York, 1985, p. 1561.

Între Emausul acesta şi Ierusalim sunt 18 kilometrii şi e la V, N-V de Ierusalim.

Dar mai există şi un alt Emaus, la circa 30 de stadii distanţă de Ierusalim şi care e la 5 km N-V de Ierusalim, în direcţia Ioppe şi care ar fi, de fapt, localitatea vizată de Sfântul Luca.

Sfântul Cleopa e socotit fratele Sfântului Iosif, logodnicul Prea Curatei iar celălalt ucenic, căruia nu i se dă numele, ar fi, după Origen, Sfântul Petru, fie Sfântul Natanael (o tradiţie din secolul al X-lea), soţia Sfântului Cleopa, Sfânta Maria (tradiţie mai târzie) iar, potrivit sintezei mărturiilor Sfinte Tradiţii, ar fi Sfântul Luca Evanghelistul, chiar autorul.

Dar părintele Stelian, crede că nu i s-a dat numele celui de al doilea, pentru că nu era cunoscut nici de Sfântul Luca[619].

Vorbirea cu Iisus pe cale fusese momentul semnificativ, în care avusese loc o „unire doar mentală cu Cuvântul, (dar) Ucenicii încă nu-L recunosc deplin pe Iisus.

A fost nevoie de altceva ca să-L recunoască şi cunoască, fapt care se şi petrece în clipa următoare, Iisus Cel înviat ia pâinea, o binecuvintează şi o frânge, apoi o oferă Ucenicilor spre mâncare şi, deodată, în acel moment, li s-au deschis ochii şi L-au cunoscut. Dar, în aceeaşi clipă, El S-a făcut nevăzut"[620].

„În timp ce El S-a făcut nevăzut, ochii lor s-au deschis şi prezenţa Lui a devenit, acum, transparentă în ceea ce ei trăiau.

---

[617] CV-ul său: http://ot.ubbcluj.ro/dotnetnuke_2/Profesori/Cadredidactice/PrprofunivdrStelianTofan%C4%83/tabid/100/Default.aspx.

[618] Ce spune despre esenieni: http://teologie.central.ucv.ro/blogs/mihaiciurea/2009/04/07/iosif-flavius-%C8%99i-esenienii/.

[619] Idem, p. 16, n. 9.

[620] Idem, p. 18.

Astfel, El nu mai este a treia persoană care S-a aşezat cu ei la masă: El a trecut în vieţile lor, aşa încât s-a făcut simţit şi în cei ce nu L-au descoperit încă. El este acolo viu, dar nevăzut, înlăuntrul Pâinii frânte, dar şi înlăuntrul existenţei lor concrete”[621].

O exprimare extraordinară a acestui eveniment *teofanic* şi *euharistic* în acelaşi timp.

Hristos nu dispare, „nu dispăruse, ci S-a contopit cu Pâinea euharistică pe care a oferit-o Ucenicilor spre hrană, săvârşind astfel, El Însuşi, prima Liturghie euharistică după Învierea Sa, inaugurând în acest mod celebrarea veşnicei Liturghii cereşti, pe care El o săvârşeşte în calitate de Arhiereu ceresc, veşnic, la altarul cel adevărat, nefăcut de mână (*cf*. Evr. 8, 2), adică Trupul Său înviat, pnevmatizat, penetrat de energiile Duhului Sfânt după Înviere”[622].

O concluzie logică a textului evanghelic e aceea, că: „cunoaşterea şi unirea deplină cu Hristos s-a realizat nu *în Cuvânt*, ci *în Hristos Cel euharistic*”[623].

„*Liturghia cuvântului* se împlineşte, astfel, în şi prin *Liturghia euharistică*”[624].

În împărtăşirea cu Sfintele Taine, „eshatologia, din faza ei plenară, se trăieşte anticipat”[625].

O altă concluzie, care destabilizează poziţia protestantă: „împărtăşirea de Hristos, prin Cuvântul Său, nu suplineşte împărtăşirea cu Hristos cel euharistic din Sfânta Liturghie”[626].

Prin cuvântul evanghelic ne unim cu Hristos „doar relaţional, haric”, însă în Sfintele Taine ne unim cu El „în mod ontologic, fiinţial”[627].

Şi, foarte important: „*Hristosul Cuvântul* se descoperă deplin numai în *Hristosul euharistic*”[628].

Exegeza Mântuitorului în drum spre Emaus e prima interpretare a cuvântului scriptural „în lumina înţelegerii pascale a Scripturilor celor despre El”[629].

„Hermeneutica culminează în Euharistie, găsindu-şi numai în ea desăvârşirea”[630].

---

[621] Idem, p. 19.
[622] Ibidem.
[623] Ibidem.
[624] Idem, p. 20.
[625] Ibidem.
[626] Ibidem.
[627] Ibidem.
[628] Ibidem.
[629] Ibidem.
[630] Idem, p. 21.

Dacă predici, atunci predica trebuie să te ducă la o conştientizare şi mai mare a lui Hristos Dumnezeu.

Predica te învaţă despre Hristos şi, bineînţeles, te invită să te uneşti cu Hristos. Dar numai în împărtăşire, tu înţelegi ce îţi spune Hristos cu adevărat sau cum să înţelegi iubirea lui şi Persoana Lui, Care îţi vorbeşte.

Foarte frumos! Mai spune şi altceva: drumul de la Ierusalim la Emaus e „simbolul călătoriei doar cu întrebările, nedumeririle, decepţiile. Drumul de la Emaus la Ierusalim, marcat de existenţa credinţei pascale, este, în concepţia Evanghelistului, simbolul călătoriei cu răspunsurile, cu bucuria speranţei renăscute, cu fiorul sfânt al contemplării Domnului Înviat”[631].

Şi astfel *Calea Emaus* este „drumul de la *necunoaştere* la *cunoaştere*, de la *recunoaştere* la *mărturisire* şi mărturie în actul credinţei pascale: „Şi ei au povestit cele petrecute pe cale şi cum a fost cunoscut de ei la frângerea pâinii”(Lc. 24, 35)”[632].

Un articol foarte bun, cu poziţia ortodoxă, poziţii adverse şi reflecţii punctuale foarte bine conturate. E un articol rar, un articol deplin.

*

Părintele Profesor Doctor Nicolae V. Dură[633] vorbeşte despre *Codul de drept canonic (latin). Principiile ecleziologico-canonice enunţate de constituţia apostolică „Sacre disciplinae leges”*, p. 25-40**:**

Papa Ioan Paul al II-lea[634] nu specifică dacă această lege papală, din 25 ianuarie 1983, schimbă fondul legislaţiei canonice ecumenice sau doar îl prelucrează şi adaptează textual[635].

Sfântul Grigorie cel Mare s-a numit „Servus Servorum Dei”, adică „servitor sau slujitor al slujitorilor”, după ce în 519 patriarhul Ioan al II-lea al Constantinopolului, s-a numit „patriarh ecumenic”, adică patriarh al Imperiului Roman (de Răsărit şi de Apus)[636].

---

[631] Idem, p. 24.
[632] Ibidem.
[633] CV-ul său: http://www.univ-ovidius.ro/stiri-si-noutati/downloads/cv-dura.pdf.
[634] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Papa_Ioan_Paul_al_II-lea.
[635] Idem, p. 25-27.
[636] Idem, p. 26.

Codificarea canoanelor se practică în Apus din 1917, prin publicarea primului *cod canonic catolic*[637]. Papii primului mileniu nu au reformat niciodată textele canoanelor[638]. Papa conduce iar colegiul episcopilor execută voinţa sa[639].

*

Prep. Drd. Adrian Lemeni, *Cosmologia teleologică şi teoriile morfologice*, p. 82-87**:**

un articol erudit, care arată că ştiinţa şi-a dat seama de fundamentul raţional al universului şi de principiul antropic, cum că : „finalitatea universului este omul”[640].

„Ştiinţa nu trebuie să fie *pur descriptivă* ci, în egală măsură, *interpretativă*”[641].

*

Arh. Drd. Mihaela Palade, *Biserica, spaţiul arhitectural-eclesial*, p. 88-107:

Spune în pagina a 90-a: spaţiul eclesial este un spaţiu, în mod principal, *arhitectural*, pentru că e, în primul rând duhovnicesc, *spiritual*.

Tocmai de aceea, tot aici, autoarea spune, în mod textual: „unul din motivele[642] pentru care principiile artei bizantine nu au fost înţelese”.

Pentru Trubeţkoi, turlele Bisericilor ruseşti sunt „ca nişte flăcări (ce) exprimă o ardoare necunoscută arhitectului bizantin: o combustie rugătoare”[643].

Teologia ortodoxă descifrează arta bizantină[644].

Viziunea simbolică a picturii bisericeşti nu determină „atât *informarea*, cât *formarea duhovnicească* specifică trăirii ortodoxe”[645].

O frază cu multe definiţii succinte: „*Goticul*[646] este materializarea ambiţiilor scolasticii, *Renaşterea*[647] este viziunea

---

[637] Idem, p. 27.
[638] Ibidem.
[639] Idem, p. 30.
[640] Idem, p. 85.
[641] Ibidem.
[642] Pentru că nu s-a înțeles aspectul spiritual al artei eclesiale ortodoxe.
[643] Idem, p. 91, *cf.* Evgheni Trubeţkoi, *Trei eseuri despre icoană*, trad. de Boris Buzilă, Ed. Anastasia, București, 1999, p. 105.
[644] Idem, p. 96.
[645] Ibidem.

umană a antropocentrismului, *Barocul*[648] este propaganda la scara universalităţii a[649] Bisericii Catolice – instituţie ce-şi pierdea prerogativele divine, devenind din ce în ce mai mult *umană* prin conducătorul său, papa – şi care îşi vizualiza puterea în edificii impresionante prin dimensiuni”[650].

Arta barocă a fost considerată o artă teatrală[651].

Un articol bogat în cugetare şi amănunte.

*

Dr. George Stan[652], *Un punct de vedere ortodox despre ingineria genetică şi clonare*, p. 108-129:

Un articol foarte doct, cu multe lămuriri punctuale. Citează pe Pr. Dumitru Popescu cu *Teologie şi cultură*, Bucureşti, 1993, p. 101-102, şi spune că, Scolastica a eliminat din ordinea naturală orice prezenţă divină.

S-a părăsit „Raţiunea divină pentru a se prosterna în faţa propriei raţiuni aureolate de nimbul autonomiei”.

Se începe adorarea propriei raţiuni umane.

Pentru Pr. Tache Sterea, omul nu mai are nicio limită şi se substituie, în ziua de azi, lui Dumnezeu, *cf.* Pr. Tache Sterea, *Dumnezeu, omul şi creaţia în teologia ortodoxă şi în preocupările ecumenismului contemporan*, Bucureşti, 1998, p. 150-151.

Nichifor Crainic[653] în *Nostalgia Paradisului*, p. 13-14, vorbeşte de un „divorţ de Hristos”, prin autonomia lumii moderne.

Progresul ştiinţific e un brici pe care nu ştim să îl folosim foarte bine[654] şi ne vătămăm cu el.

La albine, din ouăle fecundate ies femele, (albinele lucrătoare şi matca) iar din cele nefecundate, masculii sau trântorii[655].

---

[646] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Arhitectur%C4%83_gotic%C4%83.
[647] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Rena%C5%9Fterea.
[648] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Baroc.
[649] Până aici e din Idem, p. 99.
[650] Idem, p. 99-100.
[651] Idem, p. 102.
[652] Medicul intern al Facultății de Teologie Ortodoxă din București.
[653] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nichifor_Crainic.
[654] Prof. Dr. Gheorghe Scripcaru, *Bioetică şi religie*, în Revista Teologică, Sibiu, anul VIII, nr. 1, 1998, p. 14.
[655] *Cf.* Conf. Univ. Dr. Petre Raicu, *Genetica*, 1967, p. 98.

Cancerul sau *neoplasmul* (noua+ formaţie) este o tumoare malignă, cu celule care se divid haotic, prin invadarea ţesuturilor normale şi diseminarea, la distanţă, prin metastazări, şi care se transportă prin sânge[656].

Gemenii sunt fraţii dezvoltaţi simultan în acelaşi uter[657].

Gemenii monozigoţi pot fi socotiţi două clone, pe când cei *dizigoţi*, pot fi de acelaşi sex sau de sex diferit, nu posedă aceiaşi informaţie genetică şi se aseamănă între ei, după cum se aseamănă fraţii şi surorile între ei[658].

Tuberculoza[659] nu este o boală ereditară, dar există o sensibilitate şi o receptivitate la bacilul Koch, care este determinată genetic, însă debilitatea mentală are un caracter ereditar[660].

Celula, de la *cellula* = cameră mică: membrană, protoplasmă şi nucleu[661].

Nucleul e format din cromatină, al cărui constituent principal este acidul dezoxiribonucleic[662] (ADN-ul)[663].

Cromatina – cromoneme – cromozomi.

În celulele somatice sunt 46 de cromozomi[664].

Ereditatea (lat. *hereditas* = moştenire), adică moştenirea de către copii a caracteristicilor părinţilor era cunoscută din antichitate, dar numai în secolul al XIX-lea, călugărul Gregor Mendel[665] a descoperit că acest lucru se datorează factorilor ereditari, numiţi îndeobşte acum: *gene*[666].

Genele sunt situate în cromozomi, fiind prezente în toate celulele organismului, sub formă de perechi.

Genele sunt segmente ale macro-moleculei de ADN, în care este înscris *un mesaj chimic* sau *informaţia ereditară*, care asigură transmiterea caracterelor şi însuşirilor de la ascendenţi la descendenţi, adică de la părinţi la copii.

---

[656] Idem, p. 110.
[657] Idem, p. 111.
[658] Ibidem.
[659] A se vedea: http://www.sfatulmedicului.ro/Tuberculoza/tuberculoza-infectie-cauzata-de-bacilul-koch_513.
[660] Ibidem. Trimiteri utile: V. Ranga, I. Teodorescu Exarcu, *Anatomia şi fiziologia omului*, Bucureşti, 1970 şi I. Diculescu şi colaboratorii săi, *Ghid pentru lucrări practice şi demonstraţii de biologie celulară*, Bucureşti, 1980.
[661] Idem, p. 111.
[662] A se vedea: http://ro.wiktionary.org/wiki/acid_dezoxiribonucleic.
[663] Ibidem.
[664] Ibidem.
[665] Date despre sine: http://ro.wikipedia.org/wiki/Gregor_Mendel.
[666] Idem, p. 112.

Mai multe gene sunt plasate în acelaşi cromozom, fiind aranjate liniar asemănător unor mărgele într-un lanţ de-a lungul cromozomului, în poziţii precise[667].

Caracterele individuale ale unui om (culoarea ochilor, culoarea şi forma părului, înălţimea, grupa sanguină etc.) sunt rezultatul interacţiunii genelor cu condiţiile de mediu.

Organismul uman e format din mii de miliarde de celule, adică 2×10^{11} celule, pornind dintr-o singură celulă ou sau zigotul, până la această cifră a celulelor, prin diviziune celulară.

Numărul eritrocitelor corpului uman ajung la aproximativ 25.000 de miliarde iar într-un organism adult, în fiecare secundă se divid 4 milioane de celule[668].

Vorbim de diviziuni celulare directe şi indirecte.

Diviziunea directă (amitotică) constă în scindarea celulei în două celule fiice, mai mult sau mai puţin egale şi constituie un proces normal de înmulţire a celulelor.

Astfel se înmulţesc, spre exemplu, celulele cartilaginoase osoase.

Diviziunea indirectă (cariokineză) e tipul de diviziune celulară cel mai răspândit din organism.

Cariokineza e de două feluri – după modul în care se repartizează cromozomii în celule – mitotică (somatică) şi meiotică (reducţională)[669].

În diviziunea mitotică, numărul de cromozomi al fiecărei dintre cele două celule fiice este egal cu cel al celulei din care provin, adică 46 de cromozomi[670].

Deci celulele fiice şi celula mamă sunt identice având înmagazinată în ADN-ul din cromozomi aceeaşi informaţie genetică.

În diviziunea meiotică (reducţională) – care e caracteristica celulelor sexuale – numărul de cromozomi se reduce la jumătate, deci avem 23 de cromozomi.

---

[667] Ibidem.

[668] Nu ştiu însă, dacă aceste date uluitoare, nu sunt la fel de fanteziste ca datele datării obiectelor de care se leagă evoluţionismul. Mă bucură ideea complexităţii uluitoare a organismului uman şi el e foarte complex, dar nu ştiu dacă statisticile ştiinţifice sunt atât de corecte.
Cum pot eu, un neiniţiat în ştiinţă să ştiu, dacă oamenii de ştiinţă mint sau nu mint? Cum i-aş putea verifica? Chiar dacă aş găsi cărţi cu detalieri foarte amănunţite – şi cred că ar putea exista astfel de cărţi – tot nu aş ştii dacă sunt *corecte*.
Oamenii de ştiinţă rămân cu datele lor iar tu nu poţi să îi urmezi în gândirea lor – cel puţin eu – pentru că aparatele lor sunt atât de scumpe, încât chiar dacă ai fi foarte specializat într-o ramură a ştiinţei, nu ai putea să faci, în particular, experienţele pe care le fac laboratoare sau instituţii întregi, cu aparate de înaltă precizie.

[669] Idem, p. 112.

[670] Idem, p. 112-113.

Astfel gameţii vor conţine numai jumătate din numărul de cromozomi prezenţi în celelalte celule ale corpului. Recombinările intracrozomiale şi intercrozomiale.

La om se pot obţine 8.388.608 combinaţii[671].

Acest lucru arată că ovulele femeii şi spermatozoizii bărbatului sunt extrem de variaţi din punct de vedere genetic şi, prin combinaţiile care au loc, apar un imens număr de genotipuri, făcând astfel, ca niciodată, copiii unei familii să nu fie identici cu părinţii sau cu strămoşii şi nici între ei[672].

Astfel, învăţătura dogmatică a unicităţii persoanei a fost conştientizată şi de către ştiinţă, pentru că nu există, în mod practic, două persoane identice, după cum nu există două frunze identice într-un copac[673].

În procesul fecundaţiei, prin unirea gametului masculin (spermatozoidul) care posedă 23 de cromozomi, cu gametul feminin (ovulul) care posedă tot 23 de cromozomi, se formează astfel *oul* sau *zigotul*, cu 46 de cromozomi, caracteristic fiinţei umane[674].

Tehnica in vitro ea amploare după jumătatea secolului al XX-lea şi în 1971 apare prima moleculă de ADN recombinat (*clonare moleculară* sau *clonarea genei*), adică o moleculă compusă din ADN străin, inserat într-o moleculă vector plasmidă[675].

Industria genei a produs sinteza insulinei, sinteza hormonului de creştere la oameni, interferonul (agent antiviral şi anticanceros)[676].

Cu gene clonate din plante s-a ajuns la sinteze de substanţe farmaceutice, aromatice (inclusiv esenţa de parfum), coloranţi etc.[677].

În 1973 s-a obţinut organisme transgenice (organism superior, animal sau plantă, purtător de gene de altă specie)[678].

S-a injectat ADN exogen (gena B-globinei de la iepure, clonată), în celulele embrionilor de şoarece şi după primele segmentări (în stadiul de 2-16 celule) au rezultat şoareci, care fabricau B-globina de iepure[679].

---

[671] Idem, p. 113.
[672] Ibidem.
[673] Ibidem.
[674] Ibidem.
[675] Idem, p. 114.
[676] Idem, p. 115.
[677] Ibidem.
[678] Ibidem.
[679] Ibidem.

În 1982 s-a injectat în celulele embrionilor de şoarece gena hormonului de creştere de la şobolan sau om şi s-au obţinut şoareci uriaşi[680].

S-a ajuns la manipularea celulelor şi embrionilor animali şi vegetali.

Se caută programul complet al genomului uman[681] pentru manipularea omului şi dirijarea lui de către cei ce îşi permit acest lucru.

Se cunosc deja 20.000 de gene din genomul uman[682].

Oamenii de ştiinţă în luciferismul lor se gândesc la o combinaţie de om-elefant, spre exemplu[683].

Făcându-se fişe genetice ale fiecăruia se va cunoaşte coeficientul de inteligenţă, bolile, la ce vârstă le va avea şi când va muri[684].

S-a clonat broaşte, bovine, porci, iepuri, dar în toate cazurile de clonare a mamiferelor, se pleacă de la nuclee luate în stadii precoce ale celulelor embrionare, înainte de implantare[685].

Clonarea plantelor a început să fie făcută cu succes din 1958[686].

În 1997, odată cu clonarea oiţei Dolly[687] s-a demonstrat posibilitatea de a clona un mamifer pornind de la nuclee ale unor celule diferenţiate (în cazul de faţă, nucleul unei celule a glandei mamare)[688].

---

680 Ibidem.

681 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Human_Genome_Project.

682 Idem, p. 116.

683 Ibidem.

684 Idem, p. 117.

685 Idem, p. 119.

686 Ibidem.

687 Moartea animalului: http://www.ziaruldeiasi.ro/national-extern/a-murit-oaia-clonata-dolly~ni2qfu. Despre Dolly Rebecca Parton, de unde oița și-a primit numele: http://en.wikipedia.org/wiki/Dolly_Parton.

688 Ibidem.

Mergem cu atenţie, privim fiecare pagină cu dragoste de Dumnezeu, ne minunăm…şi ne smerim[689]

Racla cu Sfintele Moaşte ale Sfântului, Prea Cuviosului nostru Părinte, Dimitrie Basarabov, ocrotitorul Bucureştilor şi al românilor

***

Bibliografie

Sfântul Simeon Noul Teolog

I. *Surse primare*

1. Syméon le Nouveau Théologien, *Catéchèses*, introdiction, texte critique et notes par B. Krivochéine, traduction par J. Paramelle, SC[690] 96, 104 şi 113, Paris, 1963, 1964 şi 1965.

2. Idem, *Chapitres Théologiques, Gnostiques et Pratiques*, introduction, texte critique et notes par J. Darrouzès, SC 51, Paris, 1957.

---

[689] Un articol editat la nivel online în data de 26 octombrie 2007.

[690] SC = http://www.sources-chretiennes.mom.fr/. Date şi aici: http://en.wikipedia.org/wiki/Sources_Chr%C3%A9tiennes.

3. Idem, *Traités théologiques et éthiques*, introduction, texte critique et notes par J. Darrouzès, SC 122 şi 129, Paris, 1966 şi 1967.

4. Idem, *Hymnes*, no's 1-15, introduction, texte critique et notes par J. Koder, traduction par J. Paramelle, SC 156, Paris, 1969; no's 16-40, texte critique par J. Koder, traduction et notes par L. Neyrand, SC 174, Paris, 1971; no's 41-58, texte critique par J. Koder, traduction et notes par L. Neyrand et J. Paramelle, SC 196, Paris, 1973.

5. Idem, *Imnele iubirii dumnezeieşti*, trad. de Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae, în *Studii de teologie ortodoxă*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 329-705.

6. Idem, în *Filocalia românească*, vol. 6, Ed. Humanitas, București, 1997, p. 17-192.

7. Idem, *Discursuri teologice şi etice*, Scrieri I, studiu intr. şi trad. Diac. Ioan I. Ică jr. şi un studiu de ieromonah Alexander Golitzin, Ed. Deisis, Sibiu, 1998, p. 559.

8. Idem, *Cateheze*, Scrieri II, studiu intr. şi trad. de Diac. Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 1999, p. 379.

9. Idem, *Imne, Epistole şi Capitole*, Scrieri III, intr. şi trad. de Ioan I. Ică jr., Ed. Deisis, Sibiu, 2001, p. 431.

10. Idem, (33 *Orationes*, 38 *Hymens*, 180 *Capta*, *Dialogus*), PG[691] 120, col. 321-712, 1880.

11. Idem, *The Sin of Adam and our Redemption: Seven Homilies by St. Symeon the New Teologian*, translated by Serafim Rose, Platina, California, 1979.

12. Nicetas Stethatos, *Vie de Syméon le Nouveau Théologien (949-1022)*, texte grec inédit, publié avec introduction et notes par le P. Irénée Hausherr S.I. et traduction française en collaboration avec le P. Gabriel Horn S.I. , Roma, Pont. Institutum Orientalium Studiorum, în col. „Orientalia Christiana”, vol. XII, 1928.

13. Idem, *Viaţa Sfântului Simeon Noul Teolog*, trad. de Ilie Iliescu, Ed. Herald, București, 2003, p. 201.

[691] PG = *Patrologia Graeca*. O aveți, aproape completă, pentru download, aici: http://bastrix.wordpress.com/2009/10/09/patrologia-graeca-e-downloadabila-integral-la-nivel-online/.

II. *Surse secundare*

1. Alfeyev, Hilarion, *St. Symeon the New Teologian and Orthodox Tradition*, Oxford, 2000 (teză de doctorat)[692].

2. Banu, E. *Lucrarea Sfântului Duh în opera Sfântului Simeon Noul Teolog*, în „Studii Teologice" XXXII (1980), nr. 1, p. 81-94.

3. Bria, Magistrand Ioan I., *Simţirea tainică a prezenţei harului după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în „Studii Teologice" VIII (1956), nr. 7-8.

4. Fraigneau-Julien, B., *Les sens spirituels et la vision de Dieu selon Syméon le Nouveau Théologien*, în „Théologie hoistorique" 67, Paris, 1985.

5. Golitzin, Alexander, *Hierarchy versus Anarchy? Dionysius Areopagita, Symeon the New Theologian, Nicetas Stethatos and Their Common Roots in Ascetical Tradition*, în „St. Vladimir's Theological Quarterly", nr. 2, 1994, p. 131-175.

6. Idem, *Mistagogia – experienţa lui Dumnezeu în Ortodoxie*, Ed Deisis, Sibiu, 1998.

7. Holl, Karl, *Enthusiasmus und Bussgewalt. Eine Studie zu Symeon sem Neuen Theologen*, Leipzig, 1898.

8. Hussey, J.M., *Symeon the New Theologian,* în *„Catholic Encyclopedia"*, vol. 13, p. 875-876.

9. Ică jr., Drd. Ioan I., *Teologie şi spiritualitate la Sfântul Simeon Noul Teolog*, în „Mitropolia Banatului" XXXII (1987), nr. 3, p. 21-47.

10. Kambylis, Athanasios, *Symeon Neos Theologos, Hymnen (supplementa Byzantina. Texte und Untersuchungen)*, Berlin – New York, 1976.

11. Krivochéine, Basile, *In the Light of Christ. St. Symeon the New Theologian : Life, Spirituality, Doctrine*, translated by Anthony P. Gythiel, Crestwood NY, 1986 (*cf.* originalului rusesc, ed. 1980).

12. Idem, *În lumina lui Hristos. Sfântul Simeon Noul Teolog (949-1022): Viaţa – spiritualitatea – învăţătura*, trad. de Pr. Conf. Dr. Vasile Leb şi Ierom. Gheorghe Iordan din limba franceză, *cf.* ed 1980, Ed. IBMBOR, București, 1997.

[692] Fragmente din carte: http://books.google.ro/books?id=aJQxt2J7vTYC&dq=St.+Symeon+the+New+Teologian+and+Orthodox+Tradition&printsec=frontcover&source=bn&hl=ro&ei=nfFKS9-cBZSKnQOhmOjNCg&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=4&ved=0CB0Q6AEwAw#v=onepage&q=&f=false.

13. Idem, *Essence créée et essence divine dans la théologie spirituelle de S. Syméon le Nouveau Théologien*, în „Messager de l'Earchat du Patriarche Russe en Europe Occidentale”, nr. 75-76, p. 151-170.

14. Lossky, Vladimir, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, trad., studiu intr. şi note de Pr. Vasile Răducă, Ed. Anastasie, f.a.

15. Mary, S.S., *St. Symeon the New Theologian and the Way of Tears*, în „Studia Patristica”, 7 (1966), p. 355-361.

16. Miguel, P., *Le conscience de la grâce selon Syméon le Nouveau Théologien*, în „Irénikon”, XLII (1969), nr. 3.

17. Moldovan, Doctorand Pr. Ilie, *Teologia Sfântului Duh după Catehezele Sfântului Simeon Noul Teolog*, în „Studii Teologice” XIX (1967), nr.7-8, p. 418-431.

18. Petit, L., *La vie et les oeuvres de Syméon le Nouveau Théologien*, în „Echos d'Orient” 27 (1952), p. 163-167.

19. Petraru, Pr. Drd. Gheorghe, *Cunoaşterea lui Dumnezeu după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în „Ortodoxia” XL (1988), nr. 3, p. 111-133.

20. Perczel, Istvan, *Denys l'Aréopagite et sa postérité en Orient et en Occident*, Paris, 1996. Aici se găseşte art.: *Denys l'Aréopagite et Syméon le Nouveau Théologien*, p. 341-356.

21. Picioruş, Masterand Dorin, *Mântuirea personală în viziunea Sfântului Simeon Noul Teolog*, ms. comput., 30 p.

22. Idem, *Transfigurarea vieţii în lumina dumnezeiască la Sfântul Simeon Noul Teolog*, ms.

23. Popescu, Magistrand Dumitru, *Faptele bune după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în „Ortodoxia” XIV (1962), nr.4, p. 540-555.

24. Rossum, Jost Von, *Pristhood and Confession in St. Symeon the New Teologian*, în „St. Vladimir's Theological Quarterly” 20 (1974), p. 220-228.

25. Spidlik, T., *Syméon le Nouveau Théologien*, în „Dictionnaire de Spiritualité” XIV (1990), col. 1370-1401.

26. Stăniloae, Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru, *Studii de teologie ortodoxă*, Ed. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991; p. 307-317: *Legătura personală cu Hristos în lumina infinităţii dumnezeieşti după Sfântul Simeon Noul Teolog*.

27. Idem, *Semnificaţia luminii dumnezeieşti în spiritualitatea şi cultul Bisericii Ortodoxe*, în „Ortodoxia” XXVIII (1976), nr. 3-4, p. 433-446.

28. Idem, art. *Lumina dumnezeiască în descrierea Sfântului Simeon Noul Teolog*, cuprins în vol. *Iisus Hristos*

Lumina lumii şi îndumnezeitorul omului, Bucureşti, 1993, p. 217-285.

29. Idem, *Viaţa şi învăţătura Sfântului Grigorie Palama*, ed. a II-a, cu prefaţă revăzută de autor, în col. „Mari scriitori creştini”, Ed. Scripta, Bucureşti, 1993.

30. Stoina, Drd. Liviu, *Desăvârşirea creştină după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în rev. *Studii Teologice* XXXVII (1985), nr. 5-6, p. 390-407.

31. Turner, H.J.M., *St. Symeon the New Teologian and Dualist Heresies – Comparisons and Contrasts*, în „St. Vladimir’s Theological Quarterly”, nr. 4 (1988), p. 359-366.

32. Vârlan, F., *Învăţătura despre mântuire la Sfântul Simeon Noul Teolog*, în „Ortodoxia” XXIII (1974), nr. 4, p. 624-633.

33. Ware, Kallistos, *Tradition and Personal Experience in Later Byzantine Theology*, în „Eastern Churches Review”, nr. 2 (1970), p. 131-141.

***

Literatură, filosofie, spiritualitate diversă

1. Alighieri, Dante, *Divina Comedie*, în trei volume:

Infernul, trad. de Eta Boeriu, studiu introductiv, tabel cronologic, note şi comentarii de Alexandru Balaci, Ed. Minerva, Bucureşti, 1982;

Purgatoriul, trad. de Eta Boeriu, note şi comentarii de Alexandru Balaci, Ed. Minerva, Bucureşti, 1982;

Paradisul, trad. de Eta Boeriu, note şi comentarii de Alexandru Balaci, Ed. Minerva, Bucureşti, 1982.

2. Blaga, Lucian, *Trilogia cunoaşterii. Eonul Dogmatic*, vol. I; „Trilogia cunoaşterii. Cunoaşterea luciferică”, vol. II; „Trilogia cunoaşterii. Cenzura transcendentă”, vol. III, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1993.

3. Camus, Albert, *Străinul. Ciuma. Căderea. Exilul şi Împărăţia*, trad. din lb. franceză de Georgeta Horodincă, Olga Mărculescu, Irina Mavrodin, cu prefaţă de Romul Munteanu, ed. I, Ed. Rao IPC, Bucureşti, 1993.

4. Idem, *Faţa şi reversul. Nunta. Mitul lui Sisif. Omul revoltat. Vara*, trad. din lb. franceză de Irina Mavrodin, Mihaela Simion, Modest Morariu şi introd. de Irina Mavrodin, ed. I, Ed. Rao IPC, Bucureşti, 1994.

5.Claudel, Paul, *Cinci mari ode*, trad şi postfaţă de Victoria Ana Tăuşan, Ed. „Grai şi suflet – Cultura naţională”, Bucureşti, 1994.

6. Eliade, Mircea, *Mefistofel şi Androginul*, trad. de Alexandra Cuniţă, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1995.

7. Idem, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase*, în 3 vol., trad. din franceză de Cezar Baltag, Ed. Universitas, Chişinău, 1992.

8. Heidegger, Martin, *Repere pe drumul gândirii*, trad. şi note introd. de Thomas Kleininger şi Gabriel Liiceanu, Ed. Politică, Bucureşti, 1988.

9. Ionesco, Eugéne, *Călătorie în lumea morţilor*, teatru, vol. 5, trad. şi notă asupra ed. de Dan C. Mihăilescu, Ed. Univers, Bucureşti, 1998.

10. Leibniz, G.W., *Monadologia*, trad. de Constantin Floru, studiu introd. de Dan Bădărău, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1994.

11. Merejkovski, Dmitri Sergheevici, *Luther*, în româneşte de Anca Verjinschi, Ed. Biblioteca Bucureştilor, 2001.

12. Nietzsche, Friedrich, *Dincolo de Bine şi de Rău*, trad. de Francisc Grünberg, ed. bilingvă, Ed. Teora, 1998.

13. Noica, Constantin, *Jurnal de idei*, text stabilit de Thomas Kleininger, Gabriel Liiceanu, Andrei Pleşu, Sorin Vieru, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1991.

14. Idem, *Devenirea întru fiinţă*, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981.

15. Pascal, Etienne, *Cugetări. Text integral*, ed. Brunschvicg, trad. de Maria şi Cezar Ivănescu, Ed. Aion, 1998. (cf. édition Hachette, Paris, 1897)

16. Rilke, Rainer Maria, *Rugăciunile*, trad. de Mihail Nemeş, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1998.

17. Idem, *Exerciţii de supravieţuire*, versiune inedită a lui Dinu Pillat, ed. îngrijită şi prefaţată de Ileana Mălăncioiu, Ed. Litera, Bucureşti, 1993.

18. Stănescu, Nichita, *Fiziologia poeziei*, proză şi versuri 1957-1983, ed. îngrijită de Alexandru Condeescu cu acordul autorului, Ed. Eminescu, Bucureşti, 1990.

19. Ştefănescu, Paul, *Magia neagră*, Ed. Saeculum Vizual, Bucureşti, 2003.

20. Tereza de Avila, [Sf.], *Drumul perfecţiunii*, trad. şi note de Christian Tămaş, Ed. Ars Longa, Iaşi, 1995.

21. Trakl, Georg, *Poeme*, trad. de Mihail Nemeş, prima ed. bilingvă, îngrijită de Simona Kessler Herausgeber, Ed. Paideia, Bucureşti, 1991.

22. Valery, Paul, *Poezii. Dialoguri. Poetică şi estetică*, ed. îngrijită şi prefaţată de Ştefan Augustin Doinaş, trad. de Ştefan Augustin Doinaş, Alina Ledeanu şi Marius Ghica, Ed. Univers, Bucureşti, 1989.

***

PS Sebastian Ilfoveanu[693], Interviu la *Radio Trinitas Bucureşti*, 26 octombrie 2007.

Contagiune duhovnicească prin vieţile Sfinţilor. Ne simţim atraşi, uniţi de către Sfinţii români. Simţim nevoia să ne atingem de Sf. Moaşte ale Sfinţilor.

Secretul mântuirii se vede în Moaştele Sfinţilor.

Practica împărţirii Sfintelor Moaşte alături de practica păstrării lor întregi.

Trebuie cinstite ca expresii ale sfinţeniei izvorâtă din sfinţenia lui Dumnezeu.

„Personal l-am simţit pe Sfântul Dimitrie ca pe un reper…". Ne lipsesc modelele de Sfinţi în viaţa noastră.

Bucureştiul e un oraş „agitat şi înghesuit".

Dezamăgit de reporterii care nu înţeleg venirea la Sfintele Moaşte. Europa are nevoie de comportamentul şi dragostea noastră faţă de Sfinţi.

„Românul simte nevoia de comuniune cu Sfinţii lui Dumnezeu".

„Sfinţii ni-l fac pe Dumnezeu mai aproape": PFP Daniel.

Coada pelerinilor a ajuns până la intersecţia cu *11 septembrie*.

Ce o fi în inima acestor tineri care stau la coada sărutării Sfântului Dimitrie?

Aşteptarea dragostei pentru Sfinţi, credinţa care iubeşte. Ar trebui să ştim minunile cu oamenii.

Urcăm trupeşte şi sufleteşte spre Patriarhie.

Ierarhii greci care au adus Sf. Moaşte ale Sfântului Ioan Gură de Aur: noi, ierahii, avem multe de învăţat de la credincioşi.

---

[693] CV-ul său: http://www.episcopiaslatinei.ro/episcop/biografia/.

„Anumiţi creştini ne întrec în virtuţile lor”…Sfinţenia nu ţine numai de pregătirea teologică sau de neamul nobil…ci ţine de sufletul curat şi de înţelepciune.

Se creează un dialog între *Sfinţi* şi *credincioşi*. „Sfântul aleargă din om în om, din pelerin în pelerin şi dialoghează cu fiecare”, cu fiecare, care aşteaptă rândul să sărute Sfintele Moaşte.

Credinţa ne întăreşte şi ne sporeşte puterile limitate. Credinţa ne face mai longevivi.

Secretul răbdării stă în credinţa lor. Răbdarea la coadă depăşeşte logica celor care privesc de pe margine.

Credinţa e mai presus decât raţiunea şi decât mentalitatea lumii seculare de acum.

Mesajul către pelerini: să se folosească în viaţă prin jertfa aceasta.

***

*Fac. 11, 1***,** *în LXX*, vorbeşte despre faptul că toţi aveau *o singură buză*… În ediţiile româneşti e vorba de *o singură limbă*.

Însă, ca şi în : *buzele mele voi deschide*, *buză* se referă la o revelare a inimii pe buze, la o revărsare a iubirii inimii pe buze.

Voi deschide buzele şi inima mea ca să mă rog Ţie, Doamne! Nu lăsa buzele mele ca să grăiască fărădelegea!

Însă, avem şi *buza oalei*, *buza dealului*...Afirmaţii de o mare plasticitate, de o mare fineţe…

*

Entuziasmul tinerilor este unul revigorant. De multe ori mă umplu din frumuseţea lor, din puterea lor de a crede, din aspiraţiile lor. Dacă există ceva plin de însufleţire…atunci e vorba de credinţa în faptul de a face ca lucrurile să existe.

*

Teodora Trandafir[694] ştie să se pună în cuvinte cu multă inteligenţă şi fără să îşi piardă din feminitate. O feminitate care ştie să râdă fără asperităţi porcoase, facile.

---

[694] A se vedea: http://www.clubulbucuriei.ro/teo.

*

Doru Octavian Dumitru[695]: „Laptele e proaspăt…Acum trei ore era…iarbă!”.

*

Aglomeraţia din urbea noastră ne face să ne simţim stresaţi?

*

Suntem tentaţi să catalogăm drept *oameni sociali* pe cei care par să nu aibă inhibiţii?…

Până unde vom merge cu experimentele gen Laura Andreşan[696] [Mădălin Voicu vorbea de*spre Gaura Andreşan*; cu tot trivialul...există un adevăr dureros, pentru că ea pare a fi numai...*producătoare de infidelităţi*], în a ne dezvălui intimităţile picante?

Să nu ne mai fie ruşine că suntem curvari, proşti, nesimţiţi?!

*

Cred că sharingul de intimitate va căpăta din ce în ce mai mult amploare.

*

Cum trebuie să fie un blog? Muncit…cu inspiraţie.

CMD[697]-ului îi place să se înfoaie degeaba. Nu *articolele mari* îi sperie pe cititori[698]…ci *articolele fără personalitate*, fără vervă, fără dăruire. Un blog trebuie să aibă o diversitate *spontană* şi nu *aranjată*![699]

Pentru mine blogul e ceva foarte serios, asumat iar tu eşti propriul tău *senior editor*, adică *redactor şef*, *cenzor* şi *corector*.

Un blogger autentic face cât o întreagă tipografie.

---

[695] Un interviu de la *Radio Lynx*: http://trazneata.radiolynx.ro/2008/03/07/doru-octavian-dumitru-la-radio-lynx-video-foto/.

[696] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Laura_Andre%C5%9Fan.

[697] Marius David Cruceru...sau Cruceru Marius David.

[698] Așa spunea că avem noi: *articole mari*. Ca și când ne-ar fi înjurat...și nu ne-ar fi subliniat productivitatea.

[699] Să aibă diversitatea adusă de fiecare zi, de lucrurile pe care simți să le faci și poți să le faci, în fiecare zi, la nivel online.

Blogul e o tiparniţă proprie, cea mai rapidă, imediată…adică o tipografie de 24 de ore, un job cu regim full time.

Cine se sperie de blog se sperie, de fapt, de impotenţa sa ideatică şi mediatică.

Dacă vrem să fim dialogici trebuie să fim imediaţi, direcţi, instanţi. Cine nu e *dialogic* rămâne consumator de *dialog interior afişat în sisteme de citire diferite,* de tip blog, revistă, carte…

Cred că ideea de carte trebuie să sufere transformări ample. Iar tipografiile trebuie să cam lase nasul în jos, dacă mai vor să aibă viaţă lungă, ca şi televizorul…sau să se transforme în altceva.

La televizor poţi să schimbi canalul…dar nu poţi să produci coţinut. Pentru oamenii care creează conţinut, viitorul cred că trebuie să fie ceva, un spaţiu virtual foarte generos, un spaţiu web între blog şi site.

Avem nevoie de siteuri în sistem blogging, de siteuri în care să scriem rapid şi cu un beckup de mii de giga.

Viitorul nu sună *roz* în materie de informaţie/informare.

Aştept democratizarea bibliotecilor tradiţionale, adică translarea lor pe net, online…şi apoi vom vorbi de *studii aplicate*.

Adică, dacă aş avea toate bibliotecile facultăţilor din lume şi ale institutelor de cercetare la clickul drept…atunci am putea vorbi despre competenţă, ingenuitate şi rapiditate informatică, despre competenţe reale.

Pentru ce mergem şi tânjim după bibliotecile occidentale? Pentru că sunt populate masiv, sunt digitalizate şi cu democraţie a informaţiilor în interior.

Nu mergem aşadar, în mod neapărat, pentru *oameni*, ci pentru *cărţi*. Dacă am avea cărţile acasă…am putea să facem studii la scară planetară, conferinţe, festivităţi…ale inteligenţei şi ale comunicării.

Cui îi e frică şi *de ce* de democratizarea informaţiei? Dacă aş avea toată biblioteca insititutului de cercetare cutare, în format word, pdf, adică pentru tot omul, pentru tot cetăţeanul…câţi giga ar fi?

Şi cât m-ar interesa pe mine, care vreau să mă specializez în nu ştiu care segment…biblioteca lor?

Eu cred că le e frică de pierderea prestigiului, a unui prestigiu închipuit.

Ne-am plictisi repede de informaţia unui Oxford gonflat, dacă l-am avea într-un singur hard, cum ne plictisim de miile de giga de muzică, filme şi jocuri.

Eu nu am reverenţă în faţa unor institute şi a unor facultăţi, în care, la o carte, lucrează 300 de oameni.

Pentru mine, cu adevărat uluitor, e cel care face o carte singur…care o scoate din el şi care se epuizează enorm de mult în comparaţie cu un întreg sector academic de activitate .

*

De ce ne e teamă de frumuseţe, de frumuseţea genuină, copleşitoare a încrederii cuiva în persoana noastră?

*

Imaginea nu mai *informează*…ci tinde *să te absoarbă*. Culorile tari sunt preferate în locul celor spălăcite. E semn că nu mai avem sensibilităţi prea mari la un ambiental gândit cu mintea şi cu inima noastră.

*

Când vorbeşti reverenţios cu cineva înnobilezi pe omul din faţa ta şi te înnobilezi şi tu. Te înnobilezi cu atenţie, cu mai multă cumpănire, cu delicateţe, cu o precizie a formulărilor de dialog…

Dar când vii cu *tu* din prima…cel din faţa ta devine un minus, un *sub tine* decât *tine*.

Tu este inferiorizant.

Eu este egoistic, orgolios.

Noi exprimă smerenie, pentru că accepţi că eşti în convivialitate cu alţii.

Dar dacă vorbeşti de *ei*, de *ei* privind de sus, *ei* sunt un alt *tu*, un *tu* spus cu sictir, cu un sictir arogant care te depersonalizează.

Apelez la *tu*, numai când trebuie să dau peste bot cuiva, să rectific ceva.

Prefer pe *dumneavoastră*, pe *dumneata*, pe *mata*…

Cu *mata* mă simt cel mai bine, când *el* este în vârstă.

Dialogul trebuie să creeze intimitate, o intimitate din ce în ce mai mare.

Dar nu dialogul în sine, ci împreunarea la nivel adânc, a sufletelor, prin mărturisire de gânduri, crezuri şi sentimente, dintre noi.

Eu aflu despre tine ceea ce mă împlineşte sau mă împlineşte ceea ce te bucură şi te ajută. Dacă te ajută pe tine mă ajută şi pe mine.

Uneori mă poate ajuta sau, de cele mai multe ori, lucruri care cred, în mod, iniţial că nu o să-mi placă. Învaţ din ce nu îmi place. Învăţ din lucrurile de care nu pot să scap. Învăţ şi mă …bucur. De ce nu m-aş bucura?!

*

Reacţia preşedintelui Iliescu la jignirea preşedintelui Băsescu…a fost promptă. Nu se face…

*

Europarlamentarele acestea mi se par că au cea mai nepregătită campanie electorală dintre toate.

Nu ştii cine sunt?, ce vor?, de ce?…dacă iese ceva. Strategii corecte, viabile?

Ce pot, cu ce te pot ajuta europarlamentarii…deşi sunt sine qua non pentru UE?

Prea multă uşurinţă în declaraţii şi în dorinţa de a fi aleşi pentru un fotoliu. Există mulţi bani în joc. E sigur asta!

*

Iar se schimbă bordurile?! Am trecut pe strada aceea şi nu avea nevoie de aşa ceva…La noi bordurile bune se aruncă şi …ne vin altele tot la fel de bune. Cel mai enervat e să vrei să găseşti un veceu şi să nu dai de niciunul[700].

Să te ferească Dumnezeu să ai probleme cu urinatul…că s-a ales vai şi amar de vezica ta urinară!

Indiscreţie, spectacular…mizerie, afişe, urme de vechi cu urme de nou, un amestec de uluire şi stupefacţie la un loc.

*

Se supralicitează enervant de mult ideea că religia, superstiţiile, anomaliile se vând, prind la public.

---

[700] Mă refer la orașul București.

De aceea, şi online, şi pe sticlă…toată lumea se dă cu cuvântul în preoţi, în comunişti, în păpuşile mapeţ, în Cântarea României…

E prea mult ridicol în aceste demersuri.

*

Ne-am învăţat cu multe lucruri. Ne învăţăm într-un mod copleşitor de repede. A face pronosticuri despre viitor e ca şi cum ai face pronosticuri despre locul unde va cădea un fulg de nea, care acum e la 2000 de metrii înălţime.

***

Citirea e unul dintre modurile de a te sfinţi[701]

Referinţe de teologie ortodoxă românească[702]

Coman, Pr. Prof. Dr. Ioan G., *Sinoadele ecumenice şi importanţa lor pentru viaţa Bisericii*, în *Ortodoxia*, XIV (1962), nr. 3, p. 291-325.

Idem, *Sinoadele ecumenice ca expresie a universalităţii Bisericii*, în *Studii Teologice*, Seria a II-a, XIX (1967), nr. 1-2, p. 3-22.

Floca, Arhid. Prof. dr. Ioan, *Canoanele Bisericii Ortodoxe: note şi comentarii*, Ediţia a II-a, Sibiu, 1993.

Rămureanu, Pr. Prof. Dr. Ioan, Pr. Prof. Dr. Milan Şesan, Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, *Istoria Bisericească Universală*, vol. I, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1987.

LiviuStan, Pr. Prof. Dr., *Despre* recepţia *de către Biserică a hotărârilor Sinoadelor ecumenice*, în *Studii Teologice*, Seria a II-a, 1965, nr. 7-8, p. 395-401.

Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Hristologia Sinoadelor*, în *Ortodoxia*, XXVI (1974), nr. 4, p. 573-579.

[701] Un articol editat la nivel online în data de 29 octombrie 2007.

[702] Bibliografia de faţă e preluată şi nu întocmită de către noi.

Valdman, Pr. Drd. Traian, *Problema sinodului ecumenic în Sfintele canoane*, în *Studii Teologice*, Seria a II-a, XXV (1969), nr. 1-2, p. 36-46.

Vâlcu, Virgil, *Convocarea Sinoadelor ecumenice*, MMS[703] LV (1979), nr. 7-8, p. 478-491.

Dobrescu, Nicolae, *În chestia modificării Legii Sinodului. Lămuriri canonice-istorice asupra sinodului şi asupra organizaţiunii bisericeşti din Biserica Ortodoxă*, Bucureşti, 1909.

Drăgușin, Constantin, *Legile bisericeşti ale lui Cuza Vodă şi lupta pentru canonicitate*, *Studii Teologice*, 1957, nr.1-2, p. 86-103.

Izvoranu, Stelian, *Sinoadele de sub regimul legilor lui Cuza*, în *Biserica Ortodoxă Română*, 1960, nr.7-8, p. 658-682.

Păcurariu, Mircea, *Cancelaria Mitropoliei Ungrovlahiei şi slujitorii ei, din 1831 până azi*, în *Glasul Bisericii*, 1959, nr. 5-6.

Idem, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. 3, Editura Institutului Biblic şi de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1992.

Ștefănescu, Melchisedec, *Studiu despre ierarhia şi instituţiunea sinodală în Biserica Ortodoxă a Răsăritului în genere şi despre ierarhia şi instituţia sinodală în Biserica Ortodoxă Română*, Bucureşti, 1883.

Șerbănescu, Nicolae, *Mitropoliţii Ungrovlahiei*, în *Biserica Ortodoxă Română*, 1959, nr. 7-10, p. 722-826.

Abrudan, Pr. Prof. Dr. Dumitru, Diac. Prof. Dr. Emilian Cornițescu, *Artheologie biblică pentru facultăţile de teologie*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1994.

Cârstoiu, Arhim. Lect. Dr. Justinian, *Profeţii mesianice*, Bucureşti, 1999.

Neaga, Pr. Dr. Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament. Însemnări pe marginea textelor mesianice*, col. *Seria teologică*, nr. 27, Tipografia Arhidiecezană, Sibiu, 1944, 149 p.

****Studiul Vechiului Testament*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1985.

Coman, Pr. Prof. Dr. Constantin, *Erminia Duhului*, Ed. Bizantină, Bucureşti, 2003.

Preda, Lect. Dr. Constantin, *Propovăduirea apostolică – structuri retorice în Faptele Apostolilor*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2005.

---

[703] Rev. *Mitropolia Moldovei și a Sucevei*.

Ioan Gură de Aur, Sf., *Comentariu la Epistola I către Corinteni a Sf. Ap. Pavel*, Bucureşti, 2005.

Branişte, Pr. Prof. Dr. Ene, *Liturgica specială*, Ed. Nemira, Bucureşti, 2005.

Vintilescu, Pr. Prof. Dr. Petre, *Liturghierul explicat*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1998.

Necula, Pr. Prof. Dr. Nicolae D., *Tradiţie şi înnoire în slujirea liturgică*, vol. I şi II, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galaţi, 1996 şi 2001; vol. III, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2005.

Idem, *Parohia – spaţiu de activitate pastoral-misionară a preotului*, în *Glasul Bisericii*, an LVII (2001), nr. 1-4, pp. 60-77; (republicat în *Anuarul Facultăţii de Teologie Ortodoxă Patriarhul Justinian*, Editura Universităţii, Bucureşti, 2001, p. 499-515).

*****Statutul pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române*, în *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române – extras*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 2003.

*** *Regulamentul pentru determinarea atribuţiilor Patriarhului şi pentru funcţionarea organelor centrale deliberative, administrative şi executive din Patriarhia Română: Sfântul Sinod, Sinodul Permanent, Adunarea Naţională Bisericească, Consiliul Naţional Bisericesc, Administraţia Patriarhală şi instituţiile anexe*, în *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1953.

*** *Regulamentul pentru alegerea, funcţionarea şi dizolvarea organelor deliberative şi executive în parohiile, protopopiatele şi eparhiile din Patriarhia Română*, în *Legiuirile Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1953.

Floca, Arhid. Prof. Dr. Ioan N., *Drept canonic ortodox, legislaţie şi administraţie bisericească*, vol. II, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1990.

Idem, *Impedimente la căsătorie şi la cununie*, în *Mitropolia Ardealului*, 1989, nr. 1.

Idem, *Canoanele Bisericii Ortodoxe. Note şi comentarii*, Ediţia a III-a, Sibiu, 2005

Dură, Pr. Prof. Dr. Nicolae, *Impedimente la căsătorie în lumina celei de-a doua Coferinţe panortodoxe preconciliare*, în *Mitropolia Banatului*, 1985, nr.1-2.

***

Arhimandritul Sofronie[704], *Vom vedea pe Dumnezeu precum este* (Ed. Sofia, Bucureşti, 2005)[705]:

Orice dar de la Dumnezeu nu este altceva decât flacăra iubirii[706].

Harul nu devine lucrător în noi decât atunci când descoperim în noi *esenţa infernală a păcatului*, după care urmează cunoaşteri şi descoperiri dumnezeieşti[707].

Mintea care lucrează închipuiri nu este potrivită pentru teologie[708]. Dumnezeu e Smerenie[709]. Dumnezeiasca dragoste a lui Hristos se deşartă în slujirea întregii omeniri, de la Adam până la cel din urmă om care se va naşte[710].

Pocăinţa adevărată şi totală: Fericitul Sofronie vorbeşte despre *deznădejdea harului* şi *sfânta ură de sine*[711].

Iadul pocăinţei şi iadul iubirii[712].

Mă rugam cu cuvântul suspinurilor inimii mele[713]. Sfântul plâns[714].

Prin smerenie şi pocăinţă adevărată recunoaştem că suntem *nimic* şi, în acelaşi timp, ne aducem lui Dumnezeu ca *nimic* din care Îi este propriu Lui să creeze[715].

Harul deznădăjduirii, sfânta ură, deznădăjduita nădejde[716].

Pocăinţa până la ura de sine aduce în noi dragostea lui Dumnezeu. Dragostea de Dumnezeu până la ura de sine, cea poruncită de Hristos, duce duhul omului în întinderile dumnezeieştii veşnicii, *cf.* Lc. 11, 26-27 şi 33; In. 12, 25; Mt. 16, 25. Dragostea aceasta este o trăsătură a Dumnezeirii.

Când puterea acestei iubiri atinge inima omului, atunci o deschide până la nesfârşit, îi dă bucuria de a îmbrăţişa în dragoste toată făptura, întreaga lume[717].

Urăşte-te din dragoste de Dumnezeu şi vei îmbrăţişa în dragostea ta tot ce fiinţează[718].

---

[704] Fericitul Sofronie Saharov: http://ro.orthodoxwiki.org/Sofronie_%28Saharov%29.
[705] Notele la carte îi aparțin Prof. Lic. Dr. Gianina Picioruș.
[706] Idem, p. 22.
[707] Idem, p. 31.
[708] Idem, p. 38.
[709] Idem, p. 36.
[710] Idem, p. 45.
[711] Idem, p. 34-35.
[712] Idem, p. 44-45.
[713] Idem, p. 48.
[714] Idem, p. 65.
[715] Idem, p. 179.
[716] Idem, p. 241.
[717] Idem, p. 304.
[718] Idem, p. 305.

Acea *ură* despre care vorbeşte Domnul Dragostei este deplinătatea dragostei kenotice[719] a lui Dumnezeu[720].

Prin iubirea duhovnicească, Cel Iubit devine fiinţarea noastră. Îi este propriu dragostei a strămuta viaţa în Acela pe Care Îl iubeşti, până la a uita de sine[721].

Sfântul Siluan[722] spunea că trebuie să păzim până la sfârşit tot ce ne-a învăţat vreodată harul[723].

Fericitul Sofronie vorbeşte de mai multe tipuri de lumină, pe care le-a şi experiat:

1.lumina inspiraţiei artistice, care izvorăşte din contemplarea frumuseţii acestei lumi;

2. lumina contemplării filosofice a sensurilor lumii, care se poate preschimba în experienţă mistică;

3. lumina cunoaşterii şi a cercetării ştiinţifice, care poate să ne fie de folos;

4. lumina arătărilor demonice, care este falsă; în sfârşit,

5. lumina fără-de-început, a harului dumnezeiesc, lumina necreată, care face să pălească toate celelalte lumini ca stelele în faţa soarelui[724].

Omul este zidit cu potenţialul de a purta în sine Viaţa necreată a Dumnezeirii[725].

Primind înfierea, harul îndumnezeirii, omul enipostaziază[726] însuşirile dumnezeieşti: veşnicia, dragostea, lumina, înţelepciunea, adevărul. El devine dumnezeu după har, dar nu şi *dumnezeu* al celorlalte făpturi[727].

Harul pomenirii morţii. Această experienţă mi-a dat să-mi trăiesc ieşirea în nefiinţă ca pe o stingere a întregului cosmos în mine. Cu moartea mea, murea întregul neam omenesc, cu toate suferinţele şi bucuriile sale, cu toate năzuinţele şi cunoaşterile, ba chiar şi Însuşi Dumnezeu, şi El moare în mine şi pentru mine. Întreaga fiinţă făcută şi nefăcută se pierde în hăul ce fără de fund al întunericului uitării.

O asemenea stare însemna contemplarea *absolutului* sub semnul minus. Însă când a venit lumina necreată, dând mărturie

---

719 Smerite.
720 Idem, p. 306.
721 Idem, p. 318.
722 Sfântul Siluan Athonitul: http://siluan.trei.ro/.
723 Idem, p. 319.
724 Idem, p. 225.
725 Idem, p. 274.
726 Personalizează, le are în sine.
727 Idem, p. 275.

duhului meu că eram în afara stăpânirii morţii, atunci tot ceea ce murise în mine, a înviat împreună cu mine[728].

Asemănarea cu Dumnezeu a persoanei umane este în dragoste, pentru că Dumnezeu este Dragoste[729].

Duhul lui Dumnezeu ne face să însetăm de mântuirea tuturor oamenilor[730].

Dumnezeu Se descoperă persoanei umane, principiului personal din om, ca *Lumină* şi ca *Dragoste*[731].

Sfinţii, în El, văd întreaga lume, ca şi cum ar fi pretutindeni[732].

Dragostea dumnezeiască, venind în oameni, îi face nu numai *nemuritori*, prin harul Său, ci şi ca şi cum ar fi *fără-de-început*, pentru că Iubirea este din veşnicie[733].

Omul-persoană este un oarecare *centru*, în stare a cuprinde în sine nu numai mulţimea realităţilor cosmice, ci şi întreaga deplinătate a fiinţării dumnezeieşti şi omeneşti. În sine însăşi, persoana este o valoare netrecătoare, mai mare decât tot restul cosmosului[734].

Acel *foc* pe care El l-a aruncat pe pământul inimilor noastre (*cf.* Lc. 12, 49) s-a aprins în sângele nostru prin împărtăşirea cu Sângele Său[735].

În conştiinţa mea precumpăneşte experienţa contemporană, iar nu cea din vechime. Ea a început atunci când încă nici nu făcusem cunoştinţă cu scrierile Sfinţilor Părinţi.

Insuflată de acelaşi Duh, Care purcede de la Dumnezeu, coincisese în multe privinţe cu scrierile Părinţilor nevoitori, dar se şi deosebea în ceea ce priveşte condiţiile vieţii din lumea de azi[736].

Atât creştinii, cât şi necredincioşii sunt chemaţi acum să-şi lărgească viziunea minţii şi să depăşească cadrele strâmte ale instinctelor naţionale sau culturale, şi să cugete în dimensiunile întregii omeniri.

Mişcările spre independenţă [insularizare, ghetoizare – n.n.] sunt potrivnice voii lui Dumnezeu şi fac parte din istoria paradoxală a omenirii căzute[737].

---

728 Idem, p. 266-267.
729 Idem, p. 281.
730 Idem, p. 284.
731 Idem, p. 298.
732 Idem, p. 307.
733 Idem, p. 292.
734 Idem, p. 281.
735 Idem, p. 324.
736 Idem, p. 338.
737 Idem, p. 339.

Lumea întreagă, în căderea sa, se judecă cu Dumnezeu, învinuindu-L pentru suferinţele sale. Se judecă pătimaş în neputinţa ei, ca urmare a căderii de la dragostea Lui. [Îmi amintesc aici de A. Camus, care spunea că nu poate să creadă în Dumnezeu, pentru că nu poate să înţeleagă de ce suferă un copil. În acest fel a încercat să se justifice toată intelectualitatea umanistă, socialist-comunistă şi atee, pentru necredinţa sa. – n.n.]

Însă Iisus, Dumnezeul cel dintru început, în Ghetsimani şi pe Golgota, a *îndreptăţit* pe Dumnezeu-Făcătorul, iar Omul Hristos Iisus (I Tim. 2, 5), tot acolo *îndreptăţeşte*, înaintea Judecăţii lui Dumnezeu-Tatăl, şi Omul-omenirea[738].

*

Altfel, 28 oct. 2007[739].

Andrei Pleşu: „România *lor* a fost şi istoria *noastră*". România *lor*, România care a fost…sub regimul comunist.

Invitatul: lupt pentru o ţară mică, pentru ţara mea şi a prietenilor mei.

A descoperit Păltinişul…*la minele meu*.

Invitatul nu îmi dă senzaţii serioase.

Nu crede că se va schimba prea mult ţara noastră.

Un proiect hedonist: proiectul traducerii.

Treaba lor!

*

Titlul unui blog italian, aflat pe locul 72, pe 28 oct. 2007, în top wp 100 italian: *Molto rumore per nulla*; titlu' care traduce, în mod perfect, expresia românească: *Mult zgomot pentru nimic*.

*

domenica = duminică; a = la; e = şi; ottobre= octombrie; di = de; ieri sera= ieri seară; amicizia = amiciţie, prietenie; noche [noce] = noapte

*

[738] Idem, p. 350.

[739] Emisiune TV, pe *Realitatea TV*, moderator: Gabriel Liiceanu, invitat continuu: Andrei Pleşu. Emisiunea a durat doar un sezon...

*

our own citiziens; a warm welcome

*

Pe o pancartă, pe care o ţinea în mână un islamist extremist scria: *Behead those who insult islam! = Să li se taie capul la toţi cei care insultă islamul!*

*

global warming

*

Two months is a long time: o expresie sexuală, deşi nu pare. Adică pot eu să stau fără sex, dacă e plecată prietena/soţia mea în altă ţară sau e bolnavă?

*

la mia dilemma; vive sempre nel mio cuore = trăieşte veşnic în inima mea; manifestacion; amiga = prietenă; fascinada = fascinată [în portugheză].

***

Referinţe de limbă şi literatură română[740]

*** *Enciclopedia limbii române*, coord. Marius Sala, Bucureşti, Univers Enciclopedic, 2001.

Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1997.

Bidu-Vrânceanu, Angela, Călăraşu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaş, Mihaela, Pană-Dindelegan, Grabriela, *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Ed. Nemira, 2001.

[740] O listă bibliografică preluată.

Bidu-Vrânceanu, Angela, *Structura vocabularului limbii române contemporane*, Bucureşti, 1968.

Bidu-Vrânceanu, Angela, Forăscu, Narcisa, *Modele de structurare semantică (polisemie, sinonimie, antonimie, câmpuri)*, Timişoara, 1984.

Constantiescu-Dobridor, Gheoghe, *Gramatica limbii române*, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2001.

Coşeriu, Eugen, *Introducere în lingvistică*, Cluj, Ed. Echinox, 1995.

Coşeriu, Eugen, *Lecţii de lingvistică generală*, Chişinău, Arc, 2000.

Coteanu, I., Bidu-Vrânceanu, Angela, *Limba română contemporană*, II, Vocabularul, Bucureşti, 1975.

Diaconescu, I., *Sintaxa limbii române*, Bucureşti, 1995.

Dimitriu, C., *Gramatica limbii române explicată. Sintaxa*, Iaşi, 1982.

Dîrul, A., *Schiţe de gramatică funcţional-semantică a limbii române*, Chişinău, 2002.

Ionescu, Emil, *Manual de lingvistică generală*, Bucureşti, 1992.

Irimia, D., *Gramatica limbii române*, Iaşi, 1997.

****Limba română contemporană. Fonetica, fonologia, morfologia*, Ion Coteanu (coord.), Bucureşti,1985.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Teorie şi analiză gramaticală*, Bucureşti, 1992.

Rosseti, Alexandru, Lăzăroiu, Aurelian, *Introducere în fonetică*, Bucureşti, 1982.

Rosetti, Al., *Istoria limbii române. I. De la origini până la începutul secolului al XVII-lea*, Bucureşti, 1986.

Vasiliu, E., Sanda Golopenţia Eretescu, *Sintaxa transformaţională a limbii române*, Bucureşti, 1969.

Lingvistică generală

*** *Antologie de texte de lingvistică structurală*, Bucureşti, 1977.

Benveniste, E., *Probleme de lingvistigue generale*, I-II, Paris, 1966-1974. Общая лингвистика, Moscova, 1974.

Coşeriu E., *Sincronie, diacronie şi istorie*, Bucureşti, 1997.

Graur, Alexandru, Wald, Lucia, *Scurtă istorie a lingvisticii*, Bucureşti, 1973.

*** *Filosofia limbajului din Antichitate până în secolul al XVIII-lea*, Bucureşti, 1983.

*** *Introducere în lingvistică*, Bucureşti, 1972.

Iordan, Iorgu, *Lingvistica romanică. Evoluţie, curente, metode*, Bucureşti, 1962.

*** *Istoria lingvisticii româneşti*, Iorgu Iordan (coord.), Bucureşti, 1978.

*** *Lingvistica integrală*. Interviu cu E. Coşeriu realizat de N. Saramandu, Bucureşti, 1996.

*** *Lingvistica modernă în texte*, Maria Iliescu, Lucia Wald (red. resp.), Bucureşti, 1981.

Manoliu Manea, Maria, *Structuralismul lingvistic*, Bucureşti, 1973.

Saussure de, F., *Curs de lingvistică generală*, Iaşi, Polirom, 1998. / Соссюр, Ф. Де, Труды по языкознанию, Moscova, 1978.

*** *Tratat de lingvistică generală*, Bucureşti,1971.

Vraciu, Ariton, *Lingvistică generală şi comparată*, Bucureşti, 1980.

Wald, Lucia, Slave, Elena (red. resp.) *Ferdinand de Saussure, Şcoala Geneveză, Şcoala sociologică, Direcţia Funcţională, Şcoala Britanică*, Bucureşti, 1985.

Балли, Ш., *Общая лингвистика и вопросы французского языка*, Moscova, 1958.

Бурсье, Э., *Основы романского языкознания, Moscova*, 1952.

*** *Общее языкознание. Формы существования. Функции. История языка*, Moscova, 1970.

*** *Общее языкознание. Внутреняя структура языка*, Moscova, 1972.

*** *Общее языкознание. Методы лингвистических исследований*, Moscova, 1973.

*** *Пражский лингвистический кружок*, Moscova, 1967.

Трубецкой, Н. С., *Избранные труды по филологии*, Moscova, 1987.

Vocabular. Semantică

*** *Antologia de semantică*, Bucureşti, 1976.

Bahnaru, V., *Mutaţii de sens: cauze, modalităţi, efecte*, Chişinău, 1988.

Bidu-Vrânceanu, Angela, Forăscu, Narcisa, *Cuvinte şi sensuri*, Bucureşti, 1988.

Bucă, M., Evseev, I., *Probleme de semasiologie*, Timişoara, 1976.

Corlăteanu, N., Melniciuc, I., *Lexicologia*, Chişinău, 1992.

Eremia, A., *Contribuţii la studiul formării cuvintelor în limba moldovenească*, Chişinău, 1979.

Evseev, I., *Semantica verbului. Categoriile de acţiune, devenire şi stare*, Bucureşti, 1974.

Iorgu, Iordan, *Toponimie românească*, Bucureşti, 1963.

Sârbu, Richard, *Antonimia lexicală în limba română*, Timişoara, 1977.

Şerban, V., Evseev, I., *Vocabularul românesc contemporan. Schiţă de sistem*, Timişoara, 1978.

Tullio de Mauro, *Introducere în semantică*, Bucureşti, 1978.

Pană-Dindelegan, G., *Reflecţii asupra modalităţii contextuale de analiză a sensului (cu referire specială la verb)*, Limba română, no. 2.

Vasiliu, Emanuel, *Elemente de teorie semantică a limbilor naturale*, Bucureşti, 1970.

Vinţeler, Onufrie, *Probleme de sinonimie*, Bucureşti, 1983.

Бережан, С., *Семантическая эквивалентность лексических единиц*, Chişinău, 1973.

Fonetica şi fonologie

Corlăteanu, N., Zagaevschi, Vl., *Fonetica*, Chişinău, 1993.

Rosetti, Al., Lăzărescu, Al., *Introducere în fonetică*, Bucureşti, 1982.

Stan, I., *Despre sistemul fonologic al limbii române // Cercetări de lingvistică*, 1973, nr. 1.

Idem, Sistemul fonologic al limbii române literare // Cercetări de lingvistică, 1979, nr. 2.

Vasiuliu, Em., *Fonologia limbii române*, Bucureşti, 1965.

Idem, *Problema fonemului în lingvistica actuală, în Elemente de lingvistică strucurală*, Bucureşti, 1967, p. 81-89.

Gramatică

Bărbuţă, I., Cicală, A., Constantinovici, E., Cotelnic, T., Dîrul, A., *Gramatica uzuală a limbii române*, Chişinău, Ed. Litera, 2000.

Berceanu B. B., *Sistemul gramatical al limbii române (reconsiderare)*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică, 1971.

Coteanu, I., *Gramatica de bază a limbii române*, Bucureşti, 1982.

Coja, I. *Preliminarii la gramatica raţională a limbii române. Gramatica articolului*, Bucureşti, 1983.

*** *Gramatica limbii române*, vol. I, Bucureşti, 1954, vol. II, Bucureşti, 1956.

Manoliu-Manea, Maria, *Gramatica comparată a limbilor romanice*, Bucureşti, 1971.

Marin, V., *Elemente de stilistică gramaticală*, Chişinău, 1988.

Matcaş, N., *Probleme dificile de analiză gramaticală*, Chişinău, 1978.

Robu, Vl., Iordan, I., *Limba română contemporană, Bucureşti*, 1978.

Morfologie

Caragiu Marioţeanu, Matilda, *Sintaxa gerunziului românesc*, SG, II, 1957, p. 61-89.

Idem, *Moduri nepersonale*, SCL, XII, 1962, nr. 1, p. 29-43.

Câmpeanu, E., *Substantivul. Studiu stilistic*, București, 1975.

Ciompec, Georgeta, *Morfosintaxa adverbului românesc. Sincronie şi diacronie*, Bucureşti, 1985.

Diaconescu, Paula, *Structură şi evoluţie în morfologia substantivului românesc*, Bucureşti, 1970.

Edelstein, Frieda, *Sintaxa gerunziului românec, Bucureşti*, 1973.

Guţu Romalo, Valeria, *Articolul şi categoria determinării în limba română actuală* în *ELS*

Guţu Romalo, Valeria, *Morfologia structurală a limbii române*, Bucureşti, 1968.

Iordan, Iorgu, Guţu Romalo, V., Niculescu, Al., *Structura morfologică a limbii române contemporane*, Bucureşti, 1967.

*****Limba română contemporană*, vol. I, Ion Coteanu (coord.), Bucureşti, 1974.

Manoliu Manea, Maria, *Propuneri pentru o nouă clasificare a flexiunii adjectivelor din limba română*, LR, 1961, nr. 2.

Manoliu Manea, Maria, *Schiţă de clasificare a adjectivelor*, ELS.

Manoliu Manea, Maria, *Genitivul pronumelui personal în limba română*, ELS, Bucureşti, 1967.

Manoliu Manea, Maria, *Sistematica substitutelor din româna contemporană standard*, Bucureşti, 1968.

Nica, Dumitru, *Teoria părţilor de vorbire. Aplicaţii la adverb*, Iaşi, 1988.

Săteanu, Cornel, *Timp şi temporalitate în limba română contemporană*, Bucureşti, 1980.

Trandafir, Gh., *Categoriile gramaticale ale verbului în româna contemporană*, Bucureşti, 1973.

Sintaxă

Carabulea, Elena, *Clasificarea propoziţiilor după scopul comunicării /Limba română*, 1962, nr.4, pp. 375-386.

Carîc, Ioan, *Introducere în semantica propoziţiei, Bucureşti*, 1991.

Ciobanu, A., *Sintaxa frazei*, Chişinău, 1984.

Idem, *Sintaxa şi semantica*, Chişinău, 1987.

Idem, *Sintaxa practică (cu elemente de analiză transformaţională)*, Chişinău, 1991.

Coja, I., *Preliminarii la gramatica raţională a limbii române. Gramatica articolului*, Bucureşti, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1983, 286p.

Craşoveanu, D., *Sintaxa propoziţiei şi a frazei*, TUT, Timişoara, 1974.

Diaconescu, I., *Infinitivul în limba română*, Bucureşti, 1977.

Idem, *Probleme de sintaxă a limbii române actuale,* Bucureşti, 1986.

Idem, *Probleme de sintaxă. Construcţie şi analiză*, Bucureşti, 1989.

Doca, Gheorghe, *Limba română*, (Vol.) I. *Structuri fundamentale*, TUB, Bucureşti, 1991; II. *Structuri morfosintactice şi lexicale*, TUB, Bucureşti, 1993.

Edelştein, F., *Sintaxa gerunziului românesc*, Bucureşti, 1972.

Gabrea, Maria, *Observaţii asupra clasificării propoziţiilor după scopul comunicării*, LR, 1962, nr. 1, p. 49-53.

Guţu-Romalo, V., *Sintaxa limbii române. Probleme şi interpretări*, EDP, Bucureşti, 1972.

Hazi Ştefan, *Predicativitatea: determinare contextuală analitică*, Cluj-Napoca, 1997.

Hoarţă-Lăzărescu, *Probleme de sintaxă a limbii române*, Iaşi, 1999.

Manoliu Manea, Maria, *Elemente de sintaxă comparată romanică, Tipologie şi istorie*, Bucureşti, TUB, 1977.

Manoliu Manea, Maria, *Gramatică, pragmasemantică şi discurs*, Bucureşti, Ed. Litera, 1994.

Martine, Andre, *Syntaxe generale*, Paris, 1970.

Mircea C., *Sintaxa limbii române*, Galaţi, 1996.

Neamţu, G. G., *Predicatul în limba română. O reconsiderare a predicatului nominal*, EŞE, Bucureşti, 1986.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Reflecţii pe marginea 'teoriei cazurilor'*, în SCL, nr. 1, 1972.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Sintaxa limbii române. Partea I. Sintaxa grupului verbal*, Bucureşti, 1976.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Sintaxa transformaţională a grupului verbal în limba română*, Bucureşti, 1974.

Pană Dindelegan, Gabriela, *Sintaxă şi semantică. Clase de cuvinte şi forme gramaticale cu dublă natură*, Bucureşti, TUB, 1992.

Rădulescu, Marina, *Relaţia sintactică dintre subiect şi predicat*, LR, XXIX (1980),nr. 1, pp. 12-26.

Secrieru, Mihaela-Lenuţa, *Nivelul sintactic al limbii române*, Botoşani, 1998.

Şerban, Vasile, *Sintaxa limbii române. Curs practic, Bucureşti*, 1970.

Idem, *Teoria şi topica propoziţiei în româna contemporană*, Bucureşti, 1974.

Şerbănescu, Andra, *Întrebarea. Teorie şi practică*, Iaşi, Polirom, 2002.

Teodorescu, Ecaterina, *Propoziţia subiectivă*, Bucureşti, EŞ, 1972.

Ţugulan, Lidia, *Sintaxa propoziţiei*, Partea I-II, TUT, Timişoara, 1975.

Istoria limbii şi dialectologie

Caragiu Marioţeanu, Matilda, *Compendiu de dialectologie română (nord şi sud-dunăreană)*, Bucureşti, 1975.

Coteanu, I., *Structura şi evoluţia limbii române (de la origini până la 1960)*, Bucureşti, 1981.

Coteanu, I., Sala, Marius, *Etimologia şi limba română*, Bucureşti, 1987.

*** *Curs de gramatică istorică a limbii române*, Chişinău, 1991.

Cvasnîi Cătănescu, Maria, *Limba română. Origini şi dezvoltare*, Bucureşti, Ed. Humanitas, 1996.

Dimitrescu, Florica (coord.), *Istoria limbii române. Fonetică. Morfosintaxă. Lexic*, Bucureşti, 1978.

Gheţie, Ion, *Baza dialectală a românei literare*, Bucureşti, 1975.

Gheţie, Ion, *Introducere în studiul limbii române literare*, Bucureşti, 1982.

Gheţie, Ion, *Introducere în dialectologia istorică românească*, Bucureşti, 1994.

Istrate, G., *Limba română literară*, Minerva, 1970.

Ivănescu Gh., *Istoria limbii române*, Iaşi, 1980.

Rosetti, Al., Cazacu, B., Onu, Liviu, *Istoria limbii române literare. I. De la origini până la începutul secolului al XIX-lea*, Bucureşti, 1971.

Sala, Marius, *De la latină la română*, Bucureşti, 1998.

Sala, Marius, *Introducere în etimologia limbii române*, Bucureşti, 1999.

****Tratat de dialectologie românească*, Craiova, 1984.

Sociolingvistică

*** *Sociolinguistique: territoire et objets. Sous la direction de Henri Boyer,* Lausanne, Paris, 1996.

Белл Р. Т., *Социолингвистика. Цели, методы и проблемы, пер. с англ,* Москва, 1980.

Крысин Л.П., *Социолингвистические аспекты изучения современного русского языка*, Москва, Наука, 1989.

*** *Новое в лингвистике*, в. 7, Социолингвистика, Москва, 1975.

Степанов Г. В., *Типология языковых состояний и ситуаций в странах романской речи*, Москва, 1976.

***

ἑορτὴ = sărbătoare, în Ieş. 10, 9.

Întunericul simţit [Ieş 10, 21], o avanpremieră a întunericului Iadului, unde întunericul e resimţit de om ca realitate interioară.

În VUL, la Ieş. 10, 22, avem *tenebrae horribiles* = întuneric îngrozitor, înfricoşător.

Acesta e întunericul Iadului: întunericul înfricoşător al singurătăţii, al non-comunicării, al nefericirii intime!

*

Grumble = a bodogăni, a bombăni, a murmura din cauza nemulţumirii personale, a protesta nedesluşit.

Grumbler = cârcotaş, cârciogar, om veşnic nemulţumit.

*

De ce a întărit Domnul inima lui faraon tot timpul [Ieş. 11, 10]? Pentru că faraon nu credea şi nu suporta să facă voia Domnului.

*

Eu înjunghii, eu omor = σφάζω. Dicţionarul zice să *sfadă, a te sfădii*, adică a te certa, vine din slav. *suvada*, *svada*. Dar de ce nu ar veni *sfadă* al nostru de aici, atâta timp cât *cearta* este *o rupere a liniştii*, o moarte a relaţiei, o încetare a unei legături de prietenie, de amiciţie?

Mă sfădesc cu el şi îl omor, îi omor sufletul, îi omor încrederea în mine. Cearta este o crimă împotriva altuia.

Cearta nedreaptă e o crimă împotriva liniştii lui. Eu zic cu cuvântul şi…cuvântul nedrept omoară, atinge, loveşte, striveşte…

Doamne, zi numai cu cuvântul şi se va tămădui sluga mea! Cuvântul care binecuvintează şi cuvântul care blestemă.

De fapt nu cuvântul face una sau alta, ci adâncul din mine, poziţionarea mea faţă de altul.

*

Şi oasele lui să nu le zdrobiţi [Ieş 12, 10], ale mielului pascal. Animal tipologic, pentru că vorbeşte de Mielul lui Dumnezeu, Căruia, pe cruce, nu I S-au zdrobit oasele.

*

Misusage [en] = abuz, folosire incorectă a ceva

customary = obişnuit, uzual, zilnic

customary tare = tară uzuală, inconsecvenţă frecventă

Inconsequens, -ntis [lat.] = inconsecvent, nestatornic. În fr. Inconséquent: schimbător, instabil, inconstant.

A fi constant, constante majore, constatativ, constatator, conştiincios, con-ştiinţă, a şti împreună, a împreuna ştiinţa mai multora, a fi împreună cu ştiinţa de sine şi de Dumnezeu, a fi al ştiinţei, al fi al conştiinţei.

Conştientizare, aşezare, poziţionare, con-lucrare, con-cordie, acord al multor inimi, vorbirea din multe inimi, concordat, cordial, dintr-o inimă deschisă…

*

τό φύραμα, –ατος = frământătură. În Ieş. 12, 34; Rom. 9, 21; 11, 16; I Cor. 5, 6; Gal. 5, 9.

Frământătura pâinii este aluatul, cel format din rodul multor spice.

Fărâmituri / firimituri [în limbaj popular: *firmituri*]. Firimitură. Fărâme de pâine.

Colţuri de pâine. Colţul pâinii: cel mai bun, crocant, aşteptat.

Dă-mi un colţ de pâine, maică! O bucată de pâine. O parte, ceva din pâine.

Pâine la bucată. *O bucăţică de pâine* vs. *o bucată de pâine*. Săracul vrea mereu *o bucată de pâine* şi nu *o bucăţică de pâine*. *Bucăţica de pâine* e pentru copii cu mofturi.

*

Προφυλάκη, de la προφυλάσσω = eu îmi păzesc faţa, eu previn. Prevenţie, profilaxie.

Ieş 12, 42: noaptea când Domnul a scos pe Israel din Egipt a fost o noapte de veghe / de veghere/ de priveghere pentru El. O noapte de prevedere.

O noapte de atenţie.

Privegherea este: vezi să nu te afunzi în somnul uitării de sufletul tău! Vezi să nu uiţi de mântuirea ta!

Să nu se uite la trup, căci este trecător…ci *să aibă grijă de suflet*, să privegheze la suflet, că el *este nemuritor*.

Privegherea este un summum al atenţiei la cele care trebuie cu adevărat, care contează cu adevărat pentru noi.

Voi priveghea la mântuirea mea. Voi fi atent. Voi fi prin veghere. De veghe, de pază, de atenţie. Voi fi cu ochii în patru. Constanta vizuală a atenţiei.

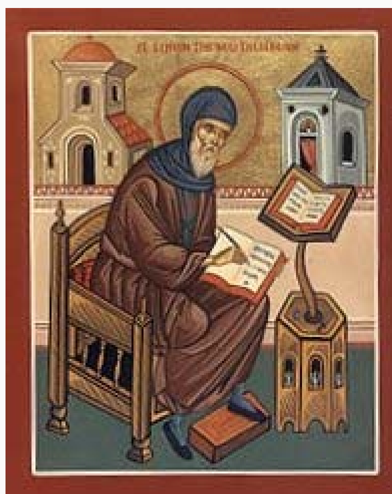
Atenţia, deşi e o participare a întregului om, ea se exprimă prin ochi.

Să ai ochii larg deschişi, atenţi, spre nevrednica mea viaţă, Doamne, Dumnezeul meu!

Sau: *Grăbeşte de ne ajută Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, nădejdea tuturor necăjiţilor şi a celor scârbiţi!*

Cei plini de scârba, de durerea păcatelor noastre. Scârbele din noi sunt durerea pentru păcatele noastre, înjosirile demonilor prin păcatele noastre, nefericirile pentru virtute.

***

Viaţa, *cf*. SC 51, editată în 1957 de R.P. Jean Darrouzès.

Ne ocupăm de *introducerea* editorului, care spune multe enormităţi, aşa, de felul său.

Cu Sfântul Simeon s-a petrecut un caz rar, că a avut drept biograf pe Sfântul Nichita Stithatul, ucenicul său[741].

Biografia Sf. Nichita, crede editorul J. Darrouzès, nu e nici pe departe *obiectivă* şi nici nu are *precizia dorită*[742].

Ea nu indică cadrele şi etapele principale ale vieţii „marelui mistic"[743].

Sf. Simeon s-a născut la 949 d. Hr. în Galatia Paflagoniei, dintr-o familie de mici nobili provinciali[744].

El a venit de foarte tânăr la un unchi din Constantinopol, care era funcţionar imperial. A fost instruit. Unchiul său moare în 963 şi Sf. Simeon vrea să intre în Sf. Mănăstire Studion.

Are primele contacte cu Sf. Simeon Evlaviosul[745], care devine Părintele său duhovnicesc.

Rămâne însă în lume până în 977, adică intră în mănăstire la 28 de ani. Îl cunoaşte pe Sf. Simeon Evlaviosul la vârsta de 14 ani. În 976 merge acasă la tatăl său, ca să regleze situaţia financiară a familiei, ca să poată intra, în mod definitiv, în mohanism. E primit în 977 de egumenul Petru şi e dat în grija Sfântului Simeon Evlaviosul[746].

---

[741] Idem, p. 7.
[742] Ibidem.
[743] Ibidem.
[744] Ibidem.
[745] Ibidem.
[746] Idem, p. 8.

Nu a fost agreat, după părerea autorului, de către comunitate[747]. Dar Sf. Simeon Evlaviosul a recomandat pe Sf. Simeon NT egumenului Antonie de la Sf. Mamas[748].

Antonie a fost cel care a binecuvântat hirotonia lui întru preot în 980, deci la 3 ani de la călugărirea sa.

Puţin după aceea, Antonie moare şi Sf. Simeon devine stareţul Sf. Măn. Sf. Mamas, prin decretul împăratului Nicolae Hrisoverghi* [749] şi cu încuviinţarea patriarhului. Face faţă intrigilor călugărilor sub patriarhul Sisinie [996-998][750].

Dificultăţi între 1003-1009[751].

Este exilat în 1009 la intrigile fostului mitropolit al Nicomidiei, Ştefan[752].

Deci la 32 de ani de monahism şi la 32 + 28 = 60 de ani de viaţă este exilat. Ajunge la Chrysopolis [Scutari], pe coasta Asiei şi se opreşte într-un loc numit *Palukiton*, închinat Sfintei Marina[753].

Este reabilitat într-un târziu de patriarh. Adoarme în semi-singurătate la 12 martie 1022, deci la 13 ani de exil forţat şi, mai apoi, asumat, şi la 73 de ani de viaţă.

*Opera***.** El a compus *Cateheze* la Sf. Mamas, pentru că aceasta era uzanţa studită, a studiţilor[754].

A scris imne, exegeze, scrisori. După demisia sa el a scris discursurile ascetice şi capitolele despre virtuţi şi vicii care nu sunt încă traduse, sunt în PG. Sau o parte sunt acolo.

După adormirea Sf. Simeon, Părintele Său, Părintele nostru Simeon a stabilit o slujbă a acestuia de cinstire, formată din imne, panegirice şi o viaţă întocmită de către el[755].

În anii de exil, Sf. Nichita menţionează că el a scris, cu precădere, imne[756].

Un pasaj din mss. *Mosquensis 417* [Vladimir] dă date precise despre opera sa[757].

---

747 Ibidem.
748 Ibidem.
749 Ibidem.
750 Ibidem.
751 Ibidem.
752 Idem, p. 9.
753 Ibidem.
754 Idem, p. 10.
755 Ibidem.
756 Ibidem.
757 Ibidem.

*** *Dictionnaire Théologie Catholique*, 14, 1939, col. 2941-2959: *Syméon le Nouveau Théologien*, art. semnat de J. Gouillard.

*** *The Writings of St. Symeon the New Theologian* în „Orietalia Christiana Periodica" 20, 1954, p. 298-328.

În mss. *Bodleian Cromwel* există o altă împărţire a cărţilor[758].

În *Marcianus 494* apar versuri[759].

Cf. Mosquensis 417 avem 34 de *Cateheze*. În PG 120, ed. Pontanus, *cf. Monac. 177*, vorbeşte despre *Cuvântări*. *Cuvântările* în mod alfabetic le găsim în *Vatican Reg. 21*[760].

Capitolele le găsim în *Paris 858* iar *Imnele* în *Paris suppl. gr. 103*[761]. Există fragmente catalogate de critica textuală drept *incerte*.

Capitolele sale au cunoscut trei ediţii până acum[762]. Traducerea *Capitolelor* a Sf. Nicodim Aghioritul, care a apărut în *Filocalia greacă*, ed. Veneţia 1782, e socotită de editorul francez drept *defectuoasă*, dar nu şi textul Ps. 120[763].

Prima ediţie este a lui Migne, a doua în Filocalia gr. iar a treia este în greaca vulgară a lui Dionisie de Zagora[764].

Însă nici ea nu este *o ediţie critică*[765]. Un alt manuscris: *Alexandrinus Patriarch 212*[766].

Sf. Mamas a fost Sf. Mucenic[767].

Manuscrisul *Laudianus 21* din sec. 14 a fost folosit de Pontanus pentru a tipări *Capitolele* în PG 120[768].

Charles Diehl, *Le trèsor et la bibliothèque de Patmos ou commencent du XIIIe siècle* în *Byzantin Zeitschrift*, I, 1982, 517p.

Distingem *5 familii* de manuscrise:

1) *primare*: *Xenophon 36* şi *Atheniensis 2612*: 100 + 25+ 100 *Capitole*;

---

758 Ibidem.
759 Ibidem.
760 Idem, p. 11.
761 Ibidem.
762 Idem, p. 12, n. 2.
763 Idem, p. 12.
764 Idem, p. 13.
765 Ibidem.
766 Idem, p. 14-15.
767 Idem, p. 14.
768 Idem, p. 16-17.

2) *a doua familie* : *Vatoped 605*, *Ottoban. 436*, *Canonic 15*, *Vindob. Theol. 274*, *Baroc. 69*. În manuscrisele de rangul doi, *Dialogul dintre un scolastic şi Simeon* e atribuit Sf. Diadoh al Foticeei[769];

3) *a treia familie* are două direcţii; manuscrisele se reproduc unele pe altele;

4) *a patra familie*: sunt catalogate în zona *impreciselor*. *Scorial UIII2*, din p.d.v. al corecturii, a fost considerat textul de bază al acestei ediţii[770];

5) *a cincia familie*: vorbesc de 101 + 25 + 102 *Capitole*.

Există şi o *a 6-a serie*: seria *manuscriselor izolate*. Ele sunt recente şi incomplete şi autorul nu se pronunţă asupra lor[771].

Concluziile despre manuscrise : sunt foarte degradate[772].

După mărturia Sf. Nichita cele 225 de *Capitole* au fost scrise înainte ca Arsenie să urmeze egumenatului Sf. Simeon la Sf. Mamas, adică în 1005 sau puţin după această dată[773].

Editorului i se pare plauzibilă data compunerii celor 225 de *Capitole*, pe care el a preconizat-o[774].

Concordanţe între *Capitole* şi *Cateheza 28*, *Discursul etic 4* [cap. I, 86, 87-92, 98, 93, 94 (95, 96), 97, 99, 61, 76], *Disc. etic 10*.

Autorul se întreabă dacă nu cumva capitolele au fost adâncite în alte lucrări ale sale[775].

Avem în *Capitole*: *despre renunţare* 1, 14-20; *ascultare de Părintele duhovnicesc* 1, 24-31; *simbolul mării* 2, 11-14; *imaginea soarelui* 2, 23-25[776].

Autorul reamarcă *unitatea* lucrării[777].

„Stilul lui Simeon datorează foarte puţin retoricii şi era foarte sec [*a desséché*]/[ascetic, n.n.] pentru contemporanii săi”[778]. El e simplu, clar şi direct şi foloseşte un minimum de efecte literare[779].

---

769 Idem, p. 22.
770 Idem, p. 23.
771 Idem, p. 24.
772 Idem, p. 26.
773 Idem, p. 28.
774 Ibidem.
775 Ibidem.
776 Idem, p. 29.
777 Ibidem.
778 Ibidem.
779 Ibidem.

După părerea noastră, simplitatea stilului său se datorează experierii directe a conţinutului celor pe care le transmitea.

Sfântul Simeon se referea la experienţele directe, la experienţele vieţii sale duhovniceşti, pe care le scrie smerit şi direct, din el, din persoana sa.

Într-o mărturisire atât de profundă și de personală divagaţiile sunt de prisos. Ceea ce importă pentru Părintele nostru e concizia datelor şi transmiterea cât mai proprie a experienţei sale duhovniceşti.

„Simeon este un om sincer, care are în vedere zidirea/edificarea [altora] şi nu gloria literară”[780].

Autorul catolic vede mult pitoresc[?] în opera Sf. Simeon[781].

Simbolul înotătorului.

„Ceea ce impresionează cel mai mult la Simeon este aceea că el nu este numai *un teoretician* al vieţii duhovniceşti, ci aşa cum spune Nichita în *centuriile* sale, el este *un mistic* care se inspiră din experienţa sa profundă”[782].

Vocabularul său nu atrage mult atenţia unui specialist atent [783]. El se raportează la un index sumar de termeni doctrinari[784]. De aceea Sf. Simeon nu a încercat să fie un inovator în domeniul limbajului teologic[785].

Însă se remarcă importanţa pe care o au în limbajul său teologic „impresiile vizuale” [noi am spune *imaginile vizuale*] în exprimarea cunoaşterii[786]. Termenii care au în vedere *lumina* şi *vederea* sunt proprii studiţilor[787].

Sf. Simeon şi-a însuşit în vocabularul său teologic aproape jumătate din aceşti termeni[788].

Autorul romano catolic remarcă perifrazele verbale compuse de la vb. γίνεσθαι [a cunoaşte, a percepe]: ἐν γνώσει, ἐν θεωρία|, ἐν μυήσει…γίνεσθαι sau εἶναι: expresii care precizează *modul cunoaşterii*[789].

780 Idem, p. 30.
781 Ibidem.
782 Ibidem.
783 Ibidem.
784 Ibidem.
785 Ibidem.
786 Ibidem.
787 Ibidem.
788 Idem, p. 31.
789 Ibidem.

Nu adoptă o gramatică *clasică* şi nici nu corectează aparentele incorectitudini, fără să se refere la contextul vieţii contemporane[790].

Învăţătura sa. Sfântul Simeon Noul Teolog adoptă „un ton impersonal, oferind experienţa sa foarte intimă ca pe *un obiect* sau *fenomen* pe care putem să-l observăm şi să-l studiem, fără să manifeste vreodată amabilităţi în ceea ce-l priveşte"[791].

Însă, spune autorul romano-catolic, notele i se par „puţin dezlânate" şi observă că „absenţa unor construcţii logice nu indică neapărat *un manual de viaţă spirituală*"[792].

El nu se străduieşte să ne „expună *raţional* şi *didacticist* principiile desăvârşirii, nici nu reclamă o cale monahală inedită"[793].

La prima vedere, putem recunoaşte, în mod imediat, o credinţă „angajată tradiţional şi noţiuni curente ale spiritualităţii orientale"[794]. Însă, ceea ce reprezintă *originalitatea* sa este *zelul inimii sale*[795].

În *Cateheze* apar ecouri ale polemicilor sale, pe când în *Capitole* se referă la principii oricând valabile[796].

Aici avem „un duh nou în a trata principiile şi a prezenta viaţa spirituală ca pe *o experienţă*"[797]. E tratată „ca *un act vital* şi nu ca pe *o teorie*"[798].

Criteriile de apreciere ale vieţii creştine el şi le ia din propria sa experienţă duhovnicească[799].

Sunt rare momentele când citează din Sfinţii Părinţi şi Sf. Scriptură[800].

Citaţiile sale dovedesc că acelea se pliau pe sufletul său eminamente poetic şi imaginal [*imaginal*, în loc de *imaginativul* său], lucru care îl distinge de comentatorii şi compilatorii bizantini[801].

---

790 Idem, p. 32.
791 Ibidem.
792 Ibidem.
793 Ibidem.
794 Ibidem.
795 Idem, p. 33.
796 Ibidem.
797 Ibidem.
798 Ibidem.
799 Ibidem.
800 Ibidem.
801 Idem, p. 34, n. 2.

Una dintre afirmaţiile simeoniene cele mai frecvente se referă la *unirea cu Dumnezeu*[802]./ Pe aceasta a primit-o de la Hristos şi a păstrat-o prin Duhul[803].

Pentru Sf. Simeon „harul nu este numai darul lui Dumnezeu trimis în inima noastră, ci şi conştiinţa acestei prezenţe, o intuire a Treimii dumnezeieşti, o simţire a luminii spirituale"[804].

În ceea ce înseamnă modul cunoaşterii lui Dumnezeu el atinge fondul teologiei dionisiene, adică a teologiei vederii lui Dumnezeu a Sf. Dionisie Areopagitul [sec. 1 d. Hr.].

În cele *25 de Capitole*, între primele şi ultimele o sută, găsim *cunoaşterea negativă*, *întunericul dumnezeiesc* şi *simţurile duhovniceşti interioare*[805].

Vederea duhovnicească nu are niciun intermediar, ci inima se umple de lumină[806]. *Vederea lui Dumnezeu* însă nu e o cădere în panteism[807].

Toate afirmaţiile simeoniene pornesc de la faptul că are convingerea profundă a faptului că *în el* este harul lui Dumnezeu[808]. Harul este *criteriul sfinţeniei* şi nu *un privilegiu gratuit*[809].

Autorului i se pare că cele *225 de Capitole* au fost create nu unitar ci în mai multe perioade şi că ele „au fost puse în pagină în ultima parte a vieţii sale"[810].

Cele 225 de Capitole „merită atenţia noastră, nu pentru formele sale literare, nici pentru gustul pentru inedit, ci d.p.d.v. al experienţei unei inimi, care a atins perfecţiunea creştină. Simeon nu este numai *un păstrător* a celor din vechime, ci el însuşi este *o sursă*, care îmbogăţeşte tradiţia creştină"[811].

Sfatul nostru

Dacă vrei să citeşti o introducere romano-catolică la un Sfânt, mai întâi trebuie să îţi cauţi nervi tari.

În al doilea rând ai nevoie să nu pui la inimă stilul distant, rece, terfelitor al autorilor la adresa Sfântului.

---

802 Idem, p. 34.
803 Ibidem.
804 Idem, p. 35.
805 Ibidem.
806 Ibidem.
807 Ibidem.
808 Ibidem.
809 Ibidem. Adică fără consistență / realitate personală, interioară.
810 Idem, p. 36.
811 Ibidem.

Şi în al treilea rând: să nu cam crezi ceea ce spun ei că sunt *nereguli*, până nu vezi, cu inima ta, textele.

Sunt sfaturi de precauţie. De nu ştiu câte ori m-au îngrozit criticii literari ai textelor Sfinte şi când m-am dus la texte nici pomeneală de nebuniile pe care mi le preziseseră.

*

În *Scrisoarea 29, 4*, a Dumnezeiescului Augustin se vorbeşte despre faptul că era ajutat de către un slujitor ca să citească din Sf. Scriptură. Adică acela îi aducea manuscrisele cărţilor scripturale din care el citea/cita.

***

Fascinanta reîntoarcere[812]

În *Scrisoarea 7, II, 5,* Sfântul Augustin de Hippo foloseşte sintagma *pădure de imagini*, ca să indice multitudinea de imagini, intrate, prin simţuri, în memoria noastră.

Scrisoarea a fost trimisă în anul 389 d. Hr. lui Nebridiu, prietenul său.

El îi spune acestuia, că nu putem avea imagini în mintea noastră, dacă ele nu au trecut, mai întâi, prin simţurile noastre.

*

Complexion [engl.] = ten, culoarea feţei, înfăţişare, aspect, trăsături personale.

Complexion water = loţiune de faţă / ten. Sună aiurea rău expresia!

Dar, de aici avem…*complexul frumuseţii*. Pentru că frumuseţea cea mai curtată la ora actuală stă în…*aparenţa* feţei. Lucrezi la aprenţe şi nu mai ai complexe.

Dar, dacă laşi complexionul aşa cum este, apar complexele, frustrările provocate de minusul de frumuseţe…aparentă.

*

[812] Articol editat la nivel online pe data de 30 octombrie 2007.

Fondness = dragoste, căldură, cordialitate//credulitate, naivitate//poftă, apetit. Adică: te bazezi pe context când traduci!

*

LXX, Fac. 11, 9: „Pentru aceasta s-a numit numele aceleia *Sighisis* /*Amestecare**, căci acolo a amestecat Domnul gurile* de pe întregul pământ şi de acolo i-a împrăştiat Domnul Dumnezeu pe ei pe faţa întregului pământ”.

În ed. rom. se trece în loc de *Sighisis*: Babilon, adică sintagma ebraică, denaturată, a ceea ce însemna: *poarta lui Dumnezeu* iar în loc de *guri*: limbile.

Însă, şi *gurile amestecate,* şi *limbile* vorbesc despre apariţia dialectelor speciale, ca dorinţă a lui Dumnezeu, prin care pedepseşte omenirea plină de superbie.

Diversitatea, conform Scripturii, e o consecinţă a păcatului.

Unitatea este harisma Cincizecimii, a Bisericii.

Spargerea unităţii firii umane prin păcat e urmată de spargerea unităţii lingvistice prin amestecarea limbilor de la cap. 11 din *Facerea*.

*

În *PL*[813] *14*, la comentariul la *Hexaemeron*, Sfântul Ambrozie aminteşte de fluviul Dunărea:

„*Danubius* de occidentalibus partibus, Barbarorum atque Romanorum intersecans populos, donec Ponto ipse condatur”[814].

Puţin mai încolo Sfântul Ambrozie vorbeşte despre *oceanele* pe care Scriptura le numeşte tot *mări*:

„Nam et Oceanum mare dicimus, et Tyrrhenum, et Adriaticum, et Indicum, et Aegyptium, et Ponticum, et Propontidem, et Hellespontum, et Euxinum, Aegaeum Ionium, Atlanticum”[815].

---

[813] PL = Patrologia Latina, pe care o găsiți la nivel online aici: http://www.documentacatholicaomnia.eu/1815-1875,_Migne,_Patrologia_Latina_01._Rerum_Conspectus_Pro_Tomis_Ordinatus,_MLT.html.

[814] PL 14, col. 151A.

[815] Idem, col. 161B.

„Germinet terra herbam, et subito terrarum germina *pullularunt*, et diversae rerum species refulserunt”[816].

În ceea ce-l priveşte pe *pullularunt* este un perfect sincopat de la *pullulo, pullulare, pullulavi, pullulatus* = a germina, a creşte, a zămisli; a scoate o nouă fiinţă; a scoate afară.

Iată ce înseamnă denumirea organului sexul masculin, în varianta neaoşă, latină = organul prin care se zămislesc oamenii! Deci vine din *latină* şi nu e *un cuvânt obscen*!

„*Curvata* enim erat anima ejus, quae inclinabatur ad terrena compendia, et coelestem gratiam non videbat”[817].

Curvata vine de *curvo, curvare, curvavi, curvatus*, tranz. = a se apleca, a se îndoi, a se curba, gârbov.

Curva este şi cea care se apleacă, care se denaturează pentru a face sex dar şi cea care se umileşte pentru bani.

Din aceste două cuvinte [*pulă* şi *curvă*] socotite astăzi *obscene*, înţelegem că în popor s-au păstrat denumiri latine vechi, care astăzi nu-şi mai găsesc înţelesul. Care nu mai sunt cunoscute după rădăcina lor lingvistică.

Pentru *Intrarea în Ierusalim*: „Cu dafin sunt încoronate capetele victorioase, iar ramurile de palmier sunt ţinute în mâini pentru a cinsti pe cineva”[818].

Sfântul Ambrozie spune că nu Noe a fost *autorul* viei, ci *al plantării* ei[819].

„cui est honor, laus, et gloria, perpetuitas a saeculis, et nunc et semper, et in omnia saecula saeculorum. Amen.”[820], apolisul cărţii a treia.

„Vivo autem jam non ego, vivit autem in me Christus”[821] (Galat. II, 20): *Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăieşte întru mine*.

Cancer vine din latină[822] şi înseamnă: boală, tumoare.

Ciconia = barză[823].

Altă curiozitate depreciativă pentru bărbat: *pullus, pulla, pullum* = negru, colorat negru iar *pullus, pulli* = pui de găină[824].

Sfântul Ambrozie spune că Sfântul Moise a fost un filosof erudit în toată filosofia egipteană, dar când Dumnezeu l-

---

816 Idem, col. 174B.
817 Idem, col. 177A.
818 Idem, col. 178C.
819 Idem, col. 186D. Pentru că *autorul* întregii creații e Dumnezeu.
820 Idem, col. 188A.
821 Idem, col. 204C.
822 Idem, col. 215C.
823 Idem, col. 228D.
824 Idem, col. 232A.

a chemat, el s-a lepădat de filosofie şi a îmbrăţişat revelaţia lui Dumnezeu[825].

Formica, formicae = furnică[826].

825 Idem, col. 245A.
826 Idem, col. 247C.

Ascultări smerite[827]

Protosinghelul Savatie Baştovoi[828], filă video, interviu, 1. 0. 36 minute.

„coşmarul asumării de sine"

Vrem legi, porunci, pentru ca să nu ne asumăm *viaţa responsabilă* cu Dumnezeu.

Să ne vedem pe noi ca să-L vedem pe Dumnezeu.

Să spovedim ceea ce descoperim în noi înşine şi să ne rugăm ca să înţelegem şi alte păcate ale noastre

Să spovedim ceea ce ne mustră, ceea ce considerăm noi că e *păcat*.

Numim, vorbim despre păcate pe care nu le-am simţit. Aveam să spun ceva anume lui Dumnezeu.

Glasul lui Dumnezeu strigă în inimile botezate. Trebuie să simţim *ce e păcatul*. Glasul lui Dumnezeu e de multe ori smintitor pentru noi.

Ceea ce *te mustră* aceea trebuie să şi *spovedeşti*. Există, spunea el, şi o spovedanie care te înfumurează. De aceea trebuie

---

[827] Articol editat la nivel online pe data de 31 octombrie 2007.

[828] Ultimul său blog pe care și l-a asumat: http://savatie.wordpress.com/.

să spui ceea ce te doare cu precădere, ceea ce te doare foarte mult.

Ceea ce nu ne mustră acele lucruri sunt iertate.

„Rugăciunile noastre sunt, în marea lor majoritate, *spovedanii*”. Trebuie să spovedim un gând, două, crede părintele Savatie, dar foarte des.

Este pentru cercetarea deasă a duhovnicului. Împietrirea inimii: o urmare a părăsirii vieţii duhovniceşti. Mărturisirile sunt uşurătoare de suflet.

Să nu ne provocăm lacrimi de unii singuri!

Cine îşi părăseşte duhovnicul se împietreşte.

„Mai aproape de duhovnic, mai aproape de rugăciune, mai aproape de Dumnezeu”.

Lenea care te duce la deznădejde.

duh de mare trândăvie, desfrânare şi deşertăciune

„duh de trândăvie ucigaşă”. *Ne îngrăşăm* cu toate deşertăciunile.

Ironia perverteşte puterea cuvântului? Hristos a ironizat pe oameni uneori. *Ironie mântuitoare*. Însă există *ironia brută*, care deşartă cuvântul de sens. Aceea devine numi o simplă ironie.

Îndepărtarea de rău pentru a face binele. Pierdem timpul la televizor, crede el. Care e finalitatea?

„Fii stăpân pe timpul tău!”.

Mintea are flexibilitatea şi puterea de a umbla. Mintea e din sufletul nostru şi acolo e sufletul nostru. Mintea se mulează după ceea ce vede şi trăieşte.

„prostia televizoarelor”

„fără amestec cu oameni deşerţi”

Confort psihologic, duhovnicesc.

Prietenia duhovnicească cu oameni duhovniceşti. Împrăştierea minţii e descompunere, putrezire a duhului nostru.

– De ce nu mai căutăm pe Sfântul Duh?

– Pentru că ne-am amestecat cu lumea. Am adus lumea în Biserică şi nu am dus Biserica în lume[829].

Creştinismul e mai răscolitor. Să nu cădem în auto-suficienţă!

Biserica nu trebuie *să se adapteze*![830]

---

[829] Eu cred că nu Îl căutăm, pentru că nu ne-a spus cineva, pentru că nu ne-am întâlnit cu cineva care Îl are în el. Pentru că nu ne-a îmbiat nimeni să-L dorim.

[830] Eu cred că trebuie să ne adaptăm limbajul, modul în care vorbim, în care prezentăm comoara Bisericii.

Trebuie să accepţi că nu poţi să faci anumite lucruri. Dacă nu poţi să faci asta, nu huli! Să nu hulim pe Sfântul Duh, dacă nu putem să ne nevoim ca Sfinţii!

Am început, atenţiona el, să vorbim despre Sf. Euharistie ca despre *un pericol*. Mulţi cred că *se vor îndrăci* dacă se împărtăşesc des. Lucru fals[831].

Trebuie să rabzi, să porţi durerea de a fi spionat de către alţii pentru că faci lucruri bune.

Noi nu avem confort duhovnicesc ca Părinţii noştri.

De unde scoatem acum 40.000 de Mucenici dacă vine o prigoană?[832]

Ispita de a te deosebi de ierarhi, de fraţi. „Trăim un timp în care nu suntem lipsiţi de Sfinţi"[833].

E o vreme a cernerii[834].

Azi e vremea lui *să faci ce vrei*. Se îngăduie lucruri pentru care mai de mult făceai puşcărie.

Dacă tăiem televizorul vedem că avem mai mult timp de rugăciune[835].

„Îi va trezi suspinul acesta în inima lui".

Fă o jumătate de minut rugăciune din toată inima![836]

Trebuie să cunoşti pe Hristos ca să te bucuri.

Fă ceea ce îţi cere duhul tău!

Citim prea puţin *Epistolele* Sfinţilor Apostoli[837].

Fă o înţelegere cu Dumnezeu, un legământ. Să alegem ce ni se potriveşte de la Sfinţi. Să mergem cu mai multă îndrăzneală în viaţă!

Am moştenit o uscăciune[838], care nu ne este proprie. Să ne întoarcem la Evanghelie, la Sfinţii Părinţi! Ortodoxia nu se termină cu o carte.

---

[831] E un mare adevăr!

[832] Eu cred, în comparaţie cu părintele Savatie, că nici nu ne închipuim cât de mulţi Sfinţi se pot naşte la o eventuală prigoană. Nu poţi să cunoşti latenţele oamenilor, până când nu le vezi, până când nu îi pui în postura de *Mărturisitori ai Bisericii*.

[833] E foarte adevărat!

[834] Aici cred că se exagerează mult. *Cernerea* e în orice clipă şi în orice veac. Nu cred că acum trăim vremuri *deosebite* din punctul de vedere al ispitelor.

[835] Şi în domeniul tehnologiei exagerăm prea mult. Dacă omul vrea televizor acum, în clipa asta, se uită. Dacă vrea să se roage, poate să fie mama televizorului, că nu are chef de televizor. Exagerăm prea mult, ne înfricoşăm prea repede, repudiem prea repede elementele prin care avem contact cu lumea noastră, aşa cum e ea, cu păcatele şi bunele ei.

[836] Da, acesta e un sfat dumnezeiesc! Avem nevoie de rugăciuni din toată fiinţa, copleşitoare, adevărate urlete, mugete către Dumnezeu. Şi pe ele le putem face şi la televizor, şi la serviciu, şi învăţând, şi bându-ne cafeaua...pentru că rugăciunea e a duhului nostru, nu a buzelor noastre! Adică rupi câteva minute, secunde pentru vorbirea, din toată inima, cu Dumnezeu.

[837] Din Noul Testament.

[838] În ceea ce privește învățătura ortodoxă dar și viața noastră eclesială.

Libertatea de a face referiri la ceva.

Trăim într-o lume în care trebuie să dăm imediat replica.

Ne trebuie un duhovnic pe bucuria inimii noaste.

– De ce Sfinţi sunteţi mai alegat?

– Mai întâi de Sf. Ap. Pavel, pentru dragoste, şi de Sfântul Ioan Gură de Aur, prin Liturghie, dragoste şi iconomia cu păcătoşii. Apoi de Sfântul Simeon NT, de Sfântul Moise Arapul etc. M-au ajutat în toată viaţa mea. Fără ei nu ştiu ce aş fi făcut.

– Dar de Sfinţii contemporani? De cine vă simţiţi legat?

– De Sf. Siluan[839], de Fer. Sofronie[840], de Fer. Selafiil[841]. Relaţia mea cu ultimul e sminteală pentru unii.

Întâlnirea cu Fer. Selafiil e cea mai mare binecuvântare pe care mi-a dat-o Dumnezeu.

Nu vrea să spună pe cine cinsteşte, dintre oamenii duhovniceşti ai momentului.

*

Când Domnul scoate poporul lui Israel, cu *mână tare* şi cu *braţ înalt* din Egipt, nu îi călăuzeşte să meargă spre filistiimi/ filisteni [Ieş. 13, 17], pentru că filistiimii i-ar fi atacat.

Cu alte cuvinte, nu trebuie să sari din apele Botezului, deodată, şi să devii predicator peste noapte, propovăduitor al

[839] Sf. Siluan Athonitul.
[840] Fericitul Sofronie Saharov.
[841] Părintele său duhovnicesc, cu care a făcut o carte de interviuri.
A se vedea la nivel online: http://savatie.wordpress.com/2008/07/17/viata-parintelui-selafiil/ şi http://savatie.wordpress.com/2008/07/19/pomenirea-parintelui-selafiil-la-noul-neamt/. Imaginea infra, cu mormântul acestuia, e preluată din ultimul articol citat în această notă.

voii lui Dumnezeu, pentru că demonii te înşală şi te fac să te crezi mare.

Ci, aşa precum Domnul a făcut ca poporul să ocolească şi să meargă prin pustiu, spre Marea Roşie [13, 18], tot la fel şi noi trebuie să trecem prin durerea ascezei, a curăţirii de patimi, despărţindu-ne de concepţii omeneşti căzute, pentru ca inima noastră să vadă minunile lui Dumnezeu, care se vor face cu noi.

Sfârşitul v. 18 citat ne vorbeşte despre un lucru foarte semnificativ: în al cincilea neam, a cincia generaţie de israeliţi a ieşit din Egipt.

După 5000 de ani, Hristos vine şi răscumpără pe poporul Său, îl scoate din robia diavolului şi a literei, pentru libertatea întru Duhul Sfânt.

*

Moise şi poporul lui Israel pleacă din Egipt cu oasele lui Iosif [τὰ ὀστᾶ Ιωσηφ] [Ieş. 13, 19], cu Sfintele sale Moaşte, în momentul când i-a cercetat Dumnezeu şi pentru care îi cercetează, ca pe nişte iubitori de Părinţi, ca pe nişte împlinitori ai cuvintelor Domnului şi ai făgăduinţelor cu Părinţii lor.

*

De ce ierarhia Bisericii primare slujea Sfânta Liturghie pe mormintele Sfinţilor Mucenici, deasupra Sfintele lor Moaşte şi, până astăzi, noi avem în Sfânta Masă a Sfântului Altar, Sfinte Moaşte de Sfinţi Mucenici?

Pentru că ei, Sfinţii Mucenici, erau certitudinea credinţei ortodoxe, întărirea ei.

Pentru că Sfinţii Mucenici erau stâlpii de rezistenţă ai Bisericii şi dovada sfinţeniei credinţei ortodoxe.

Pentru că toţi aveau un singur gând, o singură credinţă, un singur Botez, o singură Biserică.

Pentru că Sfinţii Mucenici exprimau însăşi starea vijelioasă a credinţei, bărbăţia credinţei, asprimea şi sfinţenia ei, non-capitularea în faţa păcatului şi a falsificării credinţei.

Început de noiembrie cu...Părintele Petroniu Tănase de la Sfântul Munte Athos

Detalii despre viaţa sa şi lucrări teologice ale sale[842].

Părintele Petroniu Tănase de la Schitul românesc Prodromu din Sf. Munte Athos[843], filă video, interviu. Părinte foarte în vârstă.

Proptelele păcatului: neştiinţa, uitarea, nepăsarea, adică identice cu cele ale Sf. Marcu Ascetul.

Sf. Părinţi şi Sf. Scriptură sunt pietrele fundamentale ale Ortodoxiei.

„să nu ne luăm după toate vorbăriile"

Învăţătura ortodoxă nu este învechită. Învățătura ortodoxă nu trebuie acomodată în niciun fel.

„puzderii de proroci mincinoşi, de secte..."

Nu suntem din animale[844].

Toate au un rost şi suntem conduşi de o Putere[845], pe Care nu o înţelegem. Ştiinţa se uimeşte de ce descoperă.

Noi punem aici zarzavaturi, seminţe. Din fărâma de sământă pe care noi o semănăm iese o plantă anume. Cum de

[842] Articol editat la nivel online pe 1 noiembrie 2007.
[843] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Schitul_Prodromu. Imagini de acolo: http://www.flickr.com/photos/bubbus/192667627/.
[844] Conform teoriei evoluției.
[845] De Dumnezeu.

ştie buruiana asta să facă un asemenea lucru? Acolo, în sământa aceasta, este înscris programul ei de dezvoltare.

Toate sunt făcute cu rost, cu socoteală…cu o raţiune…Lumea a fost făcută cu un rost al ei. Sunt multe pe care Dumnezeu nu ni le-a descoperit, pentru că nu le putem cuprinde.

Pentru om a fost pregătită Împărăţia[846], pentru că el a fost făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu.

Păcatul prim al omului a avut consecinţe dramatice. Menirea principală a omului e desăvârşirea, sfinţenia.

Omul are potenţe, puteri, pe care poate să le ridice la un nivel superior. Trupul nostru trebuie pătruns de Duhul. Trebuie să-l înduhovnicim.

Orice gând al omului produce o prefacere în om. Ne orientăm *spre rău* sau *în bine*. Omul, fiinţial, e orientat spre bine. Păcatul deteriorează puterile sufleteşti şi trupeşti.

Chemarea omului este asemănarea cu Dumnezeu.

Înainte de Hristos, oamenii simţeau că trebuie să facă ceva cu ei. Diavolul există, stă în oameni. De aceea e răstălmăcită credinţa cea dreaptă. Despărţirile în Biserică nu s-au vindecat nici astăzi. Dragostea e în funcţie de adevăr, de credinţă. „Nu poate să existe *dragoste* fără de *adevăr*”.

Învăţătura lui Hristos e sfântă şi dumnezeiască, nu se învecheşte, nu e imperfectă, nu e incompletă.

Trebuie să realizăm ceva cu fiinţa noastră. Dacă sunt student, atunci studiez pentru a-mi atinge scopul meseriei.

Hristos a realizat în Sine idealul desăvârşirii noastre. Hristos nu a avut păcat, dar în rest a fost ca un om. El a realizat persoana pe care trebuie să o realizăm şi noi.

Trebuie să ne uităm la savanţi, la specialişti, la Sfinţi pentru ca să atingem perfecţiunea.

Trebuie să ne asemănăm cu Cel Căruia Îi purtăm numele. Însă, în realitate, suntem *surogate*, nu creştini *adevăraţi*. Când ai văzut un om L-ai văzut pe Dumnezeu. Dar omul trebuie să Îl reflecte pe Dumnezeu. Trebuie *să citesc* ca să văd *ce trebuie să fac ca creştin*.

Dumnezeu ne poartă de grijă.

Trebuie să citim Noul Testament şi să nu vrem să ne înecăm în materie.

Să folosim lucrurile cu cumpătare şi pentru trebuinţa pe care o avem. Să facem economii la bani. Să o tăiem cu luxul. Hrana e pentru sănătate şi putere de muncă.

[846] Împărăția lui Dumnezeu.

Mâncarea cumpătată dă o viaţă mai lungă. Supraalimentarea e dăunătoare.

Să respirăm pe Dumnezeu cum respirăm aerul. Lumea s-ar reîntoarce în neant, dacă Dumnezeu S-ar retrage o secundă din lume. Plantele şi copacii ne dau tocmai substanţa de care avem nevoie.

Materia e *variată* şi nu e *la întâmplare*. Există în ea raţiuni duhovniceşti pentru omul credincios. Egoismul a afectat relaţiile dintre oameni. Relaţiile dintre oameni nu sunt întâmplătoare. Dacă nu sunt atent la rugăciune Îl dispreţuiesc pe Dumnezeu.

Poporul român nu a făcut palate, monumente de animale ci Biserici. Ele sunt expresia credinţei noastre, a unor „suflete frumoase".

Avem un trecut frumos, o credinţă puternică. Ele sunt izvorâte din contactul omului cu cadrul natural. Credinţele străine nu au nicio legătură cu pământul meu.

Să nu primim credinţe străine! Să nu primim gândurile ereticilor! Să nu discutăm cu ereticii, pentru că ne întinăm! Ei ne vatămă, ne păgubesc sufleteşte.

Biserica a fost foarte îngăduitoare în istorie, nu a persecutat pe nimeni. Noi nu dorim prozelitismul. Prozelitismul este interzis.

„Televizorul este o unealtă de murdărire a oamenilor". Să renunţăm la televizor! Să aruncăm televizoarele 20 de milioane de oameni şi să vedem ce se întâmplă![847]

Copiii trebuie educaţi. Bunătatea e un câştig. Libertatea nu înseamnă că omul poate să facă tot ce vrea. Ci trebuie să facem *ceea ce trebuie*. Asta e libertatea: *a face ceea ce trebuie*!

Prin materia Sfintelor Taine vine darul lui Dumnezeu. Puterea Sfintelor Taine amplifică puterea omului.

Este întrebat despre catedrala mântuirii neamului, despre oportunitatea ridicării ei. Şi părintele înţelege că e vorba despre ridicarea unei clădiri mai reprezentative. Însă, spune el, noi nu avem *catedrale* ci numai *Biserici modeste*.

Măreţia este legată şi de slava deşartă. Sf. Sofia a fost refuzată de Dumnezeu; nu i-a trebuit.

Dacă nu-mi cere cineva părerea nu e treaba mea![848]

---

[847] E o exagerare acest lucru, pentru că devenim anacronici. Nu trebuie să disprețuim tehnologia și confortul momentului, cum nu am aruncat nici tehnologia și confortul trecutului (mașina, telefonul fix, avionul, gazele și apa curentă, lumina electrică, frigiderul, aragazul, radioul etc.), ci trebuie să înțelegem, care e raportarea cea mai autentică la toate acestea.

Steaua e ca omul. Omul are cinci puncte. Ea este simbolul omului înfipt în materie, care l-a înlocuit pe Dumnezeu. Dar omul răstignit este omul care e întărit în virtute şi pe acesta nu-l mai atrage nimic [în sensul de a-l corupe uşor, n.n.].

Toate distracţiile sunt păgubitoare. Nu ar trebui acceptate de către noi. La sfârşitul omului, tot ceea ce a făcut, va ieşi în exterior. Păcatele făcute în taină vor fi cunoscute de către toţi la Înfricoşata Sa Judecată.

„În cartea existenţei noastre e înscris tot ceea ce am făcut noi".

Ne vom cunoaşte vieţile reciproc[849].

modelările bune

Şi păcatele mai uşoare au lăsat o formă urâtă în fiinţa noastră. Exemplele negative sunt porţile prin care vrăjmaşul[850] ne stăpâneşte.

Omul care ţine la fiinţa lui, şi care vrea să crească frumos, acela nu-şi permite să se distreze. Cine ia în serios viaţa lui nu îşi permite aşa ceva. Faptele bune ale omului vor străluci ca nişte podoabe de mare preţ. Nu trebuie să mergem astăzi cu *rugăciunea* şi mâine cu *distracţia*.

Putreziciunea lemnului e ca putrezirea omului. Un om putrezit, numai de către Hristos poate fi creat din nou!

Minunea e o re-creare a unei fiinţe. Nu mai avem putere de rezistenţă împotriva răului. „Orice pogorământ e foarte păgubitor".

Omul trebuie să se reîntoarcă în sine din afară. „Civilizaţia nu e făcută pe măsura omului". Omul nu se mai manifestă corect. Păcatele sunt murdare.

Este net împotriva homosexualităţii. Nu susţine opinia cum că *ştiinţa* e superioară *religiei*. Ştiinţa a pierdut criteriul obiectivităţii.

Am ajuns să nu mai socotim păcatele *devieri*, ceea ce ele sunt, de la normalitatea omului, ci le socotim *principii pozitive*. Oamenii păcătoşi încearcă să-L corecteze pe Dumnezeu.

Homosexualii vor să aibă drepturi şi mai multe ca să îi murdărească pe toţi. Homosexualitatea este un păcat extrem de grav. Desfrânarea face cel mai mare rău omului, pentru că îl murdăreşte pe om până în străfundul fiinţei sale. Un astfel de om îşi vede fericirea în propria lui stricăciune, decădere.

---

[848] Însă, după părerea noastră, viitoarea catedrală patriarhală e o necesitate practică, după cum, tot necesităţi practice sunt, în marele oraşe, Biserici de dimensiuni sporite pentru numărul de credincioşi de astăzi.

[849] În viaţa veşnică.

[850] Diavolul.

Omul înţelept îşi construieşte casa pe stâncă şi „aşa nu păţeşte nimica”, în comparaţie cu omul nebun. Lumea de azi e bătută de vânturi pentru că nu mai are Evanghelia la bază. Iar *vânturile* sunt *cugetările eretice* ale lumii noastre.

Românii nu au vrut să aibă o mănăstire proprie de-a lungul istoriei pe Sfântul Munte Athos, ci au construit şi au întreţinut Sfântul Munte.

Cactuşii de la Sf. Munte şi florile lor galbene.

Mobilierul unei grote pustniceşti e compus dintr-un felinar, un pat, o masă, o candelă şi icoane.

La Schitul Prodromu, mai înainte, era o sihăstrie cu paraclisul Sf. Ioan Botezătorul. În 1754 a fost reînnoită Biserica schitului. Au o plachetă cu date despre schit.

În 1916, conform unui tablou, erau la Schitul românesc Prodromu din Sfântul Munte Athos 117 călugări. Acum s-au făcut îmbunătăţiri ale schitului enorme.

Intrăm în biblioteca schitului, unde există foarte multe cărţi rare şi vechi. Găsim aici *Noul Testament* de la 1648[851]; *Pravila de la Târgovişte* [1652][852]; *Îndreptarea Legii* [1642][853]; *Cazania* Sfântului Varlaam[854]; *Biblia de la 1688*[855]…

Găsim aici un monument bibliofil unic, o istorie a Mănăstirilor din Sf. Munte Athos, în 12 cărţi, în româneşte, cu frumoase şi unice desene, făcută de un monah român.

Cartea e în manuscris, e nepublicată şi e un manuscris de o frumuseţe incredibilă, scris de mână, cu tot felul de viniete şi imagini unice. Manuscrisul în 12 cărţi e legat în piele…Când îl tipărim?

O altă unicitate pe care o găsim în această prodigioasă bibliotecă monahală românească este un volum format din litere, din tot felul de tipuri de iniţiale de text.

---

[851] A se vedea aici: http://www.cimec.ro/Carte/cartev/s17_0018.htm, dar și aici: http://www.bjbc.ro/bibliofilia-1/plonearticlemultipage.2006-03-07.4018130732/noul-testament-balgrad-alba-iulia-1648/.

[852] Idem: http://www.bibliotecamm.ro/miraj/Fisiere/indrept_legii.html.

[853] Probabil se referă la *Pravila* lui Vasile Lupu, cu titlul: *Cartea românească de învățătură*, Iași, 1646. A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Pravila_lui_Vasile_Lupu.

[854] A se vedea articolele de prezentare ale *Cazaniei* scrise de Prof. Lic. Dr. Gianina Picioruș:

1. http://sinaxis.wordpress.com/2008/03/12/%e2%80%9ecazania-sfantului-varlaam-al-moldovei-i/.
2. http://sinaxis.wordpress.com/2008/03/14/%E2%80%9Ecazania-sfantului-varlaam-al-moldovei-ii/.
3. http://sinaxis.wordpress.com/2008/03/16/%E2%80%9Ecazania%E2%80%9D-sfantului-varlaam-al-moldovei-iii/.
4. http://sinaxis.wordpress.com/2008/06/27/cazania-sfantului-varlaam-al-moldovei-iv/.

[855] O puteți downloada de aici: http://dorinfather.wordpress.com/2008/10/06/sfanta-scriptura-editia-1688-reeditare-1988-cu-binecuvantarea-pfp-teoctist-al-romaniei/.

Adică prima literă a unui text era ornamentată în chip şi fel cu flori, forme geometrice, chipuri de Sfinţi…Avem aici o carte cu litere iniţiale. Multă minuţiozitate, linişte şi creaţie. E uluitor!

Viaţa monahală e o pregătire pentru veşnicie.

Vrăjmaşul nostru e duhovnicesc, e diavolul şi el este „vistierul tuturor răutăţilor”. Românii n-au cunoscut o altă credinţă decât cea ortodoxă. Trebuie să ne mândrim cu asta.

Împărăţia lui Dumnezeu se sileşte, pentru ea trebuie să ne silim, ca să o dobândim. Vedem numai ceea ce îi place inimii, trupului. Împlinirea în Biserică e cea mai uşoară cale pentru mântuire. Suferinţa e mântuitoare.

Preotul are har de la Dumnezeu. Iertarea şi sfătuirea duhovnicului sunt absolut importante în viaţa noastră. Iertarea preotului te face Sfânt. Să ne spovedim cu smerită cugetare...şi Dumnezeu ne iartă. Mântuirea omului este uşoară.

Trebuie să arătăm că suntem *români* şi *creştini*. Trebuie să trăim cu stricteţe ascultând de învăţătura „celor 7 Soboare Ecumenice”.

Trebuie să trăim creştineşte, acum, când păcatele sunt înţelese ca *nepăcate*. Trebui să avem copii ca nişte bujori. Copiii sunt sănătoşi şi frumoşi din cauza Sfântului Duh.

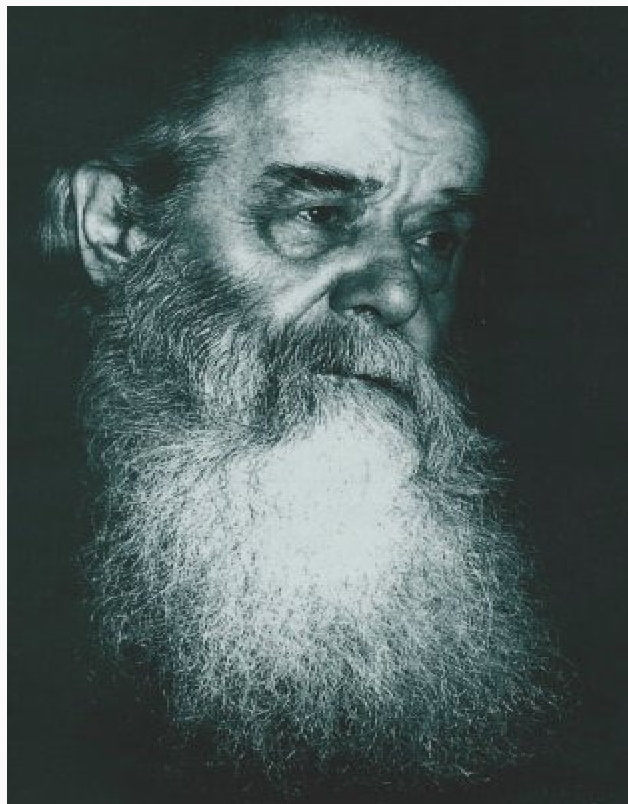
Dumnezeu primeşte orice faptă bună, chiar şi semnul Sfintei Cruci făcut cu smerenie.

„Merg pe jos, aceasta e bucuria mea, pentru că mulţi Sfinţi Părinţi au sfinţit pietrele acestea cu sudorile lor”. Sunt şi acum mulţi Sfinţi, dar mai ascunşi.

Sunt bătrân, bolnav…

Interviul a fost realizat de un creştin ortodox din Bucureşti la Sfântul Munte Athos.

Părintele Constantin Galeriu şi iubirea care te cutremură

Trei file audio[856].

*

Prima: *Despre iubire*

Schizofrenia e o ruptură interioară. Orice gând rău, al răutăţii, dezbină. Bolile mintale se înţeleg numai prin Dumnezeu.

Noi avem privilegiul unic de a petrece cu El. *Idropica*: boală de ficat, ciroza cea mai grea.

Noi am devenit bolnavi, pe când El ne-a făcut sănătoşi. „El Se făcea când văzut, când nevăzut[857], pentru ca să-L cunoască nu numai trupeşte, ci să-L simtă[858] întru Duhul". Trebuie să simţi chipul Lui luminos.

---

[856] Articol publicat la nivel online pe data de 1 noiembrie 2007. A se vedea despre vorbitorul nostru: http://ro.wikipedia.org/wiki/Constantin_Galeriu.
[857] După învierea Sa din morți.
[858] Sfinții Apostoli.

Yoga aduce tulburări lăuntrice. *Mantra* este *o rostire ritmică a unei formule*. Însă, orice alt nume, în afara chemării numelui lui Iisus, Dumnezeul nostru, alienează.

Iisus, adică *Mântuitorul*. „Chemarea numelui lui Iisus corespunde adâncului din noi”.

Numărul de 153 de peşti mari, de la pescuirea minunată, e un număr simbolic.

A gustat ultima dată cu ei…Iar *Peştele* e *Iisus Hristos*, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru.

Şi Domnul îl ia pe Petru pe faleză şi îl întreabă: „Simone, fiul lui Iona [îl întreabă pe numele lui vechi]…Mă iubeşti tu pe Mine?” De ce îl întreabă? Pentru a-l chema din nou, pe Petru, care căzuse, în rândul Apostolilor.

Căci Sf. Petru, deşi se împărtăşise cu El la Cină, se lepădase de El. De ce? Pentru că Sfânta Împărtăşanie nu ne anulează libertatea noastră.

Oricând suntem liberi să alegem şi oricând ispita ne luptă. Nici Sfintele Taine şi nici rugăciunea nu lucrează în noi *automat*, ci *ca un dialog continuu*. Hristos Dumnezeu îi redă lui Petru, cel căzut, dar care s-a pocăit, care a plâns cu amar; îi redă apostolia întru libertate.

Şi îl întreabă de trei ori pe Petru dacă Îl iubeşte. Şi el Îi răspunde afirmativ. De trei ori s-a lepădat Petru şi tot de trei ori i se cere, de către El, dragostea lui Petru. I se cere dragostea, care e *libertate*.

„*A iubi* înseamnă *a trăi viaţa celuilalt*”.

Tu îi trăieşti durerile celui pe care îl iubeşti.

Tolstoi [859] spunea: „iubirea exclude pofta”. Nu pofta implică iubirea! În poftă te uiţi pe tine. În iubire însă te uiţi la celălalt. Plăcerea e a simţurilor, pe când a duhului nostru e bucuria şi iubirea.

Stalin[860] a făcut Seminarul Teologic şi tot a făcut ce a făcut.

Raţiunea Treimii e iubirea. O revoluţie duce la libertarte. Vorbeşte de eliberarea Indiei[861]. Prin iubire poţi salva o ţară, un popor.

„*Taina apostoliei* este *a iubi*”.

„*A iubi* înseamnă *a-L avea pe Hristos*”.

---

[859] Lev Nicolaevici Tolstoi: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lev_Tolstoi.

[860] Iosif Vissarionovici Stalin, născut: *Ioseb Djugaşvili* (pentru că era georgian): http://ro.wikipedia.org/wiki/Iosif_Vissarionovici_Stalin.

[861] Care se leagă de numele lui: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mahatma_Gandhi.

Trebuie să simţi că Sfânta Împărtăşanie e Hristos şi că El e prezent în tine. Dacă simţi iubirea Lui lucrând în tine, Îl simţi pe Hristos, Dumnezeul tău! Esenţial e să simţi că Hristos te iubeşte. El te iubeşte în iubirea Lui. Aceasta e taina ultimă…iubirea.

„noi, oamenii Religiei”.

Raţiunea umană îşi află împlinirea în Raţiunea divină. Când raţiunea umană se decapitează, când se rupe de Dumnezeu se trasformă în *raţionalism*. De aceea raţiunea umană e considerată a fi una *destructivă* în postmodernitate.

Cel dintâi gând al profesorului de Religie este să propovăduiască Revelaţia. Trebuie să se vadă faptul că cuvântul său e de la Dumnezeu.

Omul credincios are acces la Creatorul lumii. Vorbeşte cu cei din sală. În sală era un student la chimie, altul la medicină, altul la mecanică…Discută cu ei…

Libertatea adevărată de gândire, subliniază el, este *libertatea credinţei*.

Care sunt *mijloacele de cunoaştere* ale ştiinţei? Ştiinţa merge de la *exterior* spre *interior*, de la *efect* spre *cauză*, de la *lumea sensibilă* spre *cea inteligibilă*.

Ştiința foloseşte o aparatură materială şi nu spirituală. Ea foloseşte şublerul[862], eprubeta, retorta[863]…

Se observă faptul, că atunci când e vorba să readucem la viaţă, pe pacienţii în moarte clinică [864], mijloacele noastre ştiinţifice nu sunt prea *robuste* pentru a percepe…sufletul. Pentru că secretul lumii cuantice[865]…e dincolo de materie.

Omul are acces la Duhul lui Dumnezeu. Omul credinmcios…Vorbeşte despre un prieten al său, despre Aurel Broşteanu[866]…

Părintele Galeriu vorbea la curs, acesta e un curs, ca la predică…Punea mare accent pe modelul vorbirii şi mai puţin pe datele şi citatele bogate. Îşi folosea foarte mult, în mod expresiv, cu accente grave, dramatice, vocea sa.

Se întoarce la profesorul de Religie şi spune că Religia trece dincolo de timp. Această trecere a Revelaţiei peste timp trebuie subliniată la cursuri de profesorul de Religie şi, în al doilea rând, trebuie să unească, profesorul de Religie, în lecţiile sale, *Revelaţia* cu *iubirea*; transmiterea datelor Revelaţiei

---

[862] A se vedea: http://dexonline.ro/search.php?cuv=%C8%99ubler.
[863] Idem: http://dexonline.ro/search.php?cuv=retorta.
[864] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Moarte_clinic%C4%83.
[865] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Mecanic%C4%83_cuantic%C4%83.
[866] Poate că se referă la acesta: http://ro.wikipedia.org/wiki/Aurel_D._Bro%C5%9Fteanu.

dumnezeieşti cu iubirea faţă de elevii săi, cu conştiinţa faţă de ei.

Nu poate fi lumină a minţii, *luminare a minţii* fără *iubire* şi nici *iubire* fără *adevăr*.

Apelează la surse şi îndeamnă la faptul de a nu fi superficiali în tot ceea ce facem.

*

A doua filă audio este intitulată: *Iisus Hristos – Lumina lumii*

În Hristos, sufletul creştin simte că petrece în lume şi are răspunsuri la toate întrebările existenţiale care îl traversează. Depoziţia sa e *mărturisire*.

Poruncile Vechiului Testament sunt lumină. Venirea lui Hristos în lume a însemnat *plinătatea luminii credinţei*.

Şi vorbeşte despre colegul său de Teologie, despre Părintele Dumitru Stăniloae, care sublinia adeseori faptul, că în română, cuvântul *lume* vine din latinescul *lux* şi că *lumea* înseamnă *lumină*, că *lumea adevărată* e *cea plină de lumina Treimii*.

„Sfânta Ortodoxie": o expresie foarte dragă Sfinţiei sale, pe care o repeta ca pe o mărturisire de credinţă, de fidelitate faţă de credinţa şi Biserica Ortodoxă ecumenică.

Nu există *sfârşit al lumii*, ca sfârşit al luminii!

În cazul substantivului *lume* avem de-a face cu o realitate profundă şi cu una derivată, superificală.

Sfârşitul lumii este o răsturnare a răului, o purificare a lumii. Lumina lumii lui Hristos. Lumea se va umple de lumina lui Hristos cea veşnică. Avem *lumină fizică*, *lumină a minţii* şi *lumină cerească*.

Zilele creaţiei nu sunt zile solare, pentru că soarele apare abia în ziua a 4-a. Cuvântul *yom* = ziuă, din lb. ebraică, are o semnificaţie mai mare, ca şi aceea de *frate*. Acest *yom* înseamnă ziuă, timp, perioadă.

Lumina necreată. Sf. Grigorie Palama a murit pentru mărturisirea luminii divine.

Comuniştii îi acuzau pe preoţii ortodocşi şi spuneau că sunt *oligofreni*, că sunt *handicapaţi*. De ce? Pentru că credeau că există lumea, o altă lume, în afară de materie, de ceea ce se vede.

Însă Cuvântul a fost de la început. Cuvânt = Raţiune = Sens. Tratatul de *Teologie Dogmatică Ortodoxă* al Părintelui Stăniloae are atâta forţă, pentru că a dezvoltat Revelaţia ca logică, ca fiind raţională.

Cuvântul pe care îl aud acum a fost spus seara. Hristos şi cei 12 Ucenici.

La Paneia, la izvorul Iordanului, i-a pus la încercare: Cine spun oamenii că sunt Eu? Era acolo, unde îi întreba asta, o statuie a lui Pan, a zeului Pan. Şi Petru I-a răspuns: *Tu eşti Hristos*! Adică Hristos, Unsul lui Dumnezeu, Mesia.

Părintele Galeriu era exhaustiv şi de aceea extraordinar de fascinant, de unic. Sfinţia sa dezvolta cuvintele, *cuvintele cheie*.

Rămânea pe ele, le punea în faţa ta cu toată tăria şi gravitatea lor; ţi le imprima în suflet.

Mişcările sale şi ale glasului său erau imprimatoare de sens şi de forţă dumnezeiască, de trăirea sa sfântă, în fiinţa ta, a ascultătorului.

De aceea prelucra în continuu, divaga, era atent la public, comunica cu el, se lua de o idee care vedea că prinde, era colo…

Mulţumea când îi aduceai paharul de apă, te includea şi pe tine în predică, te punea în faţa lui foarte firesc şi făcea din tine, într-o clipă, un partener de discuţie.

Starea sa de a trăi era o stare pe deplin teologală. Pe mine, personal, m-a inspirat în fiecare clipă, prin fiecare gest…prezenţa sa, persoana sa, cuvintele sale…pentru că era *o fascinaţie în mişcare*. El jubila vorbind.

Se extindea cu putere în faţa ta, cu o tărie ca un vulcan, care te lăsa fără replică, fără contiguitate a ideilor.

Biserica e întemeiată pe Hristos şi de aceea Iadul şi nici timpul nu o biruie.

Vorbeşte despre trei locuri scripturale, în care se vorbeşte despre ceva care nu poate fi atins.

1. pomul vieţii: e chipul lui Dumnezeu din om şi acest chip al lui Dumnezeu din om este indestructibil. El, chipul Lui în noi, e „pus în vistieria adâncului nostru”.

2. Sfântul Iov. Spune Scriptura, Dumnezeu în Scriptură, că Satana să nu se atingă de el, de Iov. Cum aşa, ca Satana să fie printre *Îngerii lui Dumnezeu*?

Însă acolo, în cartea Iov, nu e vorba de *un consiliu ceresc*, la care, să fi participat şi Satana.

Sărmanul Iov: era atât de bolnav şi atât de plăpând! Dar, în Iov 19, el spune: „Ştiu că Mântuitorul meu e viu!”. Taina lui Iov e mare. E taina Dreptului suferind!

Aici se vede diferenţa: „Dumnezeu încearcă [pe om, pentru ca să îl clarifice, să îl lămurească interior n.n.], pe când diavolul ispiteşte [ca să îl omoare pe om n.n.]!”.

Încercările lui Dumnezeu *ne consolidează* şi nu *ne dărâmă*! Dumnezeu este numai *Da*, numai *Amin*! Pe când făptura este şi *Da* şi *Nu*. De mine depinde să spun *Da* sau *Nu*, adică *să aleg*.

Virtus, vir = bărbăţie.

Mi-a pus cineva întrebarea: cum răspunde un om schizofren în faţa lui Dumnezeu? Însă „Dumnezeu nu comunică cu suprafaţa, ci cu adâncul din noi”. Adâncul se trezeşte, adâncul din noi…şi el desparte.

3. Biserica: porţile Iadului nu o vor birui.

Dumnezeu a făcut „trupescul nostru”. „Sufletul nostru e haric”.

Creaţia nu poate produce sufletul omului iar sufletul nu este o funcţie a creierului.

Conştiinţa nu e produsul ci cauza creierului, a spus un laureat al premiului Nobel[867].

Omul e unic. „Fiecare om e un unic”: o expresie care îi plăcea foarte mult.

Omul e unic şi unificator. Amprentele digitale ale omului sunt unice. Sufletul nostru e unic şi unificator. Iar sufletul cere o viziune unitară şi totalizatoare a lumii.

Eu cred că a sosit vremea ca teologii să stea la masă cu savanţii[868].

Majoritatea bolilor psihice se nasc din contradicţii lăuntrice. Cel care a făcut bomba atomică[869] a spus la un moment dat: „Păcatul a intrat în ştiinţă”.

„mici excursuri”.

Pe Tabor li s-a spus că Fiul Omului va muri. Îi pregătea pentru Crucea şi Învierea Lui.

Vorbele astea ne zguduie, ne derutează!, Îi spune Petru, atunci când Îi spune să nu Îi fie Lui acestea….Dar Hristos îi spune că cuvintele lui nu sunt de la Dumnezeu.

Satan = vrăjmaş.

---

[867] Nu ştim la cine se referă.

[868] Şi noi credem, cu multă tărie, acest lucru.

[869] Nu ştim la cine se referă.

Avea programe predicatoriale vaste Părintele Constantin. El predica mult mai vast decât puteau să suporte credincioşii săi. Îţi obosea mintea cu atâtea minuni, cu atâta teologie colosală.

„Moisi şi Ilie”

Crucea şi Învierea Lui.

Filosofiile apusene s-au născut din dorinţa de a comunica cu Dumnezeu, pentru că acolo, în Occident, nu se vorbea de vederea luminii divine şi de un contact direct cu slava lui Dumnezeu, cu Dumnezeul cel viu.

Sfânta Treime Se revelează.

VT şi NT se întâlnesc pe Tabor.

Lumina Învierii străluceşte anticipativ pe Tabor.

„Înveşniceşte clipa, Doamne!”, cerea, cu alte cuvinte Petru pe Tabor.

Dumnezeu i-a dat lui Petru pe Tabor „clipa eternităţii”. Mântuitorul trebuie să coboare la copilul bolnav iar Petru Îl vroia numai pentru El. „Taborul e o mărturie a veacului[870], a luminii eterne, încă de aici”.

Adam a murit când a păcătuit şi n-a murit. A murit atunci cu sufletul şi mai apoi cu trupul. Moartea a început mai întâi în suflet.

„Moartea în păcat e o nemurire agonizantă”.

Există o înviere spirituală şi o alta a trupurilor.

„Aici primim arvuna învierii”.

Tolstoi spunea: „tribunalul[871] lui Dumnezeu e cugetul tău”.

„După ce m-am spovedit, parcă zburam”, spunea cineva. Există două morţi şi două învieri.

*

Vocaţia pascală a făpturii: a treia filă video de 3.05.24 minute.

Am ascultat numai 31.00 minute în timp ce am mâncat de prânz. Mi-am luat notiţe după.

Prima zi a lumii e primul Paşti: e trecerea de la nefiinţă la fiinţă.

În Treime estre un etern Paşti.

Sacrificiu înseamnă *a face sfânt*, a sfinţi.

---

[870] Ce va să fie.

[871] Locul unde te judecă Dumnezeu e conştiinţa ta.

Iubirea e mereu un Paşti, o trecere de la tine la altul, o asumare a altuia.

Danion Vasile şi mărturisirea credinţei

Drd. Danion Vasile[872]

*

Interviu de la Radio *Reîntregirea*; 36: 06 minute.

Sfântul Iustin Popovici a avut lumină dumnezeiască la mormânt[873].

Ecumenismul = panerezia modernă[874].

„repere de orientare"

Ortodoxia a rezistat prin Mărturisitori.

Sfântul Grigorie Palama a fost un puternic luptător împotriva ereziei.

Erezia, din ea, am gustat. Dacă iubeşti pe eretici, le spui adevărul!

Sfântul Ilarion Troiţki[875] spunea: *Hristos nu a venit să aducă o nouă învăţătură ci să îndumnezeiască omul*.

„Erezia e rupere de adevăr".

S-a îndrăgostit de dogmele Bisericii citind *Dogmatica* Părintelui Stăniloae.

„ne împărtăşim din adevăr"

„Nu e mântuitoare amestecarea *adevărului* cu *minciuna*". Diavolul aduce argumente raţionale prin care pune la îndoială învăţătura Bisericii. N-ai cum să-L minţi pe Dumnezeu!

Când crezi nu te temi de nimic.

---

[872] Aici e blogul său: http://www.danionvasile.ro/blog/. Articolul de faţă a fost editat la nivel online pe data de 2 noiembrie 2007.

[873] Adică cineva a văzut o vedenie la mormântul Sfântului Iustin Popovici.
De aici puteți downloada una dintre cărțile sale, în traducere românească: http://www.scribd.com/doc/2575976/Sfantul-Justin-Popovici-Omul-si-Dumnezeul-Om-Abisurile-si-culmile-filozofiei.

[874] Numai că Danion Vasile a preluat formula Sfântului Iustin, fără nuanțele de rigoare şi a extremizat-o în luările sale de poziție de la nivel public.

[875] Găsiți aici una dintre icoanele sale: http://colectieicoane.blogspot.com/2009/10/sf-noul-mucenic-ilarion-troitki.html.

Pr. Iulian de la Prodromu[876]: *calea Bisericii* înseamnă *să fii prigonit*[877].

„Dacă nu riscăm nu câştigăm nimic”.

Repere creştine. Ele există chiar dacă nu le vedem. Avem

Avem astăzi „o libertate murdară”.

Judecata societăţii e un drum al pieirii.

Şirul Sfinţilor nu se va tăia până la sfârşitul lumii. Vedem în Biserică o contiuitate a sfinţeniei extraordinară.

Mântuire înseamnă *sfinţenie*.

„Rugăciunea e piatra de temelie a vieţii duhovniceşti”.

Trebuie să ne găsim un duhovnic iscusit. Superman e duhovnicul meu. Duhovnicul moare pentru ucenicii săi. Trebuie să te ridici din fiecare cădere.

Există o sete nebună de a citi vieţile Sfinţilor ca pe un roman. Trebuie să doreşti să trăieşti la nivelul tău! Hristos e în noi şi vrea să fim *altfel*.

Fără un creştinism triumfal!

Ne-a distrus privitul la televizor.

Mi-e greu de multe ori.

Cere să fie pomenit în rugăciune de către ascultători.

Danion se pierde de multe ori în entuziasmul său, dă semne de neatenţie…de prindere cu totul în discuţie.

Vorbeşte pasional, cu accente dramatice, ilustrează mult, citează asemenea…dar nu dă semne de noutate teologică, de studiu asiduu, ci numai de citiri fragmentare, disparate, uşoare…cel mai adesea.

Însă, pentru că vizează un public *sub-mediu* şi *mediu* în cunoştinţe teologice şi experienţă…are multă priză la segmentul tânăr de ascultători…pentru că vine cu un limbaj simplu, direct, percutant pentru oamenii, care nu au nevoie de delicateţuri lingvistice…

Am întâlnit tineri, mai ales tinere care l-au citit [şi noi l-am citit, nu e nicio problemă!]…şi i-am întrebat *în ce constă entuziasmul* lor.

Şi mi-au spus că *ştie să vorbească pe placul lor, pe gândul lor*…Însă doreau să îmi spună, cu alte cuvinte, că limbajul său e foarte apropiat de cel al revistelor tinereşti pe care ei le citiseră, le citesc…şi nu le face mari probleme în a-l înţelege…

---

[876] Cu care vorbitorul nostru a făcut un interviu-carte. Poate fi downloadată de aici: http://www.danionvasile.ro/carte.php?id=1.

[877] Însă e o mare diferență între *a fi prigonit la propriu*, prin închisoare, pierderea locului de muncă, răniri corporale etc. și alta e...*să te crezi prigonit*, din cauză că cineva îți contrazice elanurile extremiste.

Dacă părintele Savatie[878] câştigase un segment de cititori, care priza la îmbinarea *culturii* cu *viaţa duhovnicească* şi la traseul său interior uluitor de rapid, pe deplin providenţiat, spre Ortodoxie, Danion se adresează unui segment de cititori, care îmbină în aşteptările sale *comunul* şi *senzaţionalul* postmodernităţii cu *mirenismul eclesial*, cu o participare a tinerilor la viaţa Bisericii şi care sunt încântaţi de exotismul vieţii lui Danion, care, ca fost yoghin, incită la o anume pliere pe problematica sa.

*

O altă filă audio, de 37: 16 minute.

Biserica e divino-umană.

„Homosexualitatea e calea spre Iad".

Vorbeşte despre doctoratul său pe care şi-l face în Grecia.

Creştinii ortodocşi sunt smintiţi de marile scandaluri din Biserică. Era vorba de un grup de episcopi greci, depuşi din treaptă, în acele zile.

Oamenii cad în păcat pentru că noi nu trăim sfânt. Biserica produce şi sminteală.

Care sunt marile *convertiri* ale momentului? Madonna s-a apucat de Cabală[879], Richard Gere[880] e adepătul credinţelor orientale…Prinţul Charles[881] însă…se îndreaptă spre Ortodoxie, dar mass-media îndreaptă camera în altă parte.

Mass-media propovăduieşte împotriva lui Hristos.

Despre mărturii din Africa şi de la mahomedani.

Hristos ne cheamă la o mărturisire jertfelnică.

Minunile apostolice din Zair, ale Sfântului Cosma.

„Oricine caută mântuirea o poate afla în Biserică".

Numai harul lui Dumnezeu poate birui păgânismul.

„dracul-vrăjitor"

„Trebuie să alegi între *bănuţ* şi *Hristos*".

„Hristos vine să vindece".

---

[878] Baştovoi.

[879] Imagini de la vizita sa în Israel: http://www.pbase.com/yalop/inbox.

[880] Richard Tiffany Gere: http://ro.wikipedia.org/wiki/Richard_Gere.

[881] Prinţul Charles de Wales (*Charles Philip Arthur George Mountbatten-Windsor)*: http://ro.wikipedia.org/wiki/Charles,_Prin%C5%A3_de_Wales.
Despre relația sa cu România, un articol în *Cotidianul*: http://www.cotidianul.ro/printul_charles_transilvania_este_probabil_in_sangele_meu-45391.html și două file video, aici: http://www.youtube.com/watch?v=pNdotJPVFnU și aici: http://www.youtube.com/watch?v=kMTAD8MCiTk.

Arhimandritul Meletie face rugăciune pentru a birui puterea drăcească a pastorului protestant. N-a putut face minuni false pentru că ortodocşii s-au rugat în Biserică. Însuşi Hristos a stat împotriva pastorului protestant. Descrie o minune care s-a întâmplat într-o ţară africană.

Am ascultat... doar până la 15: 22 minute.

Cred că s-a format un orizont de aşteptare prea îngust al oamenilor de la conferenţiarii Bisericii noastre române.

Vorbim despre morală, despre derapaje, despre evoluţionism, despre homosexualitate, despre UE, despre comunism şi Sfinţi Mucenici, despre ecumenism şi erezie…dar pierdem din vedere *tabloul total* al vieţii şi al teologiei Bisericii.

Când propovăduim şi despre dogmele Bisericii, despre viaţa duhovnicească a Bisericii, despre viaţa liturgică, despre teologia icoanelor, despre Sfintele Moaşte, despre vieţile Sfinţilor, despre acrivica muncă a Sfinţilor cu limbile străine, cu ştiinţa, cu filosofia, cu cultura, cu viaţa de sfinţenie?

Când îi ducem pe oameni direct în năuntrul rugăciunii isihaste, a teologiei pnevmatice a Sfinţilor, în miezul modului de a fi *fiinţe teologice*?

Da, se caută conferinţe şi cărţi uşoare, articole frugale…pentru ca să nu munceşti prea mult larealizarea lor.

Dar acestea nu ţin la nesfârşit. Nu ne ține de foame...

Teologia Bisericii e cel mai serios lucru cu putinţă şi trebuie discutate ultraserios problemele adânci ale teologiei și ale vieții noastre ortodoxe și nu partizan și nu extremist.

Cred că marşăm prea mult pe futilitate, pe uşurinţe verbale….lucruri care o să ne coste.

Introducerile „critice” la operele Sfântului Simeon Noul Teolog din SC

Sf. Simeon Noul Teolog, Părintele nostru şi stâlpul Bisericii și Părintele Său, Sfântul Simeon Evlaviosul

*

SC. 96, vol. 1, *Cateheze 1-5*. Vol. editat în 1963.

Introducerea este a arhiepiscopului ortodox Vasile Krivochéine.

Catehezele reprezintă „viaţa interioară şi experienţa duhovnicească din inima noastră”[882].

Ele sunt „o veritabilă *autobiografie mistică*, unică între toate genurile literare ale literaturii bizantine creştine”[883].

[882] Idem, p. 15.
[883] Ibidem.

Sf. Nichita, crede autorul nostru, „a diminuat elementul dramatic din dezvoltarea duhovnicească a lui Simeon"[884].

Nichita „a slăbit originalitatea personalităţii sale, a vrut să facă o *icoană* asemenea tuturor celorlalţi Sfinţi"[885].

Sf. Simeon Noul Teolog se naşte în 949 în Galatia Paflagoniei din Asia Mică[886].

Viaţa sa coincide cu domnia lui Vasile II Bulgaroctonul[887] [976-1025][888].

Studiază în Constantinopol. Unchiul său se numea Vasile[889].

Vorbeşte despre tinereţea sa în *Cat*. 22, 22-27[890]; în *Mulţumire* 2, 6-35; în *Mulţumire* 1, 72-78 şi 1, 78-80[891].

Întâlnirea sa cu opera Sf. Marcu Ascetul[892].

Cat. 22 e văzută de autorul nostru drept *o cateheză confesivă*, adică 21-22 şi 1, 2 *Euharistia*.

Introducerea e caracteristică arhiepiscopului Vasile, pentru că el dă citaţii extinse din opera Sf. Simeon, ca şi în cartea dedicată acestuia, pe care o avem şi în română.

Mănăstirea Sf. Mamas e în vecinătatea Studionului. Sf. Mamas şi Sf. Vasilicos au fost sărbătoriţi aici, în mod iniţial, la 2 septembrie, apoi la 30 iulie[893].

Xerocercos sau *Xylocercos* e astăzi *Belgrad Kapou*[894].

M. Christou a avansat adormirea Sf. Simeon la anul 1037, pe când I. Hausherr în 1022[895].

Conflictul cu Ştefan, fost al Nicomidiei: 1003-1010 şi ajunge la Sfânta Marina între 1009-1022[896].

Karl Holl, *Enthusiasmus and Bussgewalt beim griechischen Mönchium, Eine Studiez zu Symeon dem Neuen Theologen*, Leipzig, 1898.

Paul Maas, *Aus de Poesie des Mystikers Symeon (Beiträge zur Geschichte des Christlichen Altertums zbd der*

---

884 Idem, p. 16.

885 Ibidem. Noi credem că Sfântul Nichita Stithatul a dat o viaţă a Sfântului Simeon Noul Teolog, într-o manieră personală, fără a eradica vreo altă abordare. El a spus viziunea sa despre el, despre Părintele său, care nu trebuie să însemne *o evidenţiere raţionalistă*, *distantă* şi *absolutistă* a Sfântului Simeon.

886 Idem, p. 17.

887 A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vasile_al_II-lea_Bulgaroctonul.

888 Ibidem.

889 Ibidem.

890 Idem, p. 18, n. 2.

891 Idem, p. 18, n. 3, 4 şi 5.

892 Idem, p. 19-20.

893 Idem, p. 32, n. 2.

894 Idem, p. 32-33.

895 Idem, p. 55, n. 1.

896 Idem, p. 58.

Byzantinischen Literatur), Festgabe Albert Ehrhard, Bonn, 1922.

Catehezele au fost scrise între 980-1005 şi, mai precis, între 995-998[897].

În *Cateheza 4*, Sf. Simeon Evlaviosul e adormit deja, pe când *Cateheza a 10-a* e scrisă la maturitate[898].

Concordanţa: ed. Zagoraios şi opera Sf. Simeon NT[899].

PG. 120, *Catehezele*[900].

Cateheza a doua [901] vorbeşte despre spiritualitatea hristocentrică a Sf. Simeon.

*

SC nr. 104, vol. 2, *Cateheze 6-22*, editat în 1964**.**

Introducerea tot de arhiep. Vasile Krivochéine. O introducere nesimnificativă.

*

SC nr. 133, vol. 3, *Cateheze 23-34*, ed. 1965.

Tot a arhiepiscopului Vasile; nesemnificativă…numai că, la final, avem un indice scriptural foarte important, cu textele scripturale simeoniene citate în *Cateheze*[902].

Avem la p. 382 un alt indice interesant, *indice de texte colaterale*.

Al treilea indice interesant al cărţii este acela de nume[903].

*

SC, nr. 122, *Tratate teologice şi etice*, tom. I, *1-3 teologice* şi *1-3 etice*, ed. în 1966 de Jean Darrouzès.

Nu ştim, din *viaţa* scrisă de Sf. Nichita, când a scris Sf. Simeon, în mod precis, *tratatele teologice* şi *etice*[904].

---

897 Idem, p. 165.
898 Idem, p. 166.
899 Idem, p. 191-192.
900 Idem, p. 194-199.
901 Idem, p. 246-247, n. 1.
902 Idem, p. 359.
903 Idem, p. 384 sq.
904 Idem, p. 7.

Cf. n. 2, p. 7, editorul francez estimează compunerea acestor tratate între 1000 şi 1009. Aceeaşi idee şi în p. 8.

El apără teologia mistică[905].

După Sf. Nichita ostilităţile împotriva lui Simeon au început în 1003 şi s-au terminat prin exilarea sa în 1009. Iar, în 1005, el îşi dă demisia din stăreţie în favoarea ucenicului său, a Sf. Arsenie[906].

În acea perioadă, Sf. Simeon scrisese *Capitolele*, o *lucrare în versuri* care îl viza pe Ştefan, fost al Nicomidiei, *Prima apologie* şi *două scrisori* din cele rămase posterităţii, *cf. Viaţă*, p. 97, 107, 131, 132-134, din ed. I. Hausherr[907].

În timpul exilului său şi după reabilitarea sa, Sf. Simeon scrie *A doua apologie*, care a fost citită în sinodul constantinopolitan şi în prezenţa patriarhului[908].

După reabilitarea şi stabilirea lui la Sf. Marina, compune *Imne*, *cf. Viaţă*, p. 145, Idem ed. cit. ant.[909].

Piese importante din *Imne* au fost compuse înainte de 1009, adică din perioada scrierii *Tratatelor teologice şi etice*[910].

Cu toate că Sf. Nichita l-a denumit pe Sf. Simeon ἀγράματος, cf. *Viaţă*, p. 186 [130, 10][911], cu toate acestea, Sf. Simeon se dovedeşte un perfect cunoscător al Scripturii, mai ales al Evangheliilor şi al Epistolelor pauline[912].

Maniera sa de acumulare teologică nu e *livrescă* şi nici *ştiinţifică*[913].

Cunoştea, în mare parte, pe Sfinţii Părinţi şi pe Sfinţi, şi avea o bogată cunoaştere dobândită prin rugăciune şi contemplaţie, sub îngrijirea Sfântului său Părinte, Sf. Simeon Evlaviosul[914].

Acuzaţia de *mesalianism* la adresa Sf. Simeon nu are funadamente reale[915].

Autorul, ca şi alţi *deştepţi*, neagă faptul că Sfântul Macarie cel Mare este autorul dumnezeieştilor sale *Cuvinte*

---

[905] Idem, p. 8.
[906] Idem, p. 9.
[907] Idem, p. 9, n. 2.
[908] Idem, p. 9.
[909] Idem, p. 9, n. 4.
[910] Idem, p. 10, 1.
[911] Idem, p. 23, n. 3.
[912] Idem, p. 23.
[913] Ibidem.
[914] Ibidem.
[915] Idem, p. 26. Pentru noi ea e fantasmagorică cu totul. E o răutate venită din partea unor oameni, care nu avuseseră habar de vederile dumnezeieşti, dar doreau să fie *teologi* cu tot dinadinsul.

mistice, pe care noi le avem în vreo două, trei ediţii în română[916].

E o modă, demonică la culme, să îi negi pe Sfinţi, să le spui cum ar fi trebuit să fie, când ei sunt luminile lui Dumnezeu iar noi, nişte biete paiaţe.

Tratatele teologice ale Sf. Simeon, în ceea ce priveşte stilul lor, sunt pentru autorul romano-catolic doar nişte mostre de „jargoane teologice, cu repetiţii penibile, cu mărturisiri ale păcatelor, cu raţionamente slabe, care nu dovedesc nimic"[917].

Adică să stăm şi să ne uimim de cât de *critic* a fost marele editor francez…care nu a văzut în Sf. Simeon *nimic deştept*…dar i-a dedicat vreo 6 ediţii critice.

Satanism pe faţă! Nedisimulat…în ediţii *critice*, mai degrabă *negaţioniste*.

Continuăm: „El nu se simte bine în cadrul teologiei speculative şi acest lucru se resimte în cuvintele sale"[918].

Simeon făcea prea puţin caz de retorică[919].

Vocabularul său e, în mare parte, *biblic* şi, mai ales, *nou-testamentar*[920].

Neglijează *înţelesul literal* pentru *accepţiuni personale*[921].

El dezvoltă viziuni particulare[922].

„…nu vrem să spunem că are *mania comparaţiilor* referitoare la fericire"[923]. Este execrabil modul cum e prezentat aici Sf. Simeon.

Are, spune autorul, care pare venit dintr-o junglă a înţelegerii vieţii duhovniceşti: „imaginaţie poetică şi contemplativă", care nu exclude realismul[924].

Autorul spune că Sf. Simeon neglijează imaginile tradiţionale, inseparabile de limbajul mistic, ca lumina, soarele, marea şi include alte elemente[925].

Însă face comparaţie cu basileul pe tronul său, cu meşteşugarul care face vase etc.[926].

---

[916] De aici puteți downloada: http://arhiva-ortodoxa.info/arhiva/4.document/Biblioteca%20Misionarului%20Ortodox/%28PSB%2034%29%20Sfantul%20Macarie%20Egipteanul%20-%20Omilii%20duhovnicesti.pdf.
[917] Idem, p. 71.
[918] Ibidem.
[919] Idem, p. 72.
[920] Idem, p. 74.
[921] Ibidem.
[922] Ibidem.
[923] Ibidem.
[924] Idem, p. 75. Adică să privim de unde învăţăm *mefistotelismul teologic* sau *demonismul interpretărilor teologice*!
[925] Ibidem.
[926] Idem, p. 75-76.

Limba folosită de Simeon e limba epocii sale[927].
Adică am înţeles de ne-am omorât!...

*

SC, nr. 129, vol. 2, *Tratate teologice şi etice*, ed. 1967.

Tot de Darrouzès. Nimic important în introducerea sa.
Indexul scriptural la p. 461-474.
Indexul autorilor citaţi, p. 475-476.
Index de nume proprii: p. 477-480.
Indice grecesc analitic, p. 481-517.
Erata, p. 518-519: e o surpriză a edițiilor critice închinate Sfântului Simeon. Credeam că ei *nu...greșesc* niciodată.

*

SC, nr. 156, *Imne*, *1-15*, vol. 1, text de Johannes Koder, ed. 1969**.**

Koder a avut ca teză de doctorat *Istoria Imnelor Sf. Simeon*[928].

J. Paramelle spune că Imnele „au un farmec monoton şi un ritm slab"[929].

Adică dăm din lac în puţ cu comentatorii noştri! Nu am găsit nicio subliniere corectă, viguroasă, generoasă în introducerile astea extrem de necritice, extrem de necorecte.

Dacă te apuci să faci o ediţie critică şi ajungi până la urmă la concluzia, că autorul pe care l-ai editat, după ani de muncă textuală e un tembel, e un nătâng…înseamnă că ţi-ai greşit şi autorul şi cartea.

În introducerea protestantului Koder, bineînţeles, că Sf. Dionisie Areopagitul e băgat la *pseudo*[930], unde el nu a fost şi nu va fi niciodată în Biserica lui Dumnezeu.

Sf. Simeon are 58 de *Imne* şi 10.700 de versuri[931], în cele trei volume critice din SC.

Ediţia Zagoraios [Z] „nu e critică, nici completă şi nu răspunde, în mare parte"…cu alte manuscrise de la Sf. Munte Athos[932].

---

927 Idem, p. 76.
928 Idem, p. 7.
929 Idem, p. 10.
930 Idem, p. 19.
931 Ibidem.

Cine ştie cât e de adevărat sau de fals acest enunţ?!

Ediţia Z., spune autorul protestant, a omis Imnele 10, 15, 21 şi 53[933].

J. Pontanus a tradus 38 de *Imne*, cf. PG 120, 321-688 şi 709-712[934].

Pontanus a tradus un mass. mediocru şi a scos pasajele care i s-au părut şocante [?!] din *Imnele* simeoniene[935]. Un alt băiat pudic la culme, când e vorba să spună adevărul!

M. Lot-Borodine, *Hymnes et discours*, în *Vie Spirituelle*, t-.XXVII-XXXVIII, 1931.

Nu s-au păstrat *scoliile* la *Imne*[936].

Nu se poate preciza prea bine data alcătuirii *Imnelor*[937].

Însă *Imnul 21* e datat în jurul lui 1003[938]. *Imnul 7* e scris la puţin după adormirea Sf. Simeon Evalaviosul[939]. La fel şi *Imnul 37*, pentru că deplânge moartea Părintelui său[940]. La fel *Imnul 10*[941].

În perioada egumenatului, Koder situează *Imnele* 19, 14 [la finele egumenatului] şi în 1005: *Imnele* 15, 43, 46. *Imnul 43* e din timpul revoltei de la mănăstire [995-998].

Imnul 56 e în relaţie directă cu Sf. Simeon Evlaviosul, dar el a adormit[942]. *Imne* în care îşi prezintă viaţa şi evenimente decisive: 2, 43; 14, 30; 18, 12-55*; 22, 119[943].

Evenimente de după adormirea Părintelui său [986-987]: *Imnul* 10 şi 37[944].

Despre exlilul său în 4, 93[945], lucru care permite datarea *Imnului* 4 după anul 1009[946]. *Imnul* 5 e după 980, când el devine preot şi înainte de adormirea Sf. Simeon Evlaviosul [986/987][947].

Tablou liric: *Imnele* 10 şi 57, marea polemică: *Imnul* 21, apel la credincioşi: *Imnul* 58[948].

---

932 Idem, p. 20.
933 Ibidem.
934 Idem, p. 22, 5.
935 Idem, p. 22.
936 Idem, p. 68.
937 Idem, p. 74.
938 Idem, p. 75.
939 Ibidem.
940 Ibidem.
941 Ibidem.
942 Idem, p. 76.
943 Ibidem.
944 Ibidem.
945 Ibidem.
946 Ibidem.
947 Idem, p. 77.
948 Idem, p. 78.

El explică simplu, spune autorul[949], lucru pe care nu îl admit în niciun fel. Ceea ce lui i se pare *simplu* mie mi se pare *de-o sfinţenie* şi *de-o greutate inimaginabile*.

Pentru că ce spune Simeon nu sunt *poveşti* pe care le poţi învăţa pe de rost, ci sunt *vedenii dumnezeieşti*, pe care le ai numai după ce te curăţeşti de patimi. Că le spui mai concis, că le spui în 10 cărţi: nu asta contează! Contează ca, mai întâi să le ai...și apoi să scrii despre ele.

Comentatorii noştri se uită la limbaj, la forme poetice, bagă totul în normalitatea unui cap, care stă la masa de scris, într-o mare bibliotecă şi crede că *Imnele* şi întreaga operă a Dumnezeiescului Simeon a fost scrisă la căldurică.

Nu, frate Koder, a fost scrisă la frig, cu multe privaţiuni şi cu o mare sfinţenie! Ceea ce dumneata nu ai deloc…

Imne dialogice în cea mai mare parte a lor: 15, 17, 18, 22, 23, 53, 58[950].

El nu recurge la cuvinte *rare* sau *desuete*[951] şi nici la forme analogice[952].

Autorul, ca să fie puţin filolog, spune că se remarcă la Sf. Simeon o totală confuzie între *forma de viitor* a verbului şi *subjonctivul aorist* şi că, încerca tot timpul să construiască *viitorul regulat* al *verbelor neregulate*[953], adică era *paradoxal rău* pentru Koder.

Deci, ce face Sfântul nostru pentru Koder? Încurcă *viitorul* cu *trecutul medio-pasiv*, uitând că formulele profetice vechitestamentare, de unde e această modă în limbajul duhovnicesc ortodox, spune despre o profeţie de viitor că s-a întâmplat deja.

Adică, vorbim profetic, vorbim despre viitor şi n-o să punem forma: *se va întâmpla*, vorbim de profeţie la trecut, ca şi când *s-ar fi întâmplat deja*.

Şi iarăşi, de ce ar fi vrut Sfântul Simeon să *reguleze formele neregulate* ale verbelor, decât pentru a exprima subtilităţi teologice, care lui Koder îi scapă cu totul?

*

---

[949] Ibidem.
[950] Ibidem.
[951] Idem, p. 79. Un lucru bun și pentru astăzi și pentru totdeauna: să scrii în mod explicit și pe înțelesul contemporanilor.
[952] Ibidem.
[953] Idem, p. 80.

Trec peste *Imne* vol. 2, şi merg la *Imne III*, SC 196, 41-58, ed. 1973**,** la care au lucrat Koder, Paramelle şi L. Neyrand**.**

Nimic la introducere.

La spatele cărţii: index scriptural, p. 313-328.

Indice de nume: p. 329-330.

Indice la cuv. greceşti: p. 331-329: cel mai mare index realizat la ediţiile simeoniene.

Indice de autori citaţi la note, p. 393-394.

Paralela cu începutul Imnelor, p. 395-396.

Concordanţa *Imnelor* între textul actual, Pontanus din PG şi Zagoraios [Z], p. 397-398...şi între *Zagoraios* şi *Codici* la final

Decepţie totală!

O scriitură hâtră[954], fără personalitate…după o muncă imensă de catalogare, traducere şi editare a textelor simeoniene!

Atâta răutate vărsată asupra unui om, cu care au stat de vorbă zile întregi, prin textele lor şi…nu l-au auzit deloc, nu s-au îndrăgostit deloc de el, când inima mea l-a citit doar şi e plină de iubirea şi frumuseţea lui!

Adică niciun sentiment, nicio nobleţe, nicio gentileţe.

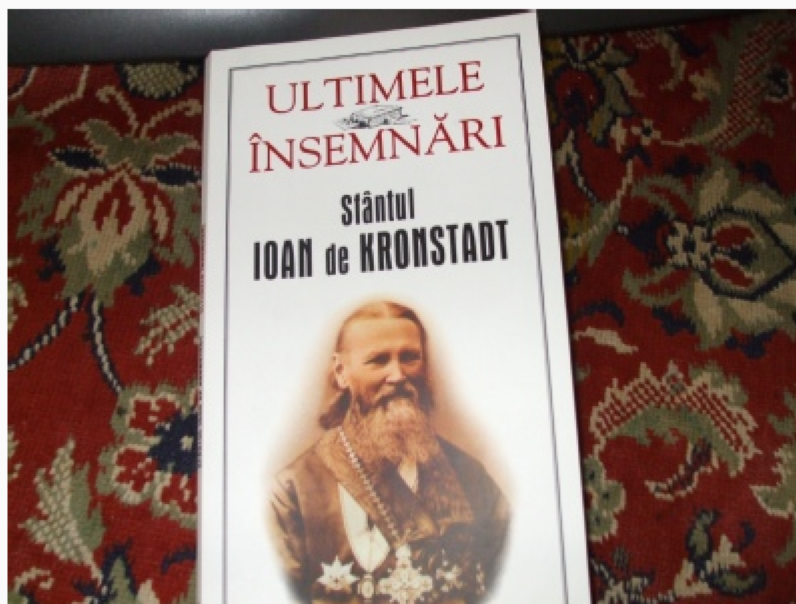
Tragi cu mitraliera şi atât! Cam aşa se învaţă să scrii *critic*….

Mai degrabă critica asta ştiinţifică vine tocmai din murdăria interioară a interpreţilor neaveniţi, care nu vor să se sfinţească apropiindu-se de Sfinţi, ci să-şi bată joc de ei.

---

[954] Cu sensul de: răutăcioasă, neserioasă, duplicitară.

Ultimele însemnări ale Sfântului Ioan de Kronstadt în tălmăcirea lui Adrian Tănăsescu

Sf. Ioan de Kronstadt, *Ultimele însemnări*, trad. din lb. ru. de Adrian şi Xenia Tănăsescu-Vlas, Ed. Sofia şi Cartea Ortodoxă, Bucureşti, 2006, 127p. , format mic, pe care îl prinzi în mână. Cartea e *cf*. ed. Lodia, Moscova, 2003[955].

Carte după insuflarea harului pe care a avut-o: cuvânt prefaţator.

Şiretenia vrăjmaşilor Bisericii: „Pune-le capăt: să moară odată cu aceşti oameni toată năzuinţa lor cea vicleană!”[956].

şiretenia, tulburarea[957]: cuvinte care exprimă alegerea autorului, modul în care el discerne sensurile cuvintelor.

La un moment dat i-am spus lui Adrian[958] că el *personalizează* textele, că *îl simţi* cum traduce, în *ce fel* traduce şi că acesta e *un lucru bun*.

Dacă nu personalizezi textele pe care le traduci, ele nu trec prin tine cu adevărat ci numai prin cunoaşterea ta periferică.

Despre îndrăcirea lumii noastre[959].

„munte ale necredinţei”[960]

[955] Articol editat la nivel online pe data de 7 noiembrie 2007.
[956] Idem, p. 7.
[957] Ibidem.
[958] Într-o anume perioadă i-am fost prieten și duhovnic traducătorului nostru, atât lui, cât și întregii sale familii, de aici intimitatea cu sine.
[959] Idem, p. 8.

Slujirea cu evlavie în faţa oamenilor[961].

Sfântul Ioan, Părintele nostru, insistă pe nejudecarea oamenilor, indiferent dacă sunt vii sau morţi[962].

Despre cunoaşterea stricăciunii oamenilor de către duhovnici: „Noi, preoţii duhovnici, ştim acest lucru mai bine decât oricine”[963].

„Nu este necuviinţă păcătoasă şi urâciune a păcatului în care să nu cadă omul”[964].

Despre izbăvirea de sporirea diavolească în noi[965].

Despre cum să te comporţi faţă de conducătorii bisericeşti şi lumeşti, care păcătuiesc şi care ne-ar sminti la o adică.

R: „Dacă ţarul sau orice cârmuire îndeobşte, fie ea lumească sau duhovnicească, greşesc în multe privinţe şi calcă legea din slăbiciune sau din lipsă de caracter, nu îi dispreţui, nu îi defăima, ci roagă-te Domnului”[966].

El S-a întrupat de dragul nostru[967].

„păcatul lesnicios”[968]

Fericeşte, Dumnezeiescul Ioan, pe cel care s-a întărit fără clintire în Dumnezeu[969].

Lui Adrian îi place cuvântul *noimă*. Îl repetă de multe ori, apare şi în p. 16, şi e vorba de *înţeles*, de sens, de telos, de esenţa lucrurilor.

Samavolnicia cuibăririi în noi a patimilor[970]. Patima intră în forţă şi ea ne ocupă.

„Eu vreau viaţa adevărată, dumnezeiască, proprie fiinţei zidite după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, Dumnezeul meu!”[971]. Şi eu, Preadumnezeiescule!

„uriaşa nebunie de bunăvoie”[972]

lume preacurvară şi păcătoasă, hrăpăreţ[973]

„prosteasca, obraznica visare şi trufie de a fi deopotrivă cu Dumnezeu”[974]

---

[960] Ibidem.
[961] Idem, p. 9.
[962] Idem, p. 10.
[963] Ibidem.
[964] Ibidem.
[965] Idem, p. 11.
[966] Idem, p. 12.
[967] Idem, p. 13.
[968] Idem, p. 14. Care se face foarte uşor.
[969] Idem, p. 15.
[970] Idem, p. 17.
[971] Idem, p. 18.
[972] Ibidem. E vorba de păcat, de patimă.
[973] Idem, p. 20.
[974] Idem, p. 22.

„Dacă m-ar părăsi bunătatea lui Dumnezeu, aş rămâne om vechi, cu totul în păcate”[975]. Aşa este!/

Preotul în posturi[976].

Dumnezeu şi creaţia Sa[977].

„Toţi îşi laudă credinţa ca fiind *dreaptă*, dar *drept* nu este cel care se laudă, ci cel pe care îl laudă Dumnezeu”[978].

Şi Dumnezeu Îşi laudă Sfinţii făcând din trupul lor mort un trup care miroase a mir, care face minuni, vindecă neputinţe şi emană multă dragoste, căldură duhovnicească.

Dacă cadavrul rămâne cadavru, Sfintele Moaşte devin frumuseţi, care emană viaţă şi bucurie.

Cine se laudă cu Sfinţi să ne arate moaştele lor! Dacă cadavrul lui Luther miroase frumos, atunci ne vom ruga lui…Dar miroase...frumos?!

„Când credinţa noastră în Sfintele icoane şi Biserică este de acest fel, oare voi, ereticii luptători împotriva Icoanelor, veţi arunca în ele cu piatra osândirii clevetitoare? Noi avem dreptate, iar voi sunteţi nedrepţi şi mincinoşi”[979].

În gura Sf. Ioan aceste cuvinte sună autentic, pentru că el ştie ce spune. Dar, dacă un creştin al nostru, preia aceste cuvinte şi are un discurs de acest gen, oriunde şi oricând, e patetic.

Eram la un moment dată într-o librărie ortodoxă şi vine o doamnă ortodoxă şi îl întreabă pe librar, dacă are cartea nu ştiu care, pentru că ea „este hrană pentru suflet”.

A sunat ca nuca în perete cererea ei!

Cartea era, cu adevărat, *o hrană pentru suflet*. Însă, dacă preiei o expresie citită, care nu se integrează la momentul *potrivit* în discursul tău, care nu e nici pe departe unul *patristic*, unul al unui om profund duhovnicesc, nu faci decât să pari *fals*.

Adică falsificăm cuvintele Sfinţilor, când le folosim când nu trebuie, cum nu trebuie şi, mai ales, ca să fim pedanţi.

Cum să sune bine o expresie luată dintr-un panegiric mortuar, la o predică la Cununie? Sau, cum să sune bine un neologism, preluat urechist, într-un context lingvistic plin de normalităţi plate?

Dacă îi spui prietenului tău: „Am nevoie de tine acum. Sunt într-o situaţie disperată…Nu mai am bani ca să plătesc întreţinerea şi trebuie să mă ajuţi”… mesajul e curat, e disperat, e credibil.

---

975 Idem, p. 24.
976 Idem, p. 24-25.
977 Idem, p. 25-26.
978 Idem, p. 28.
979 Idem, p. 32.

Dar dacă i-ai spune: „Te rog, la modul impardonabil…să urgentezi venirea ta la mine, pentru că sunt într-o situaţie riscant de neprevăzută”, nu ai nicio credibilitate, pentru că pedanteria are locul ei iar disperarea cere imediateţe.

grăunţe[980]

Maica ta duhovnicească: Biserica[981].

„trebuie să trăieşti în chip prevăzător, să gândeşti şi să simţi în chip sănătos”[982] Trebuie să ai perspectivă şi să simţi autentic gesturile şi cuvintele tale.

sufletul = adevărata noastră bogăţie[983]

Sfinţii sunt „minţi cereşti”[984].

aplecarea spre patimă[985]

„putoarea păcatului”[986]

Mt. 16, 18 e tâlcuit greşit de cătreteologia romano-catolică, pe el stabilindu-se atât *primatul* cât şi *succesiunea petrină* cât şi *infailibilitatea papală*: toate nişte erezii sfidătoare.

Şi autorul nostru spune: că din tâlcuirea greşită „vin multe rătăciri ale lor[987], mai ales nălucirea cum că *papa este vicarul lui Hristos pe pământ*”[988].

Sfântul Ioan a atacat acerb papalitatea şi pe Tolstoi[989], alături de secta ioanită, care îl diviniza pe el şi credeau că Sfântul Ioan de Kronstadt e *întruparea* lui Hristos pe pământ.

In. 10, 9: „Hristos e uşa cea gândită”.

Iarăşi *noimă*[990].

Iarăşi împotriva pretinsului primat papal[991].

„Am fost prin sate şi am văzut cum trăiesc ţăranii: ce sărăcie peste tot, ce zdrenţe cu petice fără număr! Ce feţe istovite!…Ce chipuri necăjite!”[992]. O frescă a sărăciei din sec. al 19-lea, din Rusia. Şi acum e la fel…în multe locuri ale lumii…

„Stihia de viaţă a sufletului tău se află în Biserica Ortodoxă”[993].

---

980 Ibidem.
981 Idem, p. 33.
982 Idem, p. 34.
983 Idem, p. 35.
984 Idem, p. 37.
985 Idem, p. 38.
986 Ibidem.
987 Ale romano-catolicilor.
988 Idem, p. 41.
989 Idem, p. 47.
990 Idem, p. 42.
991 Idem, p. 44.
992 Idem, p. 45.
993 Idem, p. 49.

Traducătorul nostru merge, de multe ori, pe ideea arhaizării limbajului, acolo unde vrea să indice o anume adâncime a textului.

Într-o altă discuţie cu Adrian i-am spus că *excesul de arhaizare* [el foloseşte pe *Egipet* în loc de *Egipt*, pe *Moisi*/ *Moisei* în loc *Moise*, pe acest *noimă*, *gâlceavă*, etc.] face traducerile sale să nu mai aibă cursivitate, pentru că îngreunează cititul.

E bun, un astfel de mod de a traduce, pentru specialişti, pentru iniţiaţi dar nu pentreu *marele public*.

Am observat că părintele profesor Ică jr., de la un timp, a trecut la o pronunţată *neologizare* a traducerilor sale, la variante multiple de cuvânt în frază, între bări, ceea ce e un lucru bun.

Însă, dacă neologizăm prea mult textul iarăşi ne îndepărtăm prea mult de esenţa textelor, de cadenţa lor proprie. Cred că trebuie să ţinem calea de mijloc între *excesul de arhaism* şi *excesul de neologism*.

Să îmbinăm *vechiul* cu *noul* într-o prospeţime proprie. Adică, să ne imprimăm personalitatea în personalitatea Sfântului pe care îl traducem, ca lucrurile să aibă vivacitatea lor, prospeţimea lor, unicitatea lor.

Dacă oricine poate traduce un text sau dacă fiecare traducem la fel, cuvânt cu cuvânt, un text, la ce rost mai are să mai traducem o mie de inşi?

Eu savurez unicitatea traducerii, personalitatea traducerii şi apoi conţinutul traducerii.

Nu mă uit la greşeli, nu mă interesează din ce limbă e tradus textul, nu cred în faptul că din greacă e *mai bună* traducerea decât din spargă[994] sau că, dacă scriu în franceză sunt *intraductibil* în poloneză.

Traducerea reală are unicitatea ei, provocarea ei…fapt pentru care vezi că nu a tradus textul un robot…ci un om, care a ales un sens şi nu altul, care a pus totul într-o sintaxă proprie, care a vrut să fie *aşa* şi nu *aşa*…şi asta înseamnă traducere: *unicitatea diversităţii*!

Când Adrian a vorbit de *stihia de viaţă a sufletului nostru*, cred că s-a referit la *duhul de viaţă*, la modul particular şi esenţial prin care eşti, întru Duhul, în Biserica lui Dumnezeu.

„Mâhnirea mă apucă pentru acei oameni care nu citesc deloc *Cuvântul* lui Dumnezeu, ci doar ziare şi literatură lumească”[995].

---

[994] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Limba_sparg%C4%83.
[995] Idem, p. 49.

Nu cred că Sf. Ioan a folosit în original *Cuvântul* ci *cuvântul*, în fraza citată supra. Asta e o manieră neoprotestantă, care vor să inducă, în mod fals, ideea, că un cuvânt al lui Dumnezeu, o zicere este identică cu Cuvântul, cu persoana Sa.

Persoana lui Hristos nu Se reduce la cuvintele Sale faţă de noi, pentru că persoana Sa este sursa inepuizabilă a cuvintelor Sale către noi.

A scrie *Cuvântul lui Dumnezeu* şi a înţelege prin asta *Sfânta Scriptură*, înseamnă a reduce *persoana lui Hristos* la *Scriptură*, lucru imposibil.

Dacă Îl înlocui pe *Hristos* cu *Scriptura*, atunci iei Scriptura şi faci ce vrei cu ea, pentru că Scriptura fără Hristos în mod viu, în noi, şi de Duhul, Care să ne lumineze Scriptura e doar o carte lăsată la discreţia orişicui.

De unde atâtea secte, dacă toţi înţeleg, în mod direct, de la Duhul, cele ale Scripturii? Şi de unde atâtea antagonisme în sânul aceleiaşi organizaţii religioase, dacă toţi sunt *mânaţi de Duhul*? Cum concorzi *neorânduiala* multor opinii cu *unitatea* Duhului Sfânt?

Cum vezi *unitatea* în *diversitate*, dacă diversitatea nu te reîntoarce la unitate, la un mod unitar de a simţi relaţia ta cu Dumnezeu. Dumnezeu ne spune multe prin Scriptură, prin Biserică, prin oameni, în inima noastră, în tot ceea ce vedem…

Dar ca să ajungi la El nu trebuie să te opreşti nici la Biserică, nici la Scriptură, nici la văzutul Tainei, nici la literă, nici la soare, nici la tine, ci trebuie să fii ridicat, de către El, la cele pe care ochiul nu le vede în mod autonom.

Dacă spui: *Cuvântul lui Dumnezeu* şi înţelegi prin asta un fragment: Mt. 5, 5, spre exemplu, arăţi că nu ştii să faci distincţie între *cuvânt* şi *persoană*.

Când ierarhia ortodoxă citeşte Sfânta Evanghelie, în introducerea melodică, cântată, strigăm: „din Sfânta Evanghelie de la Matei citire”.

Adică e ce a spus Matei despre El. Când Dumnezeu Cuvântul vorbea, Se revela Sf. Proroci, El le spunea: „Cuvântul Domnului zice…”, pentru ca să arate *cine zice* şi nu *ce zice*.

Pentru că: „A fost Cuvântul Domnului către…”.

Da: Fiul lui Dumnezeu le-a vorbit lor: lui Isaia, lui Avacum, lui Iona!

Însă *El*, *persoana* Lui le-a vorbit şi nu *vorbele Lui* sunt *El*. Vorbele sunt *de la El*, sunt *ale Lui*, prin ele Îl înţelegem *pe El*, cuvintele Lui spun *despre El*.

Dar noi nu rămânem la cuvintele Lui ca să le idolatrizăm, ci ele, cuvintele Lui, împlinite în viaţa noastră, ne unesc cu El. De aceea să nu facem din *cale* un *scop*!

„Pentru plăcerile de bunăvoie la tinereţe vin durerile de nevoie la bătrâneţe”[996]. Un adevăr dureros.

sârguitor[997]

Confesiunea de la 70 de ani: pasajul fundamental al cărţii[998].

Un alt apendice al confesiunii[999]

A început să îl folosească şi el pe *economie* în loc de *iconomie*[1000]…Enervant lucru!

Economie de piaţă sau de gang?

Părintele profesor Ică jr. a tradus odată, la o carte a Sfântului Iustin Popovici, titlul: *animal îndumnezeit*, ca definiţie a omului, în loc de *fiinţă îndumnezeită*.

Zῷον-ul e şi *animal* dar e şi *fiinţă*, mai întâi: *fiinţă vie*. Însă, trebuie să alegem contextul unde să nu apară ironia, ca omul să se gândească la *omul animal/fiinţă îndumnezeită*, ca la maimuţa care…poate pretinde…*sfinţenie*. Apar multe lucruri, care nu pot fi suportate de un cititor de acum.

„cumplitul catolicism”[1001]

Hristos, „îneacă prin har toată fărădelegea” în Botez[1002].

„rodul oprit”[1003]. E marcă tănăsesciană!

Sec 19, Rusia: „Orăşenii se îneacă în bogăţie, satul se îneacă în sărăcie. Cei ce trăiesc la ţară sunt nişte mucenici, oameni pururea necăjiţi. Dintre aceştia mulţi vor fi cei dintâi în veacul ce va să fie”[1004].

Cronologia bisericească spune că suntem în al 8-lea mileniu de la facerea lumii[1005].

„Romano-catolicii au lepădat Proscomidia, şi prin aceasta au *descăpăţânat* Biserica, rupând legătura învederată a Bisericii văzute, luptătoare, cu Biserica nevăzută, triumfătoare, ca în locul lui Hristos să îi dea alt cap-un om”[1006].

---

996 Ibidem.
997 Idem, p. 50.
998 Idem, p. 52-53.
999 Idem, p. 55.
1000 Idem, p. 56.
1001 Ibidem.
1002 Idem, p. 57.
1003 Idem, p. 58.
1004 Idem, p. 59.
1005 Idem, p. 60.
1006 Idem, p. 63.

Nu m-aş fi gândit niciodată să-l folosesc pe *descăpăţânat* pentru *decapitarea* Bisericii catolice de Capul Hristos. Cred că e o alegere extraordinară, expresivă pentru limba română, acest cuvânt!

În teologia ortodoxă recentă, în limbajul teologic, am eliminat sintagmele *Biserica luptătoare* şi *Biserica triumfătoare,* pentru că dădeau ideea că sunt *două Biserici* cu legătură discutabilă între ele.

Părintele profesor Dumitru Popescu şi părintele profesor Ştefan Buchiu sunt de părere că trebuie să vorbim despre *aspectul nevăzut* şi *aspectul văzut* al Bisericii [preluând ideea stăniloesciană *a experierii cu multiple trepte*], care priveşte Biserica, prin prisma unui om duhovnicesc, care poate să treacă de la *ce se vede*, prin har, la *ce nu se vede*, fără să separe aceste lumi, care se întrepătrund reciproc.

Adică Sfinţii şi Îngerii sunt printre noi, ne ajută, ne călăuzesc, Treimea e cu noi, însă, ca să vedem prezenţa lor cu noi, trebuie să ne înduhovnicim continuu, ca să sesizăm această compenetrare, co-existenţă reală a noastră cu Îngerii şi cu Sfinţii și cu Dumnezeu.

De aceea, în multe minuni ortodoxe, apar la slujbe Sfinţi şi Îngeri, care slujesc cu preoţii şi ei par *ca noi* deşi nu sunt *dintre noi*.

Acest *a fi împreună* a celor care nu se văd de către noi, cu noi, care ne vedem unii pe alţii, este exprimat mai bine prin acest *văzut-nevăzut al Bisericii*.

Neajunsul sintagmei propuse de către cei doi părinţi profesori numiţi anterior, e acela, de a nu vedea *separate* ci *distincte* nevăzutul şi văzutul Biserici, pentru că ne întoarcem la aceeaşi problemă de care vrem să fugim, pentru că are o coloratură teologică romano-catolică.

Admonestarea intelectualilor care au părăsit înţelepciunea dumnezeiască[1007].

Spune Sf. Ioan, că în fiecare om, chiar şi în cel înţelept, se află o doză însemnată de „prostie respingătoare"[1008]. Are foarte mare dreptate! Toţi avem prostia noastră.

La 52 de ani de „preoţie harică"[1009]. Întotdeauna Sf. Ioan e tulburător, e devastant pentru inima care îl iubeşte, pentru că e foc dumnezeiesc. Sunt candoare tulburătoare viaţa şi cuvintele sale pline de măreţie, de sinceritate copleşitoare.

[1007] Idem, p. 65.
[1008] Idem, p. 68.
[1009] Idem, p. 70.

papistaşii[1010]. Asta e aşa, ca o sudalmă[1011].

Judecata de apoi văzută ca o *treierătoare*[1012], ca o combină care treieră şi separă neghina de boabele de grâu.

Cuvinte pentru preoţi[1013].

Spune că îl iubeşte pe Sf. Ioan Botezătorul „pentru propovăduirea blândă, însă ameninţătoare şi hotărâtă”[1014].

Să ne *alintăm* dumnezeieşte cu rugăciunile şi acatistele către Sfinţi[1015].

„Liturghia este atotmijlocitoare, dumnezeiasca slujbă pentru toţi cei vii şi adormiţi”[1016].

Din gura sa, a omului care a slujit ani de-a rândul, zeci de ani, Sf. Liturghie pe fiecare zi aproape, aceste cuvinte sună corect, sună deplin.

El a ştiut ce bucurie preadumnezeiască e pentru preotul, care poate să slujească zilnic şi să se împărtăşească zilnic. Dacă nu faci aşa ceva, nu cred că ai dreptul să propovăduieşti pompos despre un astfel de subiect, ci acolo, cu nasul în jos…cu bun-simţ…

Mi-a plăcut că a folosit pe *sabatizare* în paragraful ultim din p. 100. Acolo se potriveşte de minune.

„Învaţă-mă să Te iubesc fierbinte, Dumnezeul meu!”[1017].

„Necredincioşii nu vor vedea slava Ta, Hristoase – necredincioşii, cei care nu cred drept, evreii, mahomedanii, budiştii, păgânii”[1018].

Despre dragoste: „dragostea de Dumnezeu se cunoaşte după dragostea de aproapele”[1019].

Cunoşti cât de mult iubeşte cineva pe Dumnezeu din delicateţea cu care se apropie de cei care vin cu inimă bună la el.

Arca lui Noe: o prevestire a Bisericii, care te scapă, care te mântuie din marea cea sărată a patimilor acestei lumi[1020].

Am uitat logica creştinească[1021].

[1010] Idem, p. 72.
[1011] Ca o înjurătură.
[1012] Idem, p. 75.
[1013] Idem, p. 76-77.
[1014] Idem, p. 86.
[1015] Idem, p. 89.
[1016] Idem, p. 91.
[1017] Idem, p. 101.
[1018] Idem, p. 102.
[1019] Idem, p. 103.
[1020] Idem, p. 104.
[1021] Idem, p. 107. Da, aceia care răspunde răului cu binele, care nu se complace cu perversitatea, logica care nu vrea să strângă bani cu obstinație, logica evlaviei...

„Toţi Sfinţii vor fi martori ai mântuitoarei credinţe a lui Hristos împotriva tuturor învăţaţilor noştri”[1022].

Omul cel vechi, spune Sf. Ioan, are o *apucătură* demonică când aude, că se citeşte din cărţi sfinte: „el se împotriveşte uneori, în taină [adică în adâncul inimi lui n.n.], celor rostite şi scrise” în Scriptură şi de către Sfinţi[1023].

„La picioarele Tale, Doamne, zăcem [traducătorul zice: *zacem*] în lacrimi de pocăinţă dimpreună cu toţi cei ce au plâns”[1024], adică cu toţi Sfinţii.

Terminată de citit la 30. 1. 2007. O carte extraordinară, ca toate cuvintele Sfântului Ioan, Părintele nostru.

[1022] Idem, p. 118.
[1023] Idem, p. 120.
[1024] Idem, p. 127.

Despre justificare la Paul Tillich

(1886-1965)

Paul Tillich, *Systematic Theology. Existence and The Christ*, Volume II, Edition Second, ed. by The University of Chicago Press, Chicago-Illinois, USA, 1958[1025].

„Crucea nu este *cauza* ci *efectul* manifestării consecinţelor lucrării lui Dumnezeu asupra vinovăţiei umane.

De aceea, procesul răscumpărării include partea subiectivă şi anume, experienţa omului că Dumnezeu l-a răscumpărat veşnic, fapt pentru care putem spune că *răscumpărarea* este *o actualizare* prin crucea lui Hristos.

Aceasta justifică parţial o teologie care face din răscumpărarea lui Hristos un act care depinde de *meritul* lui Hristos"[1026].

Tillich accentuează în acest vol. 2 al *Dogmaticii* sale expresia *Fiinţă nouă*, Care este *Iisus ca Hristos*[1027].

În aceeaşi pagină citată anterior, autorul găseşte neadecvată expresia *suferinţă substitutivă* a lui Hristos pentru noi, pentru că, spune ele:

„Dumnezeu participă la suferinţa înstrăinării existenţiale, însă suferinţa Sa nu este *substituire* a suferinţei creaturii.

Nici suferinţa lui Hristos nu substituie suferinţa omului. Ci suferinţa Lui Dumnezeu, universală şi în Hristos, este puterea care biruie distrugerea de sine a creaturilor, prin participarea şi transfigurarea lor.

Nu *substituire* ci *participare liberă*: acesta este *caracterul* suferinţei divine! Şi, dimpotrivă, nu avem *o cunoaştere*

[1025] Articol editat la nivel online pe data de 8 noiembrie 2007.
[1026] Idem, p. 176.
[1027] Ibidem.

teoretică a participării divine, ci prin *participare* la *participarea divină*, accentuând-o şi fiind transfiguraţi de către aceasta".

Tillich observă că există trei principale caracteristici ale mântuirii: „participarea, acceptarea, transfigurarea, care, în terminologia clasică sunt echivalentele: regenerării, justificării, îndumnezeirii" [1028].

De aceea, teologul protestant crede că salvarea/mântuirea e în primul rând „participarea la Noua fiinţă", adică la Hristos[1029]. Regenerarea, spune el, precede justificarea[1030], iar „justificarea presupune credinţa, ca stare existenţială care te ocupă prin prezenţa dumnezeiască"[1031].

„Credinţa, justificarea prin credinţă, nu este *un act uman*, deşi se petrece *în om*. Credinţa este lucrarea Sfântului Duh, a puterii care creează fiinţa nouă, în Hristos, în mod individual, în Biserică.

A fost o capcană pentru teologia protestantă, când Melanchton a plasat receptarea Sfântului Duh după actul credinţei.

În acel moment credinţa a devenit o lucrare a intelectului uman, făcută posibilă fără participarea la noua fiinţă.

Pentru acest motiv, trebuie să considerăm renaşterea/regenerarea drept o participare la noua fiinţă, care precede justificarea/îndreptarea"[1032].

Conceptele teologului protestant însă, după părerea noastră, nu au nimic de-a face cu *realitatea faptică*, ci sunt exprimări schematice, simpliste şi irealiste.

Pentru că *renaşterea* înseamnă *îndreptare* şi, în primirea Botezului, nu există un interval între *renaştere*, *îndreptare* şi *sfinţire*.

În credinţa ortodoxă, spălarea de păcat, îndreptarea omului, curăţirea şi sfinţirea lui se fac deodată, prin Botez, Mirungere şi Euharistie, pe care le primeşte orice om care intră în Biserică şi, prin ele, harul Treimii începe să troneze în om, unde, până atunci, foiau demonii.

Că de aceea avem exorcizări la Botez: pentru că omul vine posedat de demoni la Botez şi harul lui Dumnezeu îl dezrobeşte de ei, îl eliberează şi vine Duhul Cel Preadulce şi umple cu totul fiinţa noastră.

[1028] Ibidem.
[1029] Ibidem.
[1030] Ibidem.
[1031] Idem, p. 178.
[1032] Ibidem.

Botezul este un Paşti real, esenţial, capital în viaţa noastră. Prin Botez trecem de la moarte la viaţă, din ţara Egiptului, din viaţa păcatului şi a morţii, de unde ne asupreau demonii cei tirani, spre pământul unde curge lapte şi miere.

Sfântul Chiril al Alexandriei, dacă nu mă înşel, în *Tezaurul* său dogmatic, explică faptul, că d.p.d.v. mistic, *pământul făgăduinţei* e *Tatăl*, din care curge *laptele Hristos* şi *mierea Sfântului Duh*. Adică, făgăduinţa divină e o făgăduinţă triadologică, pentru că evreii nu migrau, nu erau conduşi numai spre *un pământ terestru*, ci *spre pământul cerului*, spre Împărăţie.

De aceea, cum spune şi Marele Pavel, trecerea prin apă, prin Marea Roşie, înseamnă trecerea prin Botez, unde călăreţii lui Faraon şi carele lui, adică oştirile demonilor, se scufundă în apele sale cele sfinte şi sucombă.

Botezul e Pasha / Pesah. Botezul e trecere. Botezul e *marea trecere*, în termenii lui Blaga[1033].

De aceea, filosofia teologică a lui Tillich, în care se vorbeşte ba de preemineneţa credinţei, ba de a harului [care e de fapt o stratificare romano catolică] nu au nimic de-a face cu realitatea.

Pentru că nu iubeşti mai înainte să crezi şi nici nu crezi mai înainte să-L iubeşti pe Dumnezeu. Şi, dacă te curăţeşti de păcat, nu te curăţeşti decât prin Sfântul Duh, şi dacă te curăţeşti şi eşti cu Duhul, nu înseamnă asta *sfinţenie*, stare în care poţi să urci la nesfârşit? Ba da!

Aşa că, cine e prima, credinţa sau Duhul, sau odată mă justific şi, trece ceva timp, şi apoi mă sfinţesc…sunt *teologii fără realitate*.

Realitatea mântuirii arată altcumva decât elaborările teologice făcute la masa de scris. Dacă nu îți descrii traseul mântuirii, adică, de desparţi teologia de sfinţirea vieţii tale, ajungi la tot felul de concluzii aberante, care mai de care mai hilare.

Mă rog…Mergem mai departe.

„Ca şi renaşterea/regenerarea, justificarea/îndreptarea este, în primul rând, *un eveniment obiectiv* şi apoi *o receptare subiectivă*"[1034]. De ce nu e subiectiv-obiectivă sau obiectiv-subiectivă în acelaşi timp?

„Justificarea, în sens obiectiv, este actul etern al lui Dumnezeu, prin care El acceptă că nu mai sunt înstrăinaţi [de El

---

[1033] Lucian Blaga: http://ro.wikipedia.org/wiki/Lucian_Blaga.
[1034] Idem, p. 178.

n.n.], cei care s-au înstrăinat de El prin greşelile lor şi actul prin care El îi uneşte cu Sine, lucru care se manifestă în noua fiinţă în Hristos"[1035].

Prea vag, irealist…

El acceptă?

Justificarea, în viziunea sa, are loc numai pe plan divin, la nivel divin, la nivelul modului cum ne percepe Dumnezeu pe noi, dar nu în ontologia noastră. Adică El *ne crede alţii*…Dar noi *suntem alţii*?!

Ce îmi aduce *justificarea prin credinţă*…dacă nu simt că în mine, cu mine s-a petrecut ceva fundamental, dacă nu mă simt plin de Duhul, de bucurie, de pace interioară, de frumuseţe dumnezeiască? Exasperant de vag…

Şi continuă pe acelaşi ton: „În mod literal *justificarea* înseamnă *a face drept* [pe cineva n.n.] şi anume, a face pe un om, în mod esenţial, acest lucru, pe cineva care a fost înstrăinat [de Dumnezeu până acum n.n.]“[1036].

În mod esenţial înseamnă *în persoană* sau *în afara persoanei*?

Şi continuă spunând, că dacă înţelegem justificarea aidoma cu definiţia din pasajul redat supra, atunci *justificarea* e tot una, este identică, cu *sanctificarea*[1037].

Însă *justificarea* nu înseamnă nimic pentru om, cum nu înseamnă nici *sanctificarea* în teologia protestantă. Ambele nu ating omul, ci se rezolvă la nivel divin.

Teologia protestantă în genere, pleacă de la presupunerea că Dumnezeu te face drept/ sfânt…dacă crezi. Dar acest *a crede* şi *sanctificarea* dobândită ulterior actului de a crede…nu aduc nimic în om, la nivel ontologic, ci se consideră că suntem *repuşi* într-o anume poziţie, într-una nouă, în faţa lui Dumnezeu, deci la nivel divin, pentru că am crezut.

Deci eu vreau să devin protestant astăzi şi cred. Mă botez ca luteran sau calvin şi presupun că Dumnezeu m-a pus în rândul celor justificaţi/îndreptaţi/mânuiţi/aleşi/sfinţi pentru crucea lui Hristos.

Pentru că Hristos a murit pentru mine, Sfânta Treime mă declară/ mă consideră/mă vede alt om, pentru că am crezut în iconomia lui Hristos şi m-am botezat ca protestant…iar eu, omul, rămân acelaşi în fiinţa mea.

1035 Ibidem.
1036 Ibidem.
1037 Ibidem.

De ce? Pentru că sanctificarea mea nu e o umplere de har prin credinţă şi Botez, ci e o presupusă *orientarea* a mea spre bine, în faţa lui Dumnezeu, în cer.

Eu voi primi ceva, o intimitate cu Dumnezeu, conform acestei *sanctologii* utopice, la nivel divin…în veşnicie. Nu *acum*…ci *în viitor*!

Însă, de ce să nu înceapă această minune de acum? De ce nu încep, de acum, să mă umplu de sfinţenia lui Dumnezeu, dacă eu trebuie să Îl văd pe Dumnezeu, dacă eu trebuie să fiu *Sfânt* cum El e *Sfânt*, adică să mă umplu, în mod real, de sfinţenia Lui?

Răspunsul, singurul: de unde sfinţenie, dacă nu au Sfinte Taine?! Ei au doar *simboluri* şi trăiesc cu gândul la ziua de mâine şi acum fac foamea. Foamea sufletului de a se sfinţi e aruncată după moarte…Și după moarte vine Iadul și nu comuniunea cu Dumnezeu…

Pentru Tillich, formula lui Luther: *simul peccator, simul justus* [*în acelaşi timp păcătos şi drept*] este „inima revoluţiei luterane”[1038]. Pentru mine este inima decadenţei luterane.

„Pentru Luther, absenţa oricărei contribuţii umane [în procesul/ în drumul/ pe calea mântuirii n.n.] este atât de importantă, încât, pentru ea, Melanchton a formulat doctrina forensică a justificării”[1039].

Tillich consideră atitudinea lui Melanchton faţă de doctrina lui Luther despre justificare drept o „distorsiune dezastruoasă” a acesteia[1040], pentru că, nu e adevărat, în opinia lui, că „credinţa este un act uman prin care el [omul n.n.] merită justificarea”[1041].

„Ca act divin, *regenerarea* şi *justificarea* sunt una. Amândouă vorbesc despre reunirea [lui Dumnezeu n.n.] cu cel înstrăinat [de El n.n.].

Regenerarea, ca *reunire actuală*, şi *justificarea*, ca şi *caracter paradoxal al acestei reuniri* sunt, deopotrivă, acceptări inacceptabile[1042]. Sanctificarea se distinge de cele două de mai înainte [de mai înaintea ei n.n.], fiind un proces care se distinge de evenimentele iniţierii.

Distincţia fundamentală între *sanctificare* şi *justificare* în Reformă, nu ţine de înţelesul original al termenilor.

[1038] Ibidem.
[1039] Idem, p. 178-179.
[1040] Idem, p. 179.
[1041] Ibidem.
[1042] Din partea cui...sunt inacceptabile: *a lui Dumnezeu* sau *a omului*?

Justificare înseamnă, în mod literal, *a face drept*, pe când celălalt, *sanctificare*, înseamnă că *o ființă a fost primită în comuniunea Sfinților*, adică în comunitatea celor care cresc prin puterea *noii ființe*[1043].

Diferența între cei doi termeni nu ține de înțelesul lor literal ci de evenimentele istoriei Bisericii, ca urmare a revenirii doctrinei lui Pavel în Reformă"[1044]. Nu ne-a explicat nimic. Nebuloasă!

Am aflat același lucru: *justificarea* și *sanctificarea* sunt una, se fac de către Dumnezeu în dreptul Său și, între Dumnezeu (Care stă numai sus) și om (care niciodată nu poate să ajungă la El) e tăcere și frică. Teologia protestantă a justificării e un adevărat film de groază.

Pentru că Dumnezeu e întotdeauna *prea sus* ca omul să ajungă la El sau Dumnezeu *nu e împreună* cu omul, nu *călătorește* și *nu este în el*, prin harul Său și nu îl sfințește la modul actual, acum, în mod evident…ci îl pregătește pentru o futurologie[1045] utopică și delirantă.

De ce? Dacă nu ai acum intimitate cu Dumnezeu și nu simți că crești în har, în sfințenie, pe fiecare zi nu vei avea în veci unire cu El, una la mână iar, în al doilea rând: dacă stai mereu în transa venirii Lui, fără să Îl ai în tine și fără să ai intimitate cu El, delirul e degeaba. Un delir funest. Un delir mormântal.

Te crezi credincios în timp ce tu îți sărbătorești disperarea, neputința, sărăcia și degringolada interioară.

Crezi...dar ești un Iad. Cum poți să numești *credință* o stare de disperare, de frământare și halucinație perpetuă? La ei se poate…

„Sanctificarea este un proces în care puterea Noii Ființe [1046] [începe p. 180] transformă personalitatea și comunitatea, în afara și înăuntrul Bisericii. Deopotrivă creștinul ca atare și Biserica, deopotrivă lumea religioasă și seculară sunt obiecte ale sanctificării, lucrată de Spiritul Divin, Care este actualizarea Noii Ființe"[1047].

„Hristos nu este un eveniment izolat, care s-a petrecut odată, în vechime, ci El este puterea Noii Ființe, pregătind manifestarea decisivă în Iisus ca Hristos, mai presus de istorie și actualizând în Sine, ca Hristos, în toată istoria ulterioară.

[1043] A se citi: *prin ființa lui Hristos*.
[1044] Ibidem.
[1045] Pentru un viitor, pentru o veșnicie...
[1046] Idem, p. 179
[1047] Idem, p. 180.

Mărturisirea noastră că Hristos nu este Hristos fără Biserică, face ca doctrina Duhului şi a Împărăţiei să fie parte integrantă din lucrarea hristologică"[1048].

Se observă că avem de-a face cu o hristologie nestoriană, în care *Iisus* trece printr-o utopică fază de evoluţie spre a fi *Hristos*, însă, finalul ultimei citaţii propune o abordare interesantă a hristologiei.

Autorul subsecvenţiază hristologiei doctrina pnevmatologică şi eshatologia sau vede cele două capitole dogmatice în legătură cu iconomia mântuirii.

Ar fi frumos să găsim în teologia protestantă o reîntoarcere la hristologia-pnevmatologică a Bisericii una, adică la prezenţa lui Hristos şi a Duhului în procesul mântuirii sau la aspectul tradialogic în mântuire.

E foarte adevărat că sanctologia are drept scop împlinirea eshatologică sau că iconomia mântuirii îşi descoperă profunzimile în veşnicie.

Tillich are câteva elemente interesante în *Dogmatica* sa, care pot fi evaluate pozitiv din punct de vedere ortodox, dar rămâne, în mod fundamental, la preconcepţiile teologiei protestante clasice, cu tot avântul său ontologist în domeniul hristologiei şi cu păruta reevaluare a termenilor soteriologiei.

[1048] Ibidem.

Pe fiecare zi trebuie să vezi mai bine cu sufletul[1049]

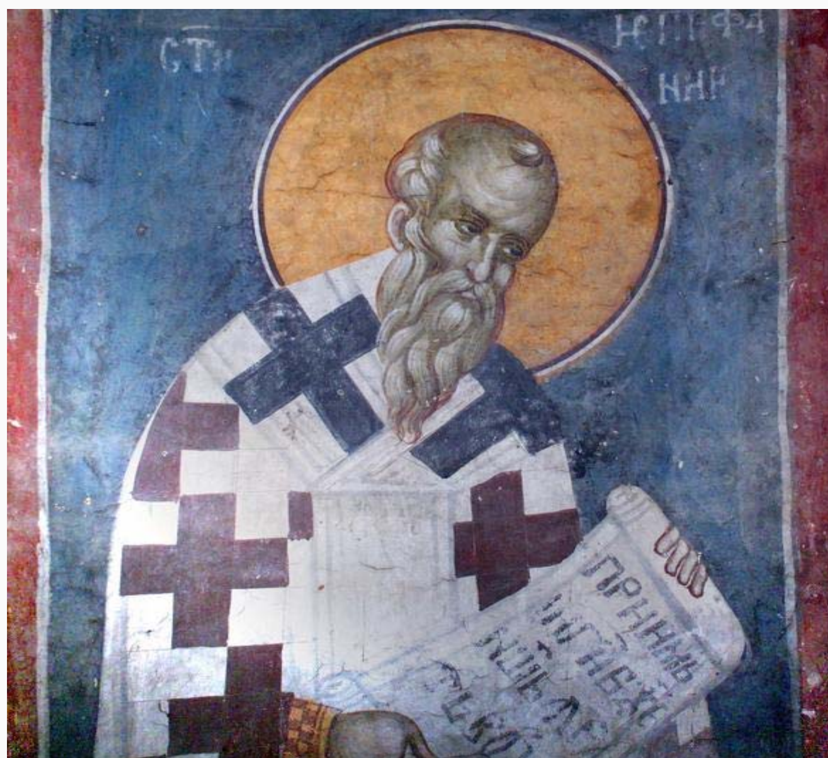
*

Pr. Drd. Alexandru Joiţa, *Lucrarea sfinţitoare a Sfântului Duh în Biserică*, în „Studii Teologice” XXXII [1980], nr. 7-10, p. 638-648.

„Sfântul Duh este o realitate de sine subzistentă, revărsându-se în lume ca *dar*, fără să se identifice cu *darul*”[1050].

Biserica este „pepiniera şi livada Duhului”[1051]. Foarte multe citate patristice. Un exces de citate în acest articol.

„Taina Preoţiei este echivalentul, în plan spiritual, al Tainei Căsătoriei”[1052].

Sfântul Ierarh Epifanie al Salaminei[1053]

Dă explicaţia bazându-se pe un citat din Sfântul Epifanie al Salaminei[1054], care spunea că arhiereul e cel care naşte

[1049] Articol editat la nivel online pe 8 noiembrie 2007.
[1050] Idem, p. 639.
[1051] Idem, p. 641.
[1052] Idem, p. 646.
[1053] Sfânta Icoană e preluată din locaţia: http://ro.wikipedia.org/wiki/Fi%C5%9Fier:Epiphanius-Kosovo.jpg.
[1054] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Epifanie_de_Salamina.

părinţi, adică preoţi, prin hirotonia sacramentală, pe când preotul naşte fii prin slujirea sa faţă de cei credincioşi şi, că din această cauză, există o similitudine între *Preoţie* şi *Căsătorie*. Mi-a plăcut intuiţia părintelui Joiţa în acest caz!

„În fiecare Taină se aduce înaintea lui Dumnezeu un buchet de epicleze”[1055].

„O taborică *metavoli* [adică preschimbare/transfigurare n.n.] se produce prin Duhul în fiecare Taină; prin Botez trecem de la *păgânism* la *creştinism*; prin Mirungere trecem de la *omul trupesc* la *cel duhovnicesc*, anticipând deplina şi definitiva spiritualizare a trupului de la parusie; prin Maslu trecem de la *boala trupească* la *sănătate*, prin Pocăinţă de la *păcat* la *virtute*; prin Căsătorie trecem de la starea de *fii trupeşti* la cea de *părinţi trupeşti*; prin Preoţie trecem de la ipostaza de *fii duhovniceşti* la cea de *părinţi duhovniceşti*, iar prin Sf. Euharistie devenim din *consângeni ai lui Adam*, *consângeni ai lui Hristos*”[1056].

„Actul primirii, colaborării firii omeneşti cu harul este un fapt de o adâncă smerenie, pentru că credinciosul îşi recunoaşte nevrednicia şi neputinţa ontologică, aflându-şi izbăvirea numai în ajutorul divin”[1057].

„liberul arbitru al credinciosului are ontologic o tendinţă spre har, după cum trupul are una spre aer, apă, hrană şi lumină”[1058].

***

Pr. Prof. Constantin Corniţescu[1059], *Sfintele Taine în Mărturisirea Ortodoxă a lui Petru Movilă*, în „Studii Teologice” XXXII, nr. 7-10, p. 714-719.

Prima confirmare a *Mărturisirii* a fost la Sinodul de la Kiev, 8-18 septembrie 1640, în afară de două puncte:

1. locul sufletelor după moarte[1060] şi
2. cuvintele şi momentul prefacerii Cinstitelor Daruri[1061].

Corectarea Mărturisirii s-a făcut la Iaşi, în Sinodul din toamna lui 1642[1062].

[1055] Ibidem.
[1056] Ibidem.
[1057] Idem, p. 647.
[1058] Ibidem.
[1059] Profesor de Noul Testament și traducător de carte patristică.
[1060] Adică câte stări de existență veșnică există? Potrivit teologiei ortodoxe: numai Rai și Iad. Potrivit teologiei romano-catolice: Rai, Purgatoriu și Iad.
[1061] Idem, p. 714.

La 30 oct. 1642, Mărturisirea [M.] a fost înaintată Sinodului din Constantinopol, în limba greacă[1063].

Patriarhul ecumenic Partenie I cel Bătrân [1639-1644], împreună cu Sinodul permanent au cercetat M şi au considerat-o receptă[1064].

În martie 1643 ea a fost întărită cu pecetea patriarhiei şi cu iscăliturile patriarhului Partenie, a 8 mitropoliţi şi a 13 dregători bisericeşti[1065].

Actul a fost semnat şi de patriarhul Ioachim al Alexandriei, de Macarie al Antiohiei şi de Paisie al Ierusalimului, cât şi de Partenie, mitropolitul de Chios[1066].

Meletie Sirigul[1067] se pare că a fost acela care i-a adus Sf. Petru Movilă o copie a M cu iscălitura patriarhului Partenie, în vara lui 1643 şi ea se află astăzi în Lavra Pecerska din Kiev[1068].

Pr. Corniţescu spune că Sf. Petru Movilă în M nu se ocupă şi de „efectele transformatoare ce le aduce unirea cu Hristos, prin Taine, asupra omului"[1069].

Dar, spune acesta: „M. ortodoxă a lui Petru Movilă depăşeşte opoziţia dintre *preoţia sacramentală* şi *cea obştească* sau *împărătească*, prin faptul că preoţia sacramentală este menită să constituie pe credincioşi prin Sf. Taine, în *casă duhovnicească* şi *preoţie sfântă*"[1070].

Autorul mai spune că Sf. Petru Movilă[1071] „nu a voit să dea caracter polemic Mărturisirii, ci a expus în ea numai ceea ce era strict necesar pentru apărarea credinţei creştine"[1072].

Concluzia autorului e aceea că M Sf. Petru Movilă are *formulări schematice* şi *caracter nepolemic*[1073].

*

Pr. Prof. Dr. Dumitru Belu[1074] a adormit pe data de 5 septembrie 1980.

1062 Ibidem.
1063 Idem, p. 715.
1064 Ibidem.
1065 Ibidem.
1066 Ibidem.
1067 O carte a sa: http://www.cimec.ro/carte/cartev/cstraine/cv025.htm.
1068 Idem, p. 715.
1069 Idem, p. 719.
1070 Ibidem.
1071 Despre viața sa: http://sfintiromani.mmb.ro/?sf=11.
1072 Idem, p. 719.
1073 Ibidem.
1074 Una dintre cărțile sale: http://www.cartiortodoxe.ro/cartea-carte/1559-despre-iubire-belu,-dumitru,-pr.-prof.-dr..html.

*

Pr. Prof. Dr. Petre Semen[1075], *Calamităţile naturale – manifestări teofanice, avertismente divine sau semne ale timpului?*, în „Studii Teologice”, seria a III-a, I [2005], nr. 3, p. 7-33.

Providenţa divină faţă de lume trebuie înţeleasă ca „o foarte atentă supraveghere a ei” dar şi ca o „totală dependenţă a acesteia de Creatorul ei”[1076].

Providenţa divină pare, uneori, să se *suspende temporal* sau *lucrează selectiv*[1077].

„*Atotputernicia* Sa este exclusiv aceea *a iubirii*”[1078].

Ieş. 19; I Regi 19, 11-13; Amos 1, 1; Zaharia 14, 59: cutremure ca manifestări colaterale ale prezenţei divine[1079].

Cap. 19 Ieş.: cutremur ca apanaj al teofaniei sinaitice[1080].

Sf. Ilie, I Regi 19, 11-12: fenomen „natural”, zice autorul, „provocat tot de măreţia divină”[1081].

Despre cele două cap. cit. ant, autorul spune: „din descrierea celor două momente teofanice de pe Sinai [Horeb] se detaşează clar ideea că avem de-a face cu unele fenomene, aparent naturale, dar totuşi irepetabile, cu menirea de a reda* [text ilizibil în ce am eu!] majestatea divină înaintea nimicniciei omeneşti şi de a-i spori, în acelaşi timp, grandoarea”[1082].

Concluzia autorului e că ambele cutremure nu sunt *cataclisme naturale*[1083].

Misiunea creştină de astăzi, remarcă autorul nostru, pentru a fi în ton cu viaţa lejeră a postmodernităţii, „a pus accentul aproape în exclusivitate pe *o teologiei a milei* şi *a iubirii lui Dumnezeu* lăsând la o parte *judecata* şi *pedeapsa*, respectiv dreptatea [lui Dumnezeu faţă de noi n.n.]”[1084].

Predica ortodoxă însă trebuie să vestească, deopotrivă, *dragostea* dar şi *avertismentele lui Dumnezeu* faţă de noi.

1075 Profesor de Vechiul Testament la Iași, autor de manual de specialitate.
1076 Idem, p. 7-8.
1077 Idem, p. 9.
1078 Idem, p. 11.
1079 Idem, p. 14.
1080 Ibidem.
1081 Idem, p. 15.
1082 Ibidem.
1083 Idem, p. 16.
1084 Idem, p. 19.

Nu trebuie să eludăm avertismentele evanghelice chiar dacă dăm preeminenţă reliefării milei lui Dumnezeu în pastoraţia noastră[1085].

Remarcă „*continuarea* şi *legătura* dintre predica lui Hristos şi cea a Profeţilor”[1086].

8 vaiuri la Matei şi 6 la Isaia[1087]. Părintele profesor e specialist în VT şi asta se vede la tot pasul în articolele sale.

Îmi aduc aminte că, în anul 1, ca student la Teologie, am avut *probleme*, pentru că am învăţat din manualul său şi nu din al părintelui profesor Corniţescu Emilian. Manualul său era mai puţin stufos decât al celui de al doilea. Cred că atunci a fost prima dată când am intrat în contact cu modul de scriere al părintelui Semen.

Calamităţile naturale pot fi percepute ca un veritabil avertisment[1088]. Aşa cred şi eu.

Despre *furtună* în Scriptură, ca exprimare a majestăţii divine/ a slavei lui Dumnezeu: Ier. 51, 16; Ps. 135, 7; Iov. 38, 34; Ieş. 19, 16-19; Jud. 5, 4; Ps. 17, 19[1089].

Fenomenele naturii sunt, pentru Dumnezeu, „instrumente de ceartă sau de mângâiere”[1090]. Sunt cu totul de acord!

„Dreptatea te poate salva din orice circumstanţe nefavorabile”[1091]. Adevărat!

Foametea apare în Scriptură de circa o sută de ori [ebraicul *raav*][1092].

Să acceptăm suferinţa ca pe o cruce![1093]

*

Protos. Lect. Dr. Justinian Cârstoiu, *Cartea Iov: demonologie, ispită, suferinţă şi biruinţă*, în „Ortodoxia” LVII (2006), nr. 3-4, p. 88-103.

„Cartea Iov este o explicaţie a răului şi a injustiţiei”[1094].

1085 Ibidem.
1086 Idem, p. 20.
1087 Ibidem.
1088 Ibidem.
1089 Idem, p. 21.
1090 Ibidem.
1091 Idem, p. 22.
1092 Idem, p. 23.
1093 Idem, p. 27.
1094 Idem, p. 88.

Demonologia VT are arii extinse, spune autorul, în Fac., Lev, Iov, I Cron. şi Zah.[1095].

„Satan este cel care i-a condus pe ceilalţi demoni şi i-a înşelat pe oameni, chemându-i la idolatrie"[1096].

Satana este în VT:

duşman în război [II Regi 11, 14, 23, 25],

trădător [I Regi 29, 4],

acuzator la judecata omului [Zaharia],

cel ce pune la toţi obstacole [Num. 22, 32],

cel care îndeamnă pe om să acţioneze împotriva voinţei divine [? Cron. 21, 1];

lucrează pentru Dumnezeu dar faptele lui sunt de distrugere şi de ispitire în scopul încercării [Iov 1, 6-9; 2, 1-10];

este invidios şi îndeamnă la păcat [? Paral. 21, 1; II Regi 24, 1, Înţ. lui Sol. 2, 24][1097].

„Satana seamănă deznădejdea, dar nădejdea anulează, [în mod n.n.] negreşit, influenţa satanică" din noi[1098].

Descrierea demonilor: Iov. 41, 18-34[1099].

Acest ţinut *Uz* trebuie căutat în toată Idumeea, regiune ocupată, situată la sud-est de Palestina. Popor frate al Israelului. Prietenii lui Iov au nume idumite[1100].

„Nenorocirea este piatra de încercare a sincerităţii iubirii arătată în timpul prosperităţii"[1101]. Da, un mare adevăr, un adevăr experenţial!

Iezechiel despre Iov: Iez. 14, 14-20. Apoi la Iisus Sirah 49, 10; 5, 10[1102].

„Păcatul se datorează laşităţii noastre"[1103]. Corect!

„Ideea biblică de ispită nu conţine, în primul rând, *ideea de seducţie* [adică ispita sexuală n.n.], ca în sensul modern [şi postmodern n.n.], ci conţine *ideea de punere la încercare* a unei persoane"[1104].

Autorul a sesizat un lucru de mare fineţe. Pentru că în Scriptură se pune la încercare, prin demoni, fidelitatea faţă de

---

[1095] Ibidem.
[1096] Idem, p. 93.
[1097] Ibidem.
[1098] Idem, p. 95.
[1099] Idem, p. 96, n. 41.
[1100] *Cf.* p. 97, n. 45 apud P. Dhorme, *Le livre de Job*, Paris, 1926, pp. XIX-XXIII şi pp. 19-20.
[1101] Idem, p. 97.
[1102] Idem, p. 98, n. 52, 53, 54.
[1103] Idem, p. 99.
[1104] Ibidem.

Dumnezeu, credinţa şi nu dacă Sfântul, ca tot omul, cedează şi el în faţa nurilor femeii.

Ideea că dracul e cel care, pe bărbaţii asceţi, îi ispiteşte sexual apare în epoca romantică, foarte recent şi nu aparţine Scripturii.

În Scriptură se vorbeşte de *încercarea credinţei* şi nu de *încercarea tăriei tale personale în faţa păcatului*. Adică omul poate păcătui, poate greşi…dar una e să te lepezi de credinţa ta cu totul şi să huleşti pe Dumnezeu şi alta e să ai ispite curente.

„Diavolul nu ne împinge prin silă şi nici prin tiranie [spre păcat n.n.]. Nu ne forţează şi nici nu ne sileşte”[1105], spre rău, ci noi alegem răul, pe care el ni-l indică doar, ni-l prezintă.

„Iov e o prefigurare a Mântuitorului Hristos”[1106] prin suferinţa sa.

[1105] Idem, p. 100.
[1106] Idem, p. 103.

Ce înseamnă: a nu face abstracţie de nimic?[1107]

De unde vine *armată* în limba română? Poate că de aici, de la τὰ ἅρματα = carele [de război]. Vezi LXX, Ieş. 14, 6.

*

Domnul se luptă pentru poporul lui Israel, pentru Israelul cel duhovnicesc. Domnul luptă pentru noi contra demonilor care ne luptă pe noi/ care se luptă cu noi. Pentru aceasta, când luptăm cu Domnul trebuie să stăm în tăcere.

A se vedea Ieş. 14, 14: Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν καὶ ὑμεῖς σιγήσετε : „Domnul va lupta pentru noi iar noi vom fi tăcuţi". Noi vom tăcea. Ne luptăm, împreună cu Domnul, în tăcerea rugăciunii.

Tăcerea isihastă, tăcerea liniştii este un război, împreună cu Domnul, împotriva demonilor de tot felul. Tăcere activă. Tăcere polemică, războinică. Tăcere biruitoare.

Rugăciunea inimii e o tăcere a bucuriei, o tăcere a victoriilor multiple împotriva celor care ne luptă pe noi din văzduhul minţii, adică a victoriilor împotriva demonilor.

Demonii sunt îngroziţi, sunt tulburaţi, nu ştiu ce să mai facă, atunci când, stând în tăcere, ne arătăm biruitori asupra multei lor vorbiri dezlânate.

*

Ieş. 14, 21 este un exemplu elocvent a realităţilor divino-umane, a cooperării divino-umane care se petrece în Dumnezeiasca Biserică.

Atunci când Moise ridică mâna asupra mării, Domnul desparte marea, printr-un vânt care bătea dinspre sud, pe tot timpul nopţii, şi apa mării se desparte şi marea devine uscat.

Când preotul lucrează Sfintele slujbe în Biserică, atunci şi Domnul lucrează, în mod haric în el şi în cele care se fac, pentru ca, prin el şi prin ele, să sfinţească pe fiii Săi.

Gestul uman al lui Moise e secundat de gestul lui Dumnezeu sau ambele gesturi sunt într-o corespondenţă directă, intimă.

[1107] Articol editat la nivel online pe data de 12 noiembrie 2007.

Cele care se fac la porunca lui Dumnezeu sunt plinite de prezenţa Sa. Cele pe care Dumnezeu le-a rânduit în Biserică, prin Sfinţii Bisericii, acelea se fac prin harul Său, prin prezenţa Sa, prin starea Sa de faţă.

Noi trebuie să avem conştiinţa fermă, dacă nu avem simţirea şi vederea tainicului şi nevăzutului din timpul slujbelor, că Domnul şi Sfinţii şi Îngerii sunt cu noi şi că nicio slujbă, în nicio slujbă nu suntem fără harul lui Dumnezeu.

Dumnezeu e cu noi şi lucrează în noi şi prin noi cu harul Său. El nu stă departe, ci conlucrează cu noi la orice efort din viaţa noastră.

El e cu noi la slujbe, e cu noi când ne nevoim pentru virtute, e cu noi ca să ne ridice din păcat, e cu noi ca să ne facă să fim tari în bucurii, în necazuri, în singurătate.

*

Pensionarea este, pentru mulţi, un eveniment care îi prăbuşeşte psihic. Trebuie să ne pregătim ieşirea la pensie într-un mod treptat, pentru ca această *predispoziţie spre inactivitate* să se transforme într-o *activitate alternativă*.

Adică trebuie să trecem de la un ritm susţinut la un alt ritm, prin care facem ca eforturile noastre să nu se reducă la zero. Trebuie să ne pregătim hobbyuri alternative la munca pe care am depus-o o viaţă întreagă.

*

Stomacul lui e un crematoriu: Doru Octavian Dumitru. Adică stomacul lui are arderi ultrarapide şi de aceea el e slab rău de tot.

*

3×3[1108]. Terorism la Bucureşti. *Realitatea TV.*

Teroristul Pleşiţă [1109]. În februarie 1981 a avut loc atentatul de la München. Carlos era simpatizantul lui Pleşiţă şi viceversa.

Până în 1997 nu a fost voinţă politică pentru condamnarea lui Pleşiţă.

În 1980 agenţii secreţi aveau laptop şi scaner.

[1108] Emisiune moderată de Stelian Tănase: http://www.realitatea.net/emisiuni/3x3.html.
[1109] Nicolae Pleșiță: http://ro.wikipedia.org/wiki/Nicolae_Ple%C5%9Fi%C5%A3%C4%83.

Pleşiţă ţine un discurs de 7 ore în faţa Parchetului în care înşiră minciuni peste adevăruri, încât nu mai ştie nimeni, care e *minciună* şi care *nu e*.

Magdalena Cop*, amanta lui Carlos, a depus mărturie împotriva lui în Germania.

Carlos a atentat la viaţa Monicăi Lovinescu[1110], pe când Goma[1111] a fost vizat de *un colet capcană* pregătit de Pleşiţă.

*

Ucidere din culpă: omorât de un tramvai pe când decedatul era beat.

*

comisură / şanţ / fisură
paralizia muşchiului gurii.
arcadă dentară
procesul de masticaţie // mestecarea bolului alimentar.
muşchiulatură?/musculatură
asimetrie facială
uscarea globului ocular

*

Tulburări de gust: când nu mai simţi ducele şi săratul în porţiunea din faţă a limbii.

Când ai astfel de tulburări în partea din faţă a limbii ele nu sunt datorate unui atac cerebral.

*

Conducătorii auto, care stau cu geamul deschis în timp ce merg, sunt predispuşi la paralizie pe partea stângă. La fel se întâmplă şi dacă e deschis geamul din dreapta: paralizia trece pe partea dreaptă.

Acest gen de paralizie facială se numeşte *paralizie facială periferică* şi se tratează, în primele 3-4 zile, cu cortizon în doze mari + medicamente adjuvante.

Date de la Prof. Acad. Constantin Popa. Etno TV[1112].

[1110] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Monica_Lovinescu.

[1111] Paul Goma: http://ro.wikipedia.org/wiki/Paul_Goma. De aici puteți downloada opera sa: http://paulgoma.free.fr/.

[1112] Date obținute dintr-o emisiune a postului de televiziune *Etno TV*.

*

La Orăştie se face ştiinţă de cercetare pe plantele medicinale de 80 de ani de zile.

Farmacistul Farago[1113] a fost primul care a introdus la noi, în anii 30 ai secolului trecut, ştiinţa cultivării plantelor medicinale.

Stresul, fumatul etc. suprasolicită sistemul vegetativ simpatic.

Solicitarea excesivă a cordului duce la palpitaţii.

Ischemia = insuficienta irigare cu sânge a muşchiului inimii.

Filoterapia[1114] ajută în prima fază a bolii.

Muşeţel şi mentă ecologice: obţinute pe bază de îngrăşământ organic animal.

Salvia: ceaiuri calmante cardiace.

Măceşul înflorit [rosa canina] conţine vitamina C şi se foloseşte astăzi, în România, la medicamente şi ceaiuri antistress şi la siropurile pentru copii sau în siropul contra anemiei.

Gălbenelele sunt folosite ca cicatrizante, antiinflamatorii şi în protecţia stomacului. Ceaiul de gălbenele ajută la digestie. EtnoTV[1115].

*

Tunsoarea *tanga*. Am luat lecţii…Crema de faţă trebuie schimbată de mai multe ori pe an.

*

Videotelefonul a fost introdus în media românească dar încă imaginile transmise pe această cale sunt defectuoase.

*

– *De ce nu îţi iei un celular cu racordare la internet?*, l-am întrebat, pe împătimitul de celulare, care nu avea nici 19 ani.

[1113] A se vedea pagina 10 / 70 din sursa de aici: http://www.noema.crifst.ro/doc/200801_06.pdf.
[1114] Idem: http://www.sanatateata.com/terapii/fitoterapia.htm.
[1115] Date preluate dintr-o emisiune de pe EtnoTV.

Şi el mi-a spus: *Pe mine mă interesează numai să descarc muzică de pe net, manele*…Discuţia s-a încheiat...brusc.

*

Experienţă ortodoxă în mijlocul melanjului ideatic postmodern[1116]

Pr. Prof. Dr. Stelian Tofană, *Cuvântul lui Dumnezeu într-o lume secularizată. Cauzele nerodirii acestuia*, în „Ortodoxia" LVII [2006], nr. 3-4, p. 12-26.

„Este adevărat, revelaţia s-a încheiat în Iisus Hristos, dar ceea ce nu s-a încheiat, din acest proces, este *adâncirea cunoaşterii* lui Iisus Hristos şi a Tatălui, Care este în Fiul"[1117].

Şi continuă autorul: „desfăşurarea revelaţiei nu este încheiată" pentru că „revelaţia nu se va încheia decât atunci când Fiul va veni a doua oară şi când planul lui D. cu lumea se va încheia prin Judecata finală şi când revelaţia se va transforma, pentru cei aleşi, într-un proces de perpetuă cunoaştere şi adâncire în iubirea lui Dumnezeu"[1118].

Cuvântul lui Hristos, insistă autorul, e nedespărţit de persoana Sa[1119].

Cuvintele şi faptele omului „nu sunt numai *în afară de el*, ci şi *în el*, stratificate în existenţa lui"[1120].

„De aceea, el [omul n.n.] este atras acolo unde se pomenesc faptele sale, fiind de faţă cel puţin cu *o prezenţă intenţională*, mai ales când şi-ar auzi pomenit numele"[1121].

„Cuvintele şi faptele Lui [ale Domnului Hristos n.n.] sunt braţe întinse asupra noastră. Opera Sa este puntea pe care o aruncă făpturii permanent, pentru a o lega de Persoana Lui, este manifestarea, deschiderea Persoanei Lui spre lume, este mijlocul prin care se identifică cu noi"[1122].

Când auzim cuvintele lui Hristos ne împărtăşim de El[1123].

„Oamenii nu se lasă transformaţi de cuvintele de foc ale Scripturii, deoarece le citesc ca pe cuvintele unei simple cărţi, fără a le accepta şi crede ca fiind încărcate de putere divină, nedespărţite de Persoana dumnezeiască a Aceluia care le-a rostit o dată pentru totdeauna"[1124].

Transformarea noastră se petrece citind[1125].

[1116] Un articol editat la nivel online pe data de 14 noiembrie 2007.
[1117] Idem, p. 13.
[1118] Ibidem.
[1119] Idem, p. 14.
[1120] Idem, p. 15.
[1121] Ibidem.
[1122] Idem, p. 16.
[1123] Ibidem.
[1124] Idem, p. 19.
[1125] Idem, p. 21.

„Viaţa şi activitatea Mântuitorului Hristos, prinsă în paginile Sfintei Scripturi, este actualizată, Liturghia reprezentând *o continuare harică* a evenimentelor Scripturii”[1126].

Origen, *Omilia a 13-la* la *Exod*, PG. 12, col. 315[1127].

Pe baza acestui text avem la p. 23: „dacă pentru trupul şi sângele Mântuitorului manifestăm o grijă deosebită ca nu cumva vreo fărâmitură să cadă jos şi să o pierdem, atunci aceeaşi grijă datorăm şi faţă de cuvintele lui Hristos din Scriptură, pentru că păcatul este acelaşi în cazul pierderii”. Suntem cu totul de acord!

Cina de la Emaus provoacă autorului o adâncă înţelegere duhovnicească a evenimentului scriptural, de care ne-am bucurat mult.

La Emaus „El S-a contopit cu pâinea euharistică pe care a oferit-o ucenicilor spre hrană, săvârşind astfel prima Liturghie euharistică după învierea Sa. Astfel, cei doi ucenici sunt primii care se împărtăşesc cu trupul lui Hristos euharistic, Cel jertfit, mort, înviat şi penetrat de energiile Duhului Sfânt.

Aşadar cunoaşterea şi unirea deplină cu Hristos s-a realizat nu *în cuvânt*, ci *în Hristos Cel euharistic*”[1128].

Adică nu L-au văzut pe Hristos numai din cuvintele Sale spre ei, ci doar li s-a încălzit inima de către Duhul. Dar, când s-au împărtăşit cu El euharistic, atunci Ucenici L-au văzut în ei, L-au văzut duhovniceşte, pentru că era în ei şi cu ei.

Liturghia cuvântului se împlineşte în şi prin „Liturghia euharistică, Taină a tainelor, care transformă cuvântul dintr-un *simplu mesaj* despre Iisus, într-o *participare reală* la viaţa Sa dumnezeiască”[1129].

Tot la Emaus, în „experienţa euharistică, liturgică, se produce şi se conştientizează deplin şi fiorul sfânt al întâlnirii şi unirii cu Hristos”, *cf.* Lc. 24, 32[1130].

„Orice pasaj din Biblie şi, în special, din Evanghelie, trebuie privit şi înţeles ca mesajul adresat de Dumnezeu nouă acum, când ne caută să ne vorbească, să intre în casa noastră, să ne mântuie. A citi, a rosti sau a asculta cuvântul fără această credinţă înseamnă a rămâne *exteriori* cuvântului şi puterii sale”[1131].

[1126] Idem, p. 21.
[1127] Idem, p. 23, n. 37.
[1128] Idem, p. 24.
[1129] Ibidem.
[1130] Ibidem.
[1131] Idem, p. 25.

Şi autorul dă un exemplu extraordinar prin II Regi 12, 1-13 despre ce înseamnă a primi, în mod *pasiv*, cuvântul, a-l recepta ca pe unul care nu te vizează şi apoi despre cuvântul care te vizează şi care produce efecte imediate în fiinţa ta[1132].

Cât timp, spune autorul nostru, David a crezut că Natan vorbea despre altcineva şi nu despre el, parabola i-a fost exterioară. Nu l-a atins.

Şi când nu l-a atins el a făcut *judecăţi de valoare*.

Însă, „în momentul în care profetul îl avertizează că *el este omul* la care se referă cuvântul Domnului, şi că *el* şi *fapta sa* sunt înfierate de cuvânt şi că destinul lui este implicat în cuvântul Domnului, David nu mai face contestări şi aprecieri, ci săvârşeşte pocăinţa: *Am păcătuit înaintea Domnului!* [II Regi 12, 12]”[1133].

„*implicarea* în mesajul cuvântului coincide cu *iubirea*, *iertarea* şi *mila* lui Dumnezeu întoarse spre lume”[1134].

Chemarea lui Dumnezeu e o chemare mereu actuală, „care ne vizează” la modul personal[1135].

Societatea unde cuvântul lui Dumnezeu nu rodeşte este una marcată de secularism[1136].

*

Pr. Conf. Dr. Vasile Citirigă[1137], *Taina omului şi tragedia lui în epoca postmodernă*, în „Ortodoxia” LVII [2006], nr. 3-4, p. 27-44.

Taina omului „este legată pe veci de taina lui Hristos”[1138].

Sufletul şi trupul omului participă la chipul lui Dumnezeu în om, pentru că „*frumuseţea zidită după chipul lui Dumnezeu este*, desigur, cea care zace în mormânt, adică trupul nostru”[1139].

Observ la autorul nostru şi la alţi teologi români, că au o jenă, o reţinere în a cita din cărţile de cult, din Vieţile Sfinţilor…O reţinere nefirească pentru un teolog ortodox.

Primul idol al culturii moderne a fost „cultul civilizaţiei”[1140].

1132 Ibidem.
1133 Ibidem.
1134 Idem, p. 26.
1135 Ibidem.
1136 Ibidem.
1137 A se vedea: http://www.univ-ovidius.ro/teologie/despre_noi.htm.
1138 Idem, p. 27.
1139 Idem, p. 28.
1140 Idem, p. 30.

Al doilea idol e ştiinţa modernă[1141].

Autonomia este un alt idol[1142].

S-a zeificat raţiunea umană şi s-a prezentat raţiunea „ca substitut al credinţei în Dumnezeu”[1143].

Dar raţiunea s-a negat pe sine şi s-a ajuns la „despotismul absurdului”[1144].

Alt idol, identificat de către autor, este cel al progresului istoric al umanităţii[1145].

S-a sacrificat pe altarul idolului progresului trecutul, tradiţia, adevărul[1146].

Raţionalismul a eşuat în *iraţionalism* şi *subumanism*[1147].

„Obsesia paranoică a rasei pure…ca şi materialismul marxist…[sunt o formă de idolatrizare [autorul spusese: *idolatrie* n.n.] a materiei”[1148].

Omul s-a dezumanizat fiindcă, „despărţindu-se de Hristos, a fost cuprins de întuneric”[1149].

Cf. Al. Schmemann, *Euharistia. Taina Împărăţiei*, trad. de Pr. Boris Răduleanu, Ed. Anastasia, Bucureşti, f. a, p. 189: „omul se hrăneşte cu dorinţele întunecate de a-l dezumaniza pe om”[1150].

„Tragedia omului modern şi postmodern provine din faptul că în el se află pentru totdeauna dorul de Dumnezeu, căutarea lui Hristos”[1151].

„slăbirea legăturii cu Dumnezeu a atras după sine ştergerea conştiinţei [conştientizării n.n.] stării de păcătoşenie; *virtutea* constă, mai degrabă, în dovedirea capacităţilor trupeşti decât în statornicia în binele revelat; *sfinţenia* nu are valoare, pentru că nu i se atribuie valoare veşnică; *Tainele* sunt confundate cu *acte magice*, *Biserica* e văzută ca *o asociaţie pământească*, având menirea de a realiza lucruri pământeşti, *credinţa* e confundată cu *superstiţia*, *spiritualitatea* cu orice *act de cultură*, iar *cultul* este perceput ca *un spectacol*, ca o *reprezentaţie*”[1152].

1141 Idem, p. 31.
1142 Ibidem. Autorul se referă la autonomia omului în relație cu Dumnezeu.
1143 Ibidem.
1144 Ibidem.
1145 Ibidem.
1146 Ibidem.
1147 Ibidem.
1148 Idem, p. 35.
1149 Ibidem.
1150 Idem, p. 35, n. 32.
1151 Idem, p. 36.
1152 Idem, p. 38.

Se observă că Sf. Icoane şi Sf. Cruce sunt idolatrizate separat de Sfinţi şi în locul lor[1153].

Mascarea, ascunderea identităţii proprii la nivel social, spune autorul nostru, generează suspiciunea, neîncrederea generală[1154].

Asta accentuează stresul şi nesiguranţa[1155]. Perfect de acord.

„*Omul adevărat* este *omul virtuţii*, omul virtuos, statornicit în bine, acela care dovedeşte tărie în împotrivirea faţă de păcat şi în viaţa căruia se vede prezenţa lui Hristos prin comportament şi atitudine”[1156].

*

Drd. Bogdan Scorţea, *Despre vederea lui Dumnezeu în lumină* în „Studii Teologice”, seria a III, anul II [2006], nr. 1, p. 100-120.

Despre „lumina slavei Sale” la Baruh 5, 9[1157].

Două erori grave, din punctul de vedere al experienţei harice, în textul autorului nostru:

1. „dintre care cea mai apropiată de tronul slavei este Lumina”[1158]

şi 2: focul, fulgerul, norul din VT sunt pentru autorul nostru „elemente care deţin lumina şi o răspândesc impur şi neuniform”[1159].

Pentru

1: lumina lui Dumnezeu iradiază *din* fiinţa Treimii şi nu e numai „*cea mai apropiată* de Dumnezeu”

şi 2: toate elementele revelaţionale scripturale, ca *nor luminos*, *tunet*, *fulger*, *vânt*, *car de foc*…reprezintă aspecte ale luminii divine şi nu sunt niciodată *impure* şi *neuniforme*.

„Pe Tabor are loc o pregustare a Învierii şi a Celei de a doua veniri a Mântuitorului”[1160].

Autorul înţelege că învățăturile Părinţilor despre lumina dumnezeiască şi relatările despre ea au o unitate duhovnicească[1161], ceea ce e foarte adevărat.

[1153] Ibidem.
[1154] Idem, p. 42.
[1155] Ibidem.
[1156] Idem, p. 44.
[1157] Idem, p. 104.
[1158] Idem, p. 101.
[1159] Idem, p. 104.
[1160] Idem, p. 108.

„Însuşirile fireşti ale omului nu sunt desfiinţate de întâlnirea cu divinul, ci lărgite…transfigurate, aduse către un nivel de desăvârşire, simultan cu conştiinţa [conştientizarea n.n.] prezenţei în acea lumină suprafirească”[1162].

*

Yuri Valerievici Maksimov, *Teodor Abu Qurrah. Teologul uitat*, trad. de Drd. Eugeniu Rogoti, în „Studii Teologice”, ser. III, II [2006], nr. 1, p. 195-204.

Babilon = Bagdad?

Sf. Teodor, Episcopul Haranului este *Abu Qurrah*, adică *tatăl mângâierii.*

Nu ni s-au păstrat Vieţile Sfinţilor din Antiohia.

D-l Cairala, aghiograful Patriarhiei de Antiohia, crede că acesta poartă numele de Teodor de Edesa în lista Sf. antiohieni[1163].

S-au păstrat 43 de lucrări de la Sf. Teodor în greacă şi o mulţime de manuscrise în arabă[1164].

După spusesele Sfântului Teodor însuşi, el ar fi scris 30 de lucrări în limba siriacă dar manuscrisle sunt considerate dispărute[1165].

Dintre operele arabe păstrate până azi:

Despre cinstirea Icoanelor, *Împotriva iudeilor*, *Caracteristicile religiei adevărate*, *Despre Sinoade*, *Despre moartea lui Hristos*, *Despre metoda cunoaşterii lui Dumnezeu*, *Despre teologia naturală*, *Despre Sfânta Treime*, *Despre libertatea voinţe* etc.[1166].

20 dintre tratatele sale în greacă sunt dialoguri cu ereticii pe care i-a întâlnit în viaţa sa: nestorieni, monofiziţi, origenişti[1167], iar 17 tratate sunt contra islamului[1168].

Între 816-829 l-a tradus pe Aristotel în arabă cu *De virtutibus animae*[1169].

Prima ediţie critică a operelor sale cuprinde 17 dintre lucrările sale despre islam [3, 8, 9, 18-25, 32, 35-38][1170].

1161 Idem, p. 114.
1162 Idem, p. 117.
1163 Idem, p. 201.
1164 Idem, p. 202.
1165 Ibidem.
1166 Ibidem.
1167 Ibidem.
1168 Ibidem.
1169 Ibidem.

Nici autorul rus, şi nici traducătorul român, nu dau vreo trimitere spre ediţia critică la subsol.

Ca episcop de Haran[1171], Sf. Teodor a avut confruntări teologice cu musulmanii şi ele au fost notate de diaconul Ioan[1172].

*

Pr. Prof. Dr. Constantin Coman, *Despre recursul studiilor sistematice la Sf. Scriptură*, în „Studii Teologice", ser. III, II 2006], nr. 2, p. 181-193.

Studiile sistematice trebuie să facă recurs la textul biblic[1173]. Suntem de acord!/

„Teologia dogmatică actuală este mult mai puţin *biblică* decât este *teologia sistematică* a Sfinţilor Părinţi"[1174].

Citãm Scriptura numai izolat, ruptă din context[1175].

Se ignoră unitatea discursului biblic[1176].

Riscul selecţiei subiective[1177].

Se accentuează prea mult pe *literă*, în detrimentul *Duhului* Scripturii[1178].

Nedreptăţirea unităţii textuale tematice extinse[1179].

Asistăm la un „dictat al *cuvintelor* în dauna *faptelor*"[1180]. E foarte profundă şi atentă observaţia autorului nostru! Asistăm la „separarea *Bibliei* de *istoria biblică*"[1181].

„Credinţa noastră se întemeiază pe *istoria consemnată* şi *comentată de Sfânta Scriptură*, nu pe *Sf. Scriptură*. Credinţa noastră este întemeiată pe *prezenţa* şi *lucrarea continuă a lui Dumnezeu în istorie*, despre care dau mărturie numeroasele cărţi biblice scrise într-un interval de peste o mie de ani"[1182].

Trebuie să avem în vedere „contribuţia decisivă şi indispensabilă a Sfântului Duh la actul înţelegerii"[1183].

1170 Ibidem.
1171 Idem, p. 203.
1172 Idem, p. 204.
1173 Idem, p. 182.
1174 Ibidem.
1175 Idem, p. 183.
1176 Idem, p. 184.
1177 Ibidem.
1178 Ibidem.
1179 Ibidem.
1180 Idem, p. 185.
1181 Ibidem.
1182 Ibidem.
1183 Idem, p. 189.

*

Pr. Prof. Dr. Dumitru Popescu, *Ortodoxia şi Europa*, în „Ortodoxia” LIV [2005], nr. 3-4, p. 3-6.

„Cultura secularizată se întemeiază pe separaţia radicală dintre *domeniul public* şi *cel privat*”[1184].

„*popoarele* sau *neamurile* sunt realităţi concrete voite de Dumnezeu după planul Său veşnic de creare a lumii”[1185].

*

Pr. Conf. Dr. Vasile Citirigă, *Temeiurile dogmatice ale vieţii veşnice*, în „Ortodoxia” LVI [2005], nr. 3-4, p. 56-77.

„Ca şi în persoana lui Hristos, caracterul mântuitor al Bisericii constă în unirea între *divin* şi *uman*”[1186].

Sfintele Taine „sunt acte ale unirii dintre *divin* şi *uman*”[1187].

„Ele actualizează mereu lucrarea mântuitoare a lui Hristos…şi, prin aceasta, susţin Biserica [...] Prin Taine, credinciosul primind roadele răscumpărării, trăieşte anticipat şi gustă din bogăţia vieţii veşnice, pe măsură ce se uneşte cu Hristos”[1188].

Autorul vorbeşte despre îndumnezeirea noastră ca despre un temei al vieţii veşnice[1189].

Pentru autor, *temeiurile* vieţii veşnice sunt:

1: Sf. Treime: temeiul fundamental al vieţii veşnice[1190];

2: omul – fiinţă creată pentru eternitate[1191];

3: Iisus Hristos – uşa spre viaţa veşnică[1192];

4: Biserica şi Sfintele Taine[1193];

5: îndumnezeirea credincioşilor[1194].

Viaţa veşnică „poate fi experiată în parte şi în condiţiile vieţii pământeşti”[1195].

[1184] Idem, p. 3.
[1185] Idem, p. 4.
[1186] Idem, p. 71.
[1187] Ibidem.
[1188] Ibidem.
[1189] Idem, p. 73.
[1190] Idem, p. 57-61.
[1191] Idem, p. 61-65.
[1192] Idem, p. 65-70.
[1193] Idem, p. 70-73.
[1194] Idem, p. 73-76.
[1195] Idem, p. 76.

*

Pr. Lect. Dr. Daniel Benga, *Încercări de epistemologie teologică ortodoxă*, în „Ortodoxia" LVI [2005], nr. 3-4, p. 89-108.

Obiectul cunoaşterii teologice e Dumnezeu[1196].

Autorul se întreabă, în mod îndreptăţit, despre cum putem vorbi *ştiinţific* despre Dumnezeu şi, dacă nu cumva discursul teoretic nu este el însuşi o patologie, o schizofrenie[1197].

„Teologia *autentică* este *liturgică*, este doxologică"[1198].

„Orice experienţă religioasă autentică nu poate avea loc decât în spaţiul eclezial"[1199].

„Teologia ortodoxă este, prin excelenţă, *o teologie harismatică* şi *liturgică*"[1200].

„Din perspectiva istoriei Bisericii nu se poate vorbi de *istorie profană*, [adică] de o istorie în afara acţiunii şi prezenţei Logosului divin"[1201].

Autorul dedică un capitol de circa două pagini subiectului: „Hristocentrismul teologiei ortodoxe"[1202].

„În afara lui Hristos suntem în istorie asemeni luceafărului lui Eminescu, *morţi*, *frumoşi*, *cu ochii vii*"[1203].

„Teologia este întotdeauna *vie*, o formă de *ierurgie* sau *lucrare sfântă*, ceva care schimbă viaţa noastră"[1204].

„Dogmatica se naşte din cristelniţa Botezului, vechile simboluri de credinţă baptismale nefiind decât o mărturisire triumfătoare a Treimii"[1205].

„Teologia devine o mărturie despre Viaţă"[1206].

Teologia *raţională* şi *cea apofatică* sunt pentru autor complementare[1207].

„*a experia* înseamnă şi *a pătimi*"[1208].

Teologia ca cunoaştere experiativă a lui Dumnezeu e harismatică, accentuează autorul nostru[1209].

[1196] Idem, p. 89.
[1197] Ibidem.
[1198] Idem, p. 90.
[1199] Idem, p. 91.
[1200] Ibidem.
[1201] Ibidem.
[1202] Idem, p. 92-93.
[1203] Idem, p. 92.
[1204] Idem, p. 93.
[1205] Ibidem.
[1206] Ibidem.
[1207] Idem, p. 94.
[1208] Ibidem.

Pentru Părinţi ortodocşi există „o metodă de teologhisire dublă, teologia ştiinţifică nefiind decât urmarea contemplării luminii necreate”[1210].

Cugetarea este un „act eminamente personal”[1211].

Părintele Benga susţine că funcţia didascalului din vechime a fost preluată astăzi de teolog[1212].

Oare e aşa?! Didascalul era *harismatic* iar teologul de astăzi trebuie să fie la fel de *harismatic* ca primul, ca să pretindă că poate explicita credinţa ortodoxă în mod acurat.

Autorul observă în teologia ortodoxă actuală un dezechilibru între *viaţa bisericească* şi *etosul ortodox* şi *gândirea teologică* şi *duhul comunităţii eclesiale*[1213].

Şi noi observăm acest lucru dramatic.

Credincioşii noştri n-au, în marea lor majoritate, percepţie teologică profundă asupra credinţei Bisericii, ci se dedau unei experienţe liturgice fără parametrii corecţi ai Tradiţiei, de unde teologia e dispreţuită pentru o experienţă *fără teologie*.

De aici reacţiile anormale care se petrec între *trăitori* şi *teologi*, ca şi când am putea fi *teologi* fără să fim şi *trăitori* ai credinţei ortodoxe sau am putea să fim *credincioşi* fără *racordarea noastră reală* şi *profundă* la teologia Bisericii.

Concluzia autorului nostru e aceea că: o „teologie ruptă de experienţa eclesială devine repede *sterilă* şi *intelectualistă*”[1214] Cu totul de acord!

Teologia universitară, spune autorul nostru, trebuie să aibă caracter *existenţial*[1215]. Suntem, din toată inima, de acord cu acest enunţ!

În *Dogmatica* sa, Sf. Ioan Damaschin a făcut „o comparaţie ştiinţifică” a dogmelor, adică „a separat *materialul adevărat* de *cel eretic*”[1216].

Munca teologului ortodox nu e *un scop în sine*, precizează autorul[1217].

Despre organizaţia Oastea Domnului” din Biserica Ortodoxă autorul spune că este „o mişcare pietistă” şi că, cântecele ei sunt în mare parte „străine Ortodoxiei prin accentul exagerat pus pe viaţa morală ca rezultat al eforturilor omului,

---

1209 Idem, p. 96.
1210 Idem, p. 97.
1211 Idem, p. 98.
1212 Ibidem.
1213 Idem, p. 98-99.
1214 Idem, p. 99.
1215 Ibidem.
1216 Idem, p. 100.
1217 Ibidem.

înglobând astfel un antropocentrism disimulat şi periculos pentru viaţa creştină autentică"[1218].

Şi noi credem acest lucru, din păcate! Ea este o expresie a credinţei ortodoxe de masă, care vizează individualul sau grupul lor, segregat de Biserică şi în care atenţia e canalizată numai spre o abordare *acţională* a credinţei, joasă, fără tangenţă cu o teologie profundă.

Din păcate acest tip de înţelegere a teologiei ortodoxe e cel mai răspândit în România actuală, pentru că nu presupune să ai studii profunde de teologie, ci numai un entuziasm, care trebuie canalizat din punct de vedere ortodox.

Autorul nostru crede, şi suntem cu totul de acord, că în rândul teologilor ortodocşi de astăzi e nevoie de o „libertate creatoare, de o interpretare creatoare a întregii istorii a Bisericii şi a întregii Tradiţii moştenite de la Sfinţii Părinţi"[1219].

Se observă formaţia de istoric al Bisericii a părintelui Benga, de unde viziunea sa largă asupra prezenţei şi lucrării lui Dumnezeu în istoria Bisericii şi în contemporaneitate.

Cf. n. 49, p. 103: „Aşa numita *mântuire prin cultură* susţinută de Constantin Noica este din p.d.v. al teologiei un non-sens"[1220]. Corect!

Autorul desprinde din anumite expresii patristice pe care le redă, 3 principii fundamentale, spune Sfinţia sa, ale *metodologiei patristice* în folosirea culturii şi a filosofiei păgâne:

1: folosire atotcuprinzătoare;

2: diferenţierea atentă a ceea ce e folositor;

3: prelucrarea celor selectate într-o nouă unitate[1221].

Îi dăm dreptate autorului.

Cuprinzi, selectezi şi reintegrezi într-o nouă manieră, într-una personală, datele culturale, teologico-eterodoxe sau filosofice în teologia ta.

Asta presupune să mergi fără inhibiţii la surse diverse, să le studiezi, să îţi impropriezi lucrurile care se mulează pe teologia ortodoxă şi să le rescrii, să le reintenţionezi în mod ortodox.

„Apofatismul este un sens sigur al unei dispoziţii a minţii conform adevărului"[1222]. Cam greoi spus dar e adevărat enunţul.

[1218] Idem, p. 101.
[1219] Idem, p. 103.
[1220] Ibidem.
[1221] Idem, p. 105.
[1222] Idem, p. 107.

Apofatismul ortodox este tot ceea ce vezi în extaz şi apoi verbalizezi. Iar tot ceea ce vedem în vedenie/ extaz e adevărat, e conform adevărului dumnezeiesc.

„Cunoaşterea lui Dumnezeu îşi păstrează permanent caracterul ei paradoxal fiind, în acelaşi timp, *cunoaştere* şi *necunoaştere*, *vorbire* şi *tăcere*"[1223].

*

Restaurarea apei, reîntoarcerea apei: ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ [Ieş. 14, 26].

Celebrul cuvânt al *apocatastazei*, cu care e cel mai adesea caracterizat Origen sau care reprezintă una dintre ereziile lui Origen, apare aici ca *reîntoarcerea apei*, care se făcuse zid la stânga şi la dreapta, ca să acopere pe egipteni şi carele lor de război.

᾿Αποκαθίστημι, de unde vine celebrul *apocatastază* din limbajul nostru teologic, înseamnă: eu restabilesc, eu restaurez, eu aduc înapoi ceva.

*

Dumnezeu este ajutător [βοηθὸς] şi apărător [σκεπαστὴς] al persoanei noastre, *cf.* Ieş. 15, 2, în LXX, ed. Rahlfs.

Sinonimele englezești ale lui σκεπαστὴς sunt *defender*, *protector*…

Our Defender, adică *Apărătorul nostru*, Protectorul nostru, Cel care ne protejează pe noi de viclenia şi răutatea demonilor, de intemperii, de accidente, de moartea fizică şi de cea sufletească.

În VUL[1224] ca şi în YLT[1225] şi L45[1226] avem la Ieş. 15, 2 : „Tăria mea şi cântarea mea este Domnul":

VUL: „fortitudo mea et laus mea Dominus";

YLT: „My strenght and song is JAH";

L45: „Der HErr ist meine Stärke und Lobgesang".

LXX[1227] se diferenţiază semnificativ de cele trei ediţii citate mai sus.

[1223] Idem, p. 108.

[1224] VUL = Vulgata: http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_index_lt.html.

[1225] YLT = *Young's Literal Translation* (1862/1898), o ediție scripturală în limba engleză. Poate fi găsită aici la nivel online: http://software77.com/onlinebibles/ylt/.

[1226] L 45 = ediția scripturală a lui Martin Luther din 1545. Bineînțeles în limba germană.

[1227] LXX = Septuaginta.

Ed. BOR 1988[1228] merge în consens cu VUL: „Tăria mea şi mărirea mea este Domnul”.

În WTT[1229]: עָזִּ֤י וְזִמְרָת֙ יָ֔הּ: „tăria mea şi alegerea mea este Dumnezeu”.

Deşi וְזִמְרָת֙ se poate traduce cu *a alege* să faci ceva cât şi cu *a cânta*…noi am optat pentru prima variantă traductorială, pentru că doxologia e în primul rând *alegere*, dorinţă de a cânta Domnului.

În ed. BOR 2001[1230]: „Ajutor şi ocrotitor mi S-a făcut mie”, urmând LXX.

În TOB[1231] se merge pe varianta Vulgatei: „Ma force et mon chant, c’est le SEIGNEUR”.

*

[1228] Ediția sinodală românească ortodoxă, din 1988, a Sfintei Scripturi.

[1229] O ediție a Vechiului Testament, în limba ebraică.

[1230] Ediția diortosită de ÎPS Bartolomeu Anania și editată în anul 2001 ca *ediție sinodală jubiliar*ă a Sfintei Scripturi. A se vedea: http://www.librarie.net/carti/24702/Biblia-sau-Sfanta-Scriptura-editie-jubiliara-a-Sfantului-Sinod-. Date despre cel care a îndreptat-o: http://ro.wikipedia.org/wiki/Bartolomeu_Anania.

[1231] O ediție scripturală, în limba franceză, numită *traducerea ecumenică a Bibliei* și editată în 1988.
A se vedea:
http://www.editionsducerf.fr/html/index/collection.asp?n_col_cerf=102&id_theme=1&id_cat=254.

Odihna cititorului este...înţelegerea a ceea ce citeşte[1232]

Pr. Drd. Radu I. Dumitru, *Relaţia dintre Hristos şi Duhul Sfânt pe plan trinitar după învăţătura ortodoxă*, în „Ortodoxia" LVI [2005], nr. 3-4, p. 182-190.

Filioque = „o relaţie de provenienţă" între Sfântul Duh şi Fiul[1233].

Despre relaţia dintre *Fiul* şi *Sfântul Duh* au scris: Patriarhul Grigorie Cipriotul [1283-1289], Sf. Grigorie Palama [+ 1359] şi Iosif Vrienie [încep. sec. 15][1234].

Patriarhul Grigorie Cipriotul tălmăcea expresia „prin Fiul" a Sfântului Ioan Damaschin ca „arătarea [τὴν φανέρωσιν] Duhului prin Fiul, Care Îşi are existenţa din Tatăl"[1235].

Autorul însă, din păcate, nu merge pe cartea patriarhului Grigorie ci îl citează pe părintele Dumitru Stăniloae.

Sf. Grigorie Palama, *cf.* In. 1, 33, spune că pogorârea din cer a Duhului şi rămânerea Sa peste Hristos „este dovada că şi înainte de întruparea Fiului, Duhul Se odihnea peste El"[1236].

„Odihna [Duhului în/peste Fiul n.n.] trebuie înţeleasă ca *neplecare mai departe* sau ca *rămânere în Fiul sau peste Fiul* [a

[1232] Articol editat la nivel online pe 16 noiembrie 2007.
[1233] Idem, p. 182.
[1234] Ibidem.
[1235] Idem, p. 182-183.
[1236] Idem, p. 184.

Duhului n.n.], aşa cum s-a petrecut la Botezul Domnului [vezi In. 1, 33].

Acest înţeles este implicat şi în cuvântul *purcedere*, care înseamnă nu *provenire* pur şi simplu a cuiva din altul, cum e naşterea, ci *pornirea de undeva spre* o ţintă determinată sau *pornirea de la cineva spre altundeva* (ἐκπορεύομαι, pornesc la drum spre a ajunge undeva). Duhul, purcezând din Tatăl, porneşte spre Fiul iar Fiul este ţinta în Care Se va opri"[1237].

*

Mrd. Remus-Dragoş Albu, *Imitarea lui Dumnezeu şi a Sfinţilor sau calea şi frumuseţea desăvârşirii creştine*, în „Ortodoxia", LVI [2005], nr. 3-4, p. 191-240[1238].

Un articol foarte valoros. Autorul începe articolul, studiul său, cu o introducere despre: *Locul imitării în viaţa umană sau despre raţiunea şi importanţa exemplului*, p. 191-195.

Imitari, spune autorul, derivă din *imago* şi înseamnă *a căuta*, *a reproduce o imagine*[1239].

Foarte multe referinţe din opere filosofice. Atitudinea scriitoricească a domnului Albu ne este cumva proprie, prin deschiderea interdisciplinară pe care o demonstrează.

Cf. n. 33, p. 199: „pe durata Lupercaliilor, *mimii* îi închipuiau pe *demoni*; în timpul Floraliilor prostituatele asediau teatrele pentru a juca pe scenă complet goale; romanii credeau că jocurile acţionează asupra zeilor, că triumful învingătorului comportă virtuţi epifanice, iar gesturile omeneşti empatice stârnesc energia divină".

Autorul nostru are un plan foarte bine structurat, ştie unde să meargă…

Autorul dovedeşte în p. 200-204 că imitarea lui Hristos e o problemă scripturală, că e şi una patristică [p. 204-211] şi că a teoretizat-o, în special, Sfântul Grigorie de Nyssa şi Sfântul Maxim Mărturisitorul [p. 211-218].

La Sf. Grigorie al Nyssei avem nu *o imitare exterioară* a lui Hristos, ci *una intensivă*[1240].

1237 Idem, p. 185.

1238 A se vedea și articolul nostru: http://bastrix.wordpress.com/2007/02/24/este-buna-intrebarea-imitarea-%C8%99i-urmarea-lui-hristos-sunt-exterioare-sau-intensive/.

1239 Idem, p. 191.

1240 Idem, p. 215, *cf.* afirmației părintelui Vasile Răducă.

Autorul trimite note de subsol la textele pe care le explică, în termeni proprii, reuşind să comprime foarte mult textul.

Din sec. al 12-lea, spune autorul [1241], a început o „prevalare a concretului şi a istoricului”[1242], în viaţa religioasă.

După o trecere în revistă a *spiritualităţii imitaţiei* la Bernard de Clairvaux, Francisc de Assisi şi Bonaventura (p. 225-228), autorul începe un subcapitol intitulat: *Martiriul sau o primă formă a imitării* (p. 228-231).

„*Mistica imitării* şi cea *a unirii* nu se opun, moartea nefiind decât un mijloc de a găsi pe Dumnezeu, mai exact de a găsi pe Hristos, Care este calea ce duce la Dumnezeu”[1243].

„[Sf. Nicolae] Cabasila [1244] a elaborat o teologie care, împotriva instrumentalismului occidental, celebrează Sfintele Taine ca pe nişte *vehicule* ale energiilor necreate”[1245].

„una din roadele Botezului: a-L urma pe Hristos”[1246].

Concluzia autorului, oarecum nebuloasă, e aceea că „reintegrarea *imitării lui Hristos* în teologie este o chestiune absolut necesară”[1247].

*

John Calvin, *Commentaries on the Gospel According to John*, A New Translation, from the Original Latin, by the Rev. Willian Pringle, Volume Second in „Christian Classics Ethereal Library”, Ed. Grand Rapids, MI[1248].

In. 20, 12: „Modul cum Maria a înţeles că sunt *Îngeri* sau dacă nu cumva ei au fost *oameni* este neclar [de aici]. Noi cunoaştem [doar] că *veşmintele albe* erau *un simbol al slavei cereşti*. Pentru că noi găsim faptul că Hristos era îmbrăcat în veşminte albe când S-a transfigurat pe munte şi a arătat majestatea Sa preaslăvită celor trei Apostoli [Mt. 17, 2]”[1249].

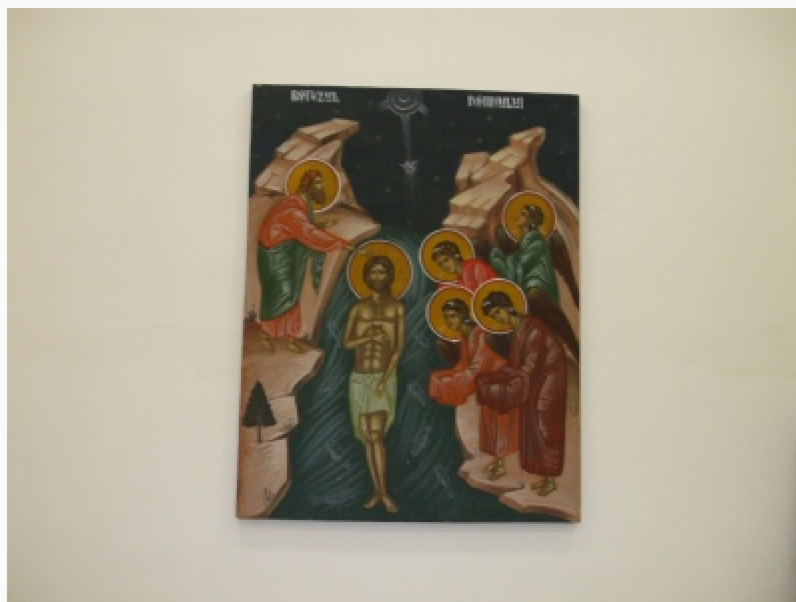
Este evidentă inapetenţa lui Calvin pentru înţelegerea transfigurării ca umplere de slava lui Dumnezeu.

1241 Idem, p. 223.
1242 Idem, p. 224.
1243 Idem, p. 229.
1244 A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicolae_Cabasila.
1245 Idem, p. 233.
1246 Idem, p. 236.
1247 Idem, p. 240.
1248 *Cf.* http://www.ccel.org/. Trebuie să vă faceți cont ca să citiți cărțile date aici.
1249 Idem, p. 154.

Pentru el totul e *simbol* şi nu *realitate*. Adică totul i se pare a fi *aparent*, fenomenal, trecător şi nu *esenţial* pentru umanitatea lui Hristos.

*

Dacă îţi pasă…te doare. Dacă nu îţi pasă…lucrurile te depăşesc şi te simţi al nimănui[1250]

*

St. Leon the Great, *Semons*, Translated by Jane Patricia Freeland and Agnes Josephine Conway, Ed. by The Catholic University of America Press, Washington, D. C., in *FC* vol. 93, 1996.

În timpul Sfântului papă Leon, de Bobotează, încă se sărbătorea şi Crăciunul.

Cf. Epiphany, *Sermon 31*, 6 ianuarie 441:

„Sărbătorim astăzi ziua când Prea Curata Fecioară a născut pe Mântuitorul neamului omenesc. Astăzi, prea iubiţii mei, această sărbătoare a Arătării [Domnului] ne umple de o neasemuită bucurie"[1251]… Acesta e începutul predicii.

Lenten Sermon of the Transfiguration, *Sermon 51*, anul 445:

„Apostolul Petru, prin descoperirea Tatălui Celui Preaînalt, depăşind simţurile trupului şi lucrurile omeneşti, a văzut cu ochii sufletului său pe Fiul Dumnezeului Celui Viu şi a

[1250] Articol editat la nivel online pe data de 26 noiembrie 2007.

[1251] Idem, p. 132.

mărturisit slava Dumnezeirii, căci nu a văzut numai firea trupului şi a sângelui”[1252].

„Domnul Şi-a arătat slava Sa înaintea Martorilor[1253] deşi i-a şi luminat pe ei în acest fel”[1254].

Sfântul Leon spune că motivul transfigurării Domnului, al schimbării Sale la faţă, a fost acela ca Ucenicii să suporte mai uşor *scandalul crucii* iar, pe de altă parte, să arate, ce fel de schimbare va avea întregul trup al lui Hristos şi aceea că, mădularele Sale, credincioşii, pot să se împărtăşească de slava Capului Bisericii[1255].

*

Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilii la Facere* [I]. Scrieri. Partea întâia. Trad., introd., indici şi note de Pr. D[umitru]. Fecioru, în PSB 21, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1987.

„omul a fost făcut cu mâinile lui Dumnezeu”, *cf.* Iov 10, 8[1256].

sufletul nu e din fiinţa lui Dumnezeu[1257]

Mulţi au orbit cu privirea minţii[1258].

Scriptura, spune aici Sfântul Ioan, „se interpretează pe ea însăşi”[1259]. Asta a dat apă la moară teologiei protestante, care a considerat că o înţelegere *literală a Scripturii* va fi egală cu o *înţelegere pnevmatică* a ei.

Despre antropomorfismul scriptural: „slăbiciunea minţii noastre este de vină că Scriptura foloseşte cuvinte atât de *grosolane*, adică *nepotrivite* fiinţei Dumnezeirii.

Auzul nostru omenesc nici n-ar fi putut înţelege altfel cuvintele Scripturii, dacă nu ar fi avut parte de un pogorământ atât de mare”[1260].

Adică *Dumnezu a luat ţărână şi l-a făcut pe om*, Dumnezeu *are ochi*, *mâini*, *picioare*…e o vorbire antropomorfizată, făcută în termeni umani, care nu are nimic de-a face cu realitatea preadumnezeiască a Treimii.

[1252] Idem, p. 218-219.
[1253] A Sfinților Apostoli, care au fost Martori ai vederii slavei Sale pe Tabor.
[1254] Idem, p. 220.
[1255] Ibidem.
[1256] Idem, p. 148.
[1257] Idem, p. 149.
[1258] Ibidem.
[1259] Idem, p. 149 și 152.
[1260] Idem, p. 149.

Însă, altfel decât uman, noi nu am fi înţeles nimic din ceea ce trece peste cuvântul omenesc.

Trupul e *lira* iar sufletul raţional este cel care înalţă, prin intermediul lirei, cântare Stăpânului[1261].

putere de viaţă, suflet viu, activ[1262].

Sfântul Ioan, spune aici, în p. 169: „Ceea ce [Dumnezeu] a adus asupra lui Adam n-a fost nici *numai somn adânc*, nici *somn obişnuit*".

El insistă asupra faptului că luarea coastei din Adam a fost fără durere[1263].

Vorbirea lui Adam despre Eva este profetică: „fiind inspirat de Însuşi Duhul Sfânt. Fără să ştie ceva de cele întâmplate" cu el, [când a căzut în extaz, cum spune LXX. Pentru noi aici se traduce cu *extaz* şi nu cu *somn*], *cf.* p. 171-172, *Omilia a 15-a*.

Cf. In Genesium [homiliae 1-67], PG 53, col. 118, *Omilia a 15-a*, Sfântul Ioan face exegeză pe textul Septuagintei, la următorul text: „καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν ᾿Αδὰμ καὶ ὕπνωσε".

Părintele Fecioru egalizează, în mod nepermis, pe *extaz* cu *somn* şi traduce: „a adus Domnul Dumnezeu *somn adânc* peste Adam şi *a adormit*"[1264].

Dar textul LXX la Fac. 2, 21, pe care îl foloseşte Sfântul Ioan în comentariul său, este: *„şi a adus Dumnezeu extaz peste Adam, şi a adormit"*. Dar cum să adormi *în... extaz*?

Somnul de aici, de la 2, 21 e o vorbire, mai degrabă despre, o intrare în altă stare, în veşnicie [căci acesta este extazul: *vederea slavei lui Dumnezeu în veşnicie*!], de o rupere de nivel experenţial…decât despre… *dormitare*.

Comentariul părintelui Fecioru de la nota 1, p. 166 iarăşi iese din adevăr, când încearcă să facă din *extasis-ul* de acolo… *somn*.

Spune el: „În textul grecesc cuvântul ἔκστασις înseamnă: *pierderea conştiinţei*, *narcotizare*, *amorţire*. Am acceptat însă, în traducerea mea, vechea lectură *somn adânc*, respectând tradiţia românească a textului biblic".

Părintele Fecioru înjoseşte, în mod conştient, cuvântul *extaz*, îl minimalizează, minimalizând totodată şi adâncul de taină al textului biblic la care se referea, pentru ca să fie în

---

[1261] Idem, p. 150.
[1262] Ibidem.
[1263] Ibidem.
[1264] Idem, p. 166.

acord cu o traducere scripturală, care nu respecta *Septuaginta*, textul Sfântului Ioan.

Cam aşa fac majoritatea traducătorilor români de carte sfântă ai momentului: nu traduc textul scriptural al autorilor ci pun textul scriptural pe care îl avem în română sau fac un text la paritate: jumate de la Sfânt şi jumate de la ei.

Dacă s-ar respecta texul Sfinţilor, textul Scripturii din vremea lor, s-ar observa unele diferenţe majore, de nuanţe şi chiar de cuvinte, dintre Scriptura lor şi Scripturile noastre critice, adică formate după alinierea a zeci şi sute de manuscrise la un loc.

Cf. PG 53, col. 120 //TLG [1265] 112.53.120.51-112.53.120.52, avem: „Οὔτε ἔκστασις μόνον ἦν τὸ συμβὰν́ οὔτε ὕπνος ὁ συνήθης́ ἀλλ' επειδὴ ὁ σοφὸς...", adică: „*Căci nu a căzut numai în extaz, nici într-un somn obişnuit*, ci pentru că Înţeleptul şi meşterul Creator al firii noastre trebuia să îi scoată una din coastele lui, ca să-l facă pe el să nu simtă durerea".

*

Pr. Lect. Dr. Daniel Benga, *Întâlnirea dintre istorie şi eshaton în teologia şi viaţa Sfinţilor Trei Ierarhi*, în „Studii Teologice", ser. a III-a, II [2006], nr. 1, p. 7-26.

Din prolog: „experienţei ecleziale a Bisericii Ortodoxe îi e proprie o *eshatologie inaugurată* sau *prezenteistă*, ce presupune prezenţa reală a Dumnezeului veşnic şi pregustarea Împărăţiei lui Dumnezeu deja hic et nunc, şi nu în mod exclusiv o *eshatologie futuristă*" [1266], exclusiv de viitor. Cu totul de acord!

„Părinţii Bisericii nu au înţeles eshatologia ca *ultim capitol* al învăţăturii de credinţă, ci au văzut doctrina şi viaţa Bisericii în dimensiunea lor eshatologică, adică din perspectiva eshatologiei inaugurate, prezenteiste"[1267].

Pledează, ca şi noi de altfel, pentru o „prezentare interdisciplinară"[1268] şi pentru o „teologie interdisciplinară"[1269].

Însă, pentru asta, părinte profesor, avem nevoie de cititori care să ştie şi filosofie şi cultură şi matematică şi fizică şi

[1265] TLG = *Thesaurus Linguae Graecae*, pe care îl găsiţi aici: http://www.tlg.uci.edu/. Noi folosim această colecţie electronică pentru traducerile noastre patristice.
[1266] Idem, p. 7.
[1267] Idem, p. 8.
[1268] Idem, p. 9.
[1269] Idem, p. 9, n. 7.

tehnologii de ultimă oră, alături de teologie, pentru ca să le putem vorbi! Ne trebuie *public multiculturalizat*, un public *select* și nu unul *ignorant* și care predică, peste tot, *neiubirea pentru studiu*.

Noi înşine trebuie să fim nişte teologi polivalenţi.

Dar dacă noi suntem creştini ortodocşi de ghetou şi teologi care privim restrictivist, de unde…*interdisciplinaritate*?!

Însă, viitorul, fără doar şi poate, al teologiei ortodoxe, va fi unul al interdisciplinarităţii, al interconexiunii dintre ramurile teologiei şi dintre teologie şi orice altceva, toate gândite teologic.

„Teologia autentică este viaţă”[1270].

Istoria şi eshatonul se întâlnesc în spaţiul Sfintelor Taine[1271]. Foarte adevărat!

Creştinii au dublă cetăţenie: pământească şi cerească[1272].

Uneori, ei cred că au numai *cerească*…De aici şi neasumarea prezentului, a problematicilor cu care ne confruntăm. Ne cufundăm într-o pasivitate fals-pietistă şi considerăm că *a fi* înseamnă *a sta*, nu *a fi dinamici*.

La anamneza anaforalei, unde se spune: „şi de cea de a doua şi slăvită iarăşi venire”, spune autorul nostru pe drept: „Biserica îşi aduce aminte de *viitor* ca de *un eveniment din trecut*”[1273].

Mulţi comentatori moderni ai anaforalei ortodoxe nu au sesizat eshatologia acestui pasaj[1274],adică prezentarea, asumarea celei de a doua veniri a Domnului nu ca pe *un act de viitor*, ci ca pe *un act trecut* sau *prezent*.

Când slujim Sfânta Liturghie, ca preot sau arhiereu, ne raportăm la a doua venire a Sa ca la un act *rememorativ*, ca la *un act deja petrecut* şi nu ca la *un act…care se va petrece*, ca în sistemul teologic advent sau iehovist.

Autorul observă topografia sacră a aşezămintelor de binefacere vasiliene, pentru că „Biserica aşezată în centrul cetăţii este un adevărat *axis mundi*, locul unde viaţa lui Dumnezeu se împărtăşeşte lumii”[1275].

Pentru familia lărgită a Sf. Grigorie de Nazianz a se vedea Jean Bernardi, *Nouvelles perspectives sur la familie de*

[1270] Idem, p. 9.
[1271] Ibidem.
[1272] Idem, p. 10.
[1273] Idem, p. 13.
[1274] Ibidem.
[1275] Idem, p. 15-16.

Grégoire de Nazianze, en *Vigiliae Christianae* 38 [1984], p. 352-359[1276].

Una dintre verişoarele Sf. Grigorie Teologul şi marea doamnă a aristocraţiei constantinopolitane se numea *Teodosia*[1277].

Sfânta Biserică Anastasia, unde slujea Sf. Grigorie Teologul şi unde a rostit unele dintre cuvântările sale teologice, adevărate culmi teologice…era *o Biserică improvizată*[1278].

„În viaţa Bisericii Sfinţii continuă să trăiască şi să făptuiască"[1279]. Prin aceasta autorul ne atrage, în mod subtil, atenţia, că pomenirile Sfinţilor nu trebuie să ne facă să ne raportăm la ei ca la nişte *defuncţi* ci ca la nişte persoane, care sunt *vii* şi *acţionează* în viaţa Bisericii şi a noastră.

Pomenirile Sfinţilor sunt întâlniri cu ei.

Pomenire = amintire, în sensul de raportare directă la cineva care există şi este viu în inima ta în acelaşi timp.

Sensul lui *commemoratio* e multiplu: amintire, observare, memorie, citare, referinţă, menţiune.

Dacă facem din *comemorări…întâlniri cu morţii*, cărora le punem o coroană sau o lumânare, distrugem sensul rugăciunii şi al amintirii. Pentru că *veşnica pomenire* înseamnă perpetua re-legare cu ei, perpetua purtare cu ei, mergere cu ei în noi.

„Te port cu mine în gând"[1280], în sens liturgic înseamnă: *veşnică pomenire*, mereu pomenire, continuă pomenire a ta, pentru că tu eşti o prezenţă, care nu eşti anihilată de moarte ci rămâi, eşti, exişti veşnic.

Şi când comemorăm pe cineva sau ceva nu facem decât o acccentuare vizibilă a ceea ce e în sufletul nostru şi nu ne transpunem acum, pentru prima oară, în starea de fapt.

Un paragraf magnific de adevărat:

„Prietenia adevărată este eshatologică, la fel ca şi cultura, la fel ca şi viaţa, începe pe pământ, în istorie şi se continuă în ceruri, unde prietenii o vor putea trăi într-o mai mare comuniune şi frumuseţe în prezenţa luminii necreate a Sfintei Treimi"[1281].

„Aşteptăm să ne întâlnim cu Sfinţii Părinţi, ştiind că *teologia aşteptării* este mai mare decât *teologia speranţei*, deoarece vorbeşte şi trăieşte deja aici şi acum din frumuseţea

---

[1276] Idem, p. 19, n. 43.
[1277] Idem, p. 19.
[1278] Ibidem.
[1279] Idem, p. 23.
[1280] Un vers dintr-o piesă a fostei formaţii *Talisman*.
[1281] Idem, p. 23.

Eshatonului”[1282], adică din frumuseţea celor ce o să fie, celor pe care o să ni le descopere Domnul în Împărăţia Sa.

*

S. Aurelii Augustini, *Annotationum in Job*, Liber Unus, PL 34, col. 825-886.

Col. 871: „dixit Dominus ad Job per turbinum nubis” = „a zis Domnul, către Iov, din vifor de nor” [Iov. 38, 1].

În VUL: *de turbine*, adică: *din vifor*.

„Căci acelaşi glas s-a făcut, şi în cazul lui Moise, după cum s-a făcut şi când Domnul S-a arătat celor 3 Ucenici în munte [Mt. 17, 1-5]. Căci nu s-a spus pur şi simplu *din nor*, ci *din vifor de nor*, ceea ce înseamnă că nu printr-un glas trupesc [*sanam carnem*] l-a întrebat, pe el, pe Iov care e încercat, ci prin încercări şi necazuri ale trupului”[1283].

*

În *Harper’s Bible Commentary*, la Exodus 3: 1-6, *The Burning Bush*, *cf.* LDLS[1284], autorul crede că numele muntelui *Sinai* ar însemna tocmai „muntele rugului”, *cf.* Deut. 33, 16.

*

Sfântul Beda e regăsibil în PL 90 şi 91.

Vol. 91 din PL conţine comentariile sale la Pentateuh, la Regi, la Solomon, Tobie, Cânt. Cânt, Avacum etc.

*

Venerabilis Bedae, *Hexaemeron*, în PL 91, col. 9A-190C, *Sive libri quator in principium Genesis*.

În col. 15D, Sfântul Beda leagă Fac. 1, 2 cu prezenţa Sfântului Duh peste ape de la *Înţelepciunea lui Solomon 1, 7,* unde aflăm că: „Duhul lui Dumnezeu umple lumea, El cuprinde toate şi aude toate cuvintele”, *cf.* ed. BOR 1988.

[1282] Idem, p. 25.
[1283] Ibidem.
[1284] LDLS = *Libronix Digital Library Sistem*, colecție teologică pe care o puteți downloada de aici: http://bastrix.wordpress.com/2009/08/17/libronix-3/.

În textul latin al Sfântului Beda avem: „quia Spiritus Domini replevit orbem terrarum” [Sap. 1, 7].

În col. 16C, autorul nostru spune că Dumnezeu, *întru început*, adică *în Fiul* Tatălui a făcut cerul şi pământul.

Dar, imediat spune şi despre Sfântul Duh, că *El Se purta peste ape*, pentru ca să vedem în mod deplin, pe întreaga Treime în crearea lumii, fiind marcată în Fac. 1, 1-2 împreuna lucrare a Prea Sfintei Treimi.

*

Despre *numele lui Dumnezeu*, o tâlcuire apriată, găsim la Sf. Beda în PL 91, „In Pentateuchum Commentarii”, col. 295B [toată cartea e între 189D şi 394C]:

„A răspuns Dumnezeu lui Moise: *Eu sunt*, adică Cel care am fost cu părinţii voştri; *Cel ce sunt*, adică sunt mai înainte de veci şi voi fi. Căci *Eu sunt*, adică Fiul, *Cel ce sunt*, adică Sfântul Duh, *Cel ce este*, adică Tatăl [...] Pentru că Eu sunt în VT, Care sunt şi în Noul”.

*

Hilarion Alfeyev[1285], *The Patristic Background of St. Symeon the New Theologian's Doctrine of the Divine Light*, p. 229-238, in „Studia Patristica”, vol. XXXII, Editted By Elizabeth A. Livingstone, Ed. Peeters Publihers, Louvain, 1997.

„Vederea lui Dumnezeu ca *lumină* este, fără îndoială, cea mai evidentă caracteristică a misticii Sfântului Simeon Noul Teolog”[1286].

Sf. Simeon „a fost primul autor bizantin care a pus accent deosebit pe *vederea luminii*”[1287].

Este foarte clar faptul că, „pentru Simeon lumina divină nu este a unui Înger sau a vreunei fiinţe create sau un fenomen [natural]. Pentru Simeon, lumina divină este Dumnezeu Însuşi în revelarea Sa către persoana umană”[1288].

[1285] Date despre sine: http://en.wikipedia.org/wiki/Hilarion_Alfeyev și aici e saitul său personal: http://en.hilarion.orthodoxia.org/biography.
[1286] Idem, p. 229.
[1287] Ibidem.
[1288] Idem, p. 235.

„Simeon nu a vorbit niciodată despre vreo apariţie a lui Hristos ca într-o *imagine vizibilă*, ci numai despre *lumina* şi, câteodată, despre *glasul lui Hristos*"[1289]. Adevărat!

Are dreptate Prea Sfinţia sa. Şi noi am înţeles acelaşi lucru studiind textele sale.

„Lumina pe care Simeon o descrie nu e *un fenomen psihic* sau *material*, ci el o caracterizează ca fiind *imaterială*, *simplă*, *fără formă*, *necompusă*, *netrupească* şi *indivizibilă*"[1290].

ÎPS Alfeyev remarcă faptul că Sf. Simeon are un vocabular mistic asemănător cu Părinţii anteriori. A se vedea p. 237.

Căci, spune el, *ochii minţii* este expresia lui Evagrie şi a Sf. Macarie Egipteanul; *frumuseţe negrăită* e folosită tot de Sf. Macarie; *atingere duioasă* e a Sf. Isihie Sinaitul; *dulceaţa şi bucuria* ca prezenţă a luminii divine se regăseşte şi la Sf. Macarie Egipteanul şi la Sf. Isaac Sirul; *dorinţa plină de dragoste* este o expresie a Sfântului Maxim Mărturisitorul[1291].

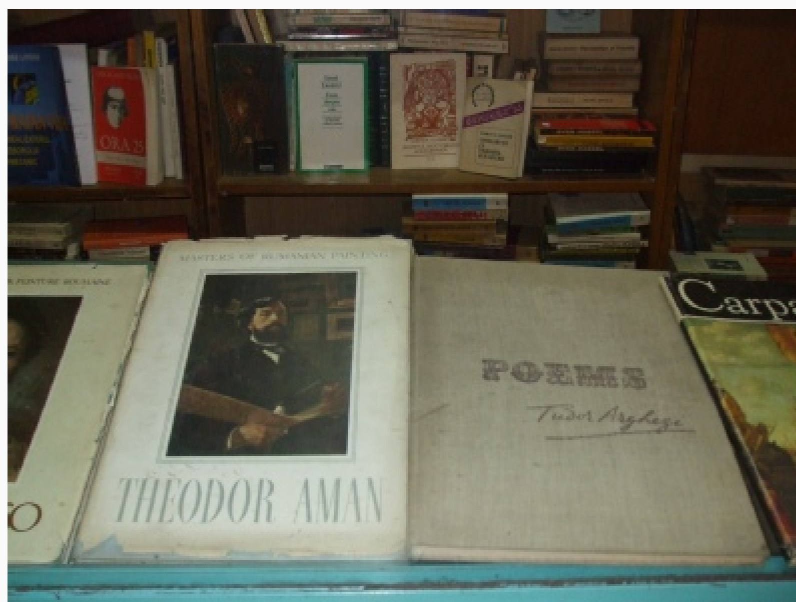
Suntem cu totul de acord! Sfântul Simeon Noul Teolog a citat din Sfinţi fără să-i numească cel mai adesea, avea un limbaj teologic al Tradiţiei, dar îl folosea într-un mod propriu, personalizat.

Nu se dădea înapoi ca să nu creeze limbaj, dacă forma şi conţinutul extazelor sale o cereau. Era şi normal să facă asta!

Orice experienţă trebuie redată în termeni cât mai clari. Şi dacă nu ai termeni îi inventezi.

1289 Ibidem.
1290 Idem, p. 236.
1291 Ibidem.

Dacă nu vom mai fi exclusivişti…vom vedea ce palpită în mulţi oameni[1292]

Motto: „Cărţile nu se bat între ele, ci stau toate pe acelaşi raft, oricare ar fi ele. Numai tu trebuie să ştii să alegi, fără teamă, din tot ce citeşti şi ce vezi”[1293].

*

Michael Cameron, *Transfiguration Christology and the Roots of Figurative Exegesis in St. Augustine*, in *Studia Patristica*, vol. XXXIII, ed. by Elizabeth A. Livingstone, Ed. Peeters Publishers, Louvain, 1997, p. 40-47.

Augustin „citeşte *prefacerea/schimbarea* pe care o are în vedere Filip. 3, 21, [ca pe o realitate] eclesialo-hristocentrică şi nu ca pe una eshatologică, referindu-se în primul rând la efortul de a ne umple de puterea lui Hristos din trecut şi la Biserică la timpul prezent, mai degrabă decât la umanitatea credincioasă a viitorului.

Pentru Augustin *schimbarea* nu este un eveniment izolat de lucrarea pământească a lui Iisus sau de Judecată, ca un eveniment eshatologic. Pentru că rolul lui Hristos de *Mântuitor*,

[1292] Un articol editat la nivel online pe 27 noiembrie 2007.
[1293] Imaginea supra e o fotografie făcută într-o seară, când mă întorceam acasă, în vechiul pasaj de la Universitate (din metrou) unde erau trei anticariate...şi aici e o imaginea din anticariatul cel mai mic din pasajul subteran. De acum...o imagine de arhivă!

asumat de Domnul nostru prin întrupare, continuă să-i desăvârşească” pe oameni[1294].

Autorul insistă asupra faptului că mântuirea este o lucrare a lui Hristos ca Mântuitor şi pentru noi cei de azi, pentru că El lucrează în noi mântuirea ca *Mântuitor* al nostru.

Mântuirea aşadar, nu vine *din trecut*, pentru că Hristos, Mântuitorul nostru, Care a murit pentru noi, ne mântuieşte *şi astăzi* la fel, ca pe toţi ai Lui, pentru că El lucrează în noi, cu ajutorul nostru, mântuirea.

O realitate teologică foarte importantă, care trebuie susţinută foarte concis în lucrările noastre, pentru că nu *istoricizează* relaţia noastră cu Hristos. Hristos e mântuirea noastră prezentă și trebuie să privim relația soteriologică cu Hristos într-o direcție *prezenteist dialogică*, intimă.

*

Oscar Cullmann [1295], *The Christology of the New Testament*, Translated by Shirley C. Guthrie and Cahrlkes A. M. Hall, Ed. *The Westminster Press*, Philadelphia, 1956.

„Prepoziţia *pentru* sau *în locul*, care este fundamentul ideii de *reprezentare,* joacă un rol important în Is. 53; 43, 6 şi 49, 8, unde se pune pe seama *Robului [Domnului]* sarcina de a restabili legământul dintre *Dumnezeu* şi *poporul Său*”[1296].

Cullmann consideră că *vocea din cer* este de fapt o citare a pasajului din Isaia despre *Robul Domnului*[1297].

Adică a locurilor: Is. 42, 1; 53, 11; 59, 7 şi Ps. 2, 7[1298] şi o mărturie a faptului că El *suferă pentru alţii* şi nu *pentru Sine*.

Conexiunea dintre Botez şi moartea lui Iisus apare la Sf. Ignatie, *cf.* Efes. 18, 2[1299].

*

[1294] Idem, p. 43.
[1295] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Oscar_Cullmann.
[1296] Idem, p. 64-65.
[1297] Idem, p. 66.
[1298] Idem, p. 68.
[1299] Ibidem.

Alexander Golitzin[1300], *Revisiting the „Sudden”: Epistle III in Corpus Dionysiacum*, în format pdf., 10p., extras, p. 482-491, *cf*. sursa.

Părintele Alexander vrea o regândire, în acest articol, a particulei biblico-patristice *îndată*, care e o particulă esenţială în descrierile epifanice, extatice, dar numai ca *semnalare* a extazului şi nu *ca înlocuire* a lui.

„Moise intră…la tronul slavei divine, în lumina slavei”[1301].

Cf. n. 3, p. 1 / 482 *parusia* este echivalentul *şhekinei*, a slavei divine.

Particula „îndată” e problematizată în p. 6 / 487, *cf*. F. Ap. 9, 3; 22, 6; Lc. 2, 13; Mc. 13, 36; Lc. 24, 31; Maleahi 3, 1.

Îndată [cu sensul de: *deodată*, *imediat*, *fără veste* n.n.] apare lumina lui Hristos şi la Sf. Antonie cel Mare, *cf*. *Vita Antonii* 10, în PG 26, col. 860A[1302].

Un subiect fascinant şi foarte productiv teologic.

*

Joannes Chrysostomus, *In Isaiam, Vidi Dominum* [Homiliae 1-6], cf. Jean Chrysostome, *Homillies sur Ozias*, Ed. *Du Cerf*, Paris, 1981, p. 42-228, ed. J. Dumortièr, en SC 277.

În TLG 498.1.1.1.-498.6.4.7.9.

„De ce se spune că acesta era *înălţat* şi că este şi *măreţ*? [Is. 6, 1] Nimic altceva nu se arată prin faptul că e *înălţat* decât că e semn a toată lucrarea şi puterea şi tăria celor de sus”, *cf*. TLG 21.054.

*

Venerabilis Bedae, *Epistola ad Eumdem Accam, De templo Solomonis*, in PL 91, col. 735D-808A.

Cf. col. 737C: Casa Domnului este construită de Solomon ca un chip al „Sfintei Biserici universale” [*Sanctae universalis Ecclesiae*].

În PL 91, col. 740B, Sf. Beda spune că Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Apostolilor: „Qualis ipsis

---

1300 A se vedea: http://orthodoxwiki.org/Alexander_Golitzin.

1301 Idem, p. 1 / 482.

1302 Idem, p. 7 / 488, n. 29.

apostolorum temporibus Dionysius Areopagita"… Adică nu e *pseudo*.

În PL 91, col. 781C: „Cu adevărat [este] că Noul Testament nu ne-a predicat nouă altceva decât ceea ce Moise a predicat mai înainte şi [la fel] şi Prorocii. Acolo unde litera Vechiului Testament ascundea pe Domnul, [acolo] era nădejdea harului Celui Nou", a Legământului celui nou.

Cf. PL 91, col. 787C: din Sem au ieşit cei din Asia, din Ham cei din Africa şi din Iafet locuitorii din Europa.

PL 91, 803C: „Abel e coroana / cununa Mucenicilor, Enoh a fost ridicat de Domnul la cer, Noe se mântuieşte într-un mod minunat de potop, Lot e ospitalier, Avraam este Părintele ascultării, Iosif se arată plin de curăţie şi de nevinovăţie".

Cf. PL. 93, col. 445C, Sf. Beda identifică *norul* care umple templul lui Solomon la sfinţire [III Regi 8, 10] cu *slava lui Dumnezeu*, aducând garanţie a acestui fapt pe Lc. 2, 14.

Venerabilis Bedae, *Quaestiones super libros Regum,* in PL 93, col. 429D-456A.

*

Despre *Cabală*, siteul de aici.

*

Pierre Struve, *Dieu est lumière*, en *Contacts*, nr. 65 [1961]], trim. I.

Pr. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos – lumina lumii şi îndumnezeitorul omului*, Ed. *Anastasia*, Bucureşti, 1193.

Pavel Florenski, *Iconostasul*, trad. de Boris Buzilă, Bucureşti, 1994.

Pr. Prof. Acad. Dr. Dumitru Popescu, *Logosul divin şi unitatea într-o lume secularizată*, în *Glasul Bisericii*, LIX [2003], nr. 9-12.

Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, *Relaţiile treimice şi viaţa Bisericii*, în *Ortodoxia* XVI [1964], nr. 4.

Paul Evdokimov, *Cunoaşterea lui Dumnezeu*, trad. din lb. fr. şi prefaţă de Pr. Vasile Răducă, Bucureşti, 1995.

*Florile sunt un anotimp…sau o amintire de-o viaţă. Depinde cine le recepteaz*ă[1303]

P. Miguel, *La conscience de la grace selon Siméon le nouveau Théologien*, en Ir*énikon* 3/1969, Chevetogne, Belgique, p. 314-342.

„Les messaliens enseignement que l'Esprit-Saint manifeste sa propre présence d'une manière sensible et visible [αἰσθητῶς καὶ ὁρατως]"[1304].

„Plus souvent encore Syméon emploie le trinome: πεῖρα, θεωρία, γνῶσις [experienţă, vedere, cunoaştere]"[1305].

„La péche est seul responsable, d'après Symeon, du manque d'experience spiritualle: l'habitation de l'Esprit-Saint en nous ne put pas ne pas etre consciente"[1306].

Pentru mesalieni, Botezul nu dezrădăcina păcatul, *cf*. I. Hausherr, *L'erreur fondamentale et la logique du Messalianisme*, en OCP I [1935][1307].

[1303] Un articol editat la nivel online pe data de 28 noiembrie 2007. Imaginea infra e o fotografie a unei picturi personale, în ulei, făcută pe un carton. Reprezintă un autoportret.

[1304] Idem, p. 316, n. 1.

[1305] Idem, p. 318.

[1306] Idem, p. 325. Traducere a textului: „Păcatul este singurul responsabil, după Simeon, pentru lipsa experienţei duhovniceşti: locuirea Sfântului Duh în noi nu poate să nu fie conştientă".

[1307] Idem, p. 336.

*

[Father] John Breck, *Chiasmus as a key to biblical interpretation*, St. Vladimir's Theological Quarterly, vol. 42 [1999], nr. 3-4, p. 249-267.

Chiasm = reluare a unor idei, în propoziţii de sine stătătoare; continuarea unor idei în forme fixe, regulate, de exprimare.

„Orice text scris este dinamic"[1308].

„The text conveys meaning insofar as this process dialectic between autor şi cititor şi acesta este succesul"[1309].

trebuie „spiritual sense unfolds only on the basis of the literal sense"[1310]

Părintele John propune pe exegeţi ca Robert Lowth[1311], John Gerhard[1312], Charles H. Talbert[1313], Peter F. Ellis[1314] pentru subiectul nostru[1315].

„Chiasmus is a rhetorical form developed on the basis of parallelism"[1316].

Paralelismul este, în esenţă, concentric[1317].

„The real meaning sau mesajul esenţial al textului is to be found rather at its center"[1318].

„Termenul *chiasm* este luat de la litera grecească *chi,* care este folosită de literele romane cu X"[1319].

„Chiasmul, atunci, conţine un element central, care reprezintă the focus of meaning of the passage in question"[1320].

„eternal life is a divine gift, presently accessible to those who believe in the Son of God and obey His commandment"[1321].

Sfinţii Evanghelişti descriu două dimensiuni complementare ale vieţii veşnice: that lived in the present age

---

1308 Idem, p. 249.
1309 Ibidem.
1310 Idem, p. 252.
1311 A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Lowth.
1312 Rev. John Gerhard Tiarks: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Gerhard_Tiarks.
1313 A se vedea: http://www.baylor.edu/religion/index.php?id=66264.
1314 Lucrări ale sale: http://www.getcited.org/mbrx/PT/99/MBR/10249426.
1315 Ibidem.
1316 Idem, p. 254.
1317 Ibidem.
1318 Idem, p. 255.
1319 Idem, p. 257.
1320 Idem, p. 258.
1321 Idem, p. 264-265.

trough faith, and that lived in the age to come, following the *general resurrection*[1322].

„Paralelismul concentric reprezintă o structură adâncă [*deep structure*] a minţii umane"[1323].

Acest articol, ca şi altele, sunt o dezvoltare foarte generoasă a subiectului de către părintele John şi e fascinant să îl urmăreşti explicând acest aport la exegeza biblică, venit din sol protestant, dar gândit într-o valorificare pnevmatică specială.

*

SC 156, Syméon le Nouveau Théologien, *Hymnes* 1-15, Introduction, texte critique et notes par Johannes Koder, traduction par Joseph Paramelle, s.j., tome I, Les Editions du Cerf, vol. 29, Paris, 1969, 301p.

p. 150: „ἐλθὲ ὁ μονος πρὸς μόνού ὅτι μόνος εἰμί καθάπερ ὁρᾷς"

Vol. 3, Deisis, p. 50: Vino, *Cel singur* la *cel singur,* pentru că *sunt singur*, precum vezi!

Traducerea noastră: „Vino, *Singurule /Unicule* către *cel singur*/unificat/însingurat, că *singur/însingurat sunt*, precum vezi!".

P. 151: „Viens, toi le Seul, au seul, puisque tu levois je suis seul".

Vine Cel singur, Singurul, Însingurul Dumnezeu, Cel peste toate şi mai presus de toate...la cel care s-a însingurat, monah sau mirean, de toate, în inima lui, pentru a fi în dialog, în rugăciune cu Singurul Dumnezeu adevărat.

Singurul cu *cel singur*. *Unicul* cu *unicatul*. Unicul cu fiecare persoană care este un unicat, o singularitate unică, o unicitate unică.

Şi se creează legătura duhovnicească, singura şi unica reală, şi nu fantasmagorică, când Unicul vine la cel care s-a unificat, la cel care s-a adunat în sine, la rugăciune neîncetată.

*

[1322] Idem, p. 265.
[1323] Idem, p. 267.

Nr. 3, p. 157: „Dieu en effet est lumière et le soleil illumine nos yeux, comme Dieu éclaire nos esprits”, Sf. Grigorie de Nazianz, *Oratio 28*, 20, în PG 36, 39.

*

P. 168: „καὶ λάμψεις ὁ ἀπρόσιτος ἥλιος τούτων μέσον καὶ πάντες ἐλλαμφθήσονται κατὰ ἀναλογίαν τῆς πίστεως, τῆς πράξεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, καθάρεως καὶ φωτισμοῦ τοῦ ἐκ τοῦ πνευμματός σού, θεέ, μόνε μακρόθυμε καὶ κριτὰτῶν ἁπάντων”.

Traducerea noastră: „şi vei străluci ca un Soare neapropiat în mijlocul lor şi toţi se vor lumina/ilumina după/pe măsura credinţei, a acţiunii/făptuirii/ a nevoinţei, a nădejdii şi a dragostei, a curăţirii/curăţiei şi luminării lor purcese/venite de la Duhul Tău, Dumnezeule, Singurul Îndelung-răbdător şi Judecătorul tuturor”.

Vei străluci în ei, Hristoase, Lumina cea *neapropiată* [*neapropiat*: adj. scriptural], întru Împărăţia Ta, dar şi acum, când Te arăţi lor, celor care Te iubesc pe tine ca Lumină neapropiată, în mod extatic, când îi scoţi din ei înşişi şi îi uneşti cu slava Ta.

Hristos şi Duhul în venirea la cei credincioşi. Deopotrivă *Multmilostivul* dar şi *Judecătorul* tuturor.

Judecătorul, Criticosul, Despărţitorul Drepţilor de păcătoşi.

*

A critica înseamnă a emite *judecăţi de valoare*. Critica/judecata desparte *bunul* de *rău*, *grâul* de *neghină*…*adevărul* de *falsitate*.

Judecata Domnului înseamnă despărţirea între cei care se erijează în *a fi* şi cei care *conţin* prezenţa Lui, sunt potire ale Stăpânului.

De aceea inima e patul Stăpânului, e altar al rugăciunii, e candela unde vine focul ceresc, e potirul unde curge roua cea dumnezeiască…

*

P. 70: „’Αλλ’ οὐχὶ πάντας, οὕς ὁρᾷς, καὶ γινώσκεις, Θεέ μου, ἀλλὰ τοὺς ἀγαπῶντάς σε μόνους φιλῶν γινώσκεις καὶ κατ’ ἐξαίρετον αὐτοῖς σεαυτὸν ἐμφανίζεις”.

Traducerea noastră: „Dar nu pe toţi, nu [pe toţi câţi] îi vezi, [Tu îi] şi cunoşti, Dumnezeul meu, ci doar pe cei care Te iubesc îi cunoşti ca prieten [I Cor. 8, 3] şi către ei cu precădere Te arăţi/ Te faci cunoscut/Te faci fanic/vizibil [In. 14, 21]”.

Numai pe cei care Te iubesc îi cunoşti din ei, din iubirea lor faţă de Tine. Tu ne vezi pe toţi, ne ştii pe toţi…

Dar cei care Te cunoaştem pe Tine *din noi* sau Tu ne cunoşti pe noi *fiind în noi*, ne iubeşti ca un Prieten, ca un Filon, ca un Iubit şi mai ales nouă ni Te arăţi întru lumina Ta.

Delicateţea simeoniană este inexprimabilă! Cunoaşterea ca vedere în sine, înăuntrul nostru a lui Hristos Dumnezeu, ca vedere a Lui în lumina Sa, ne vorbeşte despre faptul că prietenia /sfinţenia este o intimitate, care nu suferă alterabilitate, stricare decât, dacă noi, în noi înşine, facem mişăcri ale inimii răzvrătite, pornite împotriva Lui.

De aceea, în scrierile mistice ale Părinţilor, apare la un moment dat un păcat numit: *întăriturile mândriei în inima noastră*. *Am lăsat să se întărească mândria în noi*, adică ne-am făcut *groşi la inimă* pentru simţirea harului Tău, a delicateţii Tale, Doamne!

Când indelicateţea faţă de El se manifestă în afară…suntem singuri. *Delicateţea faţă de El* este *delicateţe pentru orice om delicat*. Atenţia faţă de El. Pironirea atenţiei inimii spre El.

O listă patristică. SC-ul e la rând![1324]

SC 1: Sf. Grigorie de Nyssa: *Viaţa lui Moise*, ed. J. Danielou [ed. a II-a], 1968.

SC 1 bis: Sf. Clement al Alexandriei: *Protrepticul*.

SC 4: Sf. Nicolae Cabasila: *Explicarea Sf. Liturghii*.

SC 5: Sf. Diadoh al Foticeei.

SC 6: Sf. Grigorie de Nyssa: *Crearea omului*.

SC 7: Origen: *Omilii la Geneză*.

SC 8: Sf. Nichita Stethatos: *Paradisul duhovnicesc*.

SC 13: Sf. Ioan Gură de Aur: *Scrisori către Sf. Olimpiada*.

*

SC 18bis: Sf. Atanasie al Alexandriei: *Discurs către păgâni* şi *Despre Întruparea Cuvântului*.

SC 21: Egeria: *Jurnal de călătorie*. Aici, în latină iar aici, textul englezesc al cărţii.

SC 34bis: Sf. Irineu al Lyonului: *Contra ereziilor* [3 vol.]

SC 50bis: Sf. Ioan Gură de Aur: *Cateheze baptismale*.

SC 51: Sf. Simeon Noul Teolog, *Capitole teologice, gnostice şi practice*.

SC 54: Sf. Ioan Cassian: *Conferinţele*/*Convorbirile*, vol 2, ed. 1966/ vol. 3, SC 64.

*

SC 58bis: Sf. Dionisie Areopagitul, *Ierarhiile cereşti*, ed. G. Heil, R. Royues şi M. de Gandillac.

SC 90: *Viaţa Sfintei Melania Romana*, ed. Dr. D. Gorce.

SC 96: Sf. Simeon Noul Teolog, *Cateheze*, tom I, 1963, cat. 1-5.

SC 99: Sf. Roman Melodul, *Imne*, ed. J. Grosdidier de Matons, tom I, *Introduction et Hymnes*, I-VIII, 1964.

SC 104: Sf. Simeon Noul Teolog, *Cateheze*, *6-22*, vol. II, 1964.

SC 121: Sf. Efrem Sirul, *Comentariul la Sfintele Evanghelii,* în concordanţă cu *Diatesaronu*l, ed. L. Leloir, 1966.

[1324] Un articol editat la nivel onlinepe data de 29 noiembrie 2007.

SC 140: Rufin de Aquileea: *Binecuvântările Patriarhilor*, ed. M. Simonetti, H. Rochais şi P. Antin, 1968.

*

Sfântul Simeon Noul Teolog [+ 1022]...iar ucenicul său: Sf. Nichita Stithatul [+ 1080].

***

Cuprins

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş